

**ZASADY
WDRAŻANIA INNOWACYJNEGO
INSTRUMENTU OBLIGACJI
SPOŁECZNYCH W OBSZARZE
POLITYKI RYNKU PRACY –
MODEL I PROJEKT TESTUJĄCY**

**Dolnośląskie
Obligacje
Społeczne**

**Projekt realizowany
przez Dolnośląski
Wojewódzki Urząd Pracy**

Zakwiczewski

29.06.2018r

Wałbrzych, 29 czerwca 2018 r.

DYREKTOR

Ewa Grzebieńiak

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

www.mapadotacji.gov.pl

Proti Jezar *Anna Kopycka*

Projekt „DOLOS” został zrealizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój – Oś priorytetowa IV „Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa”, Działanie 4.1 „Innowacje społeczne”, z uwzględnieniem postanowień Regulaminu konkursu p.n. Ścieżka B - Obligacje społeczne PL w temacie „Obligacje społeczne jako narzędzie zwiększania efektywności świadczenia usług społecznych w obszarach wsparcia EFS” przy dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa na podstawie umowy z dnia 05.05.2017 r. nr POWR.04.01.00-00-B001/16 zawartej pomiędzy Instytucją Zarządzającą – Ministrem Rozwoju i Finansów a Województwem Dolnośląskim – Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy.

Okres realizacji projektu: 01.06.2017 r. – 30.06.2018 r.

Kwota dofinansowania z EFS: 133.457,50 PLN

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

www.mapadotacji.gov.pl

ZESPÓŁ AUTORSKI

Niniejszy dokument p.n. „Zasady wdrażania innowacyjnego instrumentu obligacji społecznych w obszarze polityki rynku pracy (model i projekt testujący)” został opracowany przez interdyscyplinarny zespół ekspertów Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w składzie:

Piotr Lazar – koordynator Zespołu; ekspert w dziedzinie finansów publicznych oraz ekspert ds. pozyskiwania inwestorów i środków zewnętrznych na rzecz działań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;

Beata Hadaś – ekspert w określaniu efektów działań społecznych, ich mierników, analizy danych i wyceny usług oraz ekspert w realizacji zadań zleczanych niepublicznym instytucjom rynku pracy, realizowanych zgodnie z zasadą „płatność za rezultaty”;

Piotr Sikora – radca prawny; ekspert w zakresie prawnych uwarunkowań działalności jednostek samorządu terytorialnego;

Dawid Torbacki – psycholog, ekspert w zakresie problemu społecznego wskazanego w modelu, tj. pracy z osobami długotrwale bezrobotnymi;

Lidia Wiśniewska – doradca zawodowy, ekspert w zakresie problemu wskazanego w modelu, tj. pracy z osobami długotrwale bezrobotnymi;

Aneta Wites – ekspert w zakresie zarządzania lub wdrażania instrumentów finansowych lub innych form pomocy finansowej podlegającej zwrotowi;

przy wsparciu:

- członków Zespołu Projektowego DWUP: **Ewy Kapuścińskiej** i **Wojciecha Kędziora**

oraz

- przedstawicieli Gmin – Właściciele Problemu Społecznego:

Renaty Surmy – Burmistrza Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka,

Małgorzaty Kuczejdy – Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej,

Bożeny Pawłowicz – Zastępcy Burmistrza Miasta i Gminy Lubomierz,

Zofii Chmielewskiej - Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siekierczynie,

- przedstawicieli Partnerów – Publicznych Interesariuszy Lokalnych:

Renaty Kapłon i **Grzegorza Rarusa** – przedstawicieli Powiatowego Urzędu Pracy w Kłodzku,

Doroty Piotrowskiej-Maślanki – Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Lwówku Śląskim,

Mirosława Kobusińskiego - Zastępcy Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Lwówku Śląskim,

Pawła Karpowicza i Emilii Midery – przedstawiciele Powiatowego Urzędu Pracy w Lwówku Śląskim,

Krystyny Muchy – Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaniu,

Katarzyny Hudymy – Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaniu,

– przedstawiciele organizacji pozarządowych:

Arkadiusza Czochera – Prezesa Zarządu Stowarzyszenia „FORUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ” w Wałbrzychu,

Bożeny Mulik – Prezesa Zarządu Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Izerskie” w Uboczu,

Konrada Sikory – specjalisty ds. organizacji podmiotów ekonomii społecznej z Sudeckiego Instytutu Rozwoju Regionalnego i Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Jeleniej Górze,

Marty Sys – Wiceprezesa Zarządu i **Sławomira Wieteski** – trenera w tworzeniu produktu społecznego oraz doradcy w zakresie zakładania i działalności spółdzielni socjalnych z Fundacji „MERKURY” w Wałbrzychu

oraz

– przedsiębiorców świadczących usługi na rzecz osób bezrobotnych posiadających status agencji zatrudnienia lub instytucji szkoleniowej:

Artura Sawrycza – Wiceprezesa Zarządu Dolnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Szczawnie Zdroju,

Jowity Banaś, Dominika Militowskiego i Anny Pielich – przedstawiciele Dolnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Szczawnie Zdroju,

Małgorzaty Czekaj – właścicielki Centrum Doradczo-Szkoleniowego OPTIMUM w Legnicy,

Jolanty Ratyńskiej – właścicielki Prywatnego Centrum Kształcenia Kadr w Jeleniej Górze i Wiceprezes fundacji Aktywni XXI w Jeleniej Górze

oraz

– przedstawiciela sektora finansów niepublicznych:

Jacka Ryńskiego – Prezesa Zarządu **LEMA S.A.** we Wrocławiu, eksperta ds. rynku finansowego.

SPIS TREŚCI.

STRESZCZENIE	7
WYKAZ POJĘĆ I SKRÓTÓW	9
WPROWADZENIE	15
PROBLEM SPOŁECZNY DO ROZWIĄZANIA W RAMACH POLITYKI RYNKU PRACY, NA KTÓRY ODPOWIEDZIĄ JEST INNOWACYJNY INSTRUMENT OBLIGACJI SPOŁECZNYCH. OPIS NA POZIOMIE OGÓLNOKRAJOWYM I DEFINICJA PROBLEMU	17
CZĘŚĆ I. MODEL WDRAŻANIA OBLIGACJI SPOŁECZNYCH	21
I.1. SCHEMAT WDRAŻANIA OBLIGACJI SPOŁECZNYCH W OBSZARZE POLITYKI RYNKU PRACY	28
I.1.1. PARTNERSTWO NARZECZ WDRAŻANIA OBLIGACJI SPOŁECZNYCH W OBSZARZE POLITYKI RYNKU PRACY	29
I.1.2. MONITORING I EWALUACJA	34
I.2. ZADANIA UCZESTNIKÓW MODELU	40
I.2.1. ZADANIA WŁAŚCIELI PROBLEMU SPOŁECZNEGO	40
I.2.2. ZADANIA PUBLICZNYCH INTERESARIUSZY LOKALNYCH	42
I.2.3. ZADANIA KONSORCJUM WŁAŚCIELI PROBLEMU SPOŁECZNEGO I PUBLICZNYCH INTERESARIUSZY LOKALNYCH	44
I.2.4. ZADANIA ZESPOŁU STERUJĄCEGO	45
I.2.5. ZADANIA ZARZĄDCY OBLIGACJI	46
I.2.6. ZADANIA INWESTORA	46
I.2.7. ZADANIA POŚREDNIKA	47
I.2.8. ZADANIA DOSTAWCY USŁUG	48
I.2.9.1. CHARAKTERYSTYKA MODELOWEGO ODBIORCY USŁUG	51
I.2.9.2. PODSTAWOWE KRYTERIUM DOBORU GRUPY DOCELOWEJ	51
I.2.9.3. INDYWIDUALIZACJA DZIAŁAŃ NARZECZ ODBIORCÓW W WSPARCIA	52
I.2.9.4. ZADANIA UCZESTNIKÓW GRUPY DOCELOWEJ – ODBIORCÓW W WSPARCIA	54
I.2.10. ZADANIA EWALUATORA	54
I.2.11. ZADANIA OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I ICH SPECYFICZNA ROLA W PROPONOWANYCH ROZWIĄZANIACH MODELOWYCH	54
I.2.12. ZADANIA LIDERÓW LOKALNYCH	56
I.2.13. INSTYTUCJE SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA I ICH ZADANIA – FAKULTATY WNI UCZESTNICZY MODELU	56
I.2.14. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, PODMIOTY EKONOMII SPOŁECZNEJ I ICH ZADANIA – FAKULTATY WNI UCZESTNICZY MODELU	57
II. PROBLEM SPOŁECZNY W DOTYCH CZASOWEJ PRAKTYCE DZIAŁAŃ JST LUB INSTYTUCJI NIEPUBLICZNYCH DZIAŁAJĄCYCH W TYM OBSZARZE ZADANIOWYM	58
II.1.1. ANALIZA REALIZACJI DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH W RAMACH PROGRAMU AKTYWIZACJA I INTEGRACJA	58
II.1.2. ANALIZA WYBRANYCH DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH REALIZOWANYCH PRZEZ GMINY I OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	60
II.1.3. ANALIZA SWOT DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH REALIZOWANYCH W RAMACH INSTRUMENTU „ZLECANIE DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH”	64
II.1.4. DIAGNOZA	66
II.2. STAN AKTUALNY – OCENA EFEKTYWNOŚCI	68
III. KOSZTY I KORZYŚCI ZASTOSOWANIA OBLIGACJI SPOŁECZNYCH	71
III.1. WYNIKI ANALIZY SWOT PROBLEMU SPOŁECZNEGO NA PODSTAWIE ZREALIZOWANYCH SPOTKAŃ KONSULTACYJNYCH	71
III.2. ANALIZA SWOT KOSZTÓW I KORZYŚCI ZASTOSOWANIA OBLIGACJI SPOŁECZNYCH W ZAKRESIE PROBLEMU SPOŁECZNEGO BEZROBOCIE SPRZĘŻONE Z SZEREGIEM INNYCH CZYNNIKÓW WZMACNIAJĄCYCH MOŻLIWOŚĆ WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO	74
IV. OPIS USŁUG SPOŁECZNYCH	78
IV.1. INDYWIDUALIZOWANE ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA	79
IV.2. REALIZACJA USŁUG SPOŁECZNYCH	85
IV.2.1. PROCEDURA PIERWSZEGO KONTAKTU	86
IV.2.2. PRZEBIEG (ŚCIEŻKA) PROCESU REKRUTACJI	88
IV.2.2.1. PROCEDURA REKRUTACJI WSTĘPNEJ	90
IV.2.2.2. PROCEDURA REKRUTACJI WŁAŚCIWEJ	91
IV.2.2.3. PROCEDURA REKRUTACJI KOŃCOWEJ	93
V. REZULTATY / EFEKTY / WSKAŹNIKI	94
V.1. EFEKTY FINANSOWE I SPOŁECZNE	94
V.2. EFEKT ZATRUDNIENIOWY	98
V.2.1. MINIMALNY WSKAŹNIK KOŃCOWY (WK)	99

V.2.2. WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE ZATRUDNIENIA	100
V.3. WSKAŹNIKI DLA PROJEKTU TESTUJĄCEGO	102
V.3.1. WSKAŹNIKI AKTYWIZACYJNE DLA PROJEKTU TESTUJĄCEGO	103
V.3.2. MINIMALNY WSKAŹNIK KOŃCOWY (WK) DLA PROJEKTU TESTUJĄCEGO	105
V.3.3. WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE ZATRUDNIENIA DLA PROJEKTU TESTUJĄCEGO	105
VI. WYCENA PLANOWANYCH EFEKTÓW NA BAZIE SZACUNKÓW DLA PROJEKTU TESTUJĄCEGO	109
VI.1. OSZACOWANIE KOSZTÓW AKTYWIZACJI ODBIORCÓW WSPARCIA	110
VI.2. ZYSK (BONUS) DLA INWESTORA	130
VI.2.1. ZAŁOŻENIA SCHEMATU PŁATNOŚCI NA RZECZ INWESTORA	130
VI.2.2. OKREŚLENIE POZIOMU ZYSKU DLA INWESTORA	132
VI.3. SZACUNEK KORZYŚCI DLA BUDŻETÓW PUBLICZNYCH	135
VI.4. ALGORYTM BUDŻETOWANIA PROJEKTÓW OBLIGACJI SPOŁECZNYCH	138
VII. SCHEMAT PŁATNOŚCI	144
VII.1. PŁATNOŚCI NA RZECZ INWESTORA – ROZWIĄZANIA MODELOWE	146
VII.2. PŁATNOŚCI / ROZLICZENIA Z DOSTAWCĄ USŁUG	147
VIII. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	150
CZEŚĆ II. PROJEKT TESTUJĄCY	155
IX. ZAŁOŻENIA DO BUDOWY PROJEKTU TESTUJĄCEGO	157
X. ZAŁOŻENIA REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO WDRAŻANIE OBLIGACJI SPOŁECZNYCH W OBSZARZE POLITYKI RYNKU PRACY	163
X.1. ETAPY REALIZACJI DZIAŁAŃ PROJEKTU TESTUJĄCEGO	164
X.2. ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA AKTYWIZACYJNEGO	180
X.3. PODSUMOWANIE: ANALIZA RÓŻNIC POMIĘDZY OBECNYM SYSTEMEM REALIZACJI DZIAŁAŃ NA RZECZ ODBIORCÓW WSPARCIA APROJEKTEM TESTUJĄCYM WDRAŻANIE OBLIGACJI SPOŁECZNYCH	188
XI. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO	192
XI.1. OBSZAR REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO	192
XI.2. UZASADNIENIE WYBORU OBSZARU REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO (PROJEKTU III ETAPU)	192
XII. PROBLEM SPOŁECZNY NA WYBRANYM OBSZARZE REALIZACJI PROJEKTU II ETAPU (TESTOWANIA)	193
XII.1. GMINA BYSTRZYCA KŁODZKA	195
XII.2. GMINA LUBOMIERZ	198
XII.3. GMINA SIEKIERCZYN	200
XII.4. BEZROBOCIE W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM I NA OBSZARZE WSPARCIA – ZESTAWIENIE PORÓWNAWCZE	202
XII.5. UDZIAŁ WYDATKÓW NA POMOC SPOŁECZNĄ W BUDŻETACH GMIN W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM I NA OBSZARZE WSPARCIA – ZESTAWIENIE PORÓWNAWCZE	203
XII.7. UZASADNIENIE OGRANICZENIA DOBORU ODBIORCÓW WSPARCIA DO ZINDYWIDUALIZOWANYCH ŚCIEŻEK POSTĘPOWANIA TYPU A ORAZ TYPU D	204
XIII. HARMONOGRAM PRAC W PROJEKcie TESTUJĄCYM	207
XIV. UCZESTNICY PROJEKTU TESTUJĄCEGO I ICH ZADANIA	209
ZAŁĄCZNIKI METODOLOGICZNE	217
ZAŁĄCZNIK METODOLOGICZNY NR 1: OPIS USŁUGI SPOŁECZNEJ DLA ODBIORCÓW WSPARCIA Z USTALONĄ ZINDYWIDUALIZOWANĄ ŚCIEŻKĄ POSTĘPOWANIA TYPU A LUB TYPU D	219
ZAŁĄCZNIK METODOLOGICZNY NR 2: METRYCZKA ODBIORCY WSPARCIA	227
ZAŁĄCZNIK METODOLOGICZNY NR 3 – KONTRAKT SOCJALNY	241
MATERIAŁ DODATKOWY 1 – OKREŚLENIE MINIMALNEJ LICZBY PUNKTÓW KONTROLNYCH SŁUŻĄCYCH ROZLICZENIOM Z DOSTAWCĄ USŁUG	249
MATERIAŁ DODATKOWY 2: PRZYKŁADY INTERPRETACYJNE WSKAŹNIKÓW JAKOŚCIOWYCH ZATRUDNIENIA	251
WARUNKI BRZEGOWE I POSTULATY ZMIAN LEGISLACYJNYCH	257

STRESZCZENIE

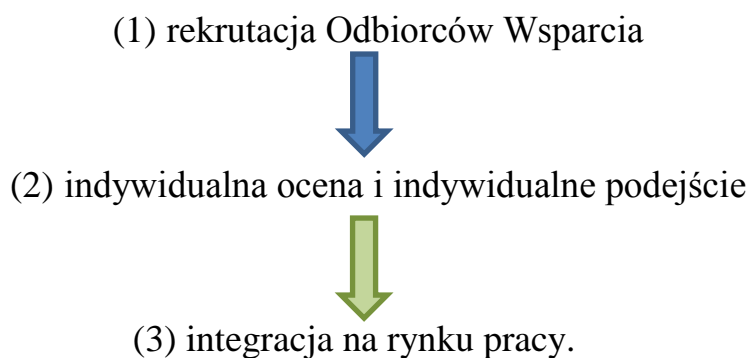
Problemem społecznym do rozwiązania z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych jest długotrwałe bezrobocie połączone z nadmiernymi obciążeniami budżetów publicznych kosztami wsparcia świadczonego w ramach działań pomocy społecznej i brak adekwatnych instrumentów wsparcia dotyczących powiaty i gminy o peryferyjnym położeniu, obarczonych dodatkowo dysfunkcją transportu publicznego oraz brakiem dostępności do ofert pracy na ich terenie.

Działania proponowanego Modelu są adresowane do osób długotrwałe bezrobotnych zarejestrowanych we właściwym dla nich PUP jako osoby bezrobotne, przede wszystkim z ustalonym III profilem pomocy, zamieszkałych w obszarach peryferyjnych Dolnego Śląska – w miejscowościach o słabej lub nieistniejącej komunikacji publicznej i niskim lub żadnym zapotrzebowaniu na pracę, korzystających ze wsparcia świadczonego przez ośrodki pomocy społecznej.

Cele:

- doprowadzenie określonej części grupy Odbiorców Wsparcia do trwałego zatrudnienia przy zastosowaniu indywidualnie dopasowanych narzędzi i instrumentów wspierających;
- zmiana sytuacji życiowej i społecznej Odbiorców Wsparcia;
- zmniejszenie wolumenu wydatków ponoszonych przez gminy na zaspokojenie potrzeb związanych z realizacją zadań w zakresie pomocy społecznej na rzecz Odbiorców Wsparcia lub zmniejszenie tempa ich wzrostu;
- uzyskanie przez gminę dodatkowego dochodu budżetowego będącego skutkiem podjęcia zatrudnienia przez danego Odbiorcę Wsparcia;
- uzyskanie przez budżet państwa i publiczne fundusze celowe dodatkowych dochodów i wpływów będących skutkiem podjęcia zatrudnienia przez danego Odbiorcę Wsparcia.

Przyjęta w Modelu integracja osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy będzie przebiegać zgodnie z następującym schematem:

Zaproponowano utworzenie Konsylium Społecznego, w którego składzie znajdują się m.in. przedstawiciele PUP, OPS oraz Liderów Lokalnych (np. sołtys, członkowie lokalnych organizacji non profit etc.). Konsylium, wspierane przez specjalistów (psycholog, terapeuta, doradca zawodowy) przeprowadzi m.in. proces zebrania informacji o potencjalnych Odbiorcach Wsparcia, proces rekrutacji oraz wskaże indywidualne potrzeby warunkujące skuteczność działań aktywizacyjnych. Informacje te będą ujęte w Metryczce Odbiorcy Wsparcia.

W proces rekrutacji i aktywizacji zostanie włączony niepubliczny Dostawca Usług, którego zadaniem będzie zaproponowanie, na podstawie Metryczki i własnych szczegółowych ocen, indywidualnego sposobu pracy z Odbiorcą Wsparcia – Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego. Ścieżka będzie stanowić część kontraktu socjalnego; jej realizacja będzie monitorowana przez ośrodek pomocy społecznej.

Dla powyższych założeń modelowych zaproponowano rozwiązania wdrożeniowe (projekt testujący).

WYKAZ POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAZ: centrum aktywizacji zawodowej.

Celowy fundusz publiczny: źródło finansowania Projektów Obligacji Społecznych wskazane w przepisie wprowadzającym ten instrument finansowania działań społecznych w Polsce.

CIS: centrum integracji społecznej.

DOLOS: projekt zrealizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój – Oś priorytetowa IV „Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa”, Działanie 4.1 „Innowacje społeczne” w konkursie p.n. Ścieżka B - Obligacje społeczne PL w temacie „Obligacje społeczne jako narzędzie zwiększania efektywności świadczenia usług społecznych w obszarach wsparcia EFS” na podstawie umowy nr POWR.04.01.00-00-B001/16 z dnia 05.05.2017 r.

Dostawca Usług: podmiot niepubliczny lub ich grupa/konsorcjum: przedsiębiorców lub organizacji pozarządowych, dysponujący doświadczeniem w zakresie rozwiązywania danego problemu społecznego – posiadający doświadczenie w pracy z osobami długotrwale bezrobotnymi, zagrożonymi wykluczeniem społecznym i korzystającymi ze wsparcia ze środków pomocy społecznej oraz posiadający doświadczenie w kojarzeniu potrzeb pracodawców i osób poszukujących pracy, zaangażowany przez Zarządcę Obligacji, Inwestora lub Pośrednika.

Ewaluator: podmiot zewnętrzny zaangażowany przez Zarządcę Obligacji na podstawie umowy. Ewaluator musi dysponować odpowiednimi kompetencjami niezbędnymi do realizacji działań związanych z badaniem postępów w realizacji Projektu Obligacji Społecznych i jego końcową oceną. Szczegółowe zadania Ewaluatora zostaną ustalone przez Inwestora, Zespół Sterujący oraz Dostawcę Usług.

Interesariusz Publiczny, także Publiczny Interesariusz Lokalny: jednostka sektora finansów publicznych ustawowo zobowiązana do wspierania Odbiorców Wsparcia w określonym zakresie i na określonych warunkach.

Inwestor: dostawca niepublicznych środków finansowych, które będą zaangażowane w realizację działań z zastosowaniem instrumentu Obligacji Społecznych, udostępnione zgodnie z umową zawartą z Zarządcą Obligacji na określony czas i na określonych warunkach.

IOK: Instytucja Organizująca Konkurs – Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju (wcześniej: Ministerstwo Rozwoju); także: Ministerstwo.

IPS: instytucje pomocy społecznej.

IZ: Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanym z EFS – Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju (wcześniej: Ministerstwo Rozwoju); także: Ministerstwo.

Kamienie Milowe: rezultaty/efekty określone w Ścieżce Postępowania Aktywizacyjnego, które powinny być osiągnięte/zrealizowane przez danego Odbiorcę Wsparcia.

Konkurs I etapu (dalej Konkurs): konkurs prowadzony przez Instytucję Zarządzającą w ramach działań Osi Priorytetowej IV Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój „Innowacje Społeczne i Mobilność Ponadnarodowa” Działanie 4.1 „Innowacje Społeczne” POWR.04.01.00-IZ.00-00-008/16 p.n. Ścieżka B - Obligacje społeczne PL w temacie „Obligacje społeczne jako narzędzie zwiększania efektywności świadczenia usług społecznych w obszarach wsparcia EFS” na doprecyzowanie modelu wdrażania obligacji społecznych.

Konkurs II etapu: konkurs zapowiedziany przez Instytucję Zarządzającą w regulaminie Konkursu I etapu na przetestowanie w 3-letnim projekcie skuteczności rozwiązań opracowanych w ramach konkursu I etapu.

Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych: porozumienie jednostek samorządu terytorialnego: gmin i powiatów, na których terenie realizowane będzie działanie z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych z udziałem:

- Właścicieli Problemu Społecznego – Gmin (władz gmin),
- Publicznych Interesariuszy Lokalnych – Powiatów reprezentowanych przez Starostę lub Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy,

przy współudziale Liderów Lokalnych, m.in.:

- reprezentantów samorządu wiejskiego – Sołtysów (i ew. innych członków Rad Sołeckich),
- przedstawicieli organizacji pożytku publicznego i NGO,
- przedstawicieli lokalnych podmiotów ekonomii społecznej.

Konsylium Społeczne: zespół składający się z przedstawicieli ośrodka pomocy społecznej, powiatowego urzędu pracy, Liderów Lokalnych, przedstawicieli organizacji pozarządowych, powołany do przeprowadzenia procesu wyłonienia spośród klientów powiatowych urzędów pracy i ośrodków pomocy społecznej osób, które powinny zostać objęte wsparciem w ramach działań realizowanych na podstawie rozwiązań proponowanych dla wdrażania innowacyjnego instrumentu obligacji społecznych oraz współuczestniczący w rozwiązywaniu sytuacji krytycznych (np. grożących zerwaniem kontraktu socjalnego) dotyczących Odbiorców Wsparcia.

Liderzy Lokalni: osoby z miejsca zamieszkania Odbiorcy Wsparcia takie jak: Sołtys, członkowie Rady Sołeckiej, Ochotniczej Straży Pożarnej, Kół Gospodyń Wiejskich oraz lokalnych organizacji pozarządowych, posiadające wiedzę o problemach lokalnych społeczności i działające na rzecz rozwiązywania tych problemów.

Metryczka Odbiorcy Wsparcia: zbiór informacji o Odbiorcy Wsparcia opracowanych przez Konsylium Społeczne i przekazywany Dostawcy Usług. Metryczka będzie zawierać spseudonimizowane dane o Odbiorcy Wsparcia pochodzące z powiatowego urzędu pracy, ośrodka pomocy społecznej, wiedzy NGO, Liderów Lokalnych i specjalistów zaangażowanych w proces rekrutacji Odbiorców Wsparcia.

Model: zasady wdrażania obligacji społecznych w obszarze polityki rynku pracy jako specjalnego instrumentu dedykowanego osobom – Odbiorcom Wsparcia:

- długotrwale bezrobotnym i korzystającym zarazem ze wsparcia publicznego poprzez świadczenia finansowane w ramach zadań opieki społecznej,
- zamieszkałym w obszarach peryferyjnych z dysfunkcją transportu,
- zamieszkałym w obszarach o niskiej lub żadnej ofercie zatrudnienia u lokalnych pracodawców,

będące uszczegółowieniem propozycji przedłożonej przez Województwo Dolnośląskie – Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy w projekcie „DOŁOS” w ramach Konkursu I etapu.

Obligacje społeczne (Social Impact Bonds; inaczej obligacje wpływu społecznego): nowy mechanizm finansowania usług społecznych uwzględniający dodatkowy zysk/bonus dla inwestora – podmiotu zapewniającego finansowanie danej usługi, jeżeli w wyniku jej realizacji zostaną osiągnięte zakładane wcześniej pozytywne skutki społeczne.

Odbiorca Wsparcia: osoba dotknięta problemem społecznym i korzystająca z pomocy publicznej z tego tytułu.

Odbiorcami Wsparcia w Projektach Obligacji Społecznych w obszarze polityki rynku pracy będą osoby, które są jednocześnie klientami powiatowych urzędów pracy (zarejestrowanymi jako osoby bezrobotne) oraz ośrodków pomocy społecznej, będące odbiorcami wsparcia ze środków Funduszu Pracy (np. w zakresie finansowania uprawnień do publicznej opieki zdrowotnej) i pomocy społecznej (preferowane będą osoby korzystające ze wsparcia obejmującego świadczenia inne niż realizowane wyłącznie na podstawie Programu Rodzina 500 Plus).

PES: podmiot ekonomii społecznej.

Pośrednik:

wariant I: podmiot zastępujący Inwestora

lub

wariant II: podmiot zastępujący Zarządcę Obligacji.

Projekt testujący: projekt proponowany do realizacji w konkursie II etapu na testowanie rozwiązań wypracowanych w projekcie „DOŁOS” w ramach Konkursu I etapu.

Pseudonimizacja danych: realizowany na podstawie przepisów RODO proces zastąpienia wrażliwych danych osobowych zagregowanym symbolem.

PSZ: publiczne służby zatrudnienia.

Punkty Kontrolne: uzgodnione w umowie z Dostawcą Usług punkty, w których Zarządca Obligacji będzie dokonywać cząstkowych pomiarów rezultatów Projektu Obligacji Społecznych i rozliczeń finansowych.

RODO: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Spółka celowa: podmiot prawa handlowego zakładany przez jednostkę samorządu terytorialnego w celu realizacji zadania publicznego, wykonujący rolę Pośrednika reprezentującego Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych.

Ścieżka Postępowania Aktywizacyjnego: opracowany dla każdego Odbiorcy Wsparcia indywidualny program działań aktywizacyjnych mający na celu doprowadzenie Odbiorcy Wsparcia do podjęcia pracy i utrzymania Odbiorcy Wsparcia w zatrudnieniu. Opracowana Ścieżka Postępowania Aktywizacyjnego jest przekazywana do OPS celem uzupełnienia kontraktu socjalnego o ujęte w Ścieżce działania aktywizacyjne.

TUTOR (Indywidualny Opiekun Odbiorcy Wsparcia): osoba zatrudniona przez Dostawcę Usług, odpowiedzialna za realizację działań aktywizacyjnych, motywujących, monitorowanie zgodności postępów Odbiorcy Wsparcia z harmonogramem wynikającym ze Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego, doprowadzenie Odbiorcy Wsparcia do zatrudnienia oraz monitorowanie Odbiorcy Wsparcia w zatrudnieniu.

Właściciel Problemu Społecznego: Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego odpowiedzialna za realizację podstawowego zakresu zadań związanych z pomocą społeczną na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym także z powodu długotrwałego bezrobocia.

Zarządca Obligacji: podmiot samorządowej administracji publicznej (województwo, powiat lub gmina), odpowiedzialny za rozwiązywanie danego problemu społecznego na określonym obszarze (gminy, powiatu, województwa lub kraju) lub, w przypadku, gdy tworzone jest partnerstwo podmiotów właściwych do rozwiązywania wspólnego problemu (np. na terenie kilku gmin czy powiatów) – lider partnerstwa upoważniony do reprezentowania partnerstwa, z zakresem zadań ustalonym umową lub porozumieniem.

Zespół Sterujący: organ społeczny powoływany przez uczestników Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych, którego zadaniem jest nadzór zarządczy nad realizacją działań realizowanych z zastosowaniem instrumentu Obligacji Społecznych.

Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania: procedura wstępnej, realizowanej przez Konsylium Społeczne (a przez to rozszerzonej) analizy wspólnych klientów powiatowych urzędów pracy i ośrodków pomocy społecznej pod kątem ustalenia najważniejszych problemów powodujących ich bierność na rynku pracy i egzystencję w oparciu o środki pomocy społecznej, mająca na celu wytypowanie osób mogących być potencjalnymi Odbiorcami Wsparcia w działaniach integrujących je z rynkiem pracy.

WPROWADZENIE.

Zgodnie z postanowieniami umowy nr POWR.04.01.00-00-B001/16 z dnia 05.05.2017 r. zawartej pomiędzy Instytucją Zarządzającą – Ministrem Rozwoju i Finansów a Województwem Dolnośląskim – Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy w sprawie dofinansowania dla projektu „DOLOS” oraz zgodnie z warunkami określonymi w Regulaminu konkursu p.n. Ścieżka B - Obligacje społeczne PL w temacie „Obligacje społeczne jako narzędzie zwiększania efektywności świadczenia usług społecznych w obszarach wsparcia EFS”, Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy zrealizował w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój – Oś priorytetowa IV „Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa”, Działanie 4.1 „Innowacje społeczne” przy dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa w okresie od 01.06.2017 r. – 30.06.2018 r. projekt pod nazwą „DOLOS”.

Określone przez Instytucję Organizującą Konkurs warunki udzielenia wsparcia wskazane zostały w punkcie 4.1 wniosku o dofinansowanie projektu jako zadanie 1: „Doprecyzowanie modelu wdrażania obligacji społecznych względem zapisów wniosku o dofinansowanie oraz zawiązanie partnerstwa spełniającego wymogi opisane w regulaminie konkursu co najmniej pomiędzy zarządcą obligacji i usługodawcą oraz pozyskanie inwestora”.

Dla tak sformułowanego zadania Instytucja Organizująca Konkurs określiła następujące wskaźniki realizacji celu:

[1] doprecyzowany względem wniosku o dofinansowanie model wdrażania obligacji społecznych, w którym wskazuje się m.in. ostateczny problem/ problemy do rozwiązania, zakładane efekty, termin ich osiągnięcia, sposób ich pomiaru i wyceny,

[2] zawiązane partnerstwo co najmniej zarządcy i usługodawcy (w przypadku angażowania pośrednika lub innego podmiotu – jego udział w partnerstwie jest obowiązkowy) oraz pozyskanie inwestora; zadaniem zawiązanego partnerstwa będzie przetestowanie modelu w konkursie drugiego etapu.

Dodatkowym celem wskazanym w punkcie 3.4 wniosku o dofinansowanie dla projektu „DOLOS” jest ponadto zbudowanie partnerstwa Zarządcy Obligacji z Interesariuszami: publicznymi służbami zatrudnienia (PSZ), JST (powiaty, gminy) i instytucjami pomocy społecznej.

Niniejszy dokument będący doprecyzowanym względem wniosku o dofinansowanie modelem wdrażania obligacji społecznych w obszarze polityki rynku pracy wraz z:

- 1) porozumieniami zawartym z Dostawcami Usług,
- 2) Listem Intencyjnym o współpracy zawartym z Inwestorem

i

- 3) Listem Intencyjnym zawartym przez Województwo Dolnośląskie – Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy jako Zarządcą Obligacji z:

a) Właścicielami Problemu Społecznego – Gminami:

- Bystrzyca Kłodzka,
- Lubomierz,
- Siekierczyn,

reprezentującymi także właściwe dla nich ośrodki pomocy społecznej oraz

b) Publicznymi Interesariuszami Lokalnymi:

- Powiatem Kłodzkim – Powiatowym Urzędem Pracy w Kłodzku,
- Powiatem Lubańskim – Powiatowym Urzędem Pracy w Lubaniu,
- Powiatem Lwóweckim – Powiatowym Urzędem Pracy w Lwówku Śląskim,

spełnia wyżej wskazane wymagania konkursu oraz umowy dofinansowania projektu.

PROBLEM SPOŁECZNY DO ROZWIĄZANIA W RAMACH POLITYKI RYNKU PRACY, NA KTÓRY ODPOWIEDZIĄ JEST INNOWACYJNY INSTRUMENT OBLIGACJI SPOŁECZNYCH. OPIS NA POZIOMIE OGÓLNOKRAJOWYM I DEFINICJA PROBLEMU.

Zadanie szczegółowe wskazane w regulaminie konkursu: wskazanie problemu społecznego/problemów społecznych do rozwiązania, na które odpowiedzią jest innowacyjny instrument obligacji społecznych.

Od ponad 3 lat oceny sytuacji na rynku pracy są pozytywne. Po okresie głębokiego załamania na rynku pracy w latach 2008-2013, kiedy liczba zarejestrowanych bezrobotnych systematycznie wzrastała, osiągając na koniec 2013 r. poziom 2.157,9 tys. osób¹ (przy wskaźniku stopy bezrobocia wynoszącym wówczas 13,4%), zarówno liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych, jak i wskaźnik bezrobocia rejestrowanego systematycznie spadają i z miesiąca na miesiąc przyjmują coraz niższe wartości. **STATYSTYCZNIE** jest to prawda: według raportów miesięcznych „Bezrobocie rejestrowane w Polsce” publikowanych przez Departament Rynku Pracy w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej liczba bezrobotnych spadła do 1.117,1 tys. osób (dane na dzień 30.09.2017 r.) a poziom bezrobocia rejestrowanego obrazowany wskaźnikiem stopy bezrobocia rejestrowanego, spadł do 6,8%.

Szczegółowe statystyki MRPiPS pokazują w strukturze następujące tendencje:

- 1) w grupie osób bezrobotnych systematycznie wzrasta udział osób bezrobotnych długotrwale (a zatem takich, które w okresie ostatnich 24 miesięcy pozostawały bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy) – na koniec 2010 r. był to odsetek 46,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, natomiast na koniec września 2017 r. – 55,5%;
- 2) pomiędzy regionami Polski zachodzi znaczne zróżnicowanie w poziomie stopy bezrobocia: na koniec 2010 r. wynosiło ono 10,8% (od 9,2% w województwie wielkopolskim do 20,0% w województwie warmińsko-mazurskim) a na koniec września 2017 r. wynosiło ono 7,8% (od 4,0% w województwie wielkopolskim do 11,8% w województwie warmińsko-mazurskim),

¹ Wszystkie dane statystyczne dotyczące liczby bezrobotnych, struktury bezrobocia oraz stopy bezrobocia rejestrowanego pochodzą z serwisu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej: <https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/bezrobocie-rejestrowane-w-polsce>

3) zmienia się struktura osób bezrobotnych analizowana pod kątem gotowości do wejścia na rynek pracy². W okresie wrzesień 2016 – wrzesień 2017³ zmniejszył się odsetek osób bezrobotnych gotowych do szybkiego wejścia na rynek pracy i podjęcia zatrudnienia (osoby z ustalonym I profilem pomocy; spadek z 29,8 tys. osób – 2,3% ogółu bezrobotnych do 19,4 tys. osób – 1,9% ogółu bezrobotnych), natomiast wzrasta odsetek osób bezrobotnych oddalonych od rynku pracy (osoby z ustalonym II i III profilem pomocy łącznie; stan na 30.09.2016 r.: 1.238, tys. osób – 97,6% ogółu bezrobotnych; stan na 30.09.2017 r.: 1.048,7 tys. osób – 98,2% ogółu bezrobotnych).

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy daje powiatowym urządowi pracy oraz innym instytucjom rynku pracy do dyspozycji szereg instrumentów do aktywizacji osób bezrobotnych i ich przywracania do zatrudnienia. Jednakże te najskuteczniejsze adresowane są do osób z ustalonym II profilem pomocy, natomiast oferowane osobom najbardziej oddalonym od rynku pracy (z ustalonym III profilem pomocy) cechuje niska skuteczność.

Zjawiskiem powszechnym na zachód od Odry jest jednocześnie długotrwałe bezrobocie powiązane z życiem z transferów socjalnych (w oparciu o środki opieki/pomocy społecznej) i postawą typu NEET czyli brakiem woli podejmowania zatrudnienia, kształcenia się czy podnoszenia kwalifikacji. Przy sygnalizowanym przez pracodawców braku rąk do pracy⁴, powodującym osłabianie gospodarki – od 2015 r. analogiczne problemy pojawiły się w Polsce⁵.

W polityce rynku pracy bezwzględny priorytet miało młode pokolenie i wspieranie jego mobilności. Hasło „w wielkim mieście znajdziesz pracę i zarobisz więcej” pokazało swoje zupełnie nieoczekiwane oblicze – młode pokolenie dostrzegło, że za granicą zarobi jeszcze więcej. Z różnych przyczyn, głównie socjalnych i ekonomicznych, do końca 2016 r. wyjechało 2,4 mln (wg GUS) lub ponad 3 mln osób (wg NBP).

Znaczące inwestycje infrastrukturalne przejęły największe miasta. Za inwestycjami infrastrukturalnymi do tych ośrodków miejskich przyszli inwestorzy gospodarczy, lokując się tam, gdzie mieli kompletną infrastrukturę (przygotowane tereny lub

² Nowelizacja ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która weszła w życie 27 maja 2014 r. wprowadziła obowiązek profilowania pomocy dla bezrobotnych ustalając trzy profile tej pomocy.

³ Dopiero w połowie 2016 r. liczba bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy przekroczyła próg 90% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych; z uwagi na brak porównywalności z danymi za okres czerwiec 2014 – czerwiec 2016, porównywanie danych ograniczono do okresu wrzesień 2016 – wrzesień 2017.

⁴ Za: [1] Generation jobless (2013), „The Economist”, April 27th, <http://www.economist.com/news/international/21576657-around-world-almost-300m-15-24-year-olds-are-not-working-what-has-caused>; [2] Boston Consulting Group – raport „The Global Workforce Crisis - \$10 Trillion at Risk”, 2014, www.bcgperspectives.com/content/articles/management_two_speed_economy_public_sector_global_workforce_crisis

⁵ Za: raporty kwartalne Business Centre Club; https://www.bcc.org.pl/strefa_eksperta/opinie/.

obiekty przemysłowe, dogodne połączenia drogowe, kolejowe i lotnicze oraz zasoby kadrowe). Zabrakło elementów polityki stymulującej rozwój małych i średnich miejscowości⁶.

W 2016 r. IGiZP PAN przedstawił raport „Sytuacja społeczno-ekonomiczna w 255 miastach średniej wielkości” [praca zbiorowa pod kierunkiem prof. dra hab. Przemysława Śleszyńskiego]⁷, stanowiący element analiz na potrzeby Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Wzięto pod uwagę 7 kryteriów szczegółowych w dwóch kategoriach.

I. Kryteria społeczne (S):

- 1) zmianę rejestrowanej liczby ludności (w latach 2002-2014),
- 2) prognozę liczby ludności GUS do 2035 r. w powiecie,
- 3) zmianę liczby bezrobotnych w powiecie (w latach 2002-2014),

II. Kryteria ekonomiczne (E):

- 4) zmianę dochodów własnych w budżetach gmin (2002-2014),
- 5) zmianę liczby udzielonych noclegów (2004/2005-2013/2014),
- 6) zmianę liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (2004-2014),
- 7) zmianę liczby znajdujących się na terenie danego powiatu największych spółek wg Listy 2000 Rzeczypospolitej (2004-2013).

Badaniem objęto jednostki miejskie, które na koniec 1998 r. tj. przed wejściem w życie reformy systemu administracyjnego liczyły co najmniej 20 tysięcy osób i w większości stały się miastami powiatowymi.

Ogółem w Polsce jest 915⁸ miejscowości o statusie miasta, w tym 304 samodzielne jednostki miejskie będące gminami miejskimi oraz 611 jednostek miejskich o statusie gminy miejsko-wiejskiej. Badaniem objęto 255⁹ miast (tj. blisko 30% ogółu jednostek miejskich w Polsce), z których większość ma status miasta powiatowego (w grupie badanej było to 239 miejscowości o statusie miasta powiatowego, co przy ogólnej liczbie 314 powiatów w Polsce stanowi ponad 75%). Pomijając populację 16 miast wojewódzkich badaniem objęto 80% ludności zamieszkałej w pozostałych miastach.

⁶ Za: przyjęta uchwałą Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. „Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)”, Warszawa 2017 oraz raport Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk „SYTUACJA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA W 255 MIASTACH ŚREDNIEJ WIELKOŚCI” (PAN, Warszawa 2016)

⁷ Polska Akademia Nauk, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, Zakład Geografii Miast i Ludności <https://www.igipz.pan.pl/strona-glowna-zgmil.html>

⁸ Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym, stan na 31.12.2015, GUS,

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/powierzchnia-i-ludnosc-w-przekroju-terytorialnym-w-2015-r-,7,12.html>

⁹ Wszystkie dane pochodzą z uzasadnienia do doboru próby badawczej w przedmiotowym raporcie IGiZP PAN.

Wyniki tego badania można uznać za wiarygodne i dające się odnosić do wszystkich powiatów i gmin, które:

- charakteryzują się stopą bezrobocia przekraczającą 150% średniej stopy bezrobocia rejestrowanego w Polsce;
- charakteryzują się długotrwałym bezrobociem przekraczającym 50% ogółu bezrobotnych,
- są położone peryferyjnie, przez co rozumie się oddalenie od dobrej jakości dróg krajowych, ekspresowych i autostrad,
- są dotknięte dysfunkcją transportu publicznego, przez co rozumie się niedostosowanie zakresu usług świadczonych przez przedsiębiorstwa transportowe do potrzeb ludności i pracodawców (związanych z godzinami rozpoczęcia i zakończenia pracy) lub brak takich usług,
- są dotknięte stagnacją gospodarczą i słabą kondycją lokalnego rynku pracy, charakteryzującego się niską lub żadną ofertą wolnych miejsc pracy i będącego nadal rynkiem pracodawcy.

Na podstawie powyższego możliwy do rozwiązania z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych problem społeczny został zdefiniowany następująco:

„Jednym z najistotniejszych problemów społecznych dotyczących powiaty i gminy o peryferyjnym położeniu, obarczonych dodatkowo dysfunkcją transportu publicznego oraz brakiem dostępności do ofert pracy na ich terenie jest długotrwałe bezrobocie połączone z nadmiernymi obciążeniami budżetów publicznych kosztami wsparcia świadczonego w ramach działań pomocy społecznej i brak adekwatnych instrumentów wsparcia”.

CZĘŚĆ I. MODEL WDRAŻANIA OBLIGACJI SPOŁECZNYCH.

ZAŁOŻENIE BAZOWE 1– ZAWIĄZANIE PARTNERSTW.

W załączniku do wniosku o dofinansowanie „Zarys modelu wdrażania obligacji społecznych” założono, że doprecyzowany Model Obligacji Społecznych będzie się składać z dwóch konsorcjów:

- a) **Inwestorskiego**: działających wspólnie podmiotów uprawnionych do prowadzenia działalności w formie agencji zatrudnienia i/lub instytucji szkoleniowej, dysponujących odpowiednim kapitałem (na prefinansowanie realizacji umowy) i doświadczeniem oraz wiedzą dotyczącą niezbędnych do realizacji usług;
- b) **Właściciela Problemu Społecznego**: działających wspólnie Zarządcy Obligacji oraz współdziałających Publicznych Interesariuszy Lokalnych. W modelu do testowania rolę Zarządcy Obligacji będzie wypełniać DWUP, natomiast Interesariuszami będą: powiaty i gminy, PSZ oraz IPS, dla których podstawą współpracy będzie m.in. porozumienie o współpracy zawarte pomiędzy właściwymi organami samorządowymi: Województwa Dolnośląskiego i objętych projektem powiatów i gmin.

Ad a) Pozyskanie Inwestora i wybór Dostawcy Usług

We wskazanym powyżej „Zarysie” założono, że jeden podmiot obejmie pełnienie roli Inwestora i Dostawcy Usług.

ZMIANA: biorąc pod uwagę wyniki prac interdyscyplinarnego zespołu ekspertów, w tym uzyskane informacje dotyczące potencjału ekonomicznego agencji zatrudnienia i instytucji szkoleniowych skorygowano powyższe założenie w odniesieniu do projektu testującego, w którym planuje się rozdział podmiotu Inwestora od podmiotu Dostawcy Usług.

Zgodnie ze stanowiskiem IOK wydanym na etapie realizacji projektu, umowę lub porozumienie partnerskie należy zawrzeć co najmniej z usługodawcą, natomiast dokument potwierdzający zaangażowanie inwestora wnioskodawca określa samodzielnie.

Ad b) Partnerstwo z Interesariuszami

W punkcie 3.4 wniosku (cel 1) wskazano, że przewidywane jest zbudowanie partnerstwa Modelu oraz porozumienia z Interesariuszami Publicznymi: publicznymi służbami zatrudnienia, niepublicznymi instytucjami rynku pracy, powiatami, gminami i instytucjami pomocy społecznej.

ZMIANA 1: przyjęto rozwiązanie uszczegóławiające, że Interesariuszami Publicznymi będą gminy oraz powiatowe urzędy pracy.

ZMIANA 2: doprecyzowano, że dokumentem potwierdzającym nawiązanie współpracy partnerskiej będzie list intencyjny, natomiast zawarcie porozumienia partnerskiego lub umowy partnerskiej nastąpi na etapie aplikowania o dofinansowanie dla projektu testującego.

Zgodnie ze stanowiskiem IOK z dnia 27.02.2018 r. wydanym na etapie realizacji projektu, regulamin ani umowa o dofinansowanie nie precyzują sposobu dokumentowania współpracy z innymi podmiotami niż usługodawca / inwestor / pośrednik, takimi jak interesariusze (np. PUP); IOK wskazała jedynie, że przyjęte rozwiązanie musi być zgodne z założeniami wniosku o dofinansowanie, modelu i obowiązującymi przepisami prawa.

ZAŁOŻENIE BAZOWE 2 – WYBRANY OBSZAR WDRAŻANIA MODELU JAKO JEDNA Z DETERMINANT KSZTAŁTUJĄCYCH STRUKTURĘ MODELU.

Zgodnie z opisem zaprezentowanym w punkcie 3.1.2 wniosku o dofinansowanie projektu „DOŁOS” niniejszy Model jest dedykowany rozwiązywaniu problemów społecznych w jednostkach samorządu terytorialnego o:

- a) peryferyjnym położeniu, rozumianym jako:
 - miejscowości pozbawione połączeń z centrami subregionów środkami transportu publicznego,
 - miejscowości, w których występuje głęboka nierównowaga pomiędzy popytem na pracę (osoby bezrobotne i poszukujące pracy) a podażą (wolne miejsca pracy oferowane przez pracodawców),
- b) stopie bezrobocia przekraczającej wartości średnie (dla Polski i/lub województwa),
- c) dużej liczbie osób korzystających ze wsparcia ze świadczeń finansowanych ze środków pomocy społecznej.

W większości realizowanych lub przygotowanych do wdrożenia programach obligacji społecznych inwestorami były podmioty charytatywne lub instytucje rynku finansowego angażujące się w obligacje społeczne w ramach części zysku przeznaczanej na działalność określaną jako „społeczna odpowiedzialność biznesu”. Polskie instytucje charytatywne czy instytucje rynku finansowego nie prowadziły dotychczas podobnej działalności.

Reprezentujący potencjalnych partnerów/uczestników projektu testującego eksperci zwrócili uwagę na fakt, że w takich regionach (małych, położonych peryferyjnie gminach / miejscowościach) brakuje podmiotów niepublicznych, które mogłyby, w oparciu o własny kapitał, wziąć na siebie ciężar (finansowanie) realizacji działań w Modelu i pełnić rolę Inwestora.

Propozycje dla rozwiązań modelowych w zakresie podmiotu Inwestora.

Z uwagi na brak w małych gminach lokalnych zasobów kapitałowych w odpowiedniej wysokości należy przewidzieć:

- 1) możliwość pozyskania Inwestora spoza obszaru, na którym realizowane będzie wdrażanie obligacji społecznych;
- 2) możliwość stworzenia przez członków Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych spółki celowej – podmiotu, który przejmie na siebie część zadań Pośrednika oraz Zarządcy Obligacji i pozyska Inwestora;
- 3) możliwość objęcia przez jeden podmiot funkcji Inwestora oraz Dostawcy Usług (wariant zgodny z założeniami wniosku o dofinansowanie).

ZAŁOŻENIE BAZOWE 3 – UCZESTNICZY MODELU.

Uczestnicy modeli wdrażania obligacji społecznych.

Zaprezentowane w dokumentacji konkursowej modele obligacji społecznych różnią się nazewnictwem uczestników procesu pełniących w tych modelach analogiczne funkcje. Wspólnymi elementami struktur w projektach obligacji społecznych są obligatoryjnie:

- Zarządca Obligacji = Zleceniodawca,
- Inwestor,
- Dostawca Usług = Wykonawca Zadania Społecznego = Usługodawca,
- Grupa Docelowa = Odbiorcy Efektów Zadania = Odbiorcy Usług,

oraz (fakultatywnie) Pośrednik.

Zgodnie z dokumentacją konkursową w załączniku do wniosku o dofinansowanie p.n. „Zarys modelu wdrażania obligacji społecznych” założono, że w doprecyzowanym Modelu Obligacji Społecznych uczestnikami będą:

1. **Zarządca Obligacji Społecznych:** publiczne służby zatrudnienia; Zarządcą Obligacji w projekcie testującym, zarazem partnerem wiodącym i beneficjentem projektu będzie Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy a uczestnikami partnerstwa projektowego będą **Publiczni Interesariusze Lokalni** / partnerzy współpracy:

- powiaty i gminy z wybranego obszaru,
- Powiatowe Urzędy Pracy z wybranych powiatów,
- Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie z wybranych powiatów oraz Ośrodki Pomocy Społecznej.

ZMIANA: podstawowymi Interesariuszami będą **Gminy jako Właściciele Problemu Społecznego**, upoważnione do reprezentowania ośrodków pomocy społecznej.

Uwzględniając problematykę realizacji zadań samorządu powiatu w obszarze polityki rynku pracy, w tym zarządzania Funduszem Pracy wystarczającym będzie partnerstwo z powiatowymi urzędami pracy.

Biorąc pod uwagę definicję i specyfikę Odbiorców Wsparcia oraz instrumenty wsparcia i narzędzia, którymi dysponują poszczególne instytucje uznano, że wystarczającym będzie zaangażowanie ośrodków pomocy społecznej.

- 2. Inwestor:** podmiot będący agencją zatrudnienia wybrany przez Zarządcę Obligacji na podstawie art. 33 ustawy wdrożeniowej w wyniku oceny odpowiedzi złożonych na zaproszenie do składania ofert; zakłada się, że doprecyzowany model będzie zbieżny z opisanym w Regulaminie konkursu modelem pośrednim, w którym Inwestor jest stroną umowy zawieranej z Zarządcą; tym samym Inwestor będzie wypełniać niektóre lub wszystkie zadania Pośrednika.

We wniosku o dofinansowanie założono, że Inwestorem będzie podmiot będący agencją zatrudnienia wybrany przez Zarządcę Obligacji na podstawie art. 33 ustawy wdrożeniowej w wyniku oceny odpowiedzi złożonych na zaproszenie do składania ofert; zakłada się, że doprecyzowany model będzie zbieżny z opisanym w Regulaminie konkursu modelem pośrednim, w którym Inwestor jest stroną umowy zawieranej z Zarządcą; tym samym Inwestor będzie wypełniać niektóre lub wszystkie zadania Pośrednika.

ZMIANA 1: IZ PO WER w dniu 12.02.2018 r. **udzieliło następujących wyjaśnień:** co do inwestora, zgodnie z umową o dofinansowanie i regulaminem konkursu, nie musi być on stroną umowy o partnerstwie (jest to uwarunkowane przyjętym w modelu rozwiązaniem), niemniej konieczne jest jego zaangażowanie i przedstawienie, w jaki formalny sposób został on włączony w cały proces. Dokumentem potwierdzającym nawiązanie współpracy z inwestorem może być np. list intencyjny wyrażający zainteresowanie taką współpracą.

Regulamin ani umowa o dofinansowanie nie precyzują sposobu dokumentowania współpracy z innymi podmiotami niż usługodawca / inwestor / pośrednik, tj. interesariusze (np. PUP), zatem przyjęte rozwiązanie musi być zgodne z założeniami wniosku o dofinansowanie, modelu i obowiązującymi przepisami prawa.

Podmiot Inwestora brał udział w pracach eksperckich (IV kwartał 2017) nad doprecyzowaniem Modelu.

W omawianym okresie sprawozdawczym przeprowadzono proces negocjacji z Inwestorem w zakresie uzgodnienia treści listu intencyjnego, zakończony podpisaniem przedmiotowego listu. W liście intencyjnym zawarto klauzulę, iż podpisanie właściwej umowy partnerskiej nastąpi w terminie i trybie wskazanym przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.

Zakłada się, że Instytucja Zarządzająca PO WER określi w regulaminie konkursu II etapu lub innych wytycznych dla beneficjentów tego konkursu formalną procedurę wyłonienia podmiotu Inwestora (postępowanie konkursowe oparte o przepisy ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2010 lub ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych).

¹⁰ **ZMIANA 2:** w odniesieniu do podmiotu Inwestora dla projektu testującego najistotniejszym warunkiem jest zdolność zapewnienia finansowania. Zaproszone do udziału w pracach ekspertów agencje zatrudnienia nie dysponują takimi zasobami finansowymi. W związku z powyższym zrezygnowano ze stawiania Inwestorowi wymogu posiadania statusu agencji zatrudnienia.

3. Dostawcy Usług: grupa podmiotów posiadająca doświadczenie w pracy z osobami długotrwale bezrobotnymi oraz posiadająca doświadczenie w kojarzeniu potrzeb pracodawców i osób poszukujących pracy; preferowane będzie rozwiązanie, w którym Inwestor będzie zarazem dostawcą choćby niektórych usług związanych z aktywizacją osób długotrwale bezrobotnych (co uzasadnia postawiony wyżej wymóg posiadania przez Inwestora statusu agencji zatrudnienia).

ZMIANA 1: przy rozdziale wykonywania usługi społecznej pomiędzy wielu wykonawców nie można przypisać odpowiedzialności za wynik końcowy jednemu podmiotowi; z uwagi na powyższe w rozwiązaniach

¹⁰ Aby wyróżnić w tekście dotyczącym rozwiązań modelowych te fragmenty, które dotyczą planowanego projektu testującego (projektu konkursowego II etapu), zostały one zaznaczone ramką i kolorowym tłem (jak wyżej).

modelowych przewidziano, że zlecenie zostanie udzielone jednemu Dostawcy Usług (który ewentualnie będzie zatrudniać podwykonawców).

ZMIANA 2: rozwiązanie, w którym Inwestor jest zarazem Dostawcą Usług pozostaje jako jeden z wariantów, jednakże nie będzie on mieć zastosowania w projekcie testującym.

- 4. Pośrednik:** z uwagi na fakt, że dokumentacja konkursowa nie nakazuje wprost uczestnictwa takiego podmiotu w modelu, decyzja o zatrudnieniu Pośrednika i zakresie jego obowiązków będzie leżeć w gestii Inwestora (z zastrzeżeniem, że całość odpowiedzialności za realizację zadania spoczywa na Inwestorze, jako stronie umowy z Zarządcą Obligacji oraz iż koszty ewentualnego zatrudnienia Pośrednika ponosi Inwestor w ramach uzgodnionej umową z Zarządcą wynagrodzenia).
- 5. Ewaluator:** podmiot realizujący zadania określone w regulaminie konkursu, spełniający wymogi określone w porozumieniu przez Inwestora oraz Zespół Sterujący i zaangażowany umową zawartą z Zarządcą Obligacji.
- 6. Grupa docelowa/odbiorcy usługi społecznej:** osoby długotrwale bezrobotne zarejestrowane we właściwym dla nich PUP jako osoby bezrobotne, z ustalonym III profilem pomocy, zamieszkałe w obszarach peryferyjnych Dolnego Śląska – w miejscowościach o słabej lub nieistniejącej komunikacji publicznej i niskim lub żadnym zapotrzebowaniu na pracę.

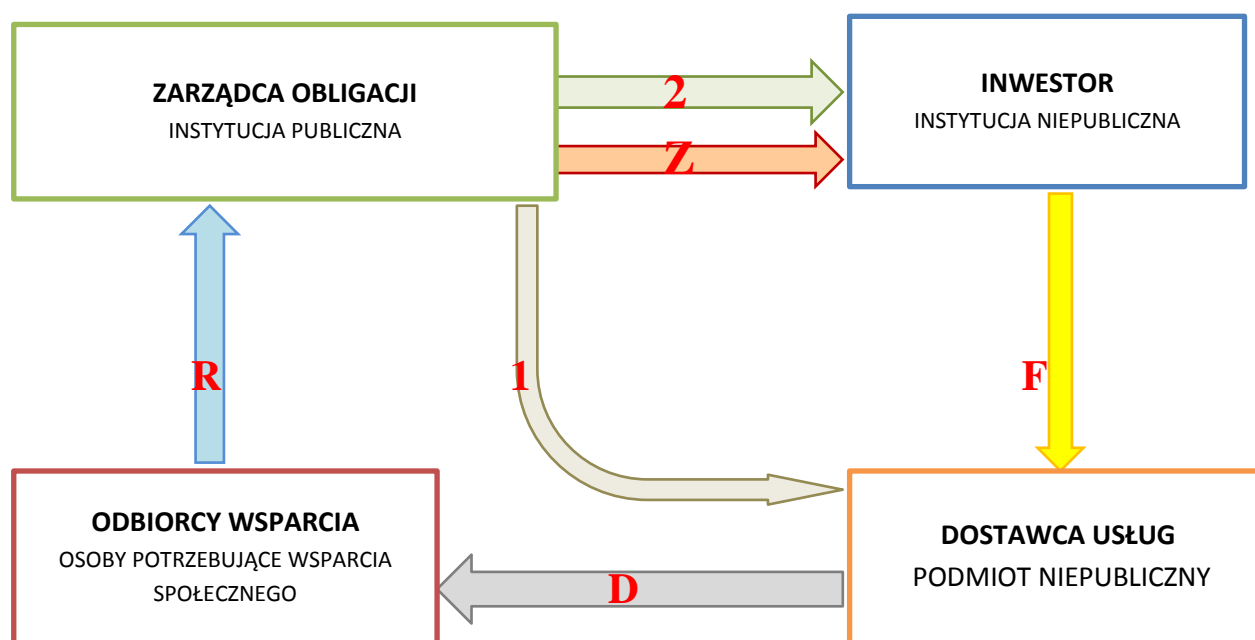
ZMIANA: osoby długotrwale bezrobotne zarejestrowane we właściwym dla nich PUP jako osoby bezrobotne, przede wszystkim z ustalonym III profilem pomocy, zamieszkałe w obszarach peryferyjnych Dolnego Śląska – w miejscowościach o słabej lub nieistniejącej komunikacji publicznej i niskim lub żadnym zapotrzebowaniu na pracę, korzystające także ze wsparcia świadczonego przez ośrodki pomocy społecznej.

I.1. SCHEMAT WDRAŻANIA OBLIGACJI SPOŁECZNYCH W OBSZARZE POLITYKI RYNKU PRACY.

Obligacje społeczne to nowy instrument finansowania usług społecznych oparty na formule „płatność za rezultaty”. Zgodnie z definicją podaną w dokumentacji konkursowej *mechanizm zakłada, że podmiot, w którego kompetencjach leży rozwiązanie danego problemu społecznego, zawiera porozumienie (1) z dostawcą usług społecznych na wykonanie danej usługi i dostarczenie określonych efektów społecznych oraz z inwestorem (2) na zapewnienie środków finansowych na realizację tej usługi (F).*

Jeśli w wyniku realizacji zleconych usług (D) efekty zostaną osiągnięte i problem zostanie skutecznie rozwiązany (R), instytucja publiczna zwraca wkład finansowy inwestorowi wraz z odsetkami (Z).

Schemat 1: podstawowy model wdrażania obligacji społecznych w obszarze polityki rynku pracy uwzględniający minimalną definicję tego instrumentu.

Innowacją w porównaniu z dotychczas stosowanymi instrumentami ukierunkowanymi na rozwiązywanie problemów społecznych jest niepubliczne pochodzenie środków finansowych angażowanych w tym procesie oraz silniejsze powiązanie pomiędzy osiągniętym efektem społecznym a zyskiem Inwestora.

Z dostępnych opisów modeli obligacji społecznych wdrożonych w różnych krajach wynika, że metoda ich wdrożenia w zasadzie nie różni się od podejścia

projektowego realizowanego z zastosowaniem refinansowania (zwrot poniesionych wydatków jest uzależniony od osiągnięcia zakładanych efektów). Drugim wspólnym ich elementem jest sposób wdrażania innowacyjnego instrumentu obligacji społecznych w oparciu o praktykę realizacji projektów partnerskich.

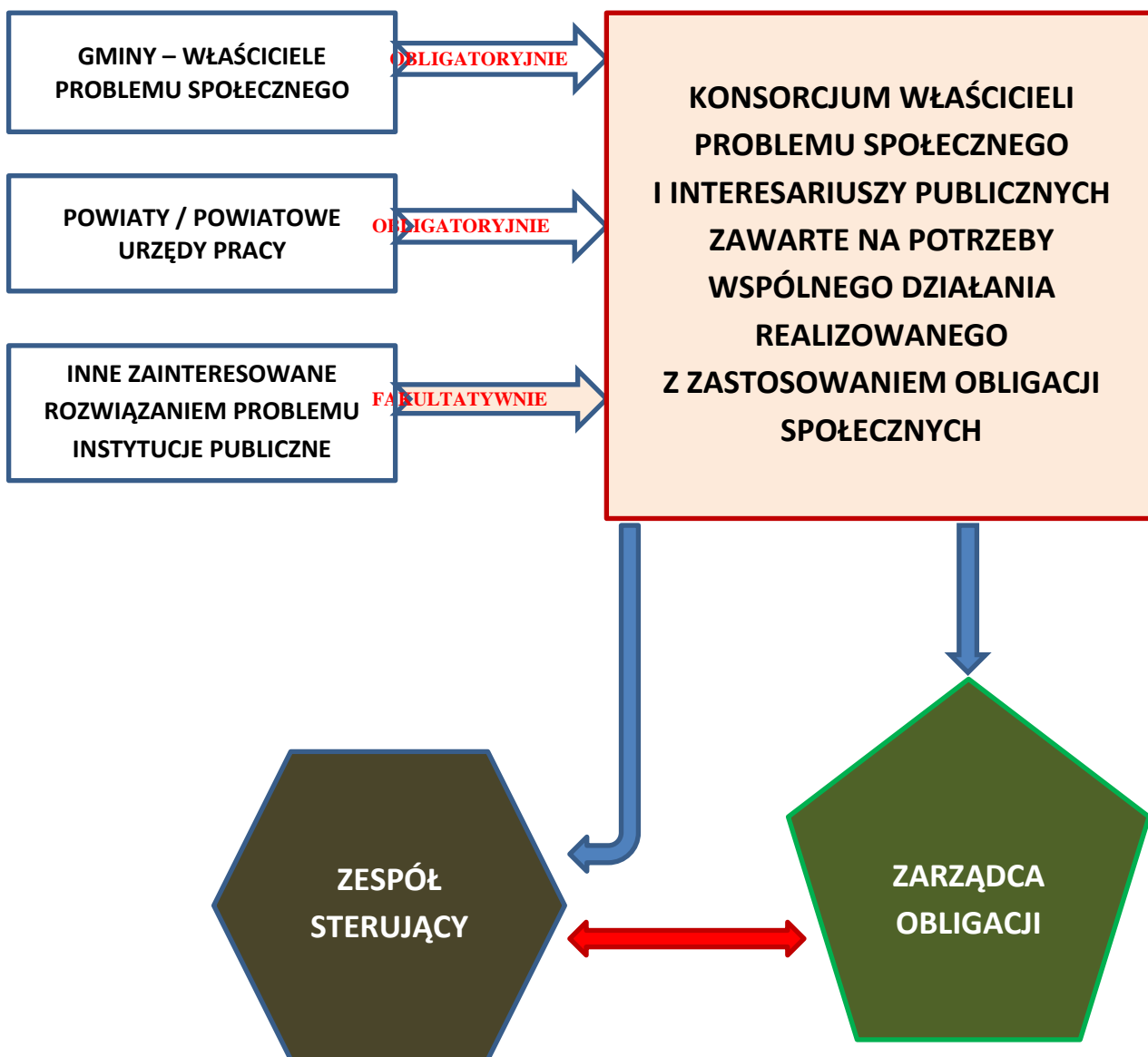
I.1.1. PARTNERSTWO NA RZECZ WDRAŻANIA OBLIGACJI SPOŁECZNYCH W OBSZARZE POLITYKI RYNKU PRACY.

Sformułowane we wniosku o dofinansowanie dla projektu „DOŁOS” założenia dotyczące Odbiorców Wsparcia (przede wszystkim osoby długotrwale bezrobotne, z ustalonym III profilem pomocy i korzystające ze świadczeń opieki społecznej) determinują minimalny kształt partnerstwa instytucji publicznych, które muszą być wspólnie zaangażowane w proces aktywizowania osób z tej grupy. Jako Właściciela Problemu Społecznego wskazuje się na gminy, albowiem to na nich spoczywa przede wszystkim ciężar zapewnienia tym osobom wsparcia, w tym ustalenia prawa do świadczeń z opieki społecznej oraz ich wypłaty. Realizujące te zadania instytucje gminne, przede wszystkim ośrodki pomocy społecznej, mają z jednej strony „najlepszą i najbardziej aktualną” wiedzę o potencjalnych Odbiorcach Wsparcia. Z drugiej natomiast, poprzez instrument kontraktu socjalnego, mają do dyspozycji narzędzie, którym mogą aktywnie oddziaływać na postawy osób, dla których oferta powiatowych urzędów pracy jest ustawowo ograniczona i wobec których publiczne instytucje rynku pracy są w praktyce bezradne.

Kontrakt socjalny jest instrumentem mającym z założenia wspierać biorcę pomocy w przezwyciężeniu dotykających go problemów oraz precyzyjnie określać prawa i obowiązki obu zawierających go stron (w tym także określać działania, jakie OPS może zastosować w przypadku niewłaściwego wykonania tego kontraktu przez biorcę pomocy społecznej). Praktyka wskazuje, że także instytucje pomocy społecznej nie mają innych dopasowanych do potrzeb osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy i zagrożonych wykluczeniem społecznym narzędzi czy instrumentów długoterminowego wsparcia. Dlatego obowiązkowymi uczestnikami partnerstwa powinny być zarówno gminy wraz z podległymi im ośrodkami pomocy społecznej, jak i powiatowe urzędy pracy, które ustawowo wykonują zadania starosty związane z zarządzaniem Funduszem Pracy i wspieraniem osób bezrobotnych.

Członkiem takiego partnerstwa może być także każda inna instytucja publiczna, która jest zainteresowana łagodzeniem problemu bezrobocia czy działaniami na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, jak np. wojewódzki urząd pracy czy inna wojewódzka instytucja działająca w obszarze polityki społecznej.

Schemat 2: struktura partnerstwa podmiotów publicznych utworzone na rzecz realizacji projektów z zastosowaniem obligacji społecznych.

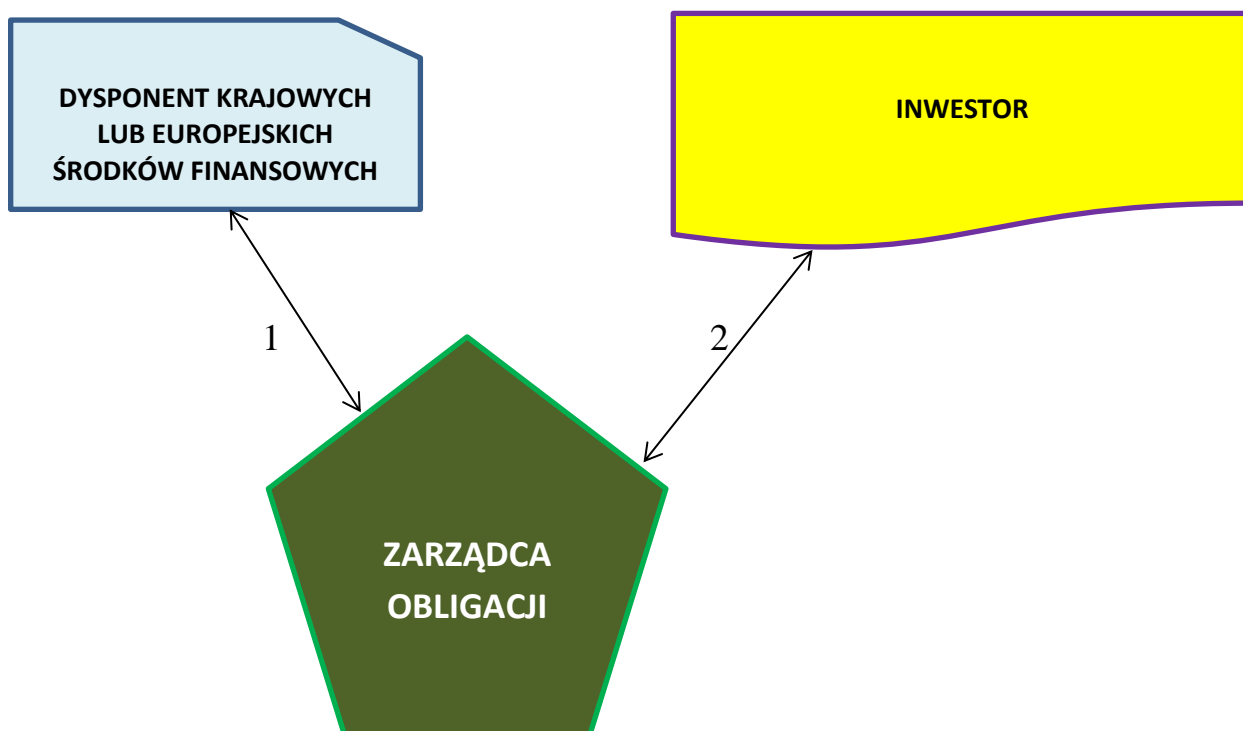

Konsorcjum utworzone na rzecz wspólnej realizacji projektu nie posiada wymaganej do otrzymania dofinansowania ze środków publicznych (niezależnie krajowych czy europejskich) osobowości prawnej, dlatego w umowie partnerskiej członkowie partnerstwa muszą wyraźnie wskazać, który z partnerów będzie Zarządcą Obligacji – liderem upoważnionym do reprezentowania partnerstwa i zawierania umów.

Biorąc pod uwagę czas realizacji działań z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych niezbędnym jest utworzenie stałego organu kolegialnego, którego celem będzie bieżąca ocena realizacji projektu i dokonywanie ewentualnych korekt. Zaproponowano nazwę „Zespół Sterujący”.

Zarządca Obligacji, zgodnie z przypisaną mu rolą lidera projektu, musi zapewnić prawidłową realizację zadań związanych z zapewnieniem finansowania dla projektu.

Schemat 3: pozyskanie finansowania dla projektu realizowanego z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych.

1. Przygotowanie wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie dla projektu realizowanego z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych i promesa uzyskania wsparcia ze środków krajowych lub europejskich (podpisanie umowy o dofinansowanie dla projektu).
2. Opracowanie zgodnej z warunkami promesy oferty dla Inwestorów: wyceny wartości inwestycji, okresu trwania inwestycji i warunków finansowych oraz wynegocjowanie propozycji umowy.

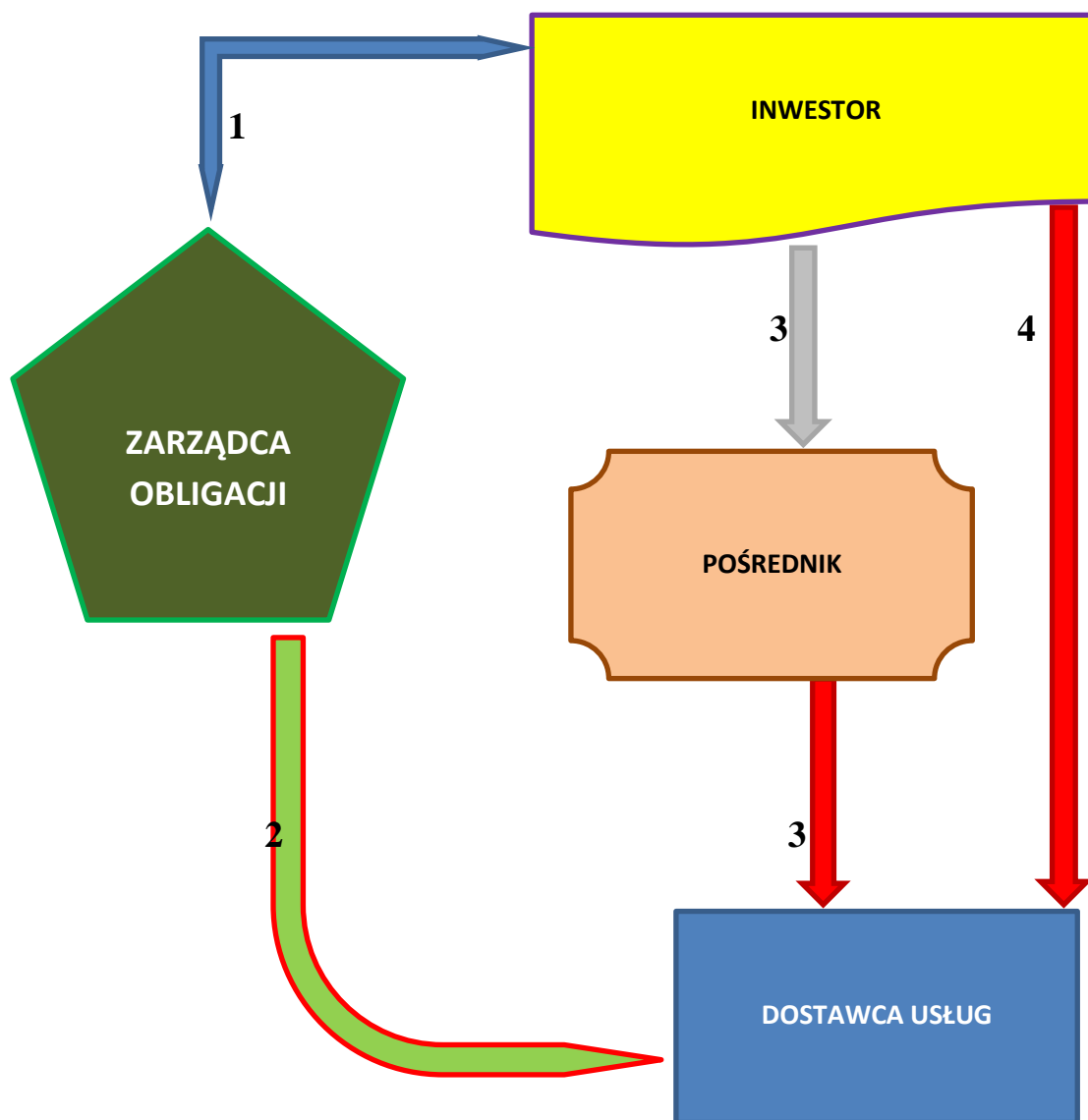
Zastosowane dotychczas poza Polską modele wdrażania obligacji społecznych nie prezentują jednolitego podejścia, co do wielostronnej relacji Inwestor – Zarządca Obligacji – Dostawca Usług.

Można jednak założyć, że Inwestor nie zechce zrezygnować z posiadania kontroli nad swoimi środkami finansowymi i ich przekazywaniem Dostawcy Usług.

Możliwe są dwa rozwiązania szczegółowe:

- Wariant I – Inwestor określi precyzyjne zasady przekazywania środków finansowych do Dostawcy Usług i w umowie zastrzeże sobie prawo kontroli (czy jego interesy są należycie zabezpieczone, przekazując zarządzanie procesem podmiotowi Zarządcy Obligacji);
- Wariant II – Inwestor, w ramach wynegocjowanego wynagrodzenia (zysku/bonusu) zdecyduje się na stworzenie lub zatrudnienie podmiotu Pośrednika, który w jego imieniu będzie prowadzić nadzór finansowy nad Dostawcą Usług i realizować płatności za wykonane usługi lub będzie bezpośrednio realizować płatności na rzecz Dostawcy Usług.

Schemat 4: warianty relacji umownych Zarządca Obligacji – Inwestor – Dostawca Usług.

1. Umowa zawarta pomiędzy Zarządcą Obligacji a Inwestorem (wskazująca m.in. na wybór wariantu I lub II).

2. Wariant I – umowa zawarta pomiędzy Zarządcą Obligacji a Dostawcą Usług.
3. Wariant II - umowa o pośrednictwo (zawarta pomiędzy Inwestorem a podmiotem Pośrednika) wraz z umową pomiędzy Pośrednikiem a Dostawcą Usług.
4. Wariant II – umowa o finansowanie działań na rzecz Odbiorców Wsparcia zawarta pomiędzy Inwestorem a Dostawcą Usług.

Wybór ścieżki procesowej finansowania działań Dostawcy Usług rzutuje bezpośrednio na procedurę wyboru podmiotu Dostawcy Usług. Jeśli bowiem środki Inwestora będą przepływać przez publiczny podmiot Zarządcy Obligacji (poprzez wyodrębniony rachunek bankowy projektu), wybór Dostawcy Usług musi być przeprowadzony w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych lub innego równoważnego postępowania konkurencyjnego.

Natomiast w przypadku finansowania działań Dostawcy Usług bezpośrednio przez Inwestora lub poprzez Pośrednika, podmiot Zarządcy Obligacji może określić wymagania merytoryczne, które Dostawca Usług powinien spełniać, natomiast nie ma wystarczających podstaw prawnych do wyboru konkretnego wykonawcy, gdyż środki finansowe oraz związane z zarządzaniem przepływami finansowymi ryzyka pozostaną po stronie niepublicznego Inwestora i to w jego gestii będzie leżeć sposób wyboru Dostawcy Usług.

Możliwy jest także inny wariant wdrażania obligacji społecznych z udziałem Pośrednika – wymaganiem Inwestora może być powierzenie zarządzania procesami i funduszami spółce celowej, założonej przez podmioty uczestniczące w Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych.

Z uwagi na brak konsensusu wśród członków partnerstwa zawiązanego dla projektu testującego co do możliwości ich uczestnictwa w spółce celowej, wariant ten pozostawiono bez dalszej analizy.

I.1.2. MONITORING I EWALUACJA.

Omówione dotychczas relacje o charakterze prawnym nie obejmują wskazanego wprost w dokumentacji konkursowej obowiązku zapewnienia monitoringu i ewaluacji, choć należy zaznaczyć, że wyłonienie podmiotu Ewaluatora czy włączenie takiego podmiotu w krąg partnerstwa nie zostało objęte obowiązkowym wskaźnikiem celu/rezultatu.

Z dość krótkiej definicji tego podmiotu ujętej w punkcie 3.2.2.1.5 Regulaminu konkursu wynika, że podmiot ten:

- a) *dokонуje analizy postępów realizacji usługi społecznej oraz osiągniętych efektów* – musi zatem posiadać bieżący dostęp do informacji o stanie realizacji działań zleconych Dostawcy Usług, zarówno na poziomie całego projektu, jak i na poziomie jednostkowym,
- b) *przedstawia wyniki ewaluacji zarządcy (Zarządcy Obligacji), który na tej podstawie dokonuje wypłaty inwestorom.*

Przy tak sformułowanych zadaniach należy przede wszystkim przeprowadzić analizę źródeł informacji o losie Odbiorców Wsparcia w projekcie.

A. POWIATOWY URZĄD PRACY.

Wiedza PUP o Odbiorcach Wsparcia będzie mieć istotne znaczenie od momentu podjęcia przez członków Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Lokalnych decyzji w sprawie rozpoczęcia prac nad przygotowaniem projektu stosującego instrument obligacji społecznych w obszarze polityki rynku pracy. Odbiorcami Wsparcia mają być bowiem głównie osoby długotrwale bezrobotne, w tym z ustalonym III profilem pomocy. O ile sam fakt bezrobocia danej osoby jest odnotowywany przez ośrodki pomocy społecznej, dalsze szczegółowe informacje stanowią wyłączną wiedzę PUP. W procesie przygotowania rekrutacji Odbiorców Wsparcia jedynie PUP może potwierdzić status osób, dla których dedykowane będą działania projektowe.

Celem działań projektowych ma być doprowadzenie do podjęcia zatrudnienia przez Odbiorców Wsparcia. **PUP jest instytucją, którą osoby bezrobotne mają obowiązek poinformować o zmianie swojego statusu na rynku pracy.**

Jakkolwiek głównym celem działań projektowych będzie doprowadzenie Odbiorców Wsparcia do podjęcia zatrudnienia nie należy zakładać, że ten cel raz osiągnięty będzie trwały. Analiza problemu społecznego i specyfiki Odbiorców Wsparcia nakazują oczekiwać, że po pierwszych sukcesach (podjęcie zatrudnienia)

wystąpią wahania nie pozwalające na utrzymanie pracy. Może to wynikać zarówno z przyczyn leżących po stronie samych Odbiorców Wsparcia (osoby długotrwale bezrobotne nie mają np. wypracowanego rytmu dnia niezbędnego do systematycznego wykonywania obowiązków pracowniczych i szybko „zniechęcają się”), charakteru pracy (będą to przede wszystkim prace proste, niskopłatne, także i sezonowe) jak i specyfiki obszarów, dla których jest dedykowany model. Założono, że na obszarach peryferyjnych dotkniętych dysfunkcją transportu publicznego w okresach jesienno-zimowych może wystąpić problem z możliwością dotarcia Odbiorcy Wsparcia do odległego punktu przystankowego komunikacji publicznej. Należy zatem wręcz oczekiwać, że większość Odbiorców Wsparcia, po doprowadzeniu do zatrudnienia, będzie po pewnym okresie rezygnować z pracy lub ją tracić (np. koniec sezonu na określone prace), stając się ponownie osobami bezrobotnymi. W takiej sytuacji PUP powinien być pierwszą instytucją powiadomioną o tym fakcie przez Odbiorcę Wsparcia.

Powiatowe urzędy pracy będą zatem posiadać podstawową wiedzę o losie Odbiorców Wsparcia w zakresie realizacji celu głównego (pracuje/nie pracuje, jeśli pracuje – od kiedy, jeśli przerwał zatrudnienie – od kiedy). Jest to zakres informacyjny leżący w ustawowych obowiązkach powiatowych urzędów pracy.

Powiatowe urzędy pracy dysponują szeregiem instrumentów wsparcia osób bezrobotnych opartych o środki finansowe Funduszu Pracy, takimi jak np.:

- 1) możliwość realizacji działań mających na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych poprzez szkolenia wraz ze wszystkimi działaniami dodatkowymi;
- 2) możliwość refundacji kosztów dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca pracy i z powrotem;
- 3) możliwość realizacji działań mających na celu umożliwienie zdobycia pierwszego doświadczenia zawodowego (staże);
- 4) możliwość wsparcia utworzenia nowego miejsca pracy.

Działania realizowane na rzecz osób bezrobotnych przy zaangażowaniu środków Funduszu Pracy wymagają decyzji wydawanej w imieniu starosty przez dyrektora powiatowego urzędu pracy. Jest to wymóg ustawy, który dotyczyć będzie także osób aktywizowanych w projektach z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych. Tym samym **wiedza PUP o sfinansowanych z Funduszu Pracy działaniach zrealizowanych na rzecz Odbiorców Wsparcia będzie kolejnym dostępnym publicznym źródłem wiedzy wykorzystywanym w procesie ewaluacji projektu.**

Należy jednakże mieć na względzie fakt, że środki Funduszu Pracy, z których finansowane są powyższe działania, mają charakter rocznego budżetowania

(z możliwością przeniesienia 30% wartości zobowiązania na kolejny rok kalendarzowy). Z tego powodu powiatowe urzędy pracy nie będą prawdopodobnie mogły zobowiązać się do finansowego zaangażowania środków Funduszu Pracy na rzecz działań z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych w całym okresie jego realizacji.

B. OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ.

Wiedza OPS o Odbiorcach Wsparcia będzie mieć istotne znaczenie od momentu podjęcia przez ogół Partnerów Projektu decyzji w sprawie rozpoczęcia prac nad przygotowaniem projektu stosującego instrument obligacji społecznych w obszarze polityki rynku pracy. Odbiorcami Wsparcia mają być bowiem osoby długotrwale bezrobotne, korzystające z różnych form wsparcia ze środków pomocy społecznej. Rejestracja danej osoby jako bezrobotnej leży w kompetencjach powiatowego urzędu pracy, natomiast kwestie ustalenia uprawnień do korzystania z pomocy społecznej, obejmujące także obowiązek rozpoznania i właściwego udokumentowania sytuacji wnioskodawcy pozostają w gestii ośrodków pomocy społecznej i stanowią wyłączną wiedzę OPS. W procesie przygotowania rekrutacji Odbiorców Wsparcia jedynie **OPS posiada wiedzę o przyczynach i zakresie wspierania osób, które będą wstępnie typowane do objęcia działaniami projektowymi.**

Celem działań projektowych ma być doprowadzenie do podjęcia zatrudnienia przez Odbiorców Wsparcia. Z podjęciem zatrudnienia wiąże się zmiana poziomu dochodów klienta OPS. Tym samym OPS jest instytucją, którą osoby wcześniej bezrobotne mają obowiązek poinformować o zmianie swojego statusu na rynku pracy i zmianie dochodów rodziny, albowiem od tego zależy, zarówno wydanie decyzji w sprawie zasadności przyznania określonego świadczenia z pomocy społecznej, jak i jego wysokość. Podobnie przerwanie zatrudnienia także wskutek wygaśnięcia umowy o pracę zawartej na czas określony będzie dla OPS jedną z przyczyn do korekty przyznanych świadczeń.

Innym istotnym aspektem zaangażowania się OPS w proces wdrożenia działań z zastosowaniem obligacji społecznych jest kwestia monitorowania losu Odbiorców Wsparcia w czasie realizacji całego zadania. **OPS jest jedyną wskazaną ustawą o pomocy społecznej instytucją, która ma prawo zawarcia z osobą korzystającą z pomocy społecznej umowy w formie kontraktu socjalnego i ma obowiązek monitorowania realizacji kontraktu.** Monitorowanie Odbiorców Wsparcia będzie odgrywać istotną rolę w utrzymaniu tych osób w projekcie przez cały okres jego realizacji. Należy przy tym zaznaczyć, że **pracownicy ośrodków pomocy społecznej** odpowiedzialni za monitorowanie

kontraktów socjalnych wkraczają także w środowisko domowe klientów, zatem będą także **obserwować zmiany zachodzące również u innych członków rodziny**.

C. ZARZĄDCA OBLIGACJI.

Zarządca Obligacji jest podmiotem, który ma ocenić, czy zakładane efekty zostały osiągnięte a problem został skutecznie rozwiązany i na podstawie tej oceny ma, zgodnie z zawartą z Inwestorem umową, dokonać zwrotu wkładu finansowego wraz z odsetkami.

Modelowe i podstawowe zadanie Zarządcy Obligacji wymaga dostępu do danych opisujących rzeczywisty postęp Odbiorców Wsparcia:

- czy udało się zrealizować cel główny: doprowadzić do podjęcia zatrudnienia,
- a jeśli tak, to jakie udało się osiągnąć szczegółowe cele jakościowe:
 - ile miesięcy dana osoba przepracowała łącznie w okresie wsparcia udzielanego jej w ramach projektu,
 - czy na koniec realizacji projektu dana osoba pozostaje w zatrudnieniu a okres nieprzerwanej pracy i jej charakter (np. forma umowy o pracę na czas nieokreślony) pozwalają przypuszczać, że udało się skutecznie rozwiązać problemy określonego Odbiorcy Wsparcia uniemożliwiające lub utrudniające podejmowanie pracy.

Sumaryczne wskaźniki dla całej grupy Odbiorców Wsparcia będą podobne:

- ilu / jaki procent Odbiorców Wsparcia udało się doprowadzić do podjęcia zatrudnienia,
- ile miesięcy łącznie wszyscy Odbiorcy Wsparcia przepracowali w okresie udzielanego im wsparcia – zaplanowana i ujęta w umowie z Inwestorem wartość będzie podstawowym wskaźnikiem – **minimalnym wskaźnikiem końcowym - WK¹¹**,
- jakie udało się osiągnąć szczegółowe cele zatrudnieniowe opisane określonymi w umowie z Inwestorem **jakościowymi wskaźnikami zatrudnienia**; na podstawie informacji:
 - ile miesięcy łącznie w okresie realizacji projektu przepracował każdy z doprowadzonych do zatrudnienia Odbiorców Wsparcia,
 - od ilu miesięcy każdy z pracujących Odbiorców Wsparcia pozostaje w nieprzerwanym zatrudnieniu.

¹¹ Wszystkie wskaźniki zostały opisane w dalszej części dokumentu.

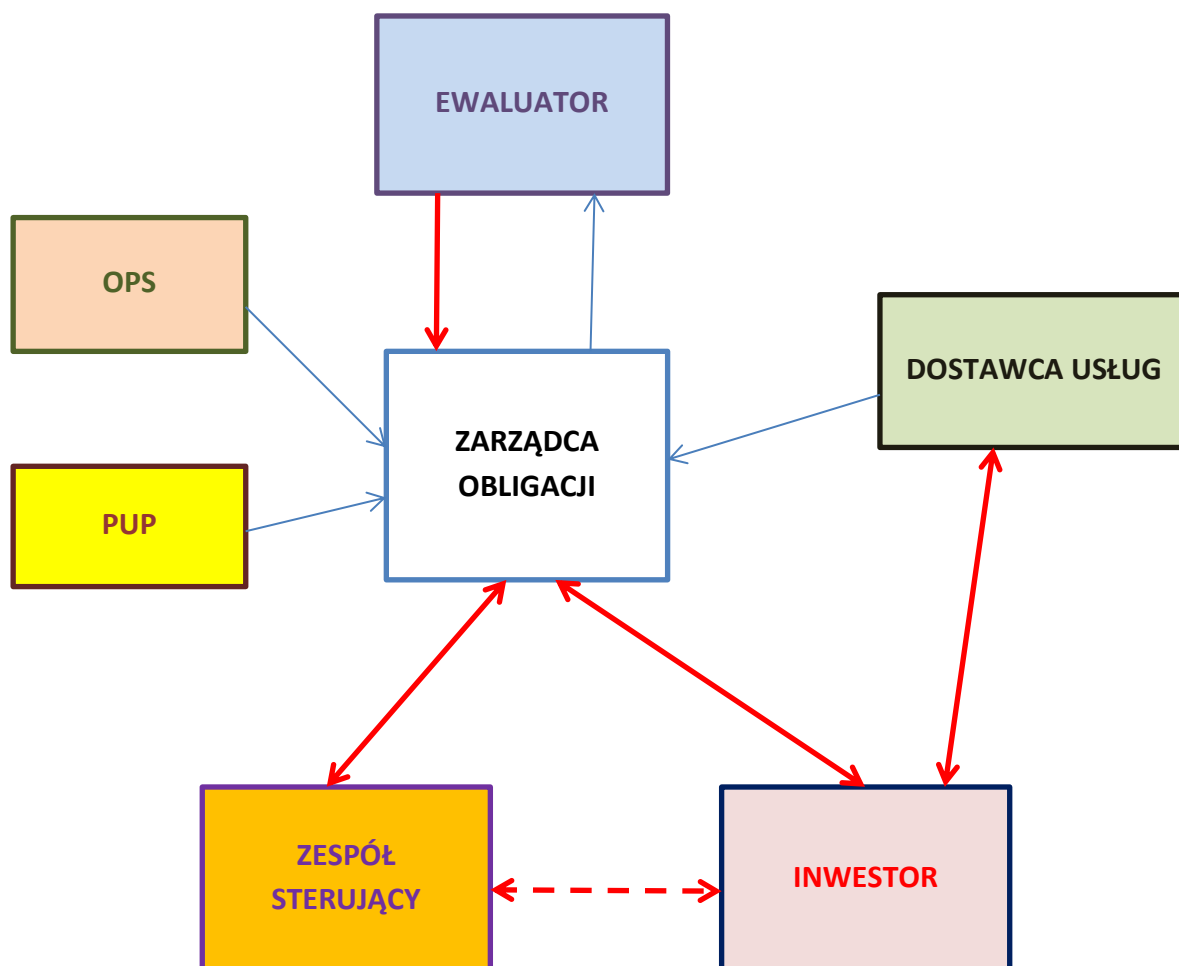
Zostanie sporządzone końcowe wyliczenie zrealizowanych wskaźników jakościowych zatrudnienia dla całej grupy aktywizowanych Odbiorców Wsparcia.

Wszystkimi tymi danymi będzie dysponować Dostawca Usług, jednakże będzie on (jeśli zostanie wybrany wariant umowy, w którym środki Inwestora będą przepływać do Dostawcy Usług poprzez Zarządcę Obligacji) otrzymywać środki finansowe od niepublicznego Inwestora; będzie on zatem zainteresowany wykazaniem, że „efekt jest co najmniej zgodny z zaplanowanym”, gdyż w takiej sytuacji Inwestor odzyska całość wniesionego wkładu finansowego i uzyska oczekiwany zysk (bonus / odsetki). Jest to zagrożenie nakazujące weryfikację sprawozdań Dostawcy Usług poprzez konfrontację ich treści z danymi gromadzonymi przez instytucje z grona Interesariuszy Publicznych.

Wszystkie określone powyżej wskaźniki mają charakter stricte mierzalny, podczas gdy społeczną wartością dodatkową powstającą w wyniku zmiany danej osoby z bezrobotnej na pracującą będzie np. zmiana postrzegania pracy w środowisku domowym – w miejsce „dziedziczenia” bezrobocia powiązanego z nieporadnością pojawi się podejście „mogę pracować” czy zrozumienie, że „bez kwalifikacji nie ma lepiej płatnej pracy, zatem należy uczyć się, zyskiwać kompetencje...”

W rodzinach pojawi się np. szacunek dla pieniądza „zarobionego uczciwą pracą”. Proces ewaluacyjny będzie musiał uwzględnić te niemierzalne wartości społeczne przy ostatecznej ocenie osiągniętych efektów.

Schemat 5: kanały przepływu informacji w modelu

Legenda:

- > Informacje źródłowe nieprzetworzone
- > Informacje przetworzone zawierające ocenę efektów
- ↔ Informacje przetworzone skutkujące informacją zwrotną określającą pożądane kierunki modyfikacji sposobu realizacji działań (lub akceptację)
- ← - - - → Informacje przetworzone skutkujące podjęciem negocjacji co do kierunków zmian w newralgicznych dla projektu kwestiach

I.1.3. UCZESTNICY KONCEPCJI WDRAŻANIA OBLIGACJI SPOŁECZNYCH W OBSZARZE POLITYKI RYNKU PRACY.

Uczestnikami Projektów Obligacji Społecznych realizowanych w obszarze polityki rynku pracy w proponowanych modelach implementacyjnych będą, zgodnie z ich definicjami zamieszczonymi w „Wykazie pojęć i skrótów” (słowniczku):

1. **Właściciele Problemu Społecznego,**
2. **Publiczni Interesariusze Lokalni,**

3. **Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych,**
4. **Zespół Sterujący,**
5. **Zarządca Obligacji,**
6. **Inwestor,**
7. **Pośrednik** (fakultatywnie, jeśli o jego zaangażowaniu zdecyduje Inwestor lub Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych),
8. **Dostawca Usług,**
9. **Odbiorcy Wsparcia,**
10. **Ewaluator,**
11. **Ośrodki Pomocy Społecznej,**
12. **Liderzy Lokalni,**
13. *Fakultatywnie: instytucje publiczne samorządu województwa,*
14. *Fakultatywnie: podmioty ekonomii społecznej, ośrodki wspierania ekonomii społecznej oraz organizacje pozarządowe.*

I.2. ZADANIA UCZESTNIKÓW MODELU.

Zadanie szczegółowe określone w regulaminie konkursu: wskazanie wszystkich uczestników proponowanego modelu obligacji społecznych z wyszczególnieniem ich funkcji lub zakresu zadań do zrealizowania, np. zarządca obligacji, usługodawca (wykonawca usługi), inwestor, pośrednik (operator), instytucja pomocy technicznej, ewaluator, eksperci tematyczni, itd.

I.2.1. ZADANIA WŁAŚCICIELI PROBLEMU SPOŁECZNEGO.

Podstawowym zadaniem każdego z Właścicieli Problemu Społecznego – jednostki samorządu terytorialnego jest przede wszystkim przeprowadzenie należytej analizy społecznej na danym obszarze i zdefiniowanie problemów społecznych w sposób wielowymiarowy.

Dla organów zarządczych JST oznacza to odejście od przyjętego minimalnego sposobu sprawozdawczości i planowania, w którym, zarówno plany działań, jak i sprawozdania są opracowywane przez wyodrębnioną organizacyjnie instytucję publiczną i opierające się na zbieranych przez nią danych statystycznych w relacji:

ustawowe zadanie – liczba usług – koszty.

Jakkolwiek jest to metoda oparta o statystykę publiczną, daje ona informację zarządczą dotyczącą tylko i wyłącznie tych aspektów problemów społecznych, które są przedmiotem oddziaływania danej instytucji (lub nawet jej części). Nie daje natomiast informacji, czy poszczególne rodzaje działań (usług) społecznych realizowanych przez różne instytucje są adresowane do tej samej grupy osób lub choćby częściowo tożsamych czy są to grupy zdecydowanie rozdzielne.

Implementacja instrumentu obligacji społecznych wymaga zatem wdrożenia przez Właścicieli Problemu Społecznego innego sposobu analizowania problemów społecznych, opartego o współpracę wielu instytucji w relacji:

wspólny klient – problemy – wspólne działania – trwałe efekty.

Podstawowym zadaniem Właścicieli Problemu Społecznego (w tym Modelu: Gmin) jest zatem wprowadzenie systemu współpracy wszystkich podległych im instytucji. Warunkuje to prawidłowe przeprowadzenie procesu wielowymiarowego zdefiniowania grup ich wspólnych klientów i oceny, jakie zależności zachodzą pomiędzy problemami społecznymi dotyczącymi te osoby. Pozwoli także na określenie rangi tych problemów, zależności przyczynowo skutkowych oraz opracowanie zasad postępowania przy rozwiązywaniu określonych grup problemowych.

Poprawne zrealizowanie takiego zadania wymaga zastosowania innego sposobu formułowania misji działania danej instytucji¹². Obecnie większość instytucji publicznych jest administratorem problemu społecznego oraz wykonawcą budżetu, który otrzymuje na działalność własną oraz realizację (lub zlecenie podmiotom zewnętrznym) zadań ustawowych na rzecz ich klientów. W sprawozdawczości podaje się przede wszystkim wartości oraz procentowe wskaźniki wykonania planu wraz z opisem obejmującym:

- a) ilość zrealizowanych zadań ustawowych,
- b) prawidłowe wykonanie budżetu jednostki.

Niezbędne jest zastosowanie podejścia ukierunkowanego na efekt, w którym misja społeczna instytucji zostanie zdefiniowana następująco: „celem działania instytucji jest skuteczne, trwałe i efektywne rozwiązanie problemu przy:

- a) zastosowaniu wynikających z ustaw narzędzi, instrumentów oraz budżetu instytucji,
- b) we współpracy z innymi lokalnymi instytucjami, które przy pomocy własnych wynikających z ustaw narzędzi, instrumentów oraz ich budżetu

¹² J. Hausner, Zarządzanie publiczne, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2008

będą oddziaływać na rozwiązanie tych problemów, które pozostają poza zakresem zadań danej jednostki a dotyczą jej klientów.”

Przy zastosowaniu takiego podejścia niezbędna jest etapowość obejmująca:

- przeprowadzenie analizy problemowej, w wyniku której wyłaniana jest wspólna grupa klientów;
- przeprowadzenie analizy podmiotowo-zadaniowej: kto, co i dla kogo realizuje,
- w przypadku możliwości (lub prawnego obowiązku) wykonania określonego działania /zastosowania określonego instrumentu przez różne instytucje – możliwym staje się podjęcie decyzji o przypisaniu takiego działania lub instrumentu tylko jednej instytucji (racjonalizacja gospodarowania środkami publicznymi),
- dla każdej z osób zaliczonych do grupy klientów wspólnych opracowywany jest kompleksowy plan pracy, obejmujący różnych dotyczących problemów, z pogłębioną analizą i zawierający wszystkie potrzebne do ich trwałego rozwiązania formy wsparcia (indywidualizacja wsparcia ukierunkowana na skuteczne rozwiązanie problemów danej osoby),
- dzięki eliminacji powielających się działań i uzyskaniu trwałego efektu zakłada się poprawę kondycji finansowej zaangażowanych w działania instytucji (zmniejsza się liczba obsługiwanych klientów, zatem przy nie zmniejszonych nakładach finansowych można zrealizować więcej usług na rzecz osób wymagających wsparcia lub zastosować droższe, lecz zarazem skuteczniejsze metody oddziaływania).

Pierwszym i podstawowym zadaniem Właścicieli Problemu Społecznego jest zatem zainicjowanie utworzenia partnerstwa, do którego zaproszeni zostaną przedstawiciele tych instytucji, które działając w strukturach innych JST lub administracji rządowej realizują działania na rzecz rozwiązywania niektórych zdiagnozowanych problemów – Publicznych Interesariuszy Lokalnych.

I.2.2. ZADANIA PUBLICZNYCH INTERESARIUSZY LOKALNYCH.

System polskiego prawa przypisuje kompetencje w zakresie rozwiązywania poszczególnych problemów społecznych różnym instytucjom publicznym, podległym jednostkom samorządu terytorialnego różnego szczebla, jak i organom podległym administracji rządowej.

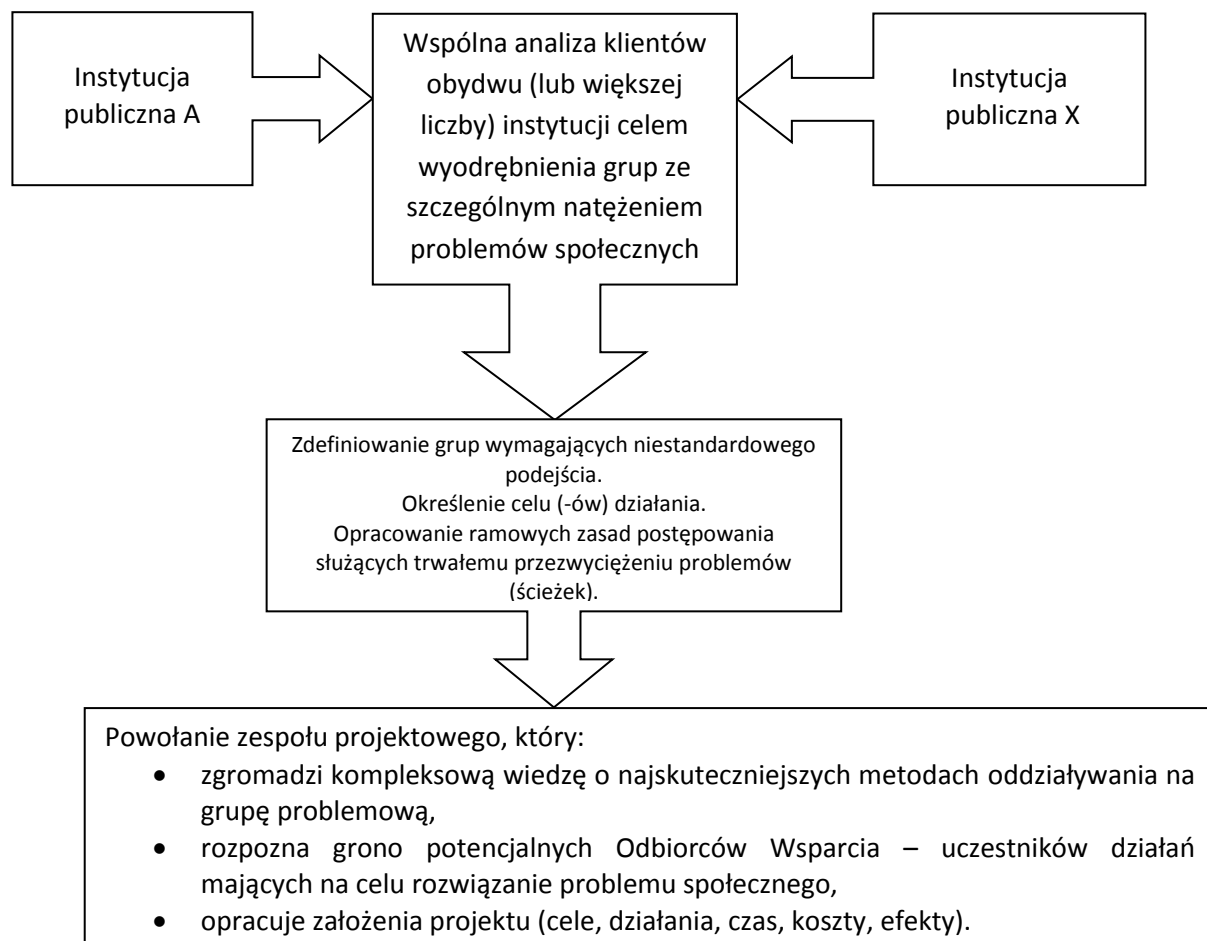
Osoby korzystające z pomocy społecznej jako instytucji polityki społecznej państwa realizowanej w głównym wymiarze przez gminy, są często klientami innych form pomocy:

- wsparcia dla osób bezrobotnych, realizowanego przez powiatowe urzędy pracy funkcjonujące w ramach powiatowej administracji zespolonej,
- wsparcia dla osób przewlekle chorych lub z niepełnosprawnościami realizowanego przez powiatowe centra pomocy rodzinie funkcjonujące w ramach powiatowej administracji zespolonej,
- wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami realizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jako organ publicznej administracji rządowej,
- wsparcia dla osób uzależnionych realizowanego przez wyspecjalizowane jednostki opieki medycznej w ramach usług Narodowego Funduszu Zdrowia itd.

Podobnie, jak instytucje gminne realizujące podstawowe zadania w zakresie pomocy społecznej, także instytucje podległe samorządowej administracji na poziomie powiatu, województwa czy działające w ramach administracji rządowej realizujące inne zadania na rzecz rozwiązywania wybranych problemów społecznych z zasady działają indywidualnie; jedynie w przypadkach wskazanych właściwymi ustawami działają w partnerstwach międzyinstytucjonalnych.

Właściciele Problemu Społecznego oraz Publiczni Interesariusze Lokalni powinni dążyć do tego, aby problemy poszczególnych osób – klientów podległych im instytucji nie były rozwiązywane w sposób cząstkowy i w zakresie wynikającym z ustawowych zadań pojedynczej instytucji, lecz aby były rozwiązywane w sposób kompleksowy w ramach współpracy wielu lokalnych instytucji i przy wykorzystywaniu wszystkich dostępnych im możliwości prawnych, finansowych i organizacyjnych.

Schemat 6: proces przygotowania wdrożenia obligacji społecznych.

Wspólnym zadaniem jednostek zaliczanych do Właścicieli Problemu Społecznego i Publicznych Interesariuszy Lokalnych jest zatem uzgodnienie ram współpracy i powołanie Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych, które:

- określi priorytetowe grupy problemowe, które obejmie wspólnymi działaniami,
- określi podstawowy zakres zadaniowy: co dla osób zaliczonych do tych grup problemowych można zaproponować,
- określi ramy prawne, zasoby, działania i instrumenty oraz niezbędne zasoby finansowe.

I.2.3. ZADANIA KONSORCJUM WŁAŚCIELI PROBLEMU SPOŁECZNEGO I PUBLICZNYCH INTERESARIUSZY LOKALNYCH.

Zgodnie z opisem zadań Właścicieli Problemu Społecznego oraz Publicznych Interesariuszy Lokalnych ich podstawowym zadaniem jest, na etapie opracowywania wniosku projektowego o dofinansowanie dla Projektu Obligacji Społecznych, stworzenie ram współpracy na rzecz kompleksowego rozwiązywania

wieloczynnikowych problemów społecznych poprzez wspólną analizę ich klientów, wyodrębnienie priorytetowych grup problemowych oraz zbilansowanie ram prawnych, zasobów i możliwości interwencji.

Prowadzenie tak zdefiniowanych działań powinno być rozdzielone na co najmniej dwa elementy organizacyjne:

- strukturę zarządzającą współpracą, nazwaną w niniejszym modelu Zespołem Sterującym, w skład której wchodzić będą osoby upoważnione do reprezentowania danego partnera i dysponujące uprawnieniami decyzyjnymi,
- personel projektu, złożony z osób dysponujących uprawnieniami do pracy z klientem w określonym zakresie lub posiadających kompetencje związane z przygotowaniem i realizacją projektów, m.in. prawnicy, ekonomiści, specjaliści z zakresu finansów, zamówień publicznych.

I.2.4. ZADANIA ZESPOŁU STERUJĄCEGO.

Podstawowym zadaniem Zespołu Sterującego jest przede wszystkim akceptacja propozycji wypracowanej przez personel projektu obejmującej:

- charakterystykę grupy osób, na rzecz których realizowane będą wspólne działania i jej wielkość,
- ramowy plan działań uwzględniający możliwości wszystkich uczestników Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych,
- uzgodniony plan działań uzupełniających, wykraczających poza prawne lub finansowe możliwości członków Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych, a które mogłyby być zrealizowane przy zastosowaniu instrumentu obligacji społecznych,
- warunki oferty dla Inwestora, trybu jego wyboru oraz propozycje dokumentacji związanej z pozyskaniem Inwestora.

Informacja dodatkowa: ustawy określają katalog działań, narzędzi czy instrumentów, które działające na ich podstawie instytucje mogą stosować. Jednocześnie z doświadczenia niepublicznych realizatorów usług może wynikać, że osiągnięcie trwałego rezultatu wymaga zastosowania podejścia, które nie znajduje swojego odzwierciedlenia w ustawie. W takim przypadku stosowana będzie reguła „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone”.

Zespół Sterujący jako organ kolegialny złożony z przedstawicieli wielu instytucji nie ma umocowania prawnego do zawierania umów, stąd istnieje konieczność wybrania jednego podmiotu, który uzyska prawo do reprezentowania wszystkich partnerów w określonym umową zakresie, nazwanego w niniejszym modelu Zarządcą Obligacji.

I.2.5. ZADANIA ZARZĄDCY OBLIGACJI.

Zarządca Obligacji to podmiot, który (m.in.):

- 1) współuczestniczy (jeśli ma to miejsce) w powołaniu Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych;
- 2) opracowuje lub współuczestniczy w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie dla Projektu Obligacji Społecznych;
- 3) reprezentuje na zewnątrz Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych, w tym uczestniczy w pozyskaniu Inwestora, Dostawcy Usług i Ewaluatora;
- 4) monitoruje przebieg realizacji Projektu Obligacji Społecznych;
- 5) opracowuje raporty i informacje na rzecz Zespołu Sterującego powołanego przez Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych;
- 6) weryfikuje dokumenty rozliczeniowe przedkładane przez Dostawcę Usług i potwierdza ich zasadność, co musi być warunkiem realizacji płatności.

Informacja dodatkowa: niezależnie od ustaleń w zakresie przepływu środków finansowych do Dostawcy Usług, na podmiocie Zarządcy Obligacji jako liderze partnerstwa odpowiedzialnym za prawidłowe rozliczenie Projektu Obligacji Społecznych spoczywa odpowiedzialność za potwierdzenie kwalifikowalności wszystkich powstających w projekcie kosztów.

Każda płatność na rzecz Dostawcy Usług musi być zatem poprzedzona zbadaniem przez Zarządcę Obligacji celowości wydatku, zgodności z umową, prawidłowości kwot, kompletności oraz poprawności formalnej i merytorycznej dokumentów.

I.2.6. ZADANIA INWESTORA.

Na podmiocie Inwestora spoczywają następujące zadania:

- 1) zapewnienie finansowania Projektu Obligacji Społecznych zgodnie z umową,
- 2) współokreślenie warunków, na jakich Zarządca Obligacji wybierze Dostawcę Usług,

- 3) współokreślenie wymagań w zakresie organizacji procesu ewaluacji projektu,
- 4) podejmowanie wraz z Zarządcą Obligacji bieżących uzgodnień związanych z realizacją projektu,

Inwestor może ponadto podjąć decyzje o:

- utworzeniu lub wyborze podmiotu Pośrednika,
- zawarciu z Dostawcą Usług umowy określającej harmonogram przepływów finansowych i warunki płatności.

I.2.7. ZADANIA POŚREDNIKA.

Koncepcje modelu wdrażania obligacji społecznych przewidują możliwość powierzenia zarządzania całością procesów podmiotowi Pośrednika, jednakże nie jest to warunkiem koniecznym do realizacji projektów z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych.

Niezależnie od fakultatywności w zakresie występowania podmiotu Pośrednika w gronie uczestników Projektu Obligacji Społecznych, Pośrednik to podmiot:

a) zastępujący Inwestora w:

- realizacji procedury wyboru Dostawcy Usług,
 - realizacji procedury ewaluacji projektu, w tym nadzoru nad działaniami Dostawcy Usług,
 - prowadzeniu rozliczeń z Dostawcą Usług w oparciu o kapitał Inwestora,
 - dokonywaniu bieżących uzgodnień związanych z realizacją projektu z Zarządcą Obligacji,
 - dokonywaniu rozliczenia zadania z Zarządcą Obligacji i pośredniczący w transferze płatności, w tym (jeśli jest należny) uzgodnionego zysku
- lub

b) podmiot realizujący dla Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych lub Zarządcy Obligacji zadania związane z:

- opracowaniem i promocją oferty inwestycyjnej,
- pozyskaniem i/lub wyborem Inwestora i zawarciem z nim umowy,
- zaangażowaniem Dostawcy Usług i pełnieniem kontroli nad zleconymi Dostawcy Usług zadaniami,
- monitorowaniem realizacji projektu,
- prowadzeniem bieżących rozliczeń z Dostawcą Usług,
- raportowaniem na rzecz członków Zespołu Sterującego powołanego przez Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych,

- ustaleniem w oparciu o raport ewaluacyjny wyników realizacji projektu i dokonaniem rozliczeń z Inwestorem.

I.2.8. ZADANIA DOSTAWCY USŁUG.

Na rynku usług związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych instytucje publiczne nie są jedynymi wykonawcami usług społecznych. Swoje doświadczenia i metody działań mają także instytucje niepubliczne.

Instytucje charytatywne były pierwszymi niepublicznymi instytucjami, które próbowały przeciwdziałać problemom społecznym, działając w oparciu o środki niepublicznych, głównie prywatnych darczyńców. Rozwiązywanie problemów społecznych na zasadach non profit i w oparciu o pozyskane na ten cel zewnętrzne środki finansowe (od darczyńców prywatnych, instytucjonalnych czy w ramach środków publicznych, pochodzących zarówno ze źródeł krajowych jak i zagranicznych, w tym Unii Europejskiej) jest cechą wspólną obecnie działających organizacji pozarządowych i instytucji charytatywnych, które mogą stosować szerszą niż instytucje publiczne paletę działań. Determinantą główną jest człowiek i jego potrzeby, a racjonalność ekonomiczna bywa kryterium podrzędnym. Organizacje non profit w działaniach społecznych cechuje ponadto nastawienie na partnerstwo. Zwykle pojedyncza organizacja pozarządowa nie dysponuje na tyle istotnymi zasobami, by mogła każde działanie zrealizować w oparciu o środki własne, dlatego łączą się one w porozumienia czy konsorcja i wspólnie działając są zdolne sprostać nawet bardzo dużym wyzwaniom.

Drugim typem niepublicznych realizatorów usług związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych są usługodawcy komercyjni – podmioty gospodarcze, które wyspecjalizowały się w świadczeniu usług określonego rodzaju. Z uwagi na coraz większą specjalizację w wykonywaniu określonego rodzaju działań społecznych, ta grupa podmiotów stała się podstawowym usługodawcą pracującym na rzecz instytucji publicznych. Usługodawcy komercyjni przejęli od organizacji non profit dwie najistotniejsze cechy:

- sposób działania (robimy wszystko, co nie jest prawem zabronione a przynosi zamierzony efekt),
- zdolność pracy w partnerstwach.

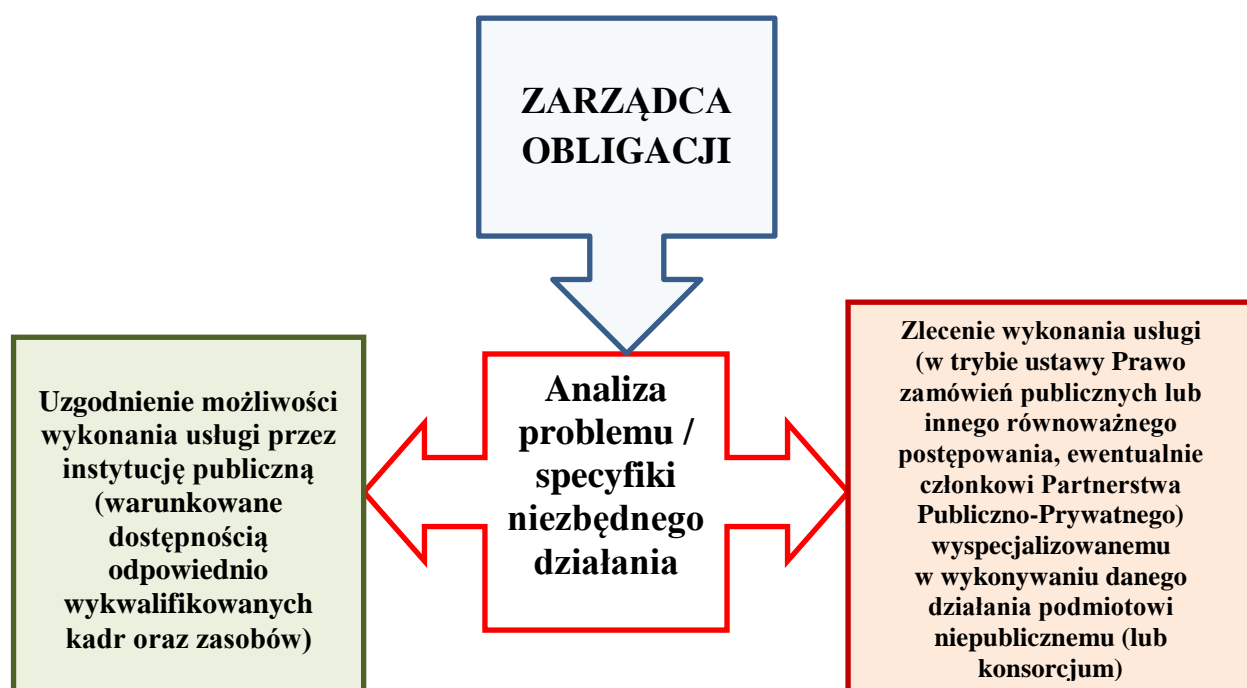
Podstawową formą zlecenia usług publicznym podmiotom niepublicznym są zamówienia publiczne, głównie przetargi nieograniczone. Dają one podmiotom

publicznym możliwość pozyskania określonej ilości usług za najniższą cenę, przy czym przy ocenie ofert coraz większe znaczenie ma także ocena jakościowa. Wprowadzenie w zamówieniach publicznych obowiązku ujęcia w kryteriach oceny tzw. klauzul społecznych, tj. dodatkowych poza ceną kryteriów oceny ofert, wśród których mogą być także kryteria uwzględniające aspekty społeczne (art. 91 ust. 2 Prawa zamówień publicznych) zwiększa szanse organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej na pozyskiwanie zleceń wykonania usług społecznych.

Oferenci ubiegający o zamówienie publiczne konkurują z innymi podmiotami przede wszystkim ceną, głównie swoim polem zysku. To sprawia, że w trakcie realizacji wykonawca dąży do minimalizacji kosztów, co często odbywa się kosztem jakości świadczonych usług i tym samym ogranicza trwałość uzyskiwanych efektów.

Informacja dodatkowa: należy zastosować rozwiązanie, w którym możliwe będzie jednoczesne angażowanie instytucji publicznych i niepublicznych, gdzie kryterium decydującym o wyborze niepublicznego wykonawcy usług będzie doświadczenie i jakość w realizacji usług objętych zleceniem. Usługi, które wynikają z obowiązków ustawowych instytucji publicznych i mogą być wykonywane z należytą jakością (kryterium decydujące: deklaracja instytucji, że posiada odpowiednie kadry i zasoby) powinny być realizowane przez te instytucje.

Schemat 7: procedura wyboru wykonawcy usługi społecznej.

Dostawca Usług bierze odpowiedzialność za wszystkie działania, na których realizację zawiera umowę z Zarządcą Obligacji.

Zadania Dostawcy Usług:

- 1) opracowanie dla każdego Odbiorcy Wsparcia indywidualnego programu działań aktywizacyjnych – Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego, w tym:
 - a) ustalenie specyficznych potrzeb warunkujących lub wzmacniających chęć do podjęcia działań aktywizacyjnych i zatrudnienia oraz ich realizacja,
 - b) ustalenie niezbędnych potrzeb o charakterze edukacyjnym (szkolenia, kursy itp.) w zakresie związanym z zapewnieniem Odbiorcy Wsparcia minimum kompetencji i kwalifikacji warunkujących podjęcie pierwszego zatrudnienia oraz ich realizacja,
- 2) doprowadzenie Odbiorcy Wsparcia do podjęcia zatrudnienia,
- 3) monitorowanie Odbiorcy Wsparcia przez cały okres pozostawania w zatrudnieniu (do końca realizacji projektu) w celu zapobieżenia porzuceniu lub utracie zatrudnienia, w tym świadczenie niezbędnego wsparcia (np. psychologicznego, poradniczego, wzmacniającego motywację etc.);
- 4) monitorowanie pracodawców zatrudniających Odbiorcę Wsparcia celem ustalenia niezbędnego wsparcia w zakresie podnoszenia kwalifikacji niezbędnych na danym stanowisku pracy i ich zaspokajanie (np. poprzez wsparcie pracodawcy lub Odbiorcy Wsparcia w procedurze pozyskania dotacji z Krajowego Funduszu Szkoleniowego lub innego publicznego źródła finansowania).

Główne związane z pracą z Odbiorcami Wsparcia zadania Dostawcy Usług będą wykonywane przez Tutorów.

Założenie modelowe: w Projektach Obligacji Społecznych, dedykowanych obszarowi polityki rynku pracy, preferowany Dostawca Usług musi posiadać status agencji zatrudnienia co najmniej w zakresie pośrednictwa, doradztwa personalnego i poradnictwa zawodowego, albowiem ta grupa podmiotów gospodarczych dysponuje odpowiednim potencjałem i doświadczeniem niezbędnym do wykonania wyżej określonego zakresu zadań Dostawcy Usług.

I.2.9.1. CHARAKTERYSTYKA MODELOWEGO ODBIORCY USŁUG.

Zadanie szczegółowe określone w regulaminie konkursu: *charakterystyka grupy docelowej, tj. odbiorców usługi społecznej/usług społecznych w ramach instrumentu obligacji społecznych.*

Dla proponowanego modelowego rozwiązania na rzecz wdrażania innowacyjnego instrumentu obligacji społecznych w obszarze polityki rynku pracy podstawowymi Odbiorcami Wsparcia będą osoby:

- bezrobotne, głównie długotrwale bezrobotne, tj. pozostające bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy łącznie w okresie ostatnich 24 miesięcy i spełniające kryteria wskazane w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych PO WER (na podstawie właściwych przepisów Unii Europejskiej):
 - w odniesieniu do młodzieży, tj. osób do 25 roku życia: bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 6 miesięcy,
 - w odniesieniu do dorosłych, tj. osób powyżej 25 roku życia: bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 12 miesięcy, przy czym do okresu bezrobocia zalicza się także okresy poza rejestracją, jeśli Odbiorca Wsparcia złoży takie oświadczenie,
 - zamieszkałe w obszarach peryferyjnych dotkniętych dysfunkcją komunikacji,
 - zamieszkałe w obszarach dotkniętych brakiem lokalnych miejsc pracy,
- a ponadto
- korzystające ze wsparcia publicznego w postaci świadczeń finansowanych ze środków pomocy społecznej.

I.2.9.2. PODSTAWOWE KRYTERIUM DOBORU GRUPY DOCELOWEJ.

Korzystanie z większości form wsparcia publicznego łączy się z pewnymi obowiązkami, których spełnienie deklaruje osoba uprawniona do otrzymania pomocy. Osoby bezrobotne deklarują wolę poprawy swojej sytuacji na rynku pracy (chęć podjęcia pracy) – jest to warunek zarejestrowania danej osoby jako bezrobotnej. Podobnie osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudniej sytuacji życiowej – ośrodki pomocy społecznej mogą zastosować na rzecz tychże osób szereg narzędzi czy instrumentów wsparcia.

Z drugiej strony przepisy prawa są na tyle nieprecyzyjne, że umożliwiają klientom powiatowych urzędów pracy czy ośrodków pomocy społecznej pozostawanie biernymi.

Schemat 9: główne kryterium wyłonienia grupy docelowej.

Podstawowe kryterium wyboru Odbiorców Wsparcia (wspólny klient powiatowego urzędu pracy i ośrodka pomocy społecznej) nie daje wystarczającej informacji o problemach powodujących, że dana osoba jest osobą bezrobotną oraz osobą wymagającą zapewnienia jej pomocy finansowej i rzeczowej dla zabezpieczenia minimalnych warunków egzystencji.

I.2.9.3. INDYWIDUALIZACJA DZIAŁAŃ NA RZECZ ODBIORCÓW WSPARCIA.

Biorąc pod uwagę wiedzę i doświadczenie partnerów tworzących niniejszy model oraz uwzględniając wytyczną indywidualizacji pomocy, proponuje się wyodrębnienie spośród ogółu potencjalnych Odbiorców Wsparcia grup o wspólnym głównym problemie i elementarnych założeniach organizacji wsparcia (świadczenia usług społecznych) – Zindywidualizowanych Ścieżek Postępowania. Na potrzeby niniejszego modelu wyodrębniono pięć grup wspólnych klientów powiatowych urzędów pracy i ośrodków pomocy społecznej.

I. Dla osób, które charakteryzuje:

- brak lub niskie kwalifikacje zawodowe lub ich dezaktualizacja,
- brak doświadczenia zawodowego,
- utrata uprawnień zawodowych w wyniku choroby, choroby zawodowej, zdarzenia losowego czy wypadku przy pracy, skutkujących niemożliwością kontynuacji dotychczasowego zatrudnienia,

aktywizacja będzie prowadzona w oparciu o **Zindywidualizowaną Ścieżkę Postępowania typu A.**

II. Dla osób, które charakteryzuje:

- uzależnienia i nałogi,
- niepełnosprawność,
- długookresowe problemy zdrowotne,

aktywizacja będzie prowadzona w oparciu o **Zindywidualizowaną Ścieżkę Postępowania typu B.**

III. Dla osób, które charakteryzuje:

- opieka nad osobami zależnymi (zarówno dziećmi jak i starszymi w rodzinie),
- nadopiekuńczość rodzicielska (tolerowanie przez rodziców/dziadków lub innych krewnych stanu bierności zawodowej potencjalnego Odbiorcy Wsparcia z uwagi na status materialny rodziny indywidualnie oceniany przez osoby utrzymujące rodzinę jako „dobry” czy choćby „wystarczający”),

aktywizacja będzie prowadzona w oparciu o **Zindywidualizowaną Ścieżkę Postępowania typu C.**

IV. Dla osób, które charakteryzuje:

- niedostosowanie społeczne, nieporadność (niezaradność) życiowa,
- postawa roszczeniowa połączona z wykorzystywaniem nadopiekuńczości systemu pomocy i opieki społecznej,
- dziedziczenie bezrobocia, dziedziczenie stylu życia opartego o pomoc społeczną, brak wzorców i etosu pracy w rodzinie,

aktywizacja będzie prowadzona w oparciu o **Zindywidualizowaną Ścieżkę Postępowania typu D.**

V. Dla osób, które charakteryzuje nielegalne zatrudnienie (trwale lub sezonowe) lub wykonywanie / prowadzenie działalności gospodarczej w „szarej strefie” aktywizacja będzie prowadzona w oparciu o **Zindywidualizowaną Ścieżkę Postępowania typu E.**

Powyższe propozycje są wynikiem opracowanej przez zespół autorów modelu analizy problemu na poziomie lokalnym i nie stanowią katalogu zamkniętego. Możliwe są bowiem inne ścieżki, dedykowane przykładowo dla:

- osób bezdomnych,
- usamodzielnianych dzieci – wychowanków domów dziecka (i podobnych placówek),

- osób opuszczających zakłady karne,
- osób z niepełnosprawnościami z określoną dysfunkcją (np. dla osób niewidomych i niedowidzących),
- mniejszości etnicznych,
- osób nieaktywnych zawodowo z powodu zaburzeń żywienia itd.

I.2.9.4. ZADANIA UCZESTNIKÓW GRUPY DOCELOWEJ - ODBIORCÓW WSPARCIA.

Zadaniem Odbiorców Wsparcia będzie wykonanie, przy wsparciu Dostawcy Usług oraz innych podmiotów zaangażowanych w realizację działań w ramach Projektu Obligacji Społecznych, opracowanego na ich rzecz indywidualnego kompleksowego planu działań – Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego, który ma ich wesprzeć w przezwyciężaniu trudności/barier oraz podjęciu i utrzymaniu zatrudnienia.

I.2.10. ZADANIA EWALUATORA.

Ewaluator to uczestnik Modelu, którego zadaniem jest:

- a) zbieranie, w ustalony umową sposób, informacji o losie Odbiorców Wsparcia i realizacji celów indywidualnie opracowanych dla każdej z uczestniczących w projekcie osób;
- b) raportowanie na rzecz Zarządcy Obligacji (ocena wyników śródkresowych);
- c) ustalenie ostatecznego wyniku (efektu/rezultatu) realizacji projektu i opracowanie sprawozdania końcowego dla Zarządcy Obligacji odnośnie poziomu realizacji wskaźników uzyskanych w wyniku realizacji projektu.

I.2.11. ZADANIA OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I ICH SPECYFICZNA ROLA W PROPONOWANYCH ROZWIĄZANIACH MODELOWYCH.

System regulacji prawnych w zakresie kontraktu socjalnego tj. przepisy art. 11 ust. 2 oraz art. 109 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego, nakładają na pracowników opieki społecznej obowiązek monitorowania postępów osób, z którymi zawarty został kontrakt socjalny. Biorąc pod uwagę, że zarówno Zarządca Obligacji, jak i inni uczestnicy Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy

Publicznych mają status publicznych instytucji działających w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, konieczne jest zastosowanie przepisów art. 44 ust. 3 ustawy zobowiązujących jednostki finansów publicznych do dokonywania wydatków:

- 1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:
 - a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
 - b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;
- 2) w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;
- 3) w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Nie jest zatem możliwe ani zasadne przeniesienie ustawowego zadania monitoringu postępów Odbiorcy Wsparcia na inny podmiot, natomiast dodatkowe i niezależne od OPS powierzenie realizacji zadania monitoringu innemu podmiotowi stałoby w sprzeczności z przywołaną powyżej zasadą celowości i oszczędności wydatków publicznych ogółem.

Informacje dodatkowe:

- 1) z uwagi na objęcie jednym procesem aktywizacji Odbiorców Wsparcia działań i instrumentów wykraczających poza zakres ustawowych zadań pomocy społecznej, podstawą prowadzenia monitoringu będzie zmodyfikowany kontrakt socjalny, obejmujący działania właściwe dla systemu pomocy społecznej i działania aktywizacyjne właściwe dla systemu instytucji rynku pracy. Przy takim założeniu w Projektach Obligacji Społecznych niezbędne będzie monitorowanie postępów Odbiorców Wsparcia w realizacji kontraktu socjalnego w znacznie wyższym wymiarze czasowym, niż ma to miejsce przy realizacji „zwykłych” kontraktów socjalnych. Dlatego należy przyjąć, że:
 - a) realizacja zadania monitorowania postępów Odbiorców Wsparcia w realizacji kontraktu socjalnego będzie wymagać od właściwego Ośrodka Pomocy Społecznej większego nakładu pracy pracowników socjalnych,
 - b) oprócz czynności związanych z bezpośrednim monitorowaniem Odbiorcy Wsparcia personel OPS będzie odpowiedzialny także za:
 - raportowanie na rzecz Zarządcy Obligacji poprzez przekazywanie informacji o realizacji kontraktów socjalnych zawartych z Odbiorcami Wsparcia (czy są realizowane zgodnie z planem),

- uzgadnianie z Zarządcą Obligacji, na podstawie oceny postępów Odbiorcy Wsparcia w realizacji kontraktu socjalnego, możliwości wykonania na rzecz Odbiorcy Wsparcia dodatkowych usług,
 - organizacji, w razie wystąpienia takiej potrzeby, dodatkowych spotkań Konsylium Społecznego;
- 2) dodatkowe koszty wynagrodzeń (wraz z kosztami OPS jako pracodawcy) związane z procesem monitorowania postępów Odbiorców Wsparcia w Projekcie Obligacji Społecznych oraz koszty związane z dojazdem pracowników socjalnych OPS do Odbiorcy Wsparcia powinny być kosztami projektu (kwalifikowanymi do kosztów bezpośrednich).

I.2.12. ZADANIA LIDERÓW LOKALNYCH.

Niezbędnymi uczestnikami zaangażowanymi w proces realizacji działań społecznych opartych o instrument obligacji społecznych będą Liderzy Lokalni, albowiem dysponują oni specyficzną wiedzą o Odbiorcach Wsparcia wynikającą z zamieszkania na terenie jednej miejscowości (lub sołectwa) oraz własnym know-how.

Do głównych zadań Liderów Lokalnych należeć będzie:

- współpraca z Publicznymi Interesariuszami Lokalnymi na etapie rekrutacji wstępnej Odbiorców Wsparcia,
- przekazywanie istotnych informacji o potencjalnych Odbiorcach Wsparcia w ramach prac Konsylium Społecznego na etapie sporządzania Metryczki Odbiorcy Wsparcia zgodnie z zasadami udzielania informacji na rzecz pracowników socjalnych przy sporządzaniu wywiadu środowiskowego;
- współpraca z TUTOREM w zakresie prowadzenia stałego monitoringu postępów Odbiorcy Wsparcia (czy nie pojawiają się sygnały o potencjalnym zagrożeniu, że dana osoba zamierza przerwać udział w projekcie lub zatrudnienie itd.),
- współpraca z Konsylium Społecznym przy poszukiwaniu nowych metod oddziaływania na Odbiorcę Wsparcia, jeśli TUTOR dostrzeże ryzyko przerwania przez daną osobę zatrudnienia lub udziału w projekcie.

I.2.13. INSTYTUCJE SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA I ICH ZADANIA – FAKULTATYWNI UCZESTNICY MODELU.

Skład partnerstwa, w zależności od rozwiązania legislacyjnego dotyczącego źródła finansowania dla działań realizowanych w ramach Programu Obligacji

Społecznych i wskazania podmiotu uprawnionego do ubiegania się o dofinansowanie dla Projektu Obligacji Społecznych, może być rozszerzony o:

- wojewódzki urząd pracy (np. jeśli decyzje legislacyjne określą, że środki publiczne na finansowanie obligacji społecznych będą pochodzić z rezerwy dysponenta Funduszu Pracy – ministra właściwego do spraw pracy, a uprawnionym do aplikowania będzie wojewódzki urząd pracy),
- instytucję realizującą zadania samorządu województwa wynikające z przepisu art. 21 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (np. jeśli decyzje legislacyjne określą, że środki publiczne na ich finansowanie będą pochodzić z puli środków na pomoc społeczną pozostającej w rezerwie ministra właściwego ds. polityki społecznej lub wojewody a uprawnionym do aplikowania będzie jednostka organizacyjna samorządu województwa realizująca zadania województwa w zakresie dotyczącym pomocy społecznej).

Uczestnictwo instytucji publicznych szczebla wojewódzkiego w Modelu jest fakultatywne. Zadania tych instytucji będą wynikać z ewentualnego przyjętego rozwiązania organizacyjnego.

I.2.14. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, PODMIOTY EKONOMII SPOŁECZNEJ I ICH ZADANIA – FAKULTATYWNI UCZESTNICZY MODELU.

Fakultatywnymi podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji działań społecznych opartych o instrument obligacji społecznych mogą być m.in. organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej oraz ośrodki wspierania ekonomii społecznej, szczególnie jeśli dysponują one:

- specyficzną wiedzą o Odbiorcach Wsparcia (nabytą np. poprzez doświadczenie w pracy z podobną grupą problemową),
- własnym know-how i metodologią działań będącą wynikiem indywidualnych doświadczeń w pracy z osobami o podobnych problemach lub na obszarach o podobnej specyfice problemu społecznego.

Założono, że Zarządca Obligacji wraz z Metryczką Odbiorcy Wsparcia może przekazać Dostawcy Usług dodatkową ofertę usługową opracowaną przez:

- instytucje publiczne i JST;
- podmioty ekonomii społecznej działające na danym obszarze;
- ośrodki wsparcia ekonomii społecznej – np. propozycje założenia nowych lub wsparcia istniejących podmiotów ekonomii społecznej;
- lokalne organizacje pozarządowe (oferty współpracy).

II. PROBLEM SPOŁECZNY W DOTYCHCZASOWEJ PRAKTYCE DZIAŁAŃ JST LUB INSTYTUCJI NIEPUBLICZNYCH DZIAŁAJĄCYCH W TYM OBSZARZE ZADANIOWYM.

Zadanie szczegółowe określone w regulaminie konkursu: analiza dotychczasowych metod unikania danego problemu społecznego/problemów społecznych bądź minimalizowania jego skutków (prewencja versus przeciwdziałanie) oraz ocena ich skuteczności.

Długotrwałe bezrobocie jest zjawiskiem, które na przestrzeni ostatnich lat stało się jednym z głównych problemów dla polityki rynku pracy. Rozwiązywaniu związanych z nim problemów służą m.in. instrumenty takie jak:

- 1) Program Aktywizacja i Integracja,
- 2) działania aktywizacyjne realizowane przez gminy i OPS,
- 3) zlecenie przez publiczne instytucje rynku pracy działań aktywizacyjnych niepublicznym agencjom zatrudnienia.

Analizę SWOT powyższych metod przeciwdziałania zjawisku długotrwałego bezrobocia przedstawiono w rozbiciu na poszczególne instrumenty.

II.1.1. ANALIZA REALIZACJI DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH W RAMACH PROGRAMU AKTYWIZACJA I INTEGRACJA.

Realizacja Programu Aktywizacja i Integracja jest oparta o współpracę pomiędzy OPS a PUP. Głównym celem PAI jest poprawa sytuacji na rynku pracy osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, dla których PUP ustalił III profil pomocy oraz kształtowanie ich aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym.

Działania PAI i okres ich realizacji.

Ustawowo projekt PAI powinien trwać 2 miesiące, jednakże w szczególnych sytuacjach może być wydłużony do 6 miesięcy.

Działania typowego projektu PAI obejmują:

- I. BLOK AKTYWIZACJA - maksymalnie 40 godzin miesięcznie (10 godzin tygodniowo),
- II. BLOK INTEGRACJA SPOŁECZNA – w ramach którego osoba bezrobotna otrzymuje wsparcie USŁUGAMI REINTEGRACYJNYMI I SPECJALISTYCZNYMI (grupowe poradnictwo specjalistyczne, warsztaty trenerskie i grupy wsparcia), maksymalnie 40 godzin miesięcznie (10 godzin tygodniowo) ukierunkowane na:
 - wzrost kompetencji społecznych,

- wzrost kompetencji zawodowych,
- nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy,
- zwiększenie kompetencji i umiejętności życiowych i społecznych,
- wyposażenie w wiedzę i umiejętności w zakresie pokonywania codziennych trudności,
- zwiększenie motywacji do przyjęcia aktywnej postawy i wiary we własne możliwości uczestników programu.

Mocne strony - korzyści dla osób bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej z uczestnictwa w działaniach Programu Aktywizacja i Integracja.

W pierwszej kolejności uczestnicy zostają zapoznani (praca w np. formie warsztatów) z zasadami udziału w Programie Aktywizacja i Integracja, a także uzyskują wiedzę z zakresu aktywnych form wsparcia osób bezrobotnych, oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Istotnym elementem udziału w warsztatach jest możliwość skonfrontowania na tle grupy własnych przekonań uczestnika związanych z ograniczeniami w podjęciu zatrudnienia, a także aktywnym poszukiwaniu konstruktywnych rozwiązań, na przykład poprzez korzystanie z sugestii lub doświadczeń innych członków grupy. Uczestnicy otrzymują wiedzę o przyczynach oraz skutkach bezrobocia, zarówno w wymiarze społecznym jak i osobistym. Uzyskują informacje na temat cech osobistych tzw. „dobrego pracownika” wymaganych i preferowanych przez pracodawcę, jak również otrzymują aktualne informacje o możliwościach lokalnego rynku pracy.

Uczestnicy nabywają większą świadomość siebie – swoich uczuć, potrzeb, możliwości i ograniczeń, właściwych sobie sposobów wchodzenia w relacje z ludźmi. W sposób ograniczony, dzięki warsztatom i zajęciom o charakterze edukacyjnym, potrafią planować działania służące rozwojowi kompetencji zawodowych, określać i dostosować cele zawodowe do posiadanych kompetencji. Wzmocniona zostaje motywacja do poszukiwania zatrudnienia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Szanse / potrzeby:

Z uwagi na długotrwały okres bierności zawodowej, zasadną wydaje się stopniowa aktywizacja zawodowa uczestników z wykorzystaniem subsydiowanych form zatrudnienia np. stażu (bezpośrednio po działaniach PAI).

Zagrożenia:

1. Konieczność dofinansowania działań w bloku „Integracja” z budżetu gminy.
2. Krótki okres udzielania wsparcia.
3. Duża płynność uczestników projektów wynikająca z konieczności „realizacji wskaźników” polegająca na szybkim zastępowaniu osób porzucających udział w projekcie osobami z „listy rezerwowej” (brak skutecznych możliwości przeciwdziałania porzuceniu udziału w PAI).
4. Brak w mniejszych ośrodkach (szczególnie w gminach wiejskich) wykonawców dla usług doradczych i szkoleniowych – potencjalnym wykonawcom nie opłaca się składać ofert na grupy liczące kilka (w większych gminach: kilkanaście) osób z uwagi na choćby koszty dojazdu i brak lokalnej oferty „gastronomicznej” (posiłki regeneracyjne, posiłek w trakcie szkolenia); z kolei dowóz tak małych grup uczestników do miejscowości o większym potencjale usługowym, zapewnienie tam usług związanych z wynajmem sal, wyżywieniem uczestników i – jeśli istnieje taka potrzeba organizacyjna – zakwaterowaniem generuje koszty często przekraczające wartość bezpośredniej usługi szkoleniowej. Brakuje tam także ofert na kontynuację działań PAI poprzez organizację takich działań jak zatrudnienie subsydiowane czy staże.
5. Istnieje grupa tzw. „stałych klientów” PAI – osób, które biorą systematycznie udział w projektach PAI. Osoby te na krótki czas pozornie poddają się aktywizacji, gdyż pozwala im utrzymać uprawnienia do wszystkich form pomocy społecznej, a jednocześnie nie wykorzystują możliwości podniesienia poziomu kwalifikacji i nie podejmują żadnych prób poszukiwania czy podjęcia pracy.

II.1.2. ANALIZA WYBRANYCH DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH REALIZOWANYCH PRZEZ GMINY I OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ.

II.1.2.1. Instrumenty aktywizacyjne wykorzystywane przez gminy i OPS.

Projekty realizowane w ramach programu „Gminne programy aktywizacji społeczno–zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego”.

Celem projektów było zmniejszenie ryzyka wykluczenia społecznego poprzez utworzenie lokalnego partnerstwa na rzecz działań integracyjnych i aktywizujących w wymiarze edukacyjnym, zawodowym i społecznym.

W ramach realizacji projektów aktywizowano osoby bezrobotne oraz korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Ze wszystkimi uczestnikami podpisano kontrakty socjalne.

Beneficjenci odbyli zajęcia z reintegracji społecznej polegające na uczestnictwie w warsztatowych zajęciach grupowych z zakresu integracji, budowania motywacji, planowania i wyznaczania celów czy autoprezentacji lub kształtowania umiejętności interpersonalnych.

Uczestnicy osiągnęli następujące rezultaty:

1. uzyskali nowe umiejętności zmierzające do ich usamodzielnienia się;
2. uzyskali certyfikat ukończenia kursu zawodowego w zakresie nowoczesnych technologii robot wykończeniowych w budownictwie;
3. nabyli umiejętności interpersonalne i wzmacniające poczucie tożsamości i wartości własnej;
4. niektórzy podjęli pracę na otwartym rynku pracy.

Dodatkową korzyść społeczną stanowiło podwyższenie standardu mieszkań pozostających w zasobie lokalowym gmin.

Prace społecznie użyteczne (PSU).

Prace społecznie użyteczne są realizowane w oparciu o porozumienie zawierane pomiędzy właściwym starostą reprezentowanym przez powiatowy urząd pracy a gminą.

Prace społecznie użyteczne są kierowane do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń pomocy społecznej i mają służyć weryfikacji umiejętności społeczno-zawodowych klientów ośrodków pomocy społecznej oraz motywacji uczestników do zmiany sytuacji na rynku pracy.

Osoby aktywizowane w ramach PSU realizują głównie zadania związane z pracą w usługach porządkowych, realizowanych na rzecz gminy oraz na jej zlecenie.

Zatrudnianie w ramach robót publicznych.

Roboty publiczne oznaczają zatrudnienie bezrobotnego w okresie **nie dłuższym niż 12 miesięcy** przy wykonywaniu prac finansowanych lub dofinansowanych ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Skierowania do aktywizacji w Centrum Integracji Społecznej.

Centra Integracji Społecznej (CIS) działają w oparciu o przepisy ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym. Głównym celem ich działania jest reintegracja społeczna i zawodowa osób wykluczonych społecznie oraz przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu. Z uwagi na ustawowe

wymagania (odpowiedni lokal i kadra) generujące wysokie koszty stałe, jest to forma wsparcia osób bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej, na którą stać jedynie większe i bogatsze gminy.

Reintegracja społeczna oznacza działanie mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby uczestniczącej w zajęciach Centrum Integracji Społecznej umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu.

Reintegracja zawodowa oznacza działanie mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby uczestniczącej w zajęciach Centrum Integracji Społecznej zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy.

Zadania CIS realizowane są poprzez zatrudnienie socjalne, czyli zapewnienie uczestnikom programu reintegracji możliwości uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez Centrum przez okres 12 miesięcy, jak i przez zatrudnienie wspierane.

Podstawowym celem działalności Centrów Integracji Społecznej jest zwiększenie możliwości wyjścia z izolacji i przywrócenia ról społecznych, ról zawodowych, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych, długotrwale pozostających na marginesie życia społecznego i zagrożonych wykluczeniem społecznym z różnych przyczyn.

Drugim, równie istotnym zadaniem CIS jest realizowanie pełnego zakresu programu zatrudnienia socjalnego umożliwiającego walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Uczestnicy przez cały rok codziennie, w dni robocze, od godziny 7⁰⁰ do 13⁰⁰ przychodzą do Centrum Integracji Społecznej na zajęcia integracyjne, edukacyjne i motywacyjne. Taka organizacja pracy ma ich przygotować do funkcjonowania odpowiadającego przeciętnemu rytmowi pracy.

W ramach aktywizacji w CIS uczestnicy otrzymują posiłek regeneracyjny; pozostają także pod opieką pracownika socjalnego i doradcy zawodowego.

II.1.2.2. Analiza SWOT działań aktywizacyjnych realizowanych przez gminy i OPS.

Mocne strony działań aktywizacyjnych realizowanych przez gminy.

Uczestnicy najczęściej wykonują proste prace na rzecz gminy. Plusem PSU jest wypełnienie braków kadrowych w instytucjach komunalnych działających np. w zakresie utrzymania zieleni, czystości czy „utrzymania i napraw” realizowanych w przestrzeni publicznej (różnego rodzaju place zabaw, wiaty przystankowe itp.).

Słabe strony działań aktywizacyjnych realizowanych przez gminy.

1. Na podstawie doświadczeń związanych z realizacją gminnych działań aktywizujących można zauważyć, że prowadzone działania nie wyprowadzają uczestnika na otwarty rynek pracy. Osoby uczestniczące w PAI i PSU są nadal osobami bezrobotnymi zarejestrowanymi w PUP, nie podwyższają swoich kwalifikacji (w ramach PAI czy PSU nie realizuje się szkoleń zawodowych); przez cały okres aktywizacji pozostają klientami pomocy społecznej.
2. Prace są realizowane przez okres od kilku miesięcy do maksymalnie 1 roku i zazwyczaj kończą się w momencie, w którym większość uczestników dopiero zaczyna reagować na zrealizowane działania wspierające, szczególnie motywujące.
3. Działania realizowane w ramach PAI czy PSU wymagają zatrudnienia dodatkowej osoby do nadzorowania uczestników. Koniecznym warunkiem jest także pozyskanie kadr o określonych specjalizacjach. Doradca zawodowy oraz pracownik socjalny to zawody wymagające specjalnego wykształcenia kierunkowego a osoby z takimi kwalifikacjami niechętnie podejmują zatrudnienie w mniejszych miejscowościach, w szczególności na terenie gmin wiejskich.
4. Problem sprawia rotacja uczestników. Rezygnacje z uczestnictwa lub, np. w przypadku osób nadużywających alkoholu, konieczność usuwania takich osób z grona uczestników działań generują koszty.
5. Trudności organizacyjne, gdyż uczestnikami są najczęściej osoby doświadczające wykluczenia społecznego z wielu przyczyn jednocześnie. Zwykle są to osoby o niskich kwalifikacjach lub nie posiadające jakichkolwiek kwalifikacji zawodowych.
6. Minusem dla uczestnika jest brak odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne i brak wynagrodzenia chorobowego lub zasiłku chorobowego.
7. Aktywizacja (socjalizacja) jest realizowana na poziomie podstawowym – ogranicza się głównie do motywowania do wyjścia z domu (obowiązek punktualnego stawienia się), podjęcia pracy w tym minimalnym wymiarze.
8. Czynniki o negatywnym oddziaływaniu na gminy są:
 - a) wysokie koszty organizacji Centrów Integracji Społecznej,
 - b) konieczność dofinansowywania takich działań z budżetu gminy, co jest niezwykle trudne w przypadku małych gmin wiejskich czy uboższych gmin miejsko-wiejskich.

II.1.3 ANALIZA SWOT DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH REALIZOWANYCH W RAMACH INSTRUMENTU „ZLECANIE DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH”.

Zlecenie działań aktywizacyjnych przez publiczne instytucje rynku pracy (wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy) wykonawcom niepublicznym jest najmłodszym instrumentem przeciwdziałania długotrwałemu bezrobociu, wprowadzonym do ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nowelą z maja 2014 r. Z uwagi na dość krótki okres funkcjonowania tego instrumentu trudno jest dokonać pełnej jego oceny, jednakże na podstawie bieżących informacji można stwierdzić, że sprawdza się on lepiej w większych ośrodkach miejskich i powiązanych z nimi obszarach wiejskich o charakterze przedmieść, natomiast trudno ocenić jego skuteczność na terenach wiejskich z dysfunkcją transportu publicznego z uwagi na niewielki udział ich mieszkańców w projektach aktywizacyjnych opartych o zlecenie działań aktywizacyjnych.

Zaprezentowana poniżej analiza SWOT została oparta o wnioski realizatorów w zlecaniu działań aktywizacyjnych, którzy brali udział w pracach zespołu ekspertów i praktyków przy doprecyzowaniu modelu „DOŁOS”.

Tabela 1: analiza SWOT instrumentu „zlecenie działań aktywizacyjnych”.

Mocne Strony	Słabe Strony
<ul style="list-style-type: none">➤ Prowadzenie Uczestnika przez cały proces poszukiwania pracy i zwiększanie brakujących kompetencji związanych z poszukiwaniem i podejmowaniem pracy (symulacje rozmów kwalifikacyjnych, opracowanie CV i innych dokumentów, wyszukiwanie ofert pracy, wykorzystywanie własnej bazy ofert zatrudnienia), możliwość uzyskania wsparcia po podjęciu pracy (w nowej sytuacji społecznej i zawodowej).➤ Koncentracja na motywacji i nastawieniu Uczestników wobec pracy i poszukiwania pracy oraz na kompetencjach „miękkich”.➤ Wsparcie Uczestników w okresie po zakończeniu działań aktywizacyjnych – po podjęciu zatrudnienia.➤ Płatności za poszczególne etapy związane z doprowadzeniem do trwałego zatrudnienia Uczestników projektu.➤ Odpowiednia proporcja wylosowanych w ramach rekrutacji osób bezrobotnych z profilu II w stosunku do planowanej całkowitej liczby Uczestników projektu.	<ul style="list-style-type: none">➤ Wylosowanie do projektu osób, które nie powinny znajdować się w rejestrach powiatowych urzędów pracy ze względu na brak gotowości do podjęcia pracy (np. matka samotnie wychowująca dzieci, osoby ze złym stanem zdrowia, osoby pracujące w szarej strefie, szczególnie jeśli wynika to z obciążeń komorniczych lub przeciwwskazań zdrowotnych dla danego stanowiska pracy).➤ Brak wymiany informacji między realizatorami a ośrodkami pomocy społecznej i zaangażowania OPS w projekt jako formalnego partnera wspierającego.➤ Niewłaściwe stosowanie kontraktów socjalnych ze strony OPS (brak obligatoryjności stosowania sankcji).➤ Czasochłonne i kosztochłonne procedury związane z pozyskiwaniem informacji o podjęciu i kontynuacji zatrudnienia.➤ Słabe kompetencje oraz mało aktywna postawa niektórych doradców, co może wynikać z braku doświadczenia w realizacji działań aktywizujących oraz braku znajomości lokalnego rynku pracy.➤ Mało aktywne pośrednictwo pracy, nie oparte o bezpośrednie kontakty z pracodawcami; wykorzystywanie ofert pracy powszechnie dostępnych na portalach internetowych.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zaniechanie lub znaczne ograniczenie finansowania szkoleń uaktualniających, podnoszących lub zmieniających kwalifikacje zawodowe Uczestników projektu z uwagi na ograniczony czas realizacji projektu i ustawowe wymagania co do efektu zatrudnieniowego. ➤ Model pracy z Uczestnikiem jest oparty na wytworzeniu wysokiego poziomu motywacji do działania oraz wiary w sukces, wskutek czego Uczestnicy budują swoje własne, nieodpowiadające rzeczywistości ego, którego wyrazem są m.in. nadmierne niemożliwe do spełnienia oczekiwania (odpowiednio płatna, stała praca). ➤ Model pracy z klientem oparty o osobiste relacje generuje wysokie koszty związane z dojazdami na spotkania, które nie zawsze były pokrywane przez Realizatora (utrudniona komunikacja środkami publicznymi, znaczny dystans do pokonania). ➤ Duża rotacja personelu Realizatora powodująca zakłócenie relacji między doradcą a Uczestnikiem. ➤ Wykluczenie z efektu zatrudnieniowego zatrudnienia za granicą oraz ograniczenie poziomu zatrudnionych w wyniku podjęcia działalności gospodarczej.
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Upowszechnienie w aktywnej polityce rynku pracy działań opierających się o usługi profesjonalnych wyspecjalizowanych operatorów niepublicznych. ➤ Pozytywne nastawienie pracodawców do nieodpłatnych usług rekrutacyjnych oferowanych przez niepubliczną agencję zatrudnienia. ➤ Przechodzenie od modelu zatrudniania opartego o kwalifikacje (formalne) do modelu zatrudniania opartego na umiejętnościach i motywacji. ➤ Zmniejszanie rozmiarów szarej strefy (zmiana postaw pracodawców i osób bezrobotnych w tym zakresie). ➤ Wzrost popytu na pracę. ➤ Stosowanie narzędzi segmentacji bezrobotnych, doskonalenia narzędzi wykorzystywanych do profilowania, rozwój metod indywidualizacji wsparcia. ➤ Upowszechnienie kryteriów jakościowych w ocenie ofert w ramach procedur zamówień publicznych. ➤ Zniesienie zależności ubezpieczenia zdrowotnego od posiadania statusu osoby bezrobotnej. 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Postrzeganie przez bezrobotnych oferty PUP jako atrakcyjniejszej i bezpiecznej (staże, subsydiowane zatrudnienie, środki finansowe na wyposażenie stanowiska pracy, środki na podjęcie działalności gospodarczej). ➤ Utrzymywanie się rynku pracodawcy w obszarach peryferyjnych. ➤ Utrudnienie w osiągnięciu wskaźnika utrzymania zatrudnienia na okres 6 miesięcy wynikające np. z sezonowości zatrudnienia. ➤ Występowanie znacznych rozmiarów szarej strefy (szacowanie na poziomie ok. 20% Uczestników projektu). ➤ Fikcyjne bezrobocie – występowanie w rejestrach bezrobocia osób niezainteresowanych poszukiwaniem i podjęciem pracy, faktycznie nie spełniających kryterium „zdolny i gotowy do podjęcia pracy”.

II.1.4. DIAGNOZA.

Pomimo istnienia szeregu możliwości tak na poziomie ośrodków pomocy społecznej, jak i powiatowych urzędów pracy, na Dolnym Śląsku zaobserwowano szereg zjawisk negatywnie oddziałujących na komplementarne podejście do problemu długotrwałego bezrobocia.

Po pierwsze. Działania na rzecz Odbiorcy Wsparcia realizują zwykle oddzielnie różne instytucje publiczne (powiatowy urząd pracy, gminny ośrodek pomocy społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie) i/lub projektodawcy niepubliczni - agencje zatrudnienia, NGO, itd. Instytucje te nie informują się wzajemnie o działaniach planowanych na rzecz konkretnej osoby. Ewentualne „uzgodnienia” mają zwykle charakter czysto formalny, wynikający z przyczyn prawnych, np. procedur towarzyszących składaniu projektu, które często zawierają wymóg konkursowy uzgodnienia treści wniosku o dofinansowanie projektu z właściwym PUP czy OPS.

Po drugie. Ze względu na różnice w podległości organizacyjnej (OPS są instytucjami podlegającymi gminom, PUP – powiatom) występuje brak koordynacji działań na rzecz odbiorcy.

Po trzecie. Brakuje współpracy PUP i OPS z projektodawcami niepublicznymi.

Po czwarte. Brakuje koordynacji programowej na szczeblu instytucji organizujących konkursy w zakresie dopasowania liczby projektów i ich łącznej wielkości mierzonej liczbą potencjalnych odbiorców pomocy do potencjału danego terenu przekłada się na konkurencję w walce o potencjalnego uczestnika projektu (duża liczba projektów realizowanych jednocześnie na tym samym terenie i adresowanych do tej samej grupy odbiorców).

Po piąte. Odbiorca musi samodzielnie zgłosić się do odpowiedniej instytucji (najczęściej musi zrobić to osobiście, docierając do siedziby danej instytucji).

Po szóste. Ustawa o pomocy społecznej zawiera szereg okoliczności uniemożliwiających stosowanie określonej w art. 4 tejże ustawy REGUŁY WZAJEMNOŚCI – jeśli chcesz otrzymywać wsparcie, musisz coś od siebie dać. Większość świadczeń jest „nienaruszalna” z uwagi na dobro rodziny, dzieci czy „brak możliwości zmiany sytuacji odbiorcy pomocy”.

Po siódme. Instytucja publiczna często „wyznacza” odbiorcę do udziału w projekcie / działaniu, nie analizując ex ante skuteczności planowanego wsparcia i możliwości „odniesienia sukcesu”. Nie prowadzi się wcześniejszego przygotowania odbiorców do uczestnictwa w projekcie.

- Po ósme.** Każda instytucja publiczna opracowuje oddzielną (własną) diagnozę sytuacji odbiorcy w oparciu o określone przepisami narzędzia (ankieta, formularz, test) – wynik diagnozy jest zunifikowany.
- Po dziewiąte.** Odbiorcy mają dostęp do pytań diagnostycznych i poradników jak odpowiadać na pytania, by uzyskać określone świadczenie lub status.
- Po dziesiąte.** Podstawą do sporządzenia diagnozy sytuacji odbiorcy są wyłącznie informacje posiadane i przetwarzane przez daną instytucję (wycinkowe, nie uwzględniające innych aspektów – diagnoza może być nieadekwatna co do skuteczności końcowej).
- Po jedenaste.** W wyniku diagnozy powstaje często dokument diagnostyczno-planistyczny (w PUP: Indywidualny Plan Działania) określający, co odbiorca powinien uczynić w określonym czasie.
- Po dwunaste.** Z uwagi na zdarzające się niedobory kadrowe w zakresie wykwalifikowanych doradców zawodowych, w niektórych powiatowych urzędach pracy IPD jest czasem tworzone na podstawie jednej rozmowy, ewentualnie z wykorzystaniem danych archiwalnych PUP.
- Po trzynaste.** Bezrobotny odpowiada za samodzielną realizację wskazanych w IPD przez powiatowy urząd pracy działań.
- Po czternaste.** Bezrobotny otrzymuje tylko taką pomoc, jaką zaplanowano dla niego w projekcie/IPD.
- Po piętnaste.** Bezrobotny, jeśli nie osiągnie w ściśle określonym w IPD czasie zakładanego efektu, pozostawiany jest samemu sobie – nie ma możliwości powtórzenia niezrealizowanego etapu IPD lub projektu, nie ma „ścieżek awaryjnych / naprawczych”.
- Po szesnaste.** PUP nie ma możliwości skutecznego egzekwowania realizacji przez osobę bezrobotną zakresu zadaniowego IPD.
- Po siedemnaste.** Z uwagi na niedobory kadrowe w niektórych instytucjach rynku pracy i pomocy społecznej, ograniczają one swoje zadania do pełnienia roli administratora uczestnika [otrzymuje wsparcie, ma zatem samodzielnie zrealizować zaplanowane działania i rozliczyć się z instytucją – PUP, OPS, organizatorem projektu – odpowiednimi dokumentami]. Tymczasem uczestnicy z grupy docelowej proponowanej dla Modelu są zwykle osobami niesamodzielnymi, wymagającymi wręcz pomocy w realizacji każdego określonego dla nich działania.
- Po osiemnaste.** Z uwagi na niedobory kadrowe w instytucjach rynku pracy i pomocy społecznej nie są analizowane przyczyny „braku sukcesu”.
- Po dziewiętnaste.** Instytucje publiczne / projektodawcy nie mają możliwości pozyskania środków finansowych na przeciwdziałanie zjawisku „przerywania udziału w projekcie” przez uczestników.

II.2. STAN AKTUALNY – OCENA EFEKTYWNOŚCI.

Instytucje publiczne odpowiedzialne za rozwiązywanie problemów społecznych realizują swoje obowiązki w zakresie diagnozowania sytuacji konkretnej osoby, ale tylko i wyłącznie w ramach kompetencji danej instytucji. Instytucje te prowadzą ewidencję swoich klientów oraz przyznają, im należne z mocy przepisów prawa, świadczenia. Natomiast nie kładą nacisku na skuteczność działań rozumianych jako osiągnięcie konkretnego efektu, tj. kompleksowego rozwiązania złożonych problemów choćby części odbiorców pomocy, przy czym przez kompleksowe rozwiązanie problemów rozumie się taką zmianę warunków życia i funkcjonowania zarówno samych odbiorców pomocy, jak i ich rodzin, aby możliwy był powrót pełnoletnich członków rodzin na rynek pracy, podjęcie zatrudnienia i częściowe zmniejszenie zakresu otrzymywanej pomocy społecznej. W ocenie ekspertów uczestniczących w działaniach realizowanych w ramach projektu „DOLOS” związanych z doprecyzowaniem modelu, sytuacja taka wynika przede wszystkim z:

- 1) niekorzystnej relacji pomiędzy poziomem wsparcia z pomocy społecznej a faktycznym poziomem wynagrodzeń na rynku pracy w miejscowościach położonych peryferyjnie, dotkniętych dysfunkcją transportu publicznego oraz niską lub żadną podażą miejsc pracy (przychody z legalnego zatrudnienia są zwykle znacząco niższe od przeciętnej łącznej wysokości świadczeń uzyskiwanych z systemu pomocy społecznej),
- 2) braku skutecznych narzędzi zniechęcających biorców pomocy społecznej do permanentnego korzystania z tego systemu i jego traktowania jako trwałego źródła utrzymania siebie i swoich rodzin,
- 3) braku skutecznych narzędzi zniechęcających biorców pomocy społecznej do odmawiania uczestnictwa w proponowanych im formach aktywizacji społecznej lub zawodowej, szczególnie tych wiążących się z uzyskiwaniem oficjalnego wynagrodzenia za pracę.

Powyższe zjawiska są związane z dużą ilością tytułów do wsparcia wynikających z art. 7 ustawy o pomocy społecznej:

- 1) ubóstwo;
- 2) sieroctwo;
- 3) bezdomność;
- 4) bezrobocie;
- 5) niepełnosprawność;
- 6) długotrwała lub ciężka choroba;

- 7) przemoc w rodzinie;
- 8) potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 9) potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 10) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 11) trudność w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Polsce status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy;
- 12) trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizm lub narkomania;
- 14) zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa;
- 15) klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Każdemu z wymienionych tu tytułów odpowiada określone świadczenie z pomocy społecznej, przy czym ustawowe rozwiązania pochodzą generalnie z okresu, gdy w Polsce panowało wysokie bezrobocie, a pomoc społeczna była jedyną formą ochrony rodzin przed ubóstwem. Zmiana, jaka w ostatnich latach dokonała się na rynku pracy, który stał się, przynajmniej w większych ośrodkach gospodarczych, rynkiem pracownika, nie znalazła dotychczas swojego odzwierciedlenia w dostosowaniu rozwiązań z zakresu pomocy społecznej do możliwości, jakie daje obecne zapotrzebowanie na pracę. Także przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, szczególnie w części ograniczającej zakres możliwego wsparcia do wyników profilowania pomocy, stały się nieadekwatne do bieżącej sytuacji i negatywnie wpływają na procesy aktywizowania osób długotrwale bezrobotnych i ich przywracania do zatrudnienia.

Niedostosowanie przepisów ustaw do aktualnej sytuacji sprawia, że duża część biorców pomocy społecznej, pomimo istnienia takich możliwości, nie zamierza podejmować pracy, a system pomocy społecznej pozwala tym osobom osiągnąć niekiedy lepszy status materialny niż ten posiadany przez osoby pracujące.

Jedną z metod związanych z unikaniem problemu społecznego może być także niewłaściwe diagnozowanie sytuacji w skali podmiotu samorządowego (gminy, powiatu) polegające na zaniżaniu lub zawyżaniu w statystykach liczby osób, których dany problem dotyczy lub odnotowywanie w ewidencji jedynie części problemów, które danej osoby – odbiorcy pomocy dotyczą. Przykładowo: przez wiele lat ośrodki pomocy społecznej jako problem o znaczeniu podstawowym odnotowywały bezrobocie gdyż uważały, że za aktywizację tej grupy społecznej odpowiadają powiatowe urzędy pracy. Przy takim podejściu po stronie OPS winno leżeć wyłącznie ustalenie uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej,

decyzyjne przyznawanie i wypłata świadczeń, natomiast przeciwdziałanie bezrobociu powinien realizować PUP.

Wielu właścicieli problemu społecznego nadal nie dostrzega konieczności łączenia działań wszystkich zaangażowanych w prace na rzecz odbiorców pomocy instytucji publicznych i ich ukierunkowywania na skuteczne rozwiązanie problemów określonej grupy, uznając za wystarczające ewidencjonowanie biorców pomocy, rozpatrywanie wniosków o wsparcie i wypłacanie, zgodnie z przepisami ustawowymi, świadczeń.

W celu zmiany tej praktyki jednostki samorządu terytorialnego powinny w szerszym niż dotychczas zakresie wykorzystywać instrument preferencji dla podmiotów ekonomii społecznej (klauzule społeczne) przy zlecaniu usług aktywizacyjnych i/lub tworzenia nowych miejsc pracy dla osób bezrobotnych i/lub korzystających z pomocy społecznej dla odbiorców pomocy.

III. KOSZTY I KORZYŚCI ZASTOSOWANIA OBLIGACJI SPOŁECZNYCH.

Zadanie szczegółowe określone w regulaminie konkursu: analiza SWOT (kosztów i korzyści) zastosowania instrumentu obligacji społecznych w danej dziedzinie.

W celu zdiagnozowania potencjalnych kosztów i korzyści społecznych zastosowania obligacji społecznych w obszarze polityki rynku pracy dla zdefiniowanej w projekcie „DOŁOS” grupy Odbiorców Wsparcia, Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy przyjął następującą procedurę doprecyzowania Modelu i opracowania założeń projektu testującego:

1. zorganizowanie w obszarach dotkniętych problemem społecznym spotkań konsultacyjnych z przedstawicielami gmin, powiatów, organizacji pozarządowych i podmiotów realizujących działania na rzecz Odbiorców Wsparcia,
2. wyłonienie spośród uczestników spotkań konsultacyjnych zespołu eksperckiego, który podejmie się opracowania założeń projektu testującego i doprecyzowania modelu wdrażania obligacji społecznych,
3. zorganizowanie Spotkań Ekspertów, podczas których:
 - a) zostały opracowane rozwiązania umożliwiające współpracę przy realizacji projektu testującego,
 - b) uzgodniono kierunki doprecyzowania względem wniosku o dofinansowanie modelu wdrażania obligacji społecznych w zakresie obejmującym m.in. ostateczny problem do rozwiązania, zakładane efekty, termin ich osiągnięcia, sposób ich pomiaru i wyceny dla wstępnie określonej grupy Odbiorców Wsparcia.

III.1. WYNIKI ANALIZY SWOT PROBLEMU SPOŁECZNEGO NA PODSTAWIE ZREALIZOWANYCH SPOTKAŃ KONSULTACYJNYCH.

Poniżej przedstawiono główne wnioski dotyczące problemu społecznego, sformułowane przez uczestników spotkań konsultacyjnych: przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, ośrodków pomocy społecznej, powiatowych urzędów pracy, przedstawiciele niepublicznych instytucji rynku pracy oraz organizacji pozarządowych.

Tabela 2: Analiza SWOT problemu społecznego.

<p>MOCNE STRONY ZASOBY (czym dysponujemy) Po stronie Interesariuszy Publicznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dostęp do wielu informacji o kliencie poprzez różne systemy komputerowe (ale z ograniczeniami wynikającymi np. z przepisów o ochronie danych osobowych). 2. Potencjał kadr (kwalifikacje i doświadczenie). 3. Partnerstwa międzyinstytucjonalne. 4. Współpraca z NGO. 5. Różne podejście do problemu osób długotrwale bezrobotnych w różnych instytucjach – stosowanie różnych działań mogących prowadzić do tego samego efektu społecznego. <p>MOŻLIWOŚCI (determinanty powodzenia) Po stronie odbiorców pomocy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana zawodu oraz kwalifikacji. 2. Chęć dostosowania się do rynku pracy i zmiany warunków życia na lepsze. 3. Mobilność, elastyczność, kreatywność. 4. Chęć założenia rodziny i zapewnienia jej dobrych warunków utrzymania. 5. Otwarty umysł, brak negatywnych nawyków. 6. Chęć do nauki i szkolenia. <p>Po stronie Interesariuszy Publicznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Większa efektywność działań w partnerstwie. 2. Zwiększenie współpracy pomiędzy instytucjami – Interesariuszami Publicznymi. 3. Wykorzystanie potencjału NGO, podmiotów ekonomii społecznej i niepublicznych instytucji rynku pracy oraz pracodawców. 4. Możliwość wprowadzania innowacji w polityce społecznej w wymiarze lokalnym. 	<p>SŁABE STRONY PROBLEMY (przyczyny, skutki) Po stronie Interesariuszy Publicznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stereotypowe myślenie władz. 2. Bariery prawne (przepisy nie nadążają za zmieniającym się życiem). 3. Skostnienie instytucji. 4. Wypalenie zawodowe kadry. 5. Brak odpowiednich kwalifikacji kadr. 6. Brak systematycznych szkoleń kadr. 7. Brak indywidualnego podejścia do klienta. 8. Różne podejście do problemów odbiorców pomocy w różnych instytucjach – każda instytucja ma swoje cele i w pracy z odbiorcą pomocy skupia się na wyłącznie swoich celach/zadaniach. 9. Ograniczone środki finansowe. 10. Schematyczne i szablonowe działania. <p>Po stronie odbiorców pomocy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brak mentora, wzoru, autorytetu. 2. Problemy w rodzinie. 3. Brak lub niedostosowanie wykształcenia / kwalifikacji do potrzeb zmieniającego się rynku pracy. 4. Brak środków finansowych na realizację własnych pomysłów. 5. Brak dojrzałości i odpowiedzialności. 6. Brak możliwości dojazdu środkami transportu publicznego do ewentualnego pracodawcy. 7. Niedostosowanie rozkładów jazdy przewoźników publicznych do potrzeb pracodawców. 8. Brak własnego środka transportu. 9. Niedostosowanie projektu (działań) do potrzeb i oczekiwań konkretnego uczestnika. 10. Rozczarowanie projektem (działania nie wynikały z właściwej oceny wejściowej odbiorcy pomocy). 11. Przerywanie udziału w projekcie (z uwagi na m.in. brak stałej opieki). 12. Nie podjęcie przez odbiorców pomocy aktywności na rynku pracy po projekcie (z różnych przyczyn, przede wszystkim z powodu zdiagnozowanych barier, które nie zostały zlikwidowane).
<p>SZANSE / POTRZEBY po stronie odbiorców pomocy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chęć pozytywnego zaistnienia w społeczeństwie. 2. Chęć zdobycia odpowiednich kwalifikacji. 3. Chęć wejścia na rynek pracy (podjęcia pracy). 4. Chęć posiadania stałego źródła utrzymania. 5. Chęć bycia niezależnym finansowo. 6. Chęć wyrwania się ze środowiska patologicznego (ewentualnie zmiana środowiska). 7. Chęć bycia autorytetem dla kolejnego pokolenia (własnych dzieci). 	<p>ZAGROŻENIA po stronie odbiorców pomocy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nieufność ze strony odbiorców pomocy (byli uczestnikami wielu działań, które nie przyniosły oczekiwanych rezultatów). 2. Brak woli współdziałania JST z różnych poziomów, odpowiedzialnych za ten sam problem, choć w różnych jego aspektach. 3. Niespójność przepisów prawnych. 4. Nadopiekuńczość państwa ograniczająca/ eliminująca chęć do podjęcia zatrudnienia. 5. Niska skuteczność służb kontroli finansowej i kontroli legalności zatrudnienia w wykrywaniu i eliminowaniu nielegalnego zatrudnienia.

Z przedstawionej analizy SWOT problemu społecznego wynikają następujące determinanty dla projektowania działań z zastosowaniem instrumentu obligacji

społecznych na rzecz osób długotrwale bezrobotnych i korzystających jednocześnie z różnych form pomocy społecznej:

1. działania na rzecz Odbiorców Wsparcia muszą być poprzedzone wspólną analizą problemów danej osoby w różnych aspektach problemowych rozwiązywanych przez zainteresowane instytucje publiczne; umożliwi to dopasowanie działań do rzeczywistych potrzeb każdej z osób wytypowanych do uczestnictwa w projekcie (**przy stosunkowo niewielkich kosztach powstanie korzyść społeczna wynikająca z synergii**);
2. instytucje publiczne dysponują komplementarnym zasobem wiedzy o potencjalnym Odbiorcy Wsparcia obejmującym różne aspekty problemowe; uwspólnienie tych informacji pozwoli na eliminację działań, które już były zrealizowane (**przy stosunkowo niewielkich kosztach powstanie korzyść społeczna wynikająca z synergii**);
3. decyzja o wytypowaniu danej osoby do uczestnictwa w projekcie musi być poprzedzona wspólną oceną wszystkich zainteresowanych instytucji publicznych, że dana osoba może osiągnąć założony efekt końcowy (**przy stosunkowo niewielkich kosztach powstanie korzyść społeczna związana z ograniczeniem nakładów ponoszonych na działania nie kończące się osiągnięciem zakładanego efektu społecznego**); nie należy jednakże przyjmować założenia, że każda wytypowana do udziału w projekcie osoba osiągnie założony efekt końcowy, jednakże wskaźnik sukcesu będzie prawdopodobnie znacznie wyższy od uzyskiwanych w wyniku dotychczas realizowanych działań/projektów (**korzyść społeczna polegająca na uzyskaniu lepszej relacji pomiędzy ponoszonymi nakładami a osiągniętymi efektami**);
4. działania na rzecz Odbiorców Wsparcia muszą mieć jasno określony efekt końcowy, jakim jest doprowadzenie do trwałego zatrudnienia (**korzyść społeczna wynikająca z trwałego rozwiązania problemu i braku konieczności ponownego ponoszenia nakładów finansowych na rzecz tych samych osób na realizację tych samych działań**);
5. na rzecz wytypowanych do udziału w projekcie Odbiorców Wsparcia należy zaprojektować takie działania cząstkowe, które wyeliminują wszystkie przyczyny sprawiające, że dana osoba jest bierną na rynku pracy (**korzyść społeczna i ekonomiczna wynikająca z efektu synergii**);
6. przed rozpoczęciem działań aktywizacyjnych w projekcie, należy Odbiorcy Wsparcia uświadomić wpływ jego dotychczasowych decyzji na innych członków rodziny, szczególnie dzieci i pokazać, że możliwa zmiana w jego życiu (podjęcie zatrudnienia) będzie mieć pozytywny wpływ także na

- osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym (**niewymierna ekonomicznie korzyść rodzinna i społeczna**);
7. przed rozpoczęciem działań aktywizacyjnych w projekcie, należy Odbiorcę Wsparcia przekonać, że w wyniku udziału w projekcie może odnieść korzyść – podjąć zatrudnienie (**korzyść ekonomiczna dla Odbiorcy Wsparcia i korzyść ekonomiczna dla całego społeczeństwa**);
 8. Odbiorcy Wsparcia należy zapewnić długotrwałe i kompleksowe wsparcie oraz opiekę celem utrzymania go w zatrudnieniu. *Wprawdzie będzie to generować dodatkowe koszty w projektach z zastosowaniem obligacji społecznych, ale przyczyni się do osiągnięcia wyższych wskaźników efektu końcowego.*

III.2. ANALIZA SWOT KOSZTÓW I KORZYŚCI ZASTOSOWANIA OBLIGACJI SPOŁECZNYCH W ZAKRESIE PROBLEMU SPOŁECZNEGO BEZROBOCIE SPRZĘŻONE Z SZEREGIEM INNYCH CZYNNIKÓW WZMACNIAJĄCYCH MOŻLIWOŚĆ WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO.

1. Wymierne korzyści dla Odbiorców Wsparcia:

podjęcie trwałego zatrudnienia i uzyskiwanie związanych z tym dochodów.

2. Niewymierne korzyści dla Odbiorców Wsparcia:

- a) zmiana statusu z osoby bezrobotnej i korzystającej z pomocy społecznej na osobę pracującą;
- b) związana z podjęciem zatrudnienia zmiana wizerunku w społeczeństwie (często osoby długotrwale bezrobotne i korzystające z pomocy społecznej postrzegane są negatywnie);
- c) związana z podjęciem zatrudnienia zmiana wizerunku w środowisku domowym (staje się „dostawcą” środków finansowych na utrzymanie rodziny), szczególnie dla dzieci (wzorzec pracy, wychowywanie dzieci w etosie pracy).

3. Wymierne korzyści o wymiarze ogólnospołecznym:

- a) wzrost dochodów budżetu państwa z tytułu wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych (wynikające z podjęcia zatrudnienia przez osoby dotychczas bezrobotne);
- b) wzrost dochodów gmin i powiatów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych,
- c) wzrost dochodów funduszy celowych powiązanych z wynagrodzeniami osób doprowadzonych do zatrudnienia, m.in.:
 - 1) Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

- 2) Narodowego Funduszu Zdrowia,
- 3) Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
- 4) Funduszu Pracy,
- d) zmniejszenie wydatków na ochronę zdrowia i świadczenia medyczne dla osób biernych zawodowo – składek finansowanych dla osób bezrobotnych przez powiatowe urzędy pracy lub ośrodki pomocy społecznej;
- e) zmniejszenie wydatków na pomoc społeczną.

4. Niewymierne korzyści o wymiarze ogólnospołecznym:

- a) dla rynku pracy: uzyskanie nowych pracowników, co pozwoli pracodawcom na pełniejsze wykorzystanie ich potencjału ekonomicznego;
- b) uzyskanie narzędzia umożliwiającego aktywizowanie osób długotrwale bezrobotnych i żyjących w oparciu o środki pomocy społecznej dającego trwały efekt w postaci doprowadzania i utrzymywania takich osób w zatrudnieniu a także zmiany postawy życiowej;
- c) uzyskanie narzędzia umożliwiającego realizację długofalowych projektów ukierunkowanych na aktywizację osób długotrwale bezrobotnych i żyjących w oparciu o środki pomocy społecznej, dającego trwały efekt w postaci doprowadzania i utrzymywania takich osób w zatrudnieniu w oparciu o finansowanie ze źródeł niepublicznych;
- d) podniesienie jakości współpracy jednostek sektora finansów publicznych;
- e) podniesienie jakości współpracy jednostek sektora finansów publicznych z organizacjami pozarządowymi, podmiotami ekonomii społecznej, niepublicznymi instytucjami rynku pracy, przedsiębiorcami i instytucjami finansowymi;
- f) zmniejszenie skali występowania negatywnych zjawisk społecznych takich, jak dziedziczone bezrobocie i/lub dziedziczenie wzoru życia w oparciu o środki pomocy społecznej.

5. Wymierne korzyści dla Interesariuszy Publicznych:

- a) możliwość ograniczenia wydatków z własnego budżetu Gminy na sferę pomocy społecznej z jednoczesnym uzyskaniem możliwości zwiększenia wydatków na te sfery działalności komunalnej, które obecnie są najmocniej niedofinansowane;
- b) możliwość zwiększenia dochodów własnych Gminy jako efekt podjęcia zatrudnienia przez osobę, która w latach poprzednich była biorcą świadczeń z systemu pomocy społecznej;
- c) możliwość tworzenia lokalnych miejsc pracy związanych z obsługą majątku Interesariuszy Publicznych (sprzątanie, drobne naprawy, itp.),

- d) możliwość stworzenia lokalnych miejsc pracy dla osób posiadających doświadczenie w opiece nad dziećmi, opiece nad osobami z niepełnosprawnościami, chorymi, niedołączonymi czy w podeszłym wieku.

6. Niewymierne korzyści dla Interesariuszy Publicznych:

- a) zmiana podejścia członków rodziny do zagadnienia „praca” i budowa wzorca pracy jako podstawowego źródła utrzymania rodziny;
- b) zmniejszenie podatności osób doprowadzonych do podjęcia zatrudnienia (i monitorowanych w zatrudnieniu) na negatywne oddziaływania społeczne, takie jak np. spożywanie alkoholu w miejscach publicznych, co wiąże się ze zmniejszeniem zakresu interwencji służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne; ograniczenie zjawiska alkoholizmu obniży koszty opieki zdrowotnej;
- c) poprawa wizerunku miejscowości poprzez ograniczenie gromadzenia się osób długotrwale bezrobotnych i korzystających z opieki społecznej, często zaniedbanych i nadużywających alkoholu w pobliżu lokalnych atrakcji turystycznych (od przyjezdnych łatwiej wyzebrać drobne kwoty);
- d) zatrzymanie kapitału ludzkiego w mniejszych miejscowościach;
- e) poprawa koniunktury gospodarczej na lokalnych rynkach (wzrost obrotów w handlu i usługach).

7. Potencjalne korzyści dla partnerów niepublicznych – Podmiotów Ekonomii Społecznej i organizacji pozarządowych:

- a) możliwość uzyskania długotrwałego źródła utrzymania dla osób, które dotychczas były wolontariuszami,
- b) budowa wzajemnego zaufania pomiędzy gminami i powiatami a Podmiotami Ekonomii Społecznej, umożliwiająca powszechniejsze stosowanie klauzul społecznych przy wyborze wykonawców zadań komunalnych należących do zadań własnych gmin/powiatów,
- c) wsparcie Interesariuszy Publicznych ze strony Podmiotów Ekonomii Społecznej w tworzeniu pojedynczych miejsc pracy dla Odbiorców Wsparcia.

W odniesieniu do kosztów należy wprawdzie stwierdzić, że działania aktywizacyjne proponowane w ramach Projektów Obligacji Społecznych będą w ujęciu księgowym droższe od dotychczas stosowanych, jednakże nie należy tego rozumieć jako zagrożenia czy słabej strony, albowiem:

- będą one mieć charakter kompleksowy,

- będą one oparte o w pełni zindywidualizowane diagnozowanie sytuacji Odbiorcy Wsparcia i indywidualne ustalenie programu dedykowanego wsparcia.

Wyżej wymienione działania w kompleksowy sposób zaspokoją potrzeby Odbiorców Wsparcia zmniejszając ryzyko nieosiągnięcia trwałego rezultatu.

Biorąc pod uwagę zasady dokonywania wydatków publicznych, wynikające z treści art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, scalenie w ramach jednego programu czy projektu wszystkich publicznych źródeł finansowania mające na celu uzyskanie najlepszego, a przede wszystkim trwałego efektu interwencji publicznej przy jednoczesnej optymalizacji procesu doboru metod i środków, sam instrument obligacji społecznych należy postrzegać w kategoriach korzyści społecznych i szans na trwałe, efektywne rozwiązanie problemów osób wykluczonych z rynku pracy oraz życia społecznego.

IV. OPIS USŁUG SPOŁECZNYCH.

Zadanie szczegółowe określone w regulaminie konkursu: *opis potencjalnego rodzaju wsparcia (usługi społecznej lub pakietu usług społecznych), jakie otrzymają odbiorcy.*

Odbiorcami Wsparcia [OW] będą:

1. osoby bezrobotne z potwierdzonym przez powiatowy urząd pracy statusem bezrobotnego;

a) przede wszystkim **długotrwale bezrobotne** (spełniające kryteria wynikające z SzOOP PO WER, jak i ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy),

USŁUGA SPOŁECZNA:

[1] w powiatowym urzędzie pracy: analiza przyczyn długotrwałego pozostawania w bezrobociu; analiza wcześniej udzielanego wsparcia oraz analiza „powodów nie podejmowania zatrudnienia”;

[2] w ośrodku pomocy społecznej: analiza dotychczas udzielanego wsparcia – przede wszystkim w zakresie działań aktywizacyjnych celem zweryfikowania, czy na poziomie działalności opieki społecznej były podejmowane próby aktywizacji danej osoby, jeśli tak – jakie oraz analiza „dlaczego określonej osoby nie udało się zaktywizować?”;

z uwzględnieniem szeregu uwarunkowań, które powodują wykluczenie tych osób z rynku pracy:

b) **zamieszkałe w obszarach peryferyjnych dotkniętych dysfunkcją komunikacji,**

USŁUGA SPOŁECZNA – działania realizowane na poziomie Właścicieli Problemu Społecznego:

[1] analiza możliwości zorganizowania dojazdu przez Podmiot Ekonomii Społecznej przy wsparciu finansowym gminy lub powiatu;

[2] wsparcie procesu utworzenia Podmiotu Ekonomii Społecznej lub rozciągnięcia działalności istniejącego Podmiotu Ekonomii Społecznej na nowy obszar (teren). Możliwe jest także wykorzystanie takiego rozwiązania do stworzenia nowego miejsca pracy dla osoby bezrobotnej, jako kierowcy wraz ze wsparciem o charakterze inwestycyjnym na zakup odpowiedniego środka transportu;

[3] wykorzystanie budżetu projektu obligacji społecznych do sfinansowania rozciągnięcia działalności wybranego przewoźnika na miejscowości dotychczas nie obsługiwane lub obsługiwane w zakresie nieodpowiadającym potrzebom związanym z czasem pracy u głównych pracodawców lokalnych;

c) zamieszkałe w obszarach dotkniętych niską podażą lokalnych miejsc pracy,

USŁUGA SPOŁECZNA – działanie realizowane na poziomie Partnerstwa:

[1] analiza, przy współdziałaniu Liderów Lokalnych potrzeb lokalnych społeczności dających możliwość wykorzystania Odbiorców Wsparcia jako potencjalnych pracowników zatrudnionych przez Podmiot Ekonomii Społecznej przy wsparciu finansowym gminy lub powiatu,

[2] wsparcie procesu utworzenia Podmiotu Ekonomii Społecznej lub rozciągnięcia działalności istniejącego Podmiotu Ekonomii Społecznej na nowy obszar (teren) i/lub nowy rodzaj świadczonych usług;

d) posiadające obciążenia komornicze,

USŁUGA SPOŁECZNA:

[1] przy ewentualnym wsparciu któregośkolwiek z Partnerów: doprowadzenie do pisemnej ugody z właściwym dla dłużnika – Odbiorcy Wsparcia komornikiem w zakresie rozłożenia spłaty zadłużenia na raty;

2. osoby trwale korzystające z rzeczowego lub finansowego wsparcia świadczonego w ramach pomocy społecznej z potwierdzonym przez ośrodek pomocy społecznej statusem osoby korzystającej z takiej pomocy;

USŁUGA SPOŁECZNA:

[1] na poziomie Ośrodka Pomocy Społecznej: zawieranie kontraktu socjalnego z każdą osobą typowaną na Odbiorcę Wsparcia oraz monitorowanie realizacji warunków kontraktu zgodnie z wymogami art. 11 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

IV.1. ZINDYWIDUALIZOWANE ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA.

W zależności od ograniczeń indywidualnych, dla Odbiorców Wsparcia przewidziano działania wspierające w podziale na przypisane różnym problemom Zindywidualizowane Ścieżki Postępowania.

Dla osób, których dotyczą problemy takie jak:

- brak lub niskie kwalifikacje zawodowe lub ich dezaktualizacja,
- brak doświadczenia zawodowego,
- utrata uprawnień zawodowych w wyniku choroby, w tym choroby zawodowej, zdarzenia losowego czy wypadku przy pracy, skutkujących niemożliwością kontynuacji dotychczasowego zatrudnienia,

przewiduje się realizację usług społecznych w oparciu o

ZINDYWIDUALIZOWANĄ ŚCIEŻKĘ POSTĘPOWANIA TYPU A.

USŁUGA SPOŁECZNA:

[1] Na poziomie Konsylium Społecznego:

- zdiagnozowanie problemu i wstępne określenie kierunków działań edukacyjnych (kwalifikacje zawodowe) lub związanych z nabyciem doświadczenia zawodowego;
- sporządzenie „Metryczki Odbiorcy Wsparcia”;
- skierowanie potencjalnego Odbiorcy Wsparcia do udziału w zajęciach socjalnych prowadzonych w ramach grup wsparcia / zajęć grupowych celem przygotowania do uczestnictwa w projekcie;

[2] Na poziomie Ośrodka Pomocy Społecznej: zawarcie kontraktu socjalnego i włączenie do projektu.

[3] Na poziomie działań realizowanych przez Dostawcę Usług:

- działania motywujące;
- działania aktywizujące;
- szeroko rozumiana praca socjalna;
- wsparcie asystujące przez cały okres uczestnictwa w projekcie;
- szkolenie wsparte kierunkowymi zajęciami praktycznymi / nabywanie praktycznych umiejętności związanych z przyszłym wykonywaniem danego zawodu;
- doprowadzenie do podjęcia zatrudnienia w wymiarze min. ½ etatu (umowa o pracę) lub na umowę-zlecenie z równoważnym kwotowo wynagrodzeniem odpowiadającym przepisom o minimalnym wynagrodzeniu;
- wsparcie w celu utrzymania Odbiorcy Wsparcia w zatrudnieniu i ewentualna zmiana formy zatrudnienia (jeśli dotyczy) na umowę o pracę, w miarę możliwości w wymiarze pełnego etatu.

Dla osób, których dotyczą uzależnienia i nałogi, przewiduje się realizację usług społecznych w oparciu o

ZINDYWIDUALIZOWANĄ ŚCIEŻKĘ POSTĘPOWANIA TYPU B.

USŁUGA SPOŁECZNA:

- zdiagnozowanie problemu i zmotywowanie do podjęcia terapii;
- wsparcie asystujące w trakcie trwania terapii, w tym, za zgodą Odbiorcy Wsparcia, utrzymywanie kontaktu z terapeutą w celu określenia momentu osiągnięcia zdolności do podjęcia dalszych działań aktywizujących, (uzyskanie opinii terapeuty/zaświadczenia lekarza medycyny pracy o zdolności do podjęcia zatrudnienia);

- skierowanie potencjalnego Odbiorcy Wsparcia do udziału w zajęciach socjalnych prowadzonych w ramach grup wsparcia / zajęć grupowych celem przygotowania do uczestnictwa w projekcie;
- sporządzenie „Metryczki Odbiorcy Wsparcia” z określeniem, na jakich warunkach i na podstawie jakich dokumentów dana osoba może być skierowana do objęcia działaniami realizowanymi w ramach ścieżki A lub D;
- działania motywujące;
- działania aktywizujące;
- szeroko rozumiana praca socjalna.

REALIZACJA PRZEZ KONSYLIIUM SPOŁECZNE.

EFEKT osiągną po uzyskaniu opinii terapeuty o braku przeszkód co do aktywizacji danej osoby; możliwość skierowania do aktywizacji w ścieżce A lub D.

Aktywizacją w oparciu Zindywidualizowaną Ścieżkę Postępowania typu B będą ponadto obejmowane osoby z niepełnosprawnością lub problemami zdrowotnymi wymagającymi długotrwałej terapii.

USŁUGA SPOŁECZNA:

[1] Na poziomie Konsylium Społecznego:

- określenie możliwości wykonywania pracy przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z rodzaju niepełnosprawności lub problemu zdrowotnego przy jednoczesnym rozpoznaniu predyspozycji zawodowych i zbadaniu rynku pracodawców, czy istnieje możliwość zatrudnienia takiej osoby, także w Podmiotach Ekonomii Społecznej;
- poinformowanie o możliwościach terapeutycznych mających na celu ograniczenie problemu zdrowotnego;
- wsparcie asystujące w trakcie terapii, w tym, za zgodą Odbiorcy Wsparcia, utrzymywanie kontaktu z terapeutą, w tym wsparcie w uzyskaniu dostępu zarówno do niezbędnych procedur medycznych, jak i związanych z problemem zdrowotnym procedur rehabilitacyjnych;
- określenie niezbędnych nakładów inwestycyjnych na przystosowanie miejsca pracy do zdiagnozowanych potrzeb Odbiorcy Wsparcia, w tym przy wykorzystaniu mechanizmu racjonalnych usprawnień.

[2] Po uzyskaniu opinii lekarskiej o zdolności do podjęcia nauki zawodu lub zatrudnienia (z niezbędnym określeniem warunków zatrudnienia, aby nie spowodować pogłębiania się niepełnosprawności / problemu zdrowotnego):

- skierowanie potencjalnego Odbiorcy Wsparcia do udziału w zajęciach socjalnych prowadzonych w ramach grup wsparcia / zajęć grupowych celem przygotowania do uczestnictwa w projekcie;
- sporządzenie „Metryczki Odbiorcy Wsparcia” z określeniem, na jakich warunkach i na podstawie jakich dokumentów dana osoba może być skierowana do objęcia działaniami realizowanymi w ramach Ścieżki typu A lub typu D;
- działania motywujące;
- działania aktywizujące;
- szeroko rozumiana praca socjalna.

REALIZACJA PRZEZ KONSYLIUM SPOŁECZNE.

EFEKT: podjęcie aktywizacji w ścieżce A lub D.

Dla osób, których głównymi przyczynami stanu bierności zawodowej i trwałego korzystania z pomocy społecznej są:

- opieka nad osobami zależnymi, zarówno dziećmi jak i starszymi krewnymi,
- nadopiekuńczość rodzicielska (tolerowanie przez rodziców/dziadków lub innych krewnych stanu bierności zawodowej potencjalnego Odbiorcy Wsparcia z uwagi na status materialny rodziny indywidualnie oceniany przez osoby utrzymujące rodzinę jako „dobry” czy choćby „wystarczający”),

przewiduje się realizację usług społecznych w oparciu o

ZINDYWIDUALIZOWANĄ ŚCIEŻKĘ POSTĘPOWANIA TYPU C.

Działanie wspólne dla wszystkich osób, dla których dedykowana jest Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu C:

- sporządzenie „Metryczki Odbiorcy Wsparcia” z określeniem, w jakim horyzoncie czasowym / na jakich warunkach / na podstawie jakich dokumentów dana osoba może być skierowana do objęcia działaniami aktywizacyjnymi realizowanymi w ramach Ścieżki A lub D;
- praca terapeutyczna w rodzinie;
- działania motywujące;
- działania aktywizujące;
- szeroko rozumiana praca socjalna.

USŁUGA SPOŁECZNA:

- [rodzice wielodzietni] w odniesieniu do osób sprawujących opiekę nad małoletnimi, szczególnie małymi (do 10 roku życia) dziećmi zalecane jest przeczekanie okresu niezbędnego do ustania przyczyn sprawiających, że Odbiorca Wsparcia rezygnuje z pracy zawodowej ograniczając swoją

aktywność do środowiska domowego/rodzinnego. Jednakże w okresie tym osoby pozostające pod opieką ośrodka pomocy społecznej powinny być systematycznie informowane o możliwościach udziału w różnego rodzaju formach aktywizacji (krótkotrwałych) i wspierane w możliwościach skorzystania z takich działań (poprzez świadczenie usług związanych z opieką zastępczą);

– [opiekunowie] w odniesieniu do osób sprawujących opiekę nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, chorymi:

- 1) uświadomienie możliwości uzyskania przez Odbiorcę Wsparcia odpowiednich do rodzaju sprawowanej opieki kwalifikacji zawodowych;
- 2) działania motywujące mające na celu podjęcie przez Odbiorcę Wsparcia nauki w celu uzyskania takich kwalifikacji zawodowych przy jednoczesnym zapewnieniu przez gminę lub Podmiot Ekonomii Społecznej opieki zastępczej;
- 3) analiza uwarunkowań prawnych i potencjału gminy lub Podmiotu Ekonomii Społecznej w celu zmiany sposobu wykonywania przez Odbiorcę Wsparcia opieki nad osobą zależną z „nieformalnego i rodzinnego” na „formalny i związany z zatrudnieniem celowym”, w którym pracodawcą będzie gmina lub Podmiot Ekonomii Społecznej

lub

– zapewnienie przez gminę (obowiązek ustawowy) opieki nad osobą zależną pozostającą pod opieką potencjalnego Odbiorcy Wsparcia i wyeliminowanie przyczyny bierności na rynku pracy

lub

– analiza możliwości wykorzystania doświadczeń potencjalnego Odbiorcy Wsparcia jako osoby, która będzie np. zawodowo prowadzić domowe przedszkole dla dzieci własnych oraz dzieci innego potencjalnego Odbiorcy Wsparcia sprawującego analogiczną opiekę, przy wykorzystaniu majątku komunalnego (np. świetlicy wiejskiej) do prowadzenia takiego przedszkola, przy wykorzystaniu właściwych dla takiej formy aktywności zawodowej instrumentów wsparcia w zakresie obejmującym działania o charakterze remontowo-inwestycyjnym (dostosowanie pomieszczeń do wymogów prawnych, przede wszystkim w zakresie bhp wraz w wyposażeniem takiej placówki w niezbędne wyposażenie), edukacyjnych (nabycie przez potencjalnego Odbiorcę Wsparcia minimalnych kwalifikacji zawodowych wynikających z przepisów prawa).

REALIZACJA PRZEZ KONSYLIMUM SPOŁECZNE.

EFEKT: podjęcie aktywizacji w ścieżce A lub D.

Dla osób, których dotyczą problemy takie jak:

- ubóstwo związane z niedostosowaniem społecznym, nieporadnością (niezaradnością) życiową,
- wykorzystywanie systemu pomocy i opieki społecznej, jako stałego źródła dochodu,
- dziedziczenie bezrobocia, dziedziczenie stylu życia opartego o pomoc społeczną, brak wzorców i etosu pracy w rodzinie,

przewiduje się realizację usług społecznych w oparciu o

ZINDYWIDUALIZOWANĄ ŚCIEŻKĘ POSTĘPOWANIA TYPU D.

USŁUGA SPOŁECZNA:

[1] Na poziomie Konsylium Społecznego:

- sporządzenie „Metryczki Odbiorcy Wsparcia” ze wskazaniem głównej przyczyny bierności;
- praca terapeutyczna w rodzinie;
- działania motywujące;
- działania aktywizujące;
- szeroko rozumiana praca socjalna.

[2] Na poziomie Ośrodka Pomocy Społecznej: zawarcie kontraktu socjalnego i włączenie do projektu.

REALIZACJA PRZEZ KONSYLIMUM SPOŁECZNE z ewentualnie wydłużonym okresem działań rekrutacyjnych i przekazania osoby / grupy Dostawcy Usług.

Zakłada się, że w zależności od indywidualnych potrzeb, działania TUTORA skierowane na przełamanie głównych barier będą trwać nawet do 12 miesięcy.

EFEKT [1]: podjęcie aktywizacji w ścieżce A (jeśli zdiagnozowano potrzeby w zakresie podniesienia kwalifikacji / kompetencji / umiejętności zawodowych potrzebnych na rynku pracy)

lub

EFEKT [2]: doprowadzenie do podjęcia zatrudnienia.

Przegląd przebiegu realizacji usługi społecznej dla Odbiorców Wsparcia z ustaloną Zindywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu A lub typu D zawiera załącznik metodologiczny nr 1.

Dla osób, które trwale lub sezonowo ze znacznym prawdopodobieństwem pracują nielegalnie / lub prowadzą działalność gospodarczą w „szarej strefie” przewiduje się realizację usług społecznych w oparciu o

ZINDYWIDUALIZOWANĄ ŚCIEŻKĘ POSTĘPOWANIA TYPU E.

USŁUGA SPOŁECZNA:

[1] Na poziomie Konsylium Społecznego:

- praca terapeutyczna w rodzinie;
- działania motywujące;
- działania aktywizujące;
- szeroko rozumiana praca socjalna;
- sporządzenie „Metryczki Odbiorcy Wsparcia” z możliwością kwalifikacji do Ścieżki A (np. nabycie/uzupełnienie kwalifikacji, odświeżenie uprawnień) z informacją o prawdopodobieństwie zatrudnienia w szarej strefie;
- procedura „CERBER”: permanentne codzienne monitorowanie Odbiorców Wsparcia w celu rezygnacji z nielegalnego zatrudnienia. Doprowadzenie do legalnego zatrudnienia przez Odbiorcę Wsparcia lub uniemożliwienie kontynuacji nielegalnego zatrudnienia pozwoli, w konsekwencji, na doprowadzenie do zgodności stanu faktycznego z wynikającym z rejestrów PUP i OPS tj. bezrobocia.

REALIZACJA PRZEZ KONSYLIUM SPOŁECZNE.

EFEKT 1: podjęcie legalnego zatrudnienia, legalizacja prowadzonej działalności gospodarczej

lub:

EFEKT 2: porzucenie nielegalnego zatrudnienia / nielegalnej działalności gospodarczej, włączenie do projektu i podjęcie aktywizacji w Ścieżce A.

IV.2. REALIZACJA USŁUG SPOŁECZNYCH.

Etap 1 – pierwszy kontakt i rekrutacja wstępna: realizacja przez Konsylium Społeczne złożone z przedstawicieli Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych oraz Liderów Lokalnych.

Rezultat: zebranie informacji do Metryczki Odbiorcy Wsparcia, ewentualne określenie konieczności wsparcia psychologicznego, psychoterapeutycznego, doradztwa zawodowego itp.

Etap 2 – zmotywowanie potencjalnych Odbiorców Wsparcia do zawarcia kontraktu socjalnego i udziału w projekcie – dostarczenie wskazanych przez Konsylium Społeczne usług związanych ze wsparciem psychologicznym, psychoterapeutycznym, doradztwem zawodowym itp.: realizacja przez Konsylium Społeczne w ramach działań projektowych.

Rezultat: zapewnienie Odbiorcy Wsparcia usług specjalistycznych wspierających proces rekrutacyjny.

Etap 3 – rekrutacja Odbiorcy Wsparcia do projektu: realizacja przez Konsylium Społeczne w ramach działań projektowych.

Rezultaty: (1) opracowanie Metryczki Odbiorcy Wsparcia, (2) pozyskanie do projektu właściwie zmotywowanych Odbiorców Wsparcia.

Wymagania brzegowe:

- współpraca międzyinstytucjonalna oparta o porozumienie;
- wskazanie zakresu zadań dodatkowych (w tym dla pracowników) i ich wycena (źródło finansowania: celowy fundusz publiczny);
- wsparcie pracowników instytucji publicznych w zakresie podniesienia kwalifikacji (źródło finansowania: celowy fundusz publiczny);
- wsparcie Partnerów Publicznych w zakresie dodatkowych środków np. na dojazdy do potencjalnych Odbiorców Wsparcia i wsparcie jednostek wykonawczych (ośrodki pomocy społecznej i powiatowe urzędy pracy) w dostępie do dodatkowych środków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi celem umożliwienia ich pracownikom wykonywania zadań poza czasem pracy podstawowej (źródło finansowania: celowy fundusz publiczny).

EFEKT 1: pozyskanie Odbiorcy Wsparcia – uczestnika projektu spełniającego wymagania Modelu oraz porozumienia zawartego pomiędzy Zarządcą Obligacji a Dostawcą Usług i/lub Inwestorem (jeśli będzie on jednocześnie Dostawcą Usług).

EFEKT 2: zminimalizowanie ryzyka przedwczesnego opuszczenia projektu przez wytypowanego Odbiorcę Wsparcia.

EFEKT 3: zminimalizowanie ryzyka, że Odbiorca Wsparcia nie osiągnie „Kamieni Milowych” zakładanych dla niego w Metryczce Odbiorcy Wsparcia oraz kontrakcie socjalnym a działania projektowe zakończą się bez osiągnięcia określonych w Projekcie Obligacji Społecznych wskaźników.

EFEKT 4: osiągnięcie wyższych wyników sukcesu w grupie Odbiorców Wsparcia (wyższy % uczestników zakończy udział w projekcie najbardziej pożądanym sukcesem, tj. podjęciem zatrudnienia).

IV.2.1. PROCEDURA PIERWSZEGO KONTAKTU.

Przez pierwszy kontakt należy rozumieć szereg spotkań z potencjalnym Odbiorcą Wsparcia, realizowany przez znane mu osoby – pracowników instytucji publicznych, przede wszystkim pracownika socjalnego z ośrodka pomocy społecznej oraz opiekuna klienta z powiatowego urzędu pracy, przy wsparciu przedstawiciela/-i Liderów Lokalnych i NGO – członków Konsylium Społecznego.

Osoby realizujące procedurę pierwszego kontaktu dotrą do Odbiorców Wsparcia w ich miejscu zamieszkania – domu, świetlicy wiejskiej, sali Rady Sołeckiej itp. (pokonanie bariery komunikacyjnej). Ma to także szczególne znaczenie dla osób niepewnie czujących się w środowisku zewnętrznym oraz osób z niepełnosprawnościami, zamieszkujących tereny słabo skomunikowane.

Kontakt Odbiorców Wsparcia z członkami Konsylium Społecznego w miejscu zamieszkania sprawi, że nie będzie to procedura administracyjna, ale przyjazna rozmowa, podczas której rozpoznane zostaną "mocne" strony Odbiorców Wsparcia oraz szczególne bariery uniemożliwiające lub utrudniające Odbiorcom Wsparcia skorzystanie z możliwości uczestnictwa w różnych formach aktywizacji. Będzie to także okazja do poznania ich oczekiwań, wyrażonych w formie swobodnej wypowiedzi a nie „zakreślenia odpowiednich pól w formularzu”.

Kontakt w miejscu zamieszkania Odbiorców Wsparcia umożliwi także zniwelowanie innej bariery – troska o pozostające pod opieką Odbiorców Wsparcia osoby zależne nie będzie przeszkodą uniemożliwiającą lub utrudniającą ich uczestnictwo w tej fazie realizacji projektu.

Kolejne spotkania powinny spowodować pierwszą zmianę w postawie Odbiorców Wsparcia: np. umycie się, ubranie w czyste rzeczy (niwelacja zaniedbania).

Kontakt w miejscu zamieszkania Odbiorców Wsparcia jest zalecany, jako forma pracy z osobami wykluczonymi społecznie (lub tym zagrożonymi), gdyż sprzyja objęciu działaniami maksymalnie szerokiego kręgu osób wymagających wsparcia, w tym np. osób z niepełnosprawnościami.

Kontakt w miejscu zamieszkania Odbiorców Wsparcia umożliwi ponadto zaangażowanie w proces rekrutacji przedstawicieli Liderów Lokalnych i reprezentantów NGO. Są to osoby znane potencjalnym Odbiorcom Wsparcia osobiście, zatem ich udział w procedurze pierwszego kontaktu powinien sprzyjać powstaniu atmosfery obustronnego zaufania. Jednocześnie są to osoby, które powinny dostarczyć przede wszystkim informacji, czy potencjalny Odbiorca Wsparcia wyraża zgodę na spotkanie w jej/jego domu – jeśli nie będzie takiej woli, do spotkania powinno dojść np. w klubie wiejskim, pomieszczeniu spotkań Rady Sołeckiej czy innym „neutralnym” miejscu. Osoby z grona Liderów Lokalnych czy NGO działają zwykle społecznie, zatem ich zaangażowanie nie powinno być utrudnione kwestiami takimi jak dostępność do transportu publicznego czy koszty związane z dotarciem do miejsca spotkania.

Osoby realizujące procedurę pierwszego kontaktu będą dysponować informacjami o potencjalnym Odbiorcy Wsparcia, wprowadzonymi przez reprezentantów instytucji publicznych – powiatowych urzędów pracy i ośrodków pomocy społecznej do Metryczki Odbiorcy Wsparcia. Pozwoli to uniknąć konieczności wypełniania przez potencjalnego Odbiorcę Wsparcia dokumentu typu formularz czy ankieta.

Osoby realizujące procedurę pierwszego kontaktu powinny unikać notowania uzyskiwanych informacji w Metryczce Odbiorcy Wsparcia w obecności potencjalnego uczestnika projektu, chyba że uzyskają na to jej/jego zgodę.

Informacje dodatkowe:

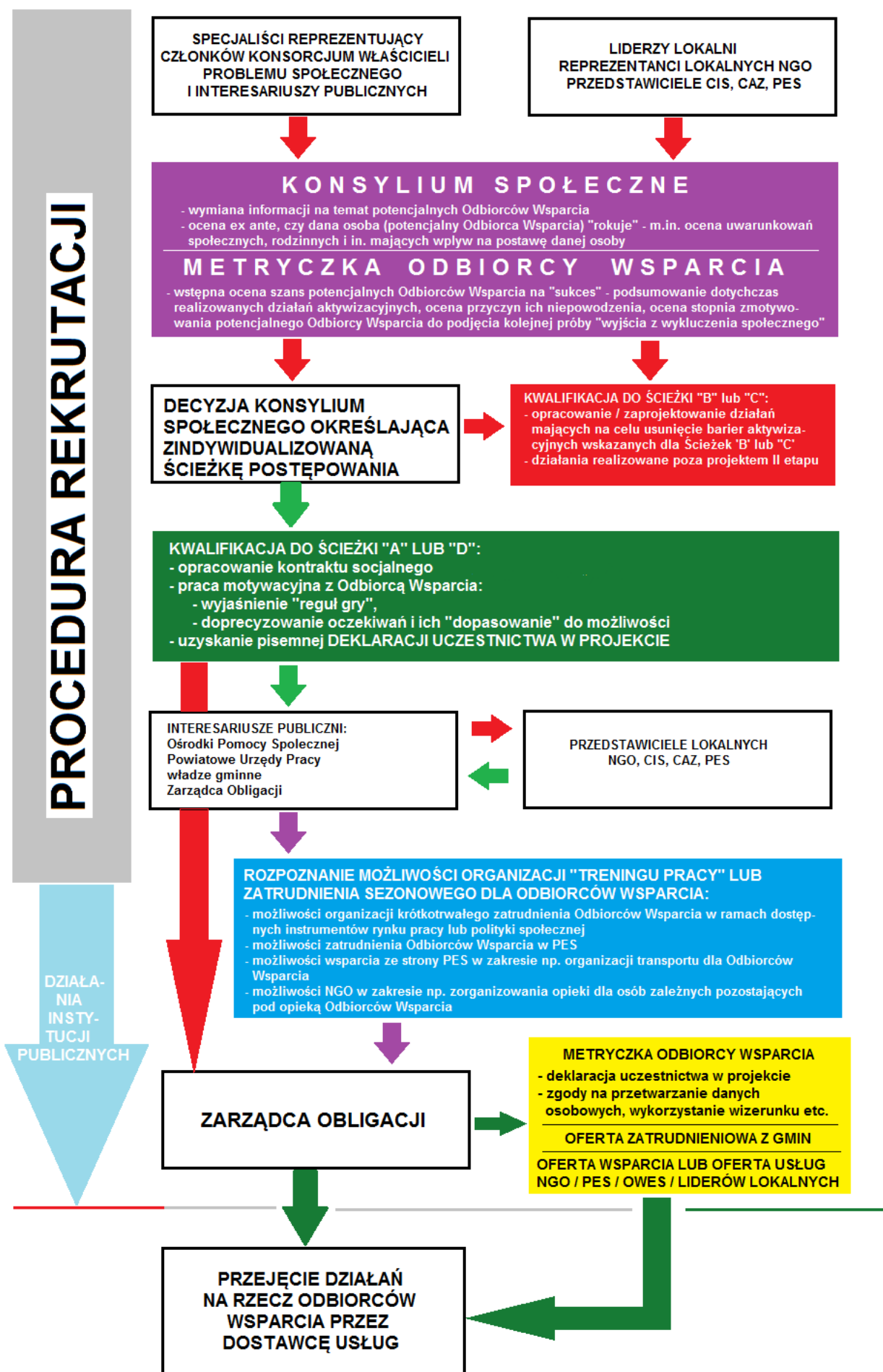
- 1) jedynie procedura pierwszego kontaktu realizowana w ramach rekrutacji wstępnej pozostaje poza zakresem działań projektowych. Koszty spotkań ponoszone przez Interesariuszy Publicznych związane z funkcjonowaniem Konsylium Społecznego oraz koszty pierwszych działań motywujących, aktywizujących i wspierających, realizowanych na rzecz Odbiorcy Wsparcia przez pracowników Interesariuszy Publicznych powinny być objęte zarówno harmonogramem jak i budżetem kosztów bezpośrednich Projektu Obligacji Społecznych;
- 2) schemat procedury rekrutacji przewiduje, że stroną zlecającą działania Dostawcy Usług będzie Zarządca Obligacji. Jest to założenie zgodne z regulaminem Konkursu I etapu, jednakże nie można wykluczyć, że przy wdrażaniu Projektów Obligacji Społecznych będą mogły być stosowane inne rozwiązania.

Większość koncepcji wdrażania obligacji społecznych przewiduje zaangażowanie Inwestora w proces wyboru Dostawcy Usług i zasad monitorowania jego działań. Nie można zatem wykluczyć, że Inwestor lub działający w jego imieniu Pośrednik inaczej określi procedurę przejęcia przez Dostawcę Usług działań na rzecz Odbiorców Wsparcia.

IV.2.2. PRZEBIEG (ŚCIEŻKA) PROCESU REKRUTACJI.

Proces rekrutacji można podzielić na fazy (etapy), które zaprezentowano na zamieszczonym dalej schemacie.

Schemat 9: przebieg rekrutacji.

Zakłada się, że procedury rekrutacyjne rozpoczną się przed rozpoczęciem realizacji projektu (**innowacja**), będą realizowane w partnerstwie międzyinstytucjonalnym (**innowacja**), z udziałem specjalistów z dziedziny psychologii, aktywizacji zawodowej i społecznej (**innowacja**), będą realizowane przy współdziałaniu reprezentantów lokalnego środowiska, NGO (**innowacja**) i będą ukierunkowane nie tylko na pozyskanie odpowiedniej ilości uczestników (**tak jest obecnie**), ale ich celem będzie zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości uczestników (**innowacja**). Procedury rekrutacyjne zakończą się już w okresie realizacji projektu przekazaniem odpowiednio wybranych i już częściowo zmotywowanych (**innowacja**) uczestników Dostawcy Usług.

IV.2.2.1. PROCEDURA REKRUTACJI WSTĘPNEJ.

Proponowany przebieg rekrutacji wstępnej jest pierwszym z elementów innowacyjnych modelu w zakresie prowadzenia działań na rzecz osób długotrwale bezrobotnych korzystających ze wsparcia ze środków pomocy społecznej.

Jak wykazano w diagnozie dotychczasowych metod wsparcia, działania na rzecz Odbiorców Wsparcia były zazwyczaj realizowane przez każdą z instytucji reprezentujących Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych (gmina, OPS, PUP) oddzielnie. Podobnie jakiegokolwiek oceny Odbiorców Wsparcia dokonywane były przez jedną instytucję i właściwymi dla niej metodami. Dla Projektów Obligacji Społecznych w obszarze polityki rynku pracy zaproponowano powołanie Konsylium Społecznego złożonego z:

1. doradcy zawodowego / opiekuna klienta z właściwego PUP,
2. opiekuna (pracownika socjalnego) z właściwego OPS,
3. przedstawicieli Liderów Lokalnych, reprezentantów organizacji non profit i organizacji pozarządowych,
4. psychologa lub doradcy zawodowego reprezentującego Zarządcę Obligacji.

Członkowie Konsylium Społecznego będą odpowiedzialni za:

- ujęcie w jednym dokumencie, tj. w Metryczce Odbiorcy Wsparcia wszystkich informacji zgromadzonych przez poszczególne instytucje i osoby uczestniczące w Konsylium Społecznym o potencjalnym Odbiorcy Wsparcia. Metryczka zawierać będzie opis czynników zagrażających wykluczeniem społecznym i/lub wzmacniających oddalenie potencjalnego Odbiorcy Wsparcia od rynku pracy,
- przeprowadzenie rozszerzonego wywiadu środowiskowego,
- wskazanie dla Odbiorcy Wsparcia najwłaściwszej Indywidualizowanej Ścieżki Postępowania; w przypadku wskazania Ścieżki typu A lub Ścieżki typu D – kwalifikację danej osoby do udziału w projekcie.

Konsylium Społeczne będzie także współpracować z Dostawcą Usług w przypadku wystąpienia szczególnych problemów po stronie Odbiorcy Wsparcia w okresie realizacji projektu (np. porzucenie zatrudnienia lub przerwanie udziału w projekcie i, tym samym, złamanie warunków kontraktu socjalnego).

IV.2.2.2. PROCEDURA REKRUTACJI WŁAŚCIWEJ.

Rekrutacja właściwa, prowadzona przez członków Konsylium Społecznego, będzie odbywać się poprzez spotkania w miejscach (miejscowościach) zamieszkania Odbiorców Wsparcia zgodnie z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn oraz umożliwienia dostępu do projektu dla osób z niepełnosprawnościami, przy czym spotkania mogą odbywać się w obiektach publicznych (np. pomieszczeniach Rady Sołeckiej itp.).

Informacje dodatkowe:

- 1) Odbiorcami Wsparcia mają być osoby z miejscowości dotkniętych dysfunkcją transportu publicznego. Dla wielu osób jest to bariera trudna do pokonania. W jeszcze trudniejszej sytuacji są osoby z niepełnosprawnościami, szczególnie takie, które z uwagi na charakter niepełnosprawności wymagają przewozu pojazdem specjalnie przystosowanym lub ze specjalnym wyposażeniem (np. podnośniki, etc.). Niepubliczni operatorzy usług transportowych nie mają obowiązku posiadania pojazdów przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zatem przy braku przewoźnika publicznego osoby z niepełnosprawnościami mają problemy z opuszczeniem miejscowości swojego stałego zamieszkania. Spotkanie personelu projektu z potencjalnym Odbiorcą Wsparcia w miejscu zamieszkania kandydata jest niwelacją tej bariery;
- 2) niektóre osoby typowane na Odbiorców Wsparcia mogą mieć opory przed udostępnieniem/otwarcie swoich domów przed obcymi, zatem pierwszym miejscem spotkań może być także pomieszczenie, w którym np. spotyka się Rada Sołecka, klub wiejski, remiza strażacka lub inne neutralne podobne pomieszczenie o charakterze publicznym.

Istotnym działaniem tego etapu będą spotkania doradców zawodowych i psychologów z potencjalnym Odbiorcą Wsparcia. Po wstępnych rozmowach przedstawiających cel wizyty, możliwości wsparcia (przedstawiane językiem przyjaznym, dalekim od sformułowań ustawowych, wrażliwym na płć lub neutralnym) ich zadaniem będzie uzyskanie zgody potencjalnych Odbiorców Wsparcia na zmianę swojego losu, w tym także zawarcie kontraktu socjalnego i ich przygotowanie do uczestnictwa w projekcie.

Członkowie Konsylium Społecznego będą kierunkować swoje działania na osoby w trudnej sytuacji i/lub z niepełnosprawnościami, przy czym w porozumieniu z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej i powiatowym urzędem pracy będą mieli możliwość uzyskania wsparcia ze środków publicznych na np. organizację specjalistycznego transportu, zapewnienie opieki nad osobą zależną.

Wszystkie osoby zaangażowane w realizację działań będą przeszkolone w zakresie stosowania zasad równości szans i niedyskryminacji, będą dążyć do uzyskania zrównoważonej struktury Odbiorców Wsparcia w zakresie podziału na kobiety i mężczyzn, jednakże struktura może być dostosowana do lokalnej specyfiki. Jeśli na danym terenie wystąpi np. zdecydowana przewaga zainteresowanych uczestnictwem w projekcie potencjalnych Odbiorców Wsparcia z grupy kobiet lub mężczyzn, struktura uczestników projektu będzie adekwatna do potrzeb.

Do współpracy z instytucjami publicznymi zaproszone będą te organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej oraz niepubliczne instytucje rynku pracy, które posiadają udokumentowane doświadczenie w realizacji działań ukierunkowanych na wsparcie równego traktowania oraz równościowego zarządzania projektami na terenie realizacji działań. Partnerzy będą przekazywać sobie know-how i dobre praktyki z tego zakresu.

Ważne będzie także zaangażowanie PES, NGO, OWES oraz władz jednostek samorządu terytorialnego ukierunkowane na opracowanie wstępnej koncepcji lokalnego zatrudnienia potencjalnych Odbiorców Wsparcia (m.in. analiza deficytów w zakresie usług publicznych, ocena możliwości powołania podmiotu, który mógłby te usługi zrealizować w oparciu o zatrudnienie części Odbiorców Wsparcia lub wykorzystania potencjału podmiotów już istniejących).

Dotarcie do domów Odbiorców Wsparcia umożliwi dostępność do działań projektu osobom z niepełnosprawnościami czy sprawującym opiekę nad osobami zależnymi. W dalszych działaniach projektu otrzymają one wsparcie zgodne z mechanizmem racjonalnych usprawnień, jak np. zapewnienie transportu i asystenta dla osoby niepełnosprawnej lub opieki nad osobą zależną.

Zadaniem Konsylium Społecznego na tym etapie powinno być także:

- zakończenie opracowania Metryczki Odbiorcy Wsparcia, w tym opracowanie opinii Konsylium Społecznego o kwalifikacji danej osoby do najbardziej właściwej Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania oraz uzyskanie pisemnej zgody Odbiorcy Wsparcia na uczestnictwo w projekcie, obejmujące także kwestię prawa do udostępnienia informacji o Odbiorcy Wsparcia niezbędnym podmiotom: Zarządcy Obligacji i Dostawcy Usług – wzór Metryczki stanowi załącznik metodologiczny nr 2;

- przygotowanie indywidualnych wymagań, które powinny być ujęte w kontrakcie socjalnym oraz zmotywowanie Odbiorcy Wsparcia do podpisania kontraktu; wzór kontraktu socjalnego stanowi załącznik metodologiczny nr 3.

Wynikiem końcowym tego etapu powinno być dostarczenie Zarządcy Obligacji wyżej wskazanych dokumentów wraz z opinią Konsylium Społecznego uzasadniającą propozycję aktywizacji danej osoby w ramach Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu A lub D wraz ze wskazaniem dostrzeżonych przez członków Konsylium mocnych stron Odbiorcy Wsparcia (w czym upatruje się szans na sukces) oraz opracowanego przez ośrodek pomocy społecznej kontraktu socjalnego.

W Metryczce Odbiorcy Wsparcia przewidziano szereg wymaganych przepisami aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych oświadczeń Odbiorcy Wsparcia o zgodzie na zbieranie, przetwarzanie i udostępnianie danych osobowych i wizerunku na rzecz projektu jak również zobowiązanie wszystkich członków Konsylium Społecznego do przestrzegania obowiązujących reguł ochrony danych osobowych. Ich doprecyzowanie, z uwagi na wchodzenie w życie postanowień RODO, nastąpi w trakcie opracowywania wniosku o dofinansowanie dla projektu testującego.

IV.2.2.3. PROCEDURA REKRUTACJI KOŃCOWEJ.

Jest to etap, w którym Odbiorca Wsparcia zostaje objęty działaniami niepublicznego Dostawcy Usług. Pracowników instytucji publicznych zastępują osoby zatrudnione przez Dostawców Usług. Na tym etapie TUTOR czyli indywidualny opiekun Odbiorcy Wsparcia powinien:

- zapoznać się z informacjami o Odbiorcy Wsparcia zawartymi w **Metryczce Odbiorcy Wsparcia**,
- poznać podopiecznego i przeprowadzić pogłębioną indywidualną diagnozę Odbiorcy Wsparcia, w tym ustalić, czy nie zachodzą dodatkowe okoliczności wymagające realizacji działań nie ujętych w opisie usługi społecznej dla Odbiorców Wsparcia z ustalonymi Zindywidualizowanymi Ścieżkami Postępowania typu A lub typu D,
- zakończyć proces działań aktywizujących i motywujących Odbiorcę Wsparcia do realizacji dalszych działań projektowych,
- przygotować indywidualną ofertę dla uczestnika projektu – Ścieżkę Postępowania Aktywizacyjnego.

V. REZULTATY / EFEKTY / WSKAŹNIKI.

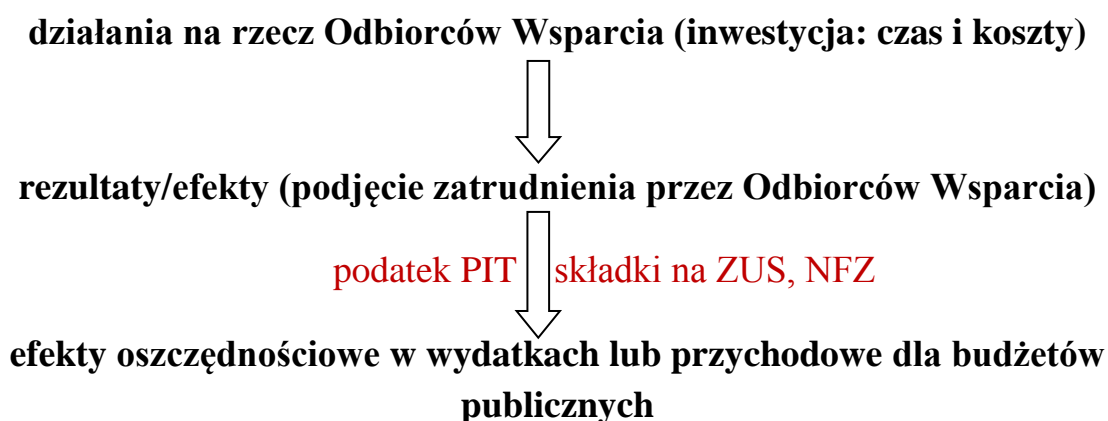
Zadanie szczegółowe określone w regulaminie konkursu:

- 1) określenie spodziewanych efektów, które zostaną osiągnięte w ramach mechanizmu obligacji społecznych. Efekty te muszą być:
 - możliwe do osiągnięcia w konkretnym czasie,
 - mierzalne (podanie wskaźników, które zostaną użyte do pomiaru efektów),
 - ich uzyskanie będzie bardziej prawdopodobne lub sprawniejsze z zastosowaniem mechanizmu obligacji społecznych w porównaniu do dotychczas stosowanych tradycyjnych metod.
- 2) wskazanie sposobu pomiaru efektów, w tym jego częstotliwości, źródła danych (np. dostępne dane rejestrowe, dane historyczne, badania jakościowe grupy docelowej, wyniki dodatkowych ewaluacji, itd.).

V.1. EFEKTY FINANSOWE I SPOŁECZNE.

Dla gmin jako Właścicieli Problemu Społecznego najistotniejszym celem realizacji Projektów Obligacji Społecznych w obszarze polityki rynku pracy powinno być zmniejszenie wolumenu wydatków ponoszonych na zaspokojenie potrzeb związanych z realizacją zadań w zakresie pomocy społecznej na rzecz Odbiorców Wsparcia lub zmniejszenie tempa ich wzrostu. Wartość ogółem tych wydatków nie musi początkowo maleć. Przy wzrastającej liczbie biorców wzrost wydatków na pomoc społeczną może wystąpić, ale z przeznaczeniem tych kwot na innych biorców lub dodatkowe działania. Będzie to efekt podstawowy. Drugim efektem powinno być uzyskanie dodatkowych dochodów budżetowych związanych z udziałem gmin w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT).

Schemat 10: sposób oddziaływania rozwiązań modelowych na budżety publiczne.

EFEKT (WSKAŹNIK) PODSTAWOWY: ZMIANA POZIOMU WYDATKÓW BUDŻETU GMINY W CZĘŚCI POŚWIĘCONEJ FINANSOWANIU DZIAŁAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ BĘDĄCYCH ZADANIAMI WŁASNYMI GMINY LUB DZIAŁANAMI CZĘŚCIOWO REFINANSOWANYMI / ZLECONYMI PRZEZ ADMINISTRACJĘ RZĄDOWĄ.

ZAŁOŻENIE DODATKOWE: dodatkowe dochody z doprowadzenia do zatrudnienia Odbiorców Wsparcia osiągną głównie państwowe fundusze celowe (np. FP, FUS, NFZ) oraz budżet państwa wprost poprzez wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych. Z uwagi na brak dostępu do danych obrazujących indywidualne obciążenia o charakterze podatkowym i publiczno-prawnym, w projekcie testującym nie zakłada się szczegółowego monitorowania tych korzyści publicznych. Na zakończenie projektu testującego, jeśli będzie to wykonalne w oparciu o dostępne dane, sporządzony zostanie szacunek tych korzyści. **Pomiarowi podlegać będzie poziom wydatków, jakie Gmina ponosi na danego Odbiorcę Wsparcia w związku z uprawnieniami do świadczeń finansowanych ze środków pomocy społecznej.**

Źródło danych: ewidencja wypłat wszystkich świadczeń o charakterze pomocy społecznej wypłacanych przez Gminę na rzecz danego Odbiorcy Wsparcia i jego rodziny.

Punkt wyjścia: dane na koniec kwartału poprzedzającego przystąpienie danego Odbiorcy Wsparcia do projektu (lub dla całej wytypowanej przez Gminę grupy).

Sposób pomiaru: co 3 lub 6 miesięcy w okresie realizacji projektu.

Rola wskaźnika: dostarczenie, na etapie testowania różnych modeli wdrażania instrumentu obligacji społecznych, informacji o efektywności tego instrumentu.

Wskaźnik nie będzie brany pod uwagę przy ocenie poziomu zysku dla Inwestora czy wynagrodzenia dla Dostawcy Usług.

Ocena wskaźnika: kwota, o którą od początku realizacji Projektu Obligacji Społecznych zmniejszyły się wydatki Gminy na rzecz całej grupy Odbiorców Wsparcia skierowanych do aktywizacji w ramach projektu.

Pomiar efektu społecznego [1] – szacunek obniżenia poziomu wydatków z pomocy społecznej przez gminę na danego Odbiorcę Wsparcia będzie dokonywany w oparciu o dane Ośrodka Pomocy Społecznej. W zbiorze informacji o Odbiorcy Wsparcia i jego rodzinie są zarówno tytuły prawne, na podstawie których przyznano świadczenie jak i wysokość przyznanych kwot pieniężnych lub wartość świadczeń niepieniężnych; właściwy OPS może zatem bez trudu ustalić, czy w danym okresie kontynuował przyznawanie danemu Odbiorcy Wsparcia lub na rzecz jego rodziny, wsparcie ze środków pomocy, a jeśli tak – w jakiej wysokości. Są to dane nie budzące wątpliwości.

Częstotliwość pomiaru: co 6 miesięcy.

Punkt odniesienia: określona w momencie kierowania Odbiorcy Wsparcia do udziału w projekcie roczna wysokość wszystkich świadczeń z pomocy społecznej przyznanych Odbiorcy Wsparcia i jego rodzinie w przeliczeniu na średnią miesięczną.

Weryfikacja [1]: jeżeli w okresie realizacji projektu nastąpiła zmiana zasad przyznawania świadczeń lub zmiana ich wysokości, poziom świadczeń ujęty w punkcie odniesienia powinien być przeliczony zgodnie z zakresem takiej zmiany.

Weryfikacja [2]: określenie, czy w analizowanym okresie gmina przyznawała danemu Odbiorcy Wsparcia świadczenia z pomocy społecznej:

- niższe średniomiesięcznie niż w punkcie odniesienia – jeśli tak, to o jaki % i jaką średniomiesięczną kwotę zmniejszyły się wydatki gminy (i innych budżetów publicznych) na danego Odbiorcę Wsparcia i jego rodzinę;
- takie same jak w punkcie odniesienia,
- wyższe niż jak w punkcie odniesienia – należy określić powód zwiększenia pomocy a Zespół Sterujący powinien rozważyć możliwość skorygowania punktu odniesienia.

Pomiar efektu społecznego [2] – szacunek uzyskania przez gminę dodatkowego dochodu budżetowego będącego skutkiem podjęcia zatrudnienia przez danego Odbiorcę Wsparcia będzie dokonywany w oparciu o dane OPS. Chcąc otrzymać jakiegokolwiek świadczenie z pomocy społecznej Odbiorca Wsparcia składa m.in. oświadczenie o dochodach, którym może być np. otrzymany od pracodawcy dokument podatkowy typu PIT-8 lub PIT-11, gdzie wysokość naliczonych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych jest wykazana wprost, podobnie jak wysokość składek na ubezpieczenie zdrowotne i wszelkich składek związanych z ubezpieczeniami społecznymi.

Częstotliwość pomiaru: co 3 lub co 6 miesięcy.

Weryfikacja: określenie wartości dodatkowych zasileń budżetu gminy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Pomiar efektu społecznego [3] – szacunek uzyskania przez budżet państwa i publiczne fundusze celowe dodatkowych dochodów i wpływów będących skutkiem podjęcia zatrudnienia przez danego Odbiorcę Wsparcia będzie dokonywany w oparciu o wyżej wskazane źródła informacji będące w posiadaniu

OPS. Na ich podstawie możliwe jest określenie wpływów funduszy państwowych – FUS, FP, FGŚP, NFZ.

Częstotliwość pomiaru: co 3 lub co 6 miesięcy.

Weryfikacja: określenie wartości dodatkowych zasileń budżetów publicznych.

Pomiar efektu społecznego [4] – poprawa w zakresie „czynników niemierzalnych”. Takimi czynnikami będą np.:

- ocena danego Odbiorcy Wsparcia w środowisku domowym (wywiad przeprowadzony przez **pracownika OPS** z pełnoletnimi domownikami oraz starszymi dziećmi) – jak domownicy oceniają zmianę postaw i zachowań osoby (co się w niej zmieniło, co jest lepsze itp.);
- ocena danego Odbiorcy Wsparcia w środowisku lokalnym (wywiad środowiskowy sporządzony przez pracownika OPS przy współudziale Liderów Lokalnych będących członkami Konsylium Społecznego) – jak dana osoba jest teraz postrzegana w środowisku lokalnym? Czy, np. lepiej wygląda, rzadziej sięga po alkohol, czy dom i jego otoczenie są bardziej zadbane itp.;
- ocena danego Odbiorcy Wsparcia dokonana przez **TUTORA**: jakie zmiany (w osobowości, w sposobie bycia, w podejściu do pracy) zaszły w danej osobie? W czym powinna być dalej wspierana, ewentualnie w jakim zakresie i kierunku powinna dalej kontynuować działania edukacyjne?
- Ocena danego Odbiorcy Wsparcia dokonana przez **TUTORA** w uzgodnieniu z pracodawcą: jakie zmiany w podejściu do pracy zaszły w danej osobie? Czy ma szansę na rozwój zawodowy? Czy jest lubiana i szanowana w środowisku pracy? W czym powinna być dalej wspierana, ewentualnie w jakim zakresie i kierunku powinna podnosić kwalifikacje zawodowe?

Częstotliwość pomiaru: co 3 lub co 6 miesięcy.

Weryfikacja: określenie, jak doprowadzenie osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym do podjęcia pracy wraz ze wsparciem ukierunkowanym na utrzymanie zatrudnienia wpływa tak na obraz danej osoby jako członka środowiska rodzinnego jak i na członka określonej lokalnej społeczności? Co udaje się osiągnąć?

V.2. EFEKT ZATRUDNIENIOWY.

Pomiar efektu zatrudnieniowego – liczby Odbiorców Wsparcia doprowadzonych do podjęcia pracy oraz okresu pozostawania w zatrudnieniu odbywać się będzie w oparciu o następujące źródła:

1. **źródło podstawowe – ewidencja PUP** z uwagi na fakt, że podjęcie zatrudnienia obliguje osobę bezrobotną do powiadomienia o tym właściwego powiatowego urzędu pracy (adnotacja w rejestrze PUP; informacja dostępna za pośrednictwem systemu komputerowego dla właściwego OPS);
2. **źródło uzupełniające – informacje pochodzące od TUTORA**, ponieważ to on odpowiada za doprowadzenie Odbiorcy Wsparcia do zatrudnienia;

Do zakresu zadań **TUTORA** należy ponadto monitorowanie Odbiorcy Wsparcia także w okresie zatrudnienia, w tym przeciwdziałanie porzuceniu pracy. Należy założyć, że z uwagi na specyfikę grupy mogą występować przerwy w zatrudnieniu skutkujące ponowną rejestracją Odbiorcy Wsparcia jako osoby bezrobotnej. Taka informacja zostanie odnotowana przez PUP i będzie dostępna także dla OPS. Również **TUTOR** będzie źródłem takiej informacji zarówno dla PUP oraz OPS. W zależności od przyczyn przerwania zatrudnienia przez Odbiorcę Wsparcia może skutkować zebraniem się Konsylium Społecznego, które, na podstawie opinii **TUTORA** (i przy jego ewentualnym współdziałaniu) powinno określić, jakie działania mogłyby doprowadzić do ponownego podjęcia zatrudnienia przez daną osobę.

Weryfikacja [1]: informacje indywidualne o datach podjęcia i (ewentualnie) zakończenia zatrudnienia będą pochodzić z rejestrów publicznych. Są to dane gromadzone przez PUP i OPS i wystarczające do ustalenia łącznego okresu zatrudnienia danego Odbiorcy Wsparcia w okresie realizacji projektu.

Częstotliwość pomiaru: co 3 lub 6 miesięcy.

Weryfikacja [2]: suma indywidualnych danych opisujących okresy zatrudnienia zrealizowane przez wszystkich Odbiorców Wsparcia w danym okresie posłuży do śródkresowej i końcowej oceny stopnia realizacji wskaźników zatrudnieniowych, opisanych w dalszej części rozdziału.

Częstotliwość pomiaru ustali Zespół Sterujący.

Weryfikacja [3]: projekt testujący ma dostarczyć wiedzy pozwalającej na ocenę zaplanowanego poziomu wskaźników zatrudnieniowych (czy nie założono zbyt niskich lub zbyt wysokich) jak i zaplanowanych usług – czy zaplanowano WŁAŚCIWE działania motywujące, aktywizujące i wspierające Odbiorców Wsparcia w podjęciu zatrudnienia i utrzymaniu się w nim. Źródłem informacji

będą m.in. propozycje Konsylium Społecznego w zakresie działań dodatkowych, które mogą doprowadzić danego Odbiorcę Wsparcia do ponownego podjęcia zatrudnienia.

Częstotliwość pomiaru: jednorazowo na koniec realizacji projektu testującego.

Informacja dodatkowa: nie kwantyfikuje się czynników społecznych, w taki sposób, aby możliwe było określenie wymiernych Kamieni Milowych dla zmian zachodzących w postawie danej osoby oraz zmian w postrzeganiu danej osoby przez jej środowisko domowe, środowisko lokalne (mieszkańców danej miejscowości) czy środowisko pracy. Oceny będą mieć formę oceny opisowej.

V.2.1. MINIMALNY WSKAŹNIK KOŃCOWY (WK).

Minimalny Wskaźnik Końcowy określa poziom efektywności zatrudnieniowej w projekcie:

- oczekiwanej (w ujęciu ex ante na etapie planowania),
- uzyskanej (w ujęciu ex post, ustalonej w wyniku ewaluacji projektu).

MINIMALNY WSKAŹNIK KOŃCOWY (WK): doprowadzenie do podjęcia zatrudnienia grupy Odbiorców Wsparcia na określoną liczbę osobomiesięcy ogółem liczony według wzoru:

$$WK = \%E \times N_{OW} \times L_p$$

gdzie:

N_{OW} – całkowita liczba Odbiorców Wsparcia zakwalifikowanych do udziału w projekcie,

L_p – zaplanowana minimalna liczba miesięcy pracy przypadająca średnio na 1 Odbiorcę Wsparcia, który:

- a) został poddany diagnozie potrzeb i możliwości związanych ze zmianą swojego statusu na rynku pracy, co zostało potwierdzone opracowaniem Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego (zakłada się, że będzie opracowana dla wszystkich tj. 100% Odbiorców Wsparcia),
- b) ukończył etap grupowych szkoleń podstawowych związanych z przygotowaniem do podjęcia zatrudnienia,

%E – planowany procentowy wskaźnik Odbiorców Wsparcia, którzy podejmą zatrudnienie.

Znaczenie (interpretacja) wskaźnika: osiągnięcie minimalnego wskaźnika końcowego WK jest podstawą do decyzji o zwrocie Inwestorowi poniesionych przez niego nakładów w pełnej wysokości.

Wartość minimalnego wskaźnika końcowego będzie jednym z elementów umowy z Inwestorem. Jeśli minimalny wskaźnik końcowy WK nie zostanie osiągnięty, Inwestor powinien otrzymać zwrot poniesionych nakładów adekwatnie do osiągniętego poziomu minimalnego wskaźnika końcowego WK, jednakże nie musi to być proporcja bezpośrednia (1 do 1).

Relacja:

poziom (%) realizacji WK poziom (%) zwrotu nakładów

będzie zależeć od wyniku negocjacji pomiędzy Zarządcą Obligacji a Inwestorem (w postępowaniach konkursowych na objęcie roli Inwestora może to być jedno z podlegających ocenie kryteriów ofertowych) i zostanie zawarta w umowie o inwestycję pomiędzy Zarządcą Obligacji a Inwestorem.

Nie będzie to relacja bezpośrednia 1:1, albowiem oprócz efektu zatrudnieniowego oczekiwane są także efekty społeczne, których osiągnięcie musi przekładać się na poziom płatności dla Inwestora.

Ponadto proponuje się, aby:

- 1) (dla rozwiązań modelowych) w umowie o inwestycję znalazł się zapis gwarantujący zwrot znaczącej części zaangażowanej przez Inwestora kwoty (co najmniej 80%) przy uzależnieniu wypłaty pozostałej części od stopnia realizacji minimalnego wskaźnika końcowego,

2) (dla projektu testującego) w umowie o inwestycję znalazł się zapis gwarantujący zwrot Inwestorowi całości zaangażowanej kwoty niezależnie od stopnia realizacji minimalnego wskaźnika końcowego.

V.2.2. WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE ZATRUDNIENIA.

Wskaźnik końcowy zatrudnienia pokazuje rzeczywistą osiągniętą w okresie realizacji projektu skuteczność / efektywność zatrudnieniową – daje informację, ile miesięcy przepracowali łącznie wszyscy Odbiorcy Wsparcia w okresie objęcia usługami społecznymi świadczonymi w ramach projektu. Nie daje on jednak informacji o jakości tego zatrudnienia, szczególnie pod kątem spełnienia celu

projektu, jakim jest doprowadzenie Odbiorców Wsparcia do trwałego zatrudnienia, tj. trwającego także po zakończeniu okresu wsparcia.

Niezbędnym jest zatem wprowadzenie dodatkowych uregulowań – **wskaźników jakościowych**, jak np. określenie minimalnego okresu zatrudnienia Odbiorców Wsparcia na poziomie np. minimum 3, 6 lub 12 czy więcej miesięcy nieprzerwanego pozostawania w zatrudnieniu na koniec realizacji projektu.

Informacja dodatkowa: konstruując wskaźniki jakościowe należy wziąć pod uwagę specyfikę grupy; przy wskaźnikach obejmujących co najmniej 6 miesięcy zatrudnienia w okresie realizacji projektu należy uwzględnić możliwość wystąpienia przerw w zatrudnieniu i powrotu do zatrudnienia.

Zastosowanie dodatkowych uregulowań powinno być przede wszystkim wynikiem analizy grupy Odbiorców Wsparcia przeprowadzonej przez Konsylium Społeczne (na poziomie pojedynczej gminy) lub Zespół Sterujący powołany przez Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych z uwzględnieniem:

- ✓ możliwości stworzenia lokalnych miejsc pracy w miejscowościach zamieszkania Odbiorców Wsparcia przez gminę, powiat lub podmiot ekonomii społecznej,
- ✓ szans i barier zatrudnieniowych danego Odbiorcy Wsparcia określonych przez Konsylium Społeczne w Metryczce Odbiorcy Wsparcia.

Propozycję określenia wskaźników jakościowych zatrudnienia dla Odbiorców Wsparcia z ustalonymi Zindywidualizowanymi Ścieżkami Postępowania typu A lub D zawiera tabela poniżej.

Tabela 3. Propozycja wskaźników jakościowych zatrudnienia.

Wskaźnik	OW z ustaloną Zindywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu A		OW z ustaloną Zindywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu D	
	N_{ow}	Waga punktowa	N_{ow}	Waga punktowa
W.1		20%		
W.2		10%		
W.3		7,5%		25%
W.4		5%		15%
W.5		4,5%		10%
W.6		3%		5%
Razem		50%		50%
Razem dla projektu		100%	$N_{ow} =$	

Objaśnienia wskaźników W.1 – W.6:

- W.1: zatrudnienie przez 24 miesiące łącznie, w tym ostatnie 12 miesięcy bez przerwy;
- W.2: zatrudnienie przez 24 miesiące łącznie, w tym ostatnie 6 miesięcy bez przerwy;
- W.3: zatrudnienie przez łącznie 18 miesięcy, w tym ostatnie 12 miesięcy bez przerwy;
- W.4: zatrudnienie przez łącznie 18 miesięcy, w tym ostatnie 2 miesięcy bez przerwy;

- W.5: zatrudnienie przez ostatnie 12 miesięcy bez przerwy,
- W.6: zatrudnienie przez łącznie 12 miesięcy, w tym ostatnie 6 miesięcy bez przerwy.

Informacje dodatkowe:

- 1) określony w wierszu „RAZEM” równomierny rozkład wagi procentowej (po 50% dla ścieżki A i ścieżki D) został zaproponowany przy założeniu, że liczby Odbiorców Wsparcia w obu ścieżkach będą jednakowe; w przypadku różniących się wielkości grup Odbiorców Wsparcia z obu ścieżek wagi należy ustalić proporcjonalnie do liczebności grup;
- 2) **definicja zatrudnienia:** do zatrudnienia, na podstawie którego ustala się poziom wskaźników, zalicza się:
 - zatrudnienie na umowę o pracę w wymiarze co najmniej $\frac{1}{2}$ etatu;
 - zatrudnienie na umowę cywilno-prawną z wynagrodzeniem wynoszącym co najmniej $\frac{1}{2}$ minimalnego wynagrodzenia za przeliczeniowy okres miesięczny;
 - dla ostatnich 6 miesięcy zatrudnienia: zatrudnienie na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

V.3. WSKAŹNIKI DLA PROJEKTU TESTUJĄCEGO.

Zakłada się, że Regulamin Konkursu II etapu może określić maksymalny poziom zysku dla Inwestora i zasady jego naliczania; określone dalej propozycje mają zatem charakter poglądowy i służyły wyłącznie jako punkt wyjścia do negocjacji z podmiotami deklarującymi objęcie funkcji Inwestora w projekcie testującym.

Dla projektu testującego do zatrudnienia, na bazie którego ustala się poziom wskaźników, zalicza się:

- zatrudnienie na umowę o pracę w wymiarze co najmniej $\frac{1}{2}$ etatu;
- zatrudnienie na umowę cywilno-prawną z wynagrodzeniem wynoszącym co najmniej $\frac{1}{2}$ minimalnego wynagrodzenia;
- dla ostatnich 6 miesięcy zatrudnienia: zatrudnienie na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z uwagi na niepewność co do maksymalnej liczby Odbiorców Wsparcia, która zostanie objęta działaniami projektu testującego (w okresie między opracowaniem niniejszego dokumentu a przewidywanym momentem rozpoczęcia działań projektu testującego część potencjalnych Odbiorców Wsparcia może zmienić swój status na rynku pracy z osoby bezrobotnej na pracującą) przyjęto założenie minimalne: 20 osób łącznie ze Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu A oraz 20 osób łącznie ze Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu D; razem liczebność grupy Odbiorców Wsparcia (N_{ow}) wyniesie co najmniej 40 osób.

V.3.1. WSKAŹNIKI AKTYWIZACYJNE DLA PROJEKTU TESTUJĄCEGO.

Wielkość grupy Odbiorców Usług w Zintegrowanej Ścieżce Postępowania typu A.

Ogółem w Ścieżce A przewiduje się zaktywizowanie 20 Odbiorców Wsparcia.

Planowane rezultaty (wskaźniki) aktywizacji.

Rezultat (wskaźnik) A1: wszystkie 20 osób będzie mieć opracowaną Ścieżkę Postępowania Aktywizacyjnego.

Rezultat (wskaźnik) A2: wszystkie 20 osób przejdzie pierwszy etap szkoleniowy ukierunkowany na przygotowanie do podjęcia zatrudnienia (działania aktywizujące, motywujące i wspierające).

Rezultat (wskaźnik) A3: 50% grupy (10 Odbiorców Wsparcia) skorzysta ze świadczeń dodatkowych typu np. zakup okularów, usługi stomatologiczne.

Rezultat (wskaźnik) A4: do 75% grupy (max 15 Odbiorców Wsparcia) skorzysta ze świadczeń dodatkowych typu np. zakup odzieży, obuwia, usługi fryzjera, kosmetyczki.

Rezultat (wskaźnik) A5: do 85% grupy (max 17 Odbiorców Wsparcia) skorzysta z możliwości nabycia / uzupełnienia / podniesienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (w trakcie całego projektu, w tym w zatrudnieniu).

Rezultat (wskaźnik) A6: do zatrudnienia uda się doprowadzić 16 Odbiorców Wsparcia (%E = 80%), w tym:

- zatrudnienie przez 24 miesiące: 3 osoby x 24 miesiące = 72 osobomiesiące;
- zatrudnienie przez 18 miesięcy: 5 osób x 18 miesięcy = 90 osobomiesiący;
- zatrudnienie przez 12 miesięcy: 8 osób x 12 miesięcy = 96 osobomiesiący.

Wielkość grupy Odbiorców Usług w Zintegrowanej Ścieżce Postępowania typu D.

Ogółem w Ścieżce D przewiduje się zaktywizowanie 20 Odbiorców Wsparcia.

Planowane rezultaty (wskaźniki) aktywizacji.

Rezultat (wskaźnik) D1: wszystkie 20 osób będzie mieć opracowaną Ścieżkę Postępowania Aktywizacyjnego.

Rezultat (wskaźnik) D2: 18 osób przejdzie pierwszy etap szkoleniowy ukierunkowany na przygotowanie do podjęcia zatrudnienia (działania aktywizujące, motywujące i wspierające).

Rezultat (wskaźnik) D3: 50% grupy (10 Odbiorców Wsparcia) skorzysta ze świadczeń dodatkowych typu np. zakup okularów, usługi stomatologiczne.

Rezultat (wskaźnik) D4: do 75% grupy (max 15 Odbiorców Wsparcia) skorzysta ze świadczeń dodatkowych typu np. zakup odzieży, obuwia, usługi fryzjera, kosmetyczki.

Rezultat (wskaźnik) D5: do 65% grupy (max 13 Odbiorców Wsparcia) skorzysta z możliwości nabycia / uzupełnienia / podniesienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (w trakcie całego projektu, w tym w zatrudnieniu).

Rezultat (wskaźnik) D6: do zatrudnienia uda się doprowadzić 13 Odbiorców Wsparcia (%E = 65%):

- zatrudnienie przez 18 miesięcy: 5 osób x 18 miesięcy = 90 osobomiesięcy;
- zatrudnienie przez 12 miesięcy: 8 osób x 12 miesięcy = 96 osobomiesięcy.

Informacja dodatkowa: spośród podanych wskaźników jedynie rezultaty A1/D1 oraz A6/D6 są zarazem Punktami Kontrolnymi i Kamieniami Milowymi.

W przypadku rezultatu aktywizacyjnego nr 1 – opracowanie Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego uznano, że będzie to pierwszy dokument (**innowacja**) łączący wiedzę i doświadczenie instytucji publicznych ustawowo opiekujących się Odbiorcą Wsparcia z praktyką zawodową TUTORA jako reprezentanta Dostawcy Usług i stanowiący część kontraktu socjalnego. Dla Odbiorcy Wsparcia będzie to Kamień Milowy „opracowanie ŚPA jako planu aktywizacji podlegającego monitorowaniu przez OPS”, natomiast dla Dostawcy Usług będzie to Punkt Kontrolny „przekazanie ŚPA do OPS” upoważniający Dostawcę Usług do dokonania pierwszego rozliczenia za wykonane usługi.

Rezultaty A6/D6 znajdują swoje bezpośrednie przełożenie na zaplanowane wskaźniki zatrudnieniowe. Dla Odbiorcy Wsparcia będzie to Kamień Milowy „podjęcie zatrudnienia” a dla Dostawcy Usług będzie to Punkt Kontrolny „doprowadzenie Odbiorcy Wsparcia do zatrudnienia”, upoważniający do dokonania rozliczenia za działania zrealizowane po sporządzeniu Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego.

Pozostałe rezultaty są istotne z punktu widzenia realizacji projektu testującego, jednakże ich osiągnięcie nie daje informacji, czy uda się doprowadzić Odbiorcę Wsparcia do podjęcia zatrudnienia, szczególnie trwałego (pożądany efekt).

V.3.2. MINIMALNY WSKAŹNIK KOŃCOWY (WK) DLA PROJEKTU TESTUJĄCEGO.

Oczekiwany średni okres zatrudnienia 1 Odbiorcy Wsparcia w okresie realizacji projektu: 15 miesięcy dla Ścieżki A i 12 miesięcy dla Ścieżki D.

Oczekiwany poziom doprowadzenia Odbiorców Wsparcia do zatrudnienia: 80% dla Ścieżki A i 65% dla Ścieżki D.

WK dla ścieżki A: $80\% \times 20 \text{ osób} \times 15 \text{ miesięcy} = 240 \text{ osobomiesięcy}$.

WK dla ścieżki D: $65\% \times 20 \text{ osób} \times 12 \text{ miesięcy} = 156 \text{ osobomiesięcy}$.

Łączny **Minimalny Wskaźnik Końcowy** dla projektu testującego:

WK = 396 osobomiesięcy.

Wskaźnik zatrudnialności: 30,0%.

Wskaźnik zatrudnialności wyliczono w oparciu o następujące założenia:

- okres realizacji projektu: 36 miesięcy, w tym średnio 3 miesiące prac Konsylium Społecznego na opracowanie Metryczki Odbiorcy Wsparcia i przygotowanie Odbiorcy Wsparcia poprzez działania specjalistów – pracowników Partnerów projektu do uczestnictwa w projekcie;
- średni czas pracy Dostawcy Usług z grupą Odbiorców Wsparcia w okresie realizacji projektu: 33 miesiące,
- 40 Odbiorców Wsparcia.

Przy powyższych uwarunkowaniach pełna (teoretyczna = 100%) zatrudnialność powinna wynieść: $33 \text{ miesiące} \times 40 \text{ osób} = 1.320 \text{ osobomiesięcy}$.

V.3.3. WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE ZATRUDNIENIA DLA PROJEKTU TESTUJĄCEGO.

Informacja dodatkowa: przy 3-letnim okresie realizacji projektu procedura rekrutacji końcowej Odbiorców Wsparcia, których aktywizacja będzie realizowana w oparciu o Zindywidualizowaną Ścieżkę Postępowania typu D trwać będzie przeciętnie 4 miesiące. Realizacja działań aktywizacyjnych oraz motywujących potrwa kolejne 10-12 miesięcy. Tym samym nie można zaplanować dla tej grupy Odbiorców Wsparcia okresu zatrudnienia łącznego przekraczającego 18 miesięcy.

Propozycję wskaźników jakościowych zatrudnienia dla projektu testującego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Wskaźniki jakościowe zatrudnienia dla projektu testującego.

Wskaźnik	Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu A		Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu D	
	N _{ow}	Waga punktowa	N _{ow}	Waga punktowa
W.1	1	20%		
W.2	2	10%		
W.3	2	7,5%	2	25%
W.4	3	5%	3	15%
W.5	3	4,5%	3	10%
W.6	5	3%	5	5%
Razem	16	50%	13	50%
Razem dla projektu		100%	N_{ow} = 29	

Objaśnienia:

W.1: zatrudnienie przez 24 miesiące łącznie, w tym ostatnie 12 miesięcy bez przerwy;

W.2: zatrudnienie przez 24 miesiące łącznie, w tym ostatnie 6 miesięcy bez przerwy;

W.3: zatrudnienie przez łącznie 18 miesięcy, w tym ostatnie 12 miesięcy bez przerwy;

W.4: zatrudnienie przez łącznie 18 miesięcy, w tym ostatnie 6 miesięcy bez przerwy;

W.5: zatrudnienie przez ostatnie 12 miesięcy bez przerwy,

W.6: zatrudnienie przez łącznie 12 miesięcy, w tym ostatnie 6 miesięcy bez przerwy.

Znaczenie (interpretacja) wskaźnika.

Osiągnięcie (zrealizowanie) wskaźników jakościowych na poziomie nie niższym niż 50% punktów wagowych oznacza, że Inwestor otrzyma bonus, przy czym proponuje się następującą **progresywną** skalę „płatności za sukces”:

- za zrealizowanie wskaźników jakościowych na poziomie min. 50% punktów wagowych – 50% ustalonego w umowie zysku,
- za zrealizowanie wskaźników jakościowych na poziomie powyżej 57,5% punktów wagowych – od 57,5% do 66,6% ustalonego w umowie zysku, w tym premia za realizację celów niemierzalnych,
- za zrealizowanie wskaźników jakościowych na poziomie pow. 65% punktów wagowych – od 66,6% do 75% ustalonego w umowie zysku, w tym premia za realizację celów niemierzalnych,
- za zrealizowanie wskaźników jakościowych na poziomie przekraczającym 75% punktów wagowych – od 75% do 100% ustalonego w umowie zysku, w tym premia za realizację celów niemierzalnych.

We wniosku o dofinansowanie przyjęto założenie, że „wysokość premii dla Inwestora zostanie określona w negocjacjach i umowie; przewiduje się, że będzie ona kształtować się na poziomie 2-3% kosztu per capita”.

W trakcie doprecyzowywania zapisów modelu względem wniosku stwierdzono, że ten zapis wymaga szeregu korekt.

1. Doprecyzowania wymagało przede wszystkim użyte sformułowanie „2-3% wartości per capita”. Stawki procentowe dla instrumentów finansowych są podawane w wartościach rocznych – także w odniesieniu do stopy procentowej zysku/bonusu dla Inwestora musi ono być spełnione.
2. Użycie sformułowania „kosztu per capita” może sugerować, że zysk Inwestora będzie naliczany od pełnych kosztów realizacji projektu, zatem obejmujących także wydatki ponoszone przez uczestniczące w projekcie instytucje publiczne. Doprecyzowano, że podstawą do naliczania zysku będzie zweryfikowana przez Ewaluatora wartość sfinansowanych ze środków Inwestora działań zrealizowanych przez Dostawcę Usług (wartość zrealizowanej inwestycji).
3. Zaproponowany poziom stopy procentowej zysku (2 – 3% w stosunku rocznym) jest nieadekwatny do oczekiwań potencjalnych Inwestorów, którzy mają możliwość porównywania ofert inwestycyjnych o różnym stopniu ryzyka. Najbardziej atrakcyjnymi ofertami o praktycznie zerowym ryzyku poniesienia straty są inwestycje nabycia jednostek udziałowych w funduszach inwestycyjnych typu pieniężnego, które w zasadzie są wolne od ryzyka utraty kapitału, a przynoszą zysk roczny na poziomie do 5,5% brutto (zamknięte TFI). Biorąc pod uwagę fakt, że Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych (włączając w to Zarządcę Obligacji) będzie konkurować o środki inwestycyjne na otwartym rynku finansowym, **za bazową propozycję w ofercie dla Inwestorów należy przyjąć zysk (bonus) na poziomie przekraczającym próg zyskowności pieniężnych funduszy inwestycyjnych.**

Stopę procentową zysku/bonusu (liczoną od wartości zrealizowanej inwestycji za okres pełnych 3 lat) oparto o niezależne wskaźniki ekonomiczne z rynku kapitałowego i finansowego:

- ✓ **1 składnik zysku:** średnia roczna stopa zysku trzech najlepszych (na dzień 30.11.2017 r.) funduszy pieniężnych:
 - KBC Portfel Pieniężny (KBC Portfel VIP SFIO) – 5,01%,
 - UniAktywny Pieniężny (UniFundusze SFIO) – 4,50%,
 - KBC Gamma (KBC Biznes SFIO) – 4,31%.(średnia roczna stopa zyskowności: 4,61%);
- ✓ **2 składnik zysku:** stopa WIBOR roczny – 1,85% (na dzień 27.11.2017);

- ✓ **3 składnik zysku:** oprocentowanie najlepszej dostępnej na rynku lokaty 3-letniej – 2,75% (lokata Depozyt Plus w Toyota Bank Polska; *pod uwagę wzięto tylko i wyłącznie oferty bez górnego limitu wysokości lokaty*).

Maksymalna roczna stopa zysku dla Inwestora (łącznie wszystkie 3 składniki zysku) wyniesie 9,21% (wg poziomu ww. wskaźników z dnia 27.11.2017 r.) za pierwszy rok, 10,06% za drugi rok i 10,99% za trzeci rok.

3-letnia stopa zysku dla Inwestora liczona procentem składanym wyniesie 30,26%. Do szacunków przyjęto, że osiągnięte zostaną wszystkie założone wskaźniki, zatem Inwestor otrzyma zysk w maksymalnej wysokości.

Informacja dodatkowe.

Zgodnie z wcześniejszymi założeniami w projekcie testującym zaplanowano gwarantowaną stopę zysku dla Inwestora, która wyniesie 6,46% (wg stanu na dzień 27.11.2017 r.) i została wyliczona jako suma dwóch pierwszych składników zysku. Gwarantowana 3-letnia stopa zysku dla Inwestora liczona procentem składanym wyniesie 20,66%.

Premię za realizację celów społecznych określać będzie Zespół Sterujący na podstawie wyników ustalonych przez Ewaluatora. Jakkolwiek zmiany postawy zachodzące u Odbiorców Wsparcia nie są bezpośrednio mierzalne proponuje się, aby każda ocena prowadzona w tym zakresie kończyła się, podobnie jak np. w kwestionariuszach badania satysfakcji klienta, oceną punktową (ze skalą oceny np. od 0 do 10). Podstawą do otrzymania premii za osiągnięcie celów społecznych będzie wynik na poziomie co najmniej 50% zaplanowanej wartości (suma wskazań/ocen Konsylium Społecznego ujętych w Metryczce Odbiorcy Wsparcia).

Informacja dodatkowa: uwzględniając wyniki szacunków zawartych w rozdziale VI, wartość inwestycji sfinansowanej ze środków Inwestora sięgnie równowartości ok. 1.010 wielokrotności minimalnego wynagrodzenia, natomiast całkowity koszt realizacji projektu testującego (bez zysku Inwestora) wyniesie równowartość ok. 2.016 wielokrotności minimalnego wynagrodzenia. Zysk Inwestora (gwarantowany) naliczony od wartości sfinansowanej z jego środków inwestycji wyniesie równowartość ok. 194,5 wielokrotności minimalnego wynagrodzenia, co odpowiada 3,2% łącznego kosztu realizacji projektu testującego. Jest to zatem poziom zbliżony do wstępnie założonego we wniosku o dofinansowanie projektu.

VI. WYCENA PLANOWANYCH EFEKTÓW NA BAZIE SZACUNKÓW DLA PROJEKTU TESTUJĄCEGO.

Zadanie szczegółowe określone w regulaminie konkursu: *sposób wyceny, w tym sama wycena, planowanych efektów, np. na podstawie cennika opartego o koszty jednostkowe lub szacowanych oszczędności powstałych w wyniku wdrożenia innowacyjnego instrumentu obligacji społecznych.*

Informacje dodatkowe:

- 1) przyjęto założenie, że przy braku innych wytycznych Instytucji Zarządzającej za bazę wyceny należy przyjąć wartości wygenerowane dla projektu testującego w relacji:
 - planowane do poniesienia koszty,
 - planowane do osiągnięcia efekty;
- 2) sporządzona dla projektu testującego wycena bazuje na:
 - zidentyfikowanych kosztach jednostkowych planowanych działań na poziomie cen z II półrocza 2017 roku,
 - planowanych do osiągnięcia efektów – oszczędności lub dodatkowych przychodów wszystkich budżetów publicznych na poziomie odpowiadającym wartościom ustalonym na podstawie zasad obowiązujących w roku 2017.

Ponieważ poziom kosztów i przychodów oszacowanych zgodnie z powyższymi założeniami jest aktualny tylko i wyłącznie na moment sporządzenia wyceny, tj. na II półrocze 2017 roku **przyjęto, że tak sporządzona wycena kosztów i przychodów zostanie przelożona na wycenę wskaźnikową opartą o minimalne wynagrodzenie miesięczne** (za bazę przyjęto poziom określony na rok 2017 w kwocie 2.000,00 zł).

Przyjęcie minimalnego wynagrodzenia jako wskaźnika przeliczeniowego wynika z następujących przesłanek:

1. wskaźniki zmiany poziomu cen, inflacji czy przeciętnego wynagrodzenia są publikowane przez GUS comiesięcznie, kwartalnie, półrocznie i rocznie – z tego względu występują w okresach rocznych wahania sezonowe czy koniunkturalne trudne do ujęcia w prognozowaniu – minimalne wynagrodzenie jest ustalane na dany rok kalendarzowy, dzięki czemu jedną kwotę można zastosować do jednego szacowanego rocznego okresu planistycznego;
2. na poziom przeciętnego wynagrodzenia największy wpływ mają dużej i średniej wielkości podmioty gospodarcze działające w regionach o wysokim poziomie PKB per capita – w regionach peryferyjnych,

dotkniętych dysfunkcją transportu publicznego, wysokim wskaźnikiem bezrobocia i niską podażą miejsc pracy wynagrodzenia odpowiadające „średniej płacy” są rzadkością, a podstawową ofertą pracy jest zatrudnienie z minimalnym wynagrodzeniem;

3. biorąc pod uwagę specyfikę Odbiorców Wsparcia należy założyć, że osoby te zostaną doprowadzone do zatrudnienia o charakterze prac prostych, dla których na peryferyjnie położonych rynkach pracy oferowane przez pracodawców wynagrodzenie jest zwykle równoważne kwocie minimalnego wynagrodzenia – przyjęcie minimalnego wynagrodzenia jako wskaźnika powoduje, że wartość szacowana i wartość podstawy wskaźnika będą takie same (brak odchyień wartości szacowanej od wartości rzeczywistej);
4. planowane dla Odbiorców Wsparcia nagrody za utrzymywanie się w zatrudnieniu bez przerw zostały wyrażone w % minimalnego wynagrodzenia – przyjęcie minimalnego wynagrodzenia jako wskaźnika powoduje, że wartość szacowana i wartość podstawy wskaźnika będą takie same (brak odchyień wartości szacowanej od wartości rzeczywistej);
5. przeciętne wskazane przez ekspertów koszty szkoleń oferowane na lokalnych rynkach mają najczęściej wartości wyrażone w pełnych setkach złotych – przy przyjęciu minimalnego wynagrodzenia za podstawę wskaźnika osiąga się mniejszy poziom odchyień wartości szacowanej od wartości rzeczywistej;
6. przeciętne wskazane przez ekspertów koszty pracy specjalistów (psychologów, terapeutów, zewnętrznych doradców zawodowych) wyrażane są zwykle stawką godzinową w pełnych setkach złotych – przy przyjęciu minimalnego wynagrodzenia za podstawę wskaźnika osiąga się mniejszy poziom odchyień wartości szacowanej od wartości rzeczywistej.

VI.1. OSZACOWANIE KOSZTÓW AKTYWIZACJI ODBIORCÓW WSPARCIA.

Podstawą do sporządzenia kalkulacji była prognoza losu Odbiorców Wsparcia w 3-letnim okresie realizacji projektu testującego.

W załączniku metodologicznym „Opis usługi społecznej dla Odbiorców Wsparcia z ustaloną Zindywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu A lub typu D” wskazano główne rodzaje działań wspierających oraz towarzyszące im jednostkowe koszty Dostawcy Usług (TUTORA) lub Odbiorcy Wsparcia. Jednakże dopiero zaplanowanie przebiegu aktywizacji wszystkich Odbiorców Wsparcia daje informację o kosztach, jakie będą poniesione w ramach działań projektowych.

Koszty jednostkowe usług świadczonych na rzecz Odbiorców Wsparcia (np. koszt godziny pracy psychologa czy koszt realizacji specyficznych potrzeb) będą takie same dla osób aktywizowanych w oparciu o Zindywidualizowaną Ścieżkę Postępowania typu A czy typu D. Różny będzie jedynie godzinowy wymiar usług przypadający średnio na jednego Odbiorcę Wsparcia w danej Ścieżce. W tabeli poniżej zaprezentowano główne elementy usług społecznych wraz z ich wyceną.

Tabela 5. Główne działania na rzecz Odbiorców Wsparcia i ich wycena.

Działanie	Cena / koszt jednostkowy w PLN/os.	Cena / koszt jednostkowy w przeliczeniu na minimalne wynagrodzenie MW	Uwagi i informacje dodatkowe
Działania instytucji publicznych związane z pracami Konsylium Społecznego i realizacją procesu rekrutacji Odbiorców Wsparcia dla projektu			
1. Działania aktywizujące i motywujące psychologów, terapeutów i doradców zawodowych z udziałem Odbiorców Wsparcia na etapie rekrutacji realizowanych po zakwalifikowaniu danej osoby do udziału w projekcie przez Konsylium Społeczne	1.250 PLN/os.	0,625 MW	Zaplanowano 5 godzin działań specjalistów z 1 uczestnikiem. Stawka godzinowa dla specjalistów: 250,00 zł/godzinę (brutto II z ZUS), obejmująca także koszty dojazdu. Działaniami będą objęci wszyscy Odbiorcy Wsparcia.
2. Zakończenie procesu rekrutacji Odbiorców Wsparcia do projektu			Kamień Milowy: kompletna Metryczka Odbiorcy Wsparcia
3. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej związane z zakończeniem procesu rekrutacji i sporządzeniem Metryczki Odbiorcy Wsparcia			Kamień Milowy + innowacja: zaktualizowanie kontraktu socjalnego o wiedzę Powiatowego Urzędu Pracy, wiedzę Liderów Lokalnych i wyniki pracy specjalistów DZIAŁANIA BEZKOSZTOWE
4. Działania Powiatowego Urzędu Pracy związane z zakończeniem procesu rekrutacji i sporządzeniem Metryczki Odbiorcy Wsparcia			Kamień Milowy + innowacja: uaktualnienie i uzupełnienie informacji o Odbiorcy Wsparcia o wiedzę Ośrodka Pomocy Społecznej, wiedzę Liderów Lokalnych i wyniki pracy specjalistów. Nadanie Odbiorcy Wsparcia statusu osoby zawieszony w rejestrze PUP. DZIAŁANIA BEZKOSZTOWE
5. Działania Zarządcy Obligacji związane z zakończeniem procesu rekrutacji i sporządzeniem Metryczki Odbiorcy Wsparcia:			DZIAŁANIA BEZKOSZTOWE
<ol style="list-style-type: none"> 1) zgodna z zasadami RODO pseudonimizacja danych o Odbiorcy Wsparcia, które będą poddawane badaniu w procesie audytowym 2) zebranie poddawanych badaniu w procesie audytowym spseudonimizowanych danych wyjściowych o Odbiorcach Wsparcia z Gmin, Ośrodków Pomocy Społecznej i Powiatowych Urzędów Pracy 3) zebranie od Gmin, Liderów Lokalnych, NGO i PES informacji o ewentualnych możliwościach organizacji pierwszego zatrudnienia dla Odbiorców Wsparcia 			DZIAŁANIA BEZKOSZTOWE
6. Wspólne działania Zarządcy Obligacji i Dostawcy Usług związane z zakończeniem procesu rekrutacji i przejęciem aktywizacji Odbiorców Wsparcia:			DZIAŁANIA BEZKOSZTOWE
<ol style="list-style-type: none"> 1) ustalenie zasad sprawozdawczości dotyczącej losu Odbiorców Wsparcia z użyciem spseudonimizowanych zgodnie z RODO danych o Odbiorcach Wsparcia 2) spotkanie informacyjne kierownictwa Zespołu Projektowego z personelem Dostawcy Usług – TUTORAMI poświęcone obowiązkowi w zakresie prowadzenia działań zgodnie z zasadami niedyskryminacji, równości szans kobiet i mężczyzn zgodnie ze standardem minimum 3) przekazanie Dostawcy Usług Metryczek Odbiorców Wsparcia i (ewentualnie) ofert wsparcia 			DZIAŁANIA BEZKOSZTOWE

Działania DOSTAWCY USŁUG związane z realizacją procesu aktywizacji Odbiorców Wsparcia i doprowadzenia ich do podjęcia zatrudnienia w ramach projektu			
Działanie	Cena / koszt jednostkowy w PLN/os.	Cena / koszt jednostkowy w przeliczeniu na minim. Wynagrodzenie MW	Uwagi i informacje dodatkowe
7. Badania medycyny pracy	200 PLN/os.	0,100 MW	<p>Kamień Milowy: potwierdzenie zdolności Odbiorcy Wsparcia do pracy z ewentualnym wskazaniem ograniczeń</p> <p>Działaniami będą objęci wszyscy Odbiorcy Wsparcia.</p> <p>W przypadku negatywnej opinii medycznej (brak zdolności do pracy) – uzupełnienie grupy Odbiorców Wsparcia o osoby z listy rezerwowej.</p> <p>Inne koszty związane z opieką TUTORA nad Odbiorcami Wsparcia i zapewnieniem transportu do ośrodka medycyny pracy pokrywane w ramach limitu na działania grupowe (9).</p> <p>Koszty poniesione na osoby, co do których stwierdzony został brak zdolności do pracy będą pokryte w ramach rezerwy na nieprzewidziane koszty.</p>
8. Działania TUTORA mające na celu poznanie Odbiorcy Wsparcia, zdobycie jego zaufania i uzyskanie wiedzy umożliwiającej opracowanie Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego – koszty TUTORA	4.000 PLN/os.	2,000 MW	<p>Zaplanowano 8 godzin na 1 Odbiorcę Wsparcia miesięcznie. Stawka godzinowa dla TUTORA: 250,00 zł/godzinę (brutto II z ZUS), obejmująca także koszty dojazdu.</p> <p>Działaniami będą objęci wszyscy Odbiorcy Wsparcia.</p>
9. Grupowe działania aktywizujące i motywujące organizowane przez TUTORA – koszty Odbiorców Wsparcia	4.000 PLN/os	2,000 MW	<p>Przykładowe działania: wizyty studyjne, wyjazdy edukacyjne, pokazanie dobrych przykładów.</p>
10. Grupowe działania aktywizujące i motywujące organizowane przez TUTORA – koszty TUTORA	1.000 PLN/os	0,500 MW	<p>W ramach limitu: sfinansowanie kosztu opieki i transportu związanego z uzyskaniem opinii lekarskiej medycyny pracy. Działaniami będą objęci wszyscy Odbiorcy Wsparcia.</p>
11a. Opracowanie Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego	Ryczałt 3.500 PLN/os	1,750 MW	<p>Kamień Milowy – indywidualny plan pracy z Odbiorcą Wsparcia.</p> <p>16 godzin pracy TUTORA i dodatkowych specjalistów na 1 Odbiorcę Wsparcia (rozliczane ryczałtem).</p> <p>Działaniami będą objęci wszyscy Odbiorcy Wsparcia.</p>
11b. Przekazanie Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego do Zarządcy Obligacji			<p>Kamień Milowy - umożliwienie doprecyzowania kontraktu socjalnego zawartego przez Odbiorcę Wsparcia z OPS.</p> <p>Innowacja: uzupełnienie treści urzędowego dokumentu o ustalenia niepublicznego podmiotu.</p>
12a. Realizacja specyficznych potrzeb Odbiorcy Wsparcia – zakup nowych okularów, uzupełnienie braków w uzębieniu [TYP 1] – koszty Odbiorców Wsparcia	Ryczałt do 3.000 PLN/os	1,500 MW	<p>Dla 50% Odbiorców Wsparcia.</p> <p>Kamień Milowy: przełamanie barier związanych z wadami wzroku lub stanu uzębienia.</p>
12b. Realizacja specyficznych potrzeb Odbiorcy Wsparcia – zakup nowych okularów, uzupełnienie braków w uzębieniu [TYP 1] – opieka TUTORA	Ryczałt do 1.000 PLN/os	0,500 MW	<p>Opieka TUTORA będzie polegać przede wszystkim na dowiedzeniu Odbiorcy Wsparcia do specjalisty i uregulowaniu należności.</p>

Działanie	Cena / koszt jednostkowy W PLN/os.	Cena / koszt jednostkowy w przeliczeniu na minim. Wynagrodzenie MW	Uwagi i informacje dodatkowe
13a. Realizacja specyficznych potrzeb Odbiorcy Wsparcia – zakup obuwia, odzieży, usług fryzjersko-kosmetycznych [TYP 2] – koszty Odbiorców Wsparcia	Ryczałt do 1.500 PLN/os	0,750 MW	Dla 75% Odbiorców Wsparcia. Kamień Milowy: przełamanie barier związanych z własnym wizerunkiem.
13b. Realizacja specyficznych potrzeb Odbiorcy Wsparcia – zakup obuwia, odzieży, usług fryzjersko-kosmetycznych [TYP 2] – opieka TUTORA	Ryczałt do 1.000 PLN/os	0,500 MW	Opieka TUTORA będzie polegać przede wszystkim na dowiedzeniu Odbiorcy Wsparcia do specjalisty i uregulowaniu należności.
14a. UZUPEŁNIENIE WYKSZTAŁCENIA / UZYSKANIE KWALIFIKACJI – koszt zakupu usług szkoleniowych	Ryczałt do 5.000 PLN/os	2,500 MW	Kamień Milowy: uzyskanie przez Odbiorcę Wsparcia kwalifikacji zawodowych zgodnych z jego predyspozycjami i zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy. Szkolenia indywidualne obejmujące praktykę zawodową. Wymiar: 25 dni szkoleniowych – 150 godzin zajęć.
14b. UZUPEŁNIENIE WYKSZTAŁCENIA / UZYSKANIE KWALIFIKACJI – koszt zapewnienia transportu Odbiorców Wsparcia do miejsca szkolenia	Ryczałt do 3.400 PLN/os	1,700 MW	Limit przypadający na 1 Odbiorcę Wsparcia. TUTOR może łączyć środki przypadające na wszystkich pozostających pod jego opieką Odbiorców Wsparcia w celu organizacji dowozu grupowego.
14c. UZUPEŁNIENIE WYKSZTAŁCENIA / UZYSKANIE KWALIFIKACJI – koszt opieki TUTORA.	Ryczałt do 4.000 PLN/os	2,000 MW	Limit: do 16 godzin indywidualnej opieki TUTORA na 1 Odbiorcę Wsparcia uczestniczącego w szkoleniu
14d. UZUPEŁNIENIE WYKSZTAŁCENIA / UZYSKANIE KWALIFIKACJI – koszty dodatkowe (ewentualne koszty zapewnienia noclegu z wyżywieniem w miejscu szkolenia; ewentualne koszty organizacji opieki nad osobami zależnymi)			Koszty tego rodzaju będą pokryte w ramach rezerwy na nieprzewidziane koszty.
Od indywidualnej oceny TUTORA zależeć będzie realizacja usług związanych z UZUPEŁNIENIEM WYKSZTAŁCENIA / UZYSKANIEM KWALIFIKACJI przez Odbiorcę Wsparcia. TUTOR uwzględni:			
1) możliwość doprowadzenia Odbiorcy Wsparcia do zatrudnienia z późniejszym uzupełnieniem wykształcenia / kwalifikacji z uwzględnieniem oceny pracodawcy			
2) możliwość doprowadzenia Odbiorcy Wsparcia do zatrudnienia po uzupełnieniu wykształcenia / kwalifikacji			
15. Indywidualne i grupowe działania aktywizujące i motywujące realizowane przez TUTORA mające na celu doprowadzenie Odbiorcy Wsparcia do podjęcia zatrudnienia, w tym pośrednictwo pracy	500 PLN/os	0,250 MW	Limit miesięczny przypadający na 1 Odbiorcę Wsparcia. Działaniami będą objęci wszyscy Odbiorcy Wsparcia.
16a. Opieka TUTORA nad Odbiorcami Wsparcia podejmującymi pierwszą pracę poza otwartym rynkiem pracy (w ramach działalności PES, PSU). Dla maksymalnie 15 osób, w tym 6 objętych aktywizacją w ramach Indywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu A oraz 9 ze Ścieżki D.	1.000 PLN/os	0,500 MW	Kamień Milowy: podjęcie zatrudnienia przez Odbiorcę Wsparcia. Limit miesięczny przypadający na 1 Odbiorcę Wsparcia. Maksymalny okres opieki: 6 miesięcy.
16b. Opieka TUTORA nad Odbiorcami Wsparcia podejmującymi zatrudnienie na otwartym rynku pracy	600 PLN/os	0,300 MW	Limit miesięczny przypadający na 1 Odbiorcę Wsparcia przez cały okres pozostawania w zatrudnieniu. Innowacja: obecne metody wsparcia zwykle kończą opiekę projektową z chwilą podjęcia zatrudnienia.
16c. Działania OPS związane z podjęciem zatrudnienia przez Odbiorcę Wsparcia: 1) weryfikacja zakresu i wysokości przyznawanej pomocy społecznej, 2) rozpoczęcie monitorowania Odbiorców Wsparcia pod kątem określenia uprawnień do otrzymania nagrody za pozostawanie w zatrudnieniu			Kamień Milowy: początek ograniczania wydatków finansowanych z pomocy społecznej na rzecz Odbiorcy Wsparcia i członków jego rodziny.

16d. Działania PUP związane z podjęciem zatrudnienia przez Odbiorcę Wsparcia: 1) wykreślenie z rejestru bezrobotnych 2) zaprzestanie opłacania składki związanej z ubezpieczeniem zdrowotnym osób bezrobotnych			Kamień Milowy: zakończenie ponoszenia wydatków finansowanych z Funduszu Pracy na rzecz Odbiorcy Wsparcia z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego.
16e. Finansowanie dodatków związanych z kosztami dojazdów z miejsca zamieszkania do miejsca pracy i z powrotem lub organizacja zbiorowego przewozu Odbiorców Wsparcia.			Zadanie uwarunkowane przepisami regulaminu konkursu II etapu. Może być realizowane przez PUP i/lub OPS lub Dostawcę Usług.
17a. Działania aktywizujące, motywujące, pośrednictwo i poradnictwo pracy oraz opieka TUTORA nad Odbiorcami Wsparcia: 1) przerywającymi zatrudnienie, 2) nie podejmującymi zatrudnienia w wymiarze objętym wskaźnikami (np. praca w wymiarze poniżej ½ etatu, praca wielokrotnie podejmowana lecz każdorazowo trwająca poniżej 3 miesięcy)	500 PLN/os	0,250 MW	Limit miesięczny przypadający na 1 Odbiorcę Wsparcia przez cały okres pozostawania w zatrudnieniu. Innowacja: obecne metody wsparcia zakładają opiekę trwającą przeciętnie do 3 miesięcy; nawet przy braku sukcesu kończą opiekę projektową z wpływem przewidzianego okresu wsparcia. Innowacja: opieka TUTORA może nie przynieść zakładanego efektu w okresie realizacji projektu ale po jego zakończeniu, (efekt społeczny) co umożliwi utrzymanie poziomu zatrudnienia wśród grupy Odbiorców Wsparcia w kolejnych okresach.
17b. Działania OPS związane z przerwaniem zatrudnienia przez Odbiorcę Wsparcia			Weryfikacja zakresu i wysokości przyznawanej pomocy społecznej
17c. Działania PUP związane z przerwaniem zatrudnienia przez Odbiorcę Wsparcia			1) ponowne dokonanie rejestracji w rejestrze bezrobotnych, 2) wznowienie opłacania z Funduszu Pracy składki z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego osób bezrobotnych.
17d. Wspólne działania Konsylium Społecznego i TUTORA związane z częstym przerywaniem zatrudnienia przez Odbiorcę Wsparcia – opracowanie planu działań dodatkowych wzmacniających Odbiorcę Wsparcia w utrzymywaniu zatrudnienia			Innowacja: praktyka realizacji projektów aktywizujących nie wykorzystuje możliwości współpracy instytucji publicznych i podmiotów niepublicznych. Koszty związane z dodatkowym zaangażowaniem uczestników Konsylium Społecznego będą pokrywane w ramach kosztów typu pośrednich w projektach PO WER. Koszty związane z dodatkowym zaangażowaniem TUTORA w pracę Konsylium Społecznego będą pokrywane w ramach limitu na opiekę nad danym Odbiorcą Wsparcia. Koszty dodatkowych działań na rzecz Odbiorcy Wsparcia będą pokrywane w ramach rezerwy na nieprzewidziane koszty.

W tabeli 5 ujęto dające się wyspecyfikować koszty jednostkowe, jednakże nie zawiera ona informacji ilościowej o kosztach ponoszonych w danej kategorii kosztowej na wszystkich Odbiorców Wsparcia.

Aby to było możliwe, dla projektu testującego określono wielkość grupy (po 20 osób w każdej ze Ścieżek). Na bazie wstępnego rozpoznania możliwości każdej z osób typowanych na Odbiorcę Wsparcia, eksperci reprezentujący Interesariuszy

Publicznych przedstawili prognozę rezultatów możliwych do osiągnięcia przez osoby wstępnie typowane na Odbiorców Wsparcia w projekcie testującym. Na tej podstawie opracowano diagramy umożliwiające określenie wymiaru wsparcia określonego rodzaju, szczególnie pod kątem kosztów opieki TUTORA oraz oczekiwanych efektów zatrudnieniowych.

Zgodnie ze wstępnymi założeniami projektu testującego diagramy sporządzono dla 20 osób w każdej ze Ścieżek – łącznie działaniami aktywizacyjnymi objęta zostanie grupa 40 osób.

Informacja dodatkowa: założenia dotyczące wielkości grupy Odbiorców Wsparcia (łącznie 40 osób) oraz jej struktury (po 20 osób w Ścieżkach typu A i typu D) zostały opracowane w IV kwartale 2017 r. Na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie dla projektu testującego zostanie przeprowadzona procedura weryfikacji wielkości i struktury grupy Odbiorców Wsparcia.

Diagram 1: prognozowany przebieg postępów Odbiorców Wsparcia aktywizowanych w ramach Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu A w projekcie testującym.

MIESIĄC	NUMER KOLEJNY ODBIORCY WSPARCIA AKTYWIZOWANEGO W OPARCIU O ZINTEGROWANĄ ŚCIEŻKĘ POSTĘPOWANIA TYPU A																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1 - DZIAŁANIA KONSyliUM - REKTUTACJA																				
2 - DZIAŁANIA KONSyliUM - METRYCZKA ODBIORCY WSPARCIA																				
PRZEKAZANIE DOSTAWCY USŁUG GRUPY ODBIORCÓW WSPARCIA DO AKTYWIZACJI																				
3 - DZIAŁANIA TUTORA - POZNANIE, BUDOWA ZAUFANIA																				
4 - DZIAŁANIA TUTORA - OPRACOWANIE ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA AKTYWIZACYJNEGO																				
ROZPOCZĘCIE INDYWIDUALNYCH DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH ZGODNYCH ZE ŚCIEŻKĄ POSTĘPOWANIA AKTYWIZACYJNEGO																				
5																				
6																				
7																				
8																				
9																				
10																				
11		N3																		
12																				
13																				
14																				
15			N3																	
16																				
17																				
18		N3																		
19			N6						N3											
20																				
21							N3	N3												
22																				
23			N6																	
24					N3															
25																				
26																				
27											N3	N3		N3	N3	N3				
28									N6					N3						
29				N3																
30								N6						N6	N6	N6				
31											N3									
32																				
33											N3									
34										N12										
35						N6														
36	N6	N12	N6	N6	N6	N12	N6	N6	N6	N6	N6	N6	N12	N12	N12					
RAZEM MIESIĄCE PRACY ODBIORCY WSPARCIA	24	24	24	18	18	18	18	18	12	12	12	12	12	12	12	12				258
WSKAŹNIK JAKOŚCIOWY:	W.1	W.1	W.2	W.3	W.3	W.3	W.4	W.4	W.5	W.5	W.5	W.5	W.5	W.6	W.6	W.6				

Objaśnienia do diagramu: każda kratka oznacza przebieg procesu aktywizacji Odbiorcy Wsparcia i odpowiadające danemu etapowi aktywizacji wsparcie świadczone przez TUTORA

A2[1]: POZNANIE ODBIORCY WSPARCIA	20	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW	N3	nagroda dla Odbiorcy Wsparcia za pozostawanie w zatrudnieniu przez
A2[2]: ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA AKTYWIZACYJNEGO	20	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW		3 miesiące bez przerwy (osiągają wszyscy pracujący Odbiorcy Wsparcia)
A2[3]: DZIAŁANIA AKTYWIZUJĄCE I MOTYWUJĄCE (PRZED FAZĄ SZKOLEŃ)	85	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW		
A2[4]: DZIAŁANIA MOTYWUJĄCE, PORADNICTWO I POŚREDNICTWO PRACY (PO SZKOLENIACH)	105	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW		
A3: OPIEKA W TRAKCIE SZKOLEŃ I UZUPEŁNIANIA KWALIFIKACJI	17	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW	N6	nagroda dla Odbiorcy Wsparcia za pozostawanie w zatrudnieniu przez
A4: WSPARCIE DLA ZATRUDNIONYCH W "TRENINGU PRACY"	36	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW		6 miesięcy bez przerwy
A5 - A8 WSPARCIE DLA PRACUJĄCYCH	222	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW		(osiągają wszyscy pracujący Odbiorcy Wsparcia)
A0: WSPARCIE DLA ODBIORCÓW WSPARCIA PRZERYWAJĄCYCH PRACĘ	69	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW	N12	nagroda dla Odbiorcy Wsparcia
A0: WSPARCIE DLA ODBIORCÓW, KTÓRZY NIE PODJĘLI ZATRUDNIENIA W ZAKRESIE OBJĘTYM WSKAŹNIKAMI	106	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW		za pozostawanie w zatrudnieniu przez 12 miesięcy bez przerwy (osiągnie co najmniej 6 Odbiorców Wsparcia)

Diagram 2: prognozowany przebieg postępów Odbiorców Wsparcia aktywizowanych w ramach Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu D w projekcie testującym.

MIESIĄC	NUMER KOLEJNY ODBIORCY WSPARCIA AKTYWIZOWANEGO W OPARCIU O ZINTEGROWANĄ ŚCIEŻKĘ POSTĘPOWANIA TYPU D																			
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
1, 2, 3 - DZIAŁANIA KONSyliUM REKUTACJA																				
4 - DZIAŁANIA KONSyliUM - METRYCZKA ODBIORCY																				
PRZEKAZANIE DOSTAWCY USŁUG GRUPY ODBIORCÓW WSPARCIA DO AKTYWIZACJI																				
5, 6 - DZIAŁANIA TUTORA - POZNANIE, BUDOWA ZAUFANIA																				
7 - DZIAŁANIA TUTORA - OPRACOWANIE ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA AKTYWIZACYJNEGO																				
ROZPOCZĘCIE INDYWIDUALNYCH DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH ZGODNYCH ZE ŚCIEŻKĄ POSTĘPOWANIA AKTYWIZACYJNEGO																				
8																				
9																				
10																				
11																				
12																				
13																				
14																				
15																				
16																				
17																				
18																				
19																				
20																				
21																				
22																				
23																				
24																				
25																				
26																				
27																				
28																				
29																				
30																				
31																				
32																				
33																				
34																				
35																				
36																				
RAZEM MIESIĄCE PRACY ODBIORCY WSPARCIA	18	18	18	18	18	12	12	12	12	12	12	12	12	12	186					
WSKAŹNIK JAKOŚCIOWY:	W.3	W.3	W.3	W.4	W.4	W.5	W.5	W.5	W.5	W.5	W.6	W.6	W.6							

Objaśnienia do diagramu: każda kratka oznacza przebieg procesu aktywizacji Odbiorcy Wsparcia i odpowiadające danemu etapowi aktywizacji wsparcie świadczone przez TUTORA

A2[1]: POZNANIE ODBIORCY WSPARCIA	40	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW	N3	nagroda dla Odbiorcy Wsparcia za pozostawanie w zatrudnieniu przez 3 miesiące bez przerwy (osiągają wszyscy pracujący Odbiorcy Wsparcia)
A2[2]: ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA AKTYWIZACYJNEGO	20	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW		
A2[3]: DZIAŁANIA AKTYWIZUJĄCE I MOTYWUJĄCE (PRZED FAZĄ SZKOLEŃ)	152	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW	N6	nagroda dla Odbiorcy Wsparcia za pozostawanie w zatrudnieniu przez 6 miesięcy bez przerwy (osiągają wszyscy pracujący Odbiorcy Wsparcia)
A2[4]: DZIAŁANIA MOTYWUJĄCE, PORADNICTWO I POŚREDNICTWO PRACY (PO SZKOLENIACH)	44	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW		
A3: OPIEKA W TRAKCIE SZKOLEŃ I UZUPEŁNIANIA KWALIFIKACJI	13	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW	N12	nagroda dla Odbiorcy Wsparcia za pozostawanie w zatrudnieniu przez 12 miesięcy bez przerwy (osiągnie co najmniej 5 Odbiorców Wsparcia)
A4: WSPARCIE DLA ZATRUDNIONYCH W "TRENINGU PRACY"	54	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW		
A5 - A8 WSPARCIE DLA PRACUJĄCYCH	132	ŁĄCZNIE MIESIĄCE PRACY TUTORÓW		
A0: WSPARCIE DLA ODBIORCÓW WSPARCIA PRZERYWAJĄCYCH PRACĘ	39	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW		
A0: WSPARCIE DLA ODBIORCÓW, KTÓRZY NIE PODJĘLI ZATRUDNIENIA W ZAKRESIE OBJĘTYM WSKAŹNIKAMI	146	ŁĄCZNIE MIESIĘCY PRACY TUTORÓW		

Informacja dodatkowa: w obu szczegółowych harmonogramach wskazano, że grupa licząca łącznie 11 Odbiorców Wsparcia (4 osoby ze Ścieżki A oraz 7 osób ze Ścieżki D) nie podejmie w okresie realizacji projektu testującego zatrudnienia.

Należy przez to rozumieć, że WPRAWDZIE osoby te nie podejmą zatrudnienia w wymiarze objętym wskaźnikami zatrudnieniowymi projektu, jednakże zakłada się, że:

- będą uzupełniać wykształcenie formalne w cyklu trwającym rok lub dłużej,
- będą podejmować zatrudnienie krótkotrwałe,
- będą pracować w wymiarze poniżej ½ etatu lub odpowiadającemu mu wymiarze godzin pracy (w przypadku cywilnoprawnych umów o pracę),

albowiem może to wynikać z przyczyn leżących tak po stronie pracodawców (np. będą to oferty na prace krótkotrwałe czy sezonowe) jak i Odbiorców (trudności adaptacyjne w środowisku pracy, naruszenie warunków kontraktu socjalnego itp.).

Założono ponadto, że Odbiorcami Wsparcia osiągniętymi wskaźnik jakościowy zatrudnienia W.6 – tj. osoby pracujące przez przeciętnie 12 miesięcy, w tym ostatnich 6 miesięcy bez przerwy będą osoby, w odniesieniu do których zaistnieje konieczność uzupełnienia wykształcenia (np. osoby, które przerwały naukę na ostatnim roku nauczania w szkole zawodowej) lub zapewnienia szkolenia zawodowego w cyklu wielomiesięcznym. Osoby te w trakcie nauki będą pozostawać pod opieką TUTORA i będą, w ramach zaplanowanej rezerwy na koszty nieprzewidziane, korzystać z dofinansowania lub organizacji przejazdów oraz innych świadczeń związanych z nauką dla osób bezrobotnych, np. stażu po szkoleniu.

Na podstawie diagramów 1 i 2 możliwym będzie, przy opracowywaniu wniosku o dofinansowanie dla projektu testującego:

- 1) precyzyjne określenie wymiaru czasu zaangażowania członków Konsylium Społecznego w przeprowadzenie procesu rekrutacji, zakończonego zawarciem kontraktu socjalnego i sporządzeniem Metryczki Odbiorcy Wsparcia i związanych z tym kosztów;
- 2) precyzyjne określenie wymiaru czasu pracy TUTORA w każdym z zakresów usług świadczonych przez Dostawcę Usług (w załączniku metodologicznym „Opis usługi społecznej dla Odbiorców Wsparcia z ustaloną Zindywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu A lub typu D” poszczególnym obszarom zadaniowym TUTORA zostały przypisane oznaczenia od A2 do A8] i związanych z tym kosztów;
- 3) określenie minimalnego oczekiwanego okresu pracy poszczególnych Odbiorców Wsparcia, co pozwala na określenie poziomu minimalnego

wskaźnika zatrudnienia oraz wskaźników jakościowych zatrudnienia; łączna wielkość okresu zatrudnienia pozwala ponadto na określenie poziomu oszczędności lub dodatkowych przychodów budżetów publicznych;

- 4) określenie minimalnego poziomu nakładów motywujących Odbiorców Wsparcia do pozostawania w zatrudnieniu bez przerw – nagród wypłacanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w formie dodatku specjalnego na podstawie kontraktu socjalnego,
- 5) określenie oczekiwanego poziomu wsparcia w zakresie dostarczenia Odbiorcom Wsparcia niezbędnej ilości usług szkoleniowych podnoszących ich kwalifikacje zawodowe.

Obydwa diagramy szczegółowe zostaną zaktualizowane na moment rozpoczęcia procedury aplikowania o dofinansowanie dla projektu testującego. Ponieważ są one sporządzone z miesięczną szczegółowością w odniesieniu do każdego Odbiorcy Wsparcia, na ich podstawie możliwe będzie rozbitcie kosztów na okresy kwartalne.

W tabeli 4 przedstawiono symulację oczekiwanych efektów zatrudnieniowych dla grupy Odbiorców Wsparcia przewidywanej do objęcia działaniami projektu testującego.

Tabela 6. Schemat szacowania efektu zatrudnieniowego w projekcie testującym

	OGÓŁEM	A	D	N+1	N+6
1. LICZBA PRACUJĄCYCH OW:	29	16	13	29	29
2. LICZBA MIESIĘCY PRACY:	425	258	167	348	348
Z WYNAGRODZENIEM 50% MIN. WYNAGR.	87	48	39		
- W PRZELICZENIU NA 100% MIN. WYNAGR.	43,5	24	19,5		
Z WYNAGRODZENIEM 75% MIN. WYNAGR.	174	96	78		
- W PRZELICZENIU NA 100% MIN. WYNAGR.	130,5	72	58,5		
Z WYNAGRODZENIEM 100% MIN. WYNAGR.	164	114	50	348	348
3. OSOBOMIESIĄCE PRACY 100% MIN. WYNAGR.	338	210	128	348	348

Objaśnienia:

A – Odbiorcy Wsparcia z ustaloną Zindywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu A doprowadzeni do trwałego zatrudnienia na koniec realizacji projektu testującego,

D – Odbiorcy Wsparcia z ustaloną Zindywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu D doprowadzeni do trwałego zatrudnienia na koniec realizacji projektu testującego,

N+1 – przewidywana liczba Odbiorców Wsparcia pozostających w zatrudnieniu rok po zakończeniu realizacji projektu testującego,

N+6 – przewidywana liczba Odbiorców Wsparcia pozostających w zatrudnieniu 6 lat po zakończeniu realizacji projektu testującego.

Przewiduje się, że w wyniku otrzymanego wsparcia 29 osób podejmie trwałe zatrudnienie – na koniec realizacji projektu osoby te będą zatrudnione na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w wymiarze pełnego etatu,

z wynagrodzeniem co najmniej w wysokości obowiązującego minimalnego wynagrodzenia.

Należy zauważyć, że w okresie kolejnych lat po zakończeniu realizacji projektu testującego (kolumna N+6) nie przewiduje się spadku liczby osób pozostających w zatrudnieniu. Jest to efekt oddziaływania niemierzalnych efektów społecznych.

Jest to także potwierdzenie spełnienia warunku podstawowego w zakresie wsparcia otrzymywanego ze środków Unii Europejskiej – utrzymania rezultatów przez okres 5 lat po zakończeniu realizacji projektu. Wprawdzie w okresie realizacji projektu nie uda się doprowadzić do zatrudnienia wszystkich uczestniczących w nim Odbiorców Wsparcia, jednakże wynika to z założenia, że część Odbiorców Wsparcia będzie wymagać wieloletniego uzupełnienia wykształcenia formalnego. Osoby te zakończą naukę w okresie realizacji projektu, natomiast pracę podejmą już po jego zakończeniu (lub jeszcze w jego trakcie, ale będzie to praca trwająca zbyt krótko, aby w jakikolwiek sposób mogła wpłynąć na stopień realizacji wskaźników zatrudnieniowych).

W odniesieniu do innych Odbiorców Wsparcia rozpoczęty zostanie proces motywacyjny, który wprawdzie nie doprowadzi do podjęcia przez te osoby zatrudnienia, lecz będzie on kontynuowany w kolejnych okresach przez pracowników ośrodków pomocy społecznej i powiatowych urzędów pracy, zatem także powinien przynieść długofalowy efekt zatrudnieniowy w okresach przyszłych, tj. po zakończeniu realizacji projektu. Tym samym w miejsce osób tracących pracę wejdą inne. Założono zatem, że wprawdzie rotacja wśród zatrudnionych będzie występować, ale liczba pozostających w zatrudnieniu będzie względnie stała.

Poniżej prezentuje się wybrane elementy kosztowe wraz z ich wyceną jednostkową. Wycenę podano w wartości kosztu (w złotych) oraz w przeliczeniu na minimalne wynagrodzenie w poziomie z IV kwartału 2017 r.

W zamieszczonych dalej tabelach przedstawiono:

- szacunek kosztów planowanych do poniesienia przez Ośrodki Pomocy Społecznej z tytułu specjalnych dodatków – nagród dla Odbiorców Wsparcia za pozostawanie w zatrudnieniu bez przerw;
- szacunek kosztów, które będą poniesione przez członków Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych na działania związane z realizacją procesu rekrutacyjnego, procesu przygotowania Odbiorców Wsparcia do uczestnictwa w projekcie, przygotowania kontraktu

socjalnego i Metryczki Odbiorcy Wsparcia (odpowiednio dla projektu testującego lub Projektu Obligacji Społecznych);

- szacunek kosztów aktywizacji Odbiorców Wsparcia w zakresie działań realizowanych przez Dostawcę Usług.

Tabela 7. Plan ilościowo-kosztowy nagród dla Odbiorców Wsparcia za pracę bez przerw.

NAGRODY:	LICZBA OW OSIĄGAJĄCA NAGRODY ZA PRACĘ BEZ PRZERW		W % MINIM. WYN.	WARTOŚĆ NAGRÓD W PRZELICZENIU NA MINIM. WYN.
	ZŚP A	ZŚP D		
ZA 3 MIESIĄCE	16	13	25%	7,25
ZA 6 MIESIĘCY	16	13	75%	21,75
ZA 12 M-CY	6	5	100%	11,00
ZA 18 M-CY	3	2	150%	7,50
ZA 24 M-CE	1	0	150%	1,50
ŁĄCZNIE ŚRODKI NA DODATKI SPECJALNE - NAGRODY DLA OW (w przeliczeniu na minimalne wynagrodzenie)				49,00

W diagramach 1 i 2 prognozowanego przebiegu postępów Odbiorców Wsparcia aktywizowanych w ramach Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu A lub D nie pokazano wprawdzie liczby nagród za utrzymanie się Odbiorców Wsparcia w zatrudnieniu przez okres 18 miesięcy lub 24 miesięcy (tylko w Ścieżce A), jednakże w tym właśnie upatruje się efektów społecznych – im dłuższe wsparcie i większe korzyści dla Odbiorcy Wsparcia, tym większe będą efekty zatrudnieniowe i związane z nimi mierzalne efekty finansowe jak i efekty niemierzalne. Motywowanie Odbiorców Wsparcia do pozostawania w zatrudnieniu oraz ich wspieranie w przypadku pojawienia się problemów w miejscu pracy jest jednym z zadań TUTORA. Działanie to ma charakter **innowacyjny** i będzie realizowane po podjęciu zatrudnienia przez Odbiorców Wsparcia.

Do szacunków kosztowych przyjęto założenie, że regulamin konkursu II etapu będzie umożliwiać pozyskanie prefinansowania z EFS (zaliczka uruchamiana wnioskiem o płatność – o zaliczkę) na finansowanie działań uczestniczących w tym projekcie instytucji publicznych. Przy braku prefinansowania z EFS na pokrycie kosztów planowanych do poniesienia przez instytucje publiczne przystępujące do projektu testującego, zakres tych kosztów zostanie zweryfikowany.

Tabela 8a. Oszacowanie poziomu kosztów, które zostaną poniesione przez Zarządę Obligacji i uczestników Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych na realizację projektu testującego.

Działanie	ILOŚĆ	Wymiar (opis) działań	KOSZT NETTO	KOSZT BRUTTO	Koszt w PLN (poziom 2017)	KOSZTY w przeliczeniu na minimalne wynagrodzenie (2017; 2.000 ZŁ/M-C)
Ścieżka A: praca psychologa i doradcy zawodowego z OW (etap rekrutacji) w godzinach	100	5 godzin / osobę dla 20 Odbiorców Wsparcia	175,00	250	25 000	12,500
Ścieżka D: praca psychologa i doradcy zawodowego z OW (etap rekrutacji) w godzinach	220	Indywidualne: 10 godzin / osobę dla 20 Odbiorców Wsparcia Grupowe: 5 godzin / grupę (5 - 10 Odbiorców Wsparcia)	175,00	250	43 750	21,875
Dodatki za monitoring OW dla pracowników OPS (1 pracownik / 10 OW)	72	4 pracowników OPS; 18 okresów monitoringu	500	835	60 120	30,060
Dodatki za monitoring dla pracowników PUP (1 pracownik / 10 OW)	28	4 pracowników PUP; 7 okresów sprawozdawczych	500	835	23 380	11,690
Dodatki specjalne dla OW - zwrot kosztów dojazdów	444	do 24 miesięcy	1 400	1 400	621 600	310,800
Dodatki specjalne dla OW - nagrody za utrzymanie się w zatrudnieniu		Dodatki specjalne wypłacane przez OPS za utrzymanie przez Odbiorcę Wsparcia ciągłości zatrudnienia przez kolejno 3, 6, 12, 18 i 24 miesiące; wysokość nagród zróżnicowana od 25% do 150% minimalnego wynagrodzenia			116 000	49,000
Dodatkowe wsparcie specjalistów na wniosek Konsylium Społecznego	80	Do 2 godzin na 1 Odbiorcę Wsparcia	175	250	20 000	10,000
Zatrudnienie personelu zarządzającego projektem w miesiącach	144	4 osoby; 36 miesięcy pracy	3 500	5 845	841 680	420,840
Koszty spotkań Zespołu Sterującego (2-dniowe dla 16 osób) - 13 spotkań kwartalnych	13	Koszty oszacowano zgodnie z Wykazem maksymalnych stawek niektórych wydatków finansowanych w ramach PO WER			93 210	46,605
Wynajem sal (8 godz. w 1-m dniu i 6 godz. w 2-gim)	182			55	10 010	
Obiady (2 x 16 osób/spotk.)	416			35	14 560	
Kolacje (1 x 16 osób/spotk)	208			35	7 280	
Przerwy kawowe (2 x 16 osób w 1-m dniu i 1 x 16 osób w 2-gim)	624			15	9 360	
Noclegi w pokojach 1-osobowych	208			250	52 000	
RAZEM KOSZTY PONOSZONE PRZEZ PUBLICZNYCH PARTNERÓW PROJEKTU w wielokrotności minimalnego wynagrodzenia						913,370

Objaśnienie: podano stawkę netto oraz stawkę brutto obciążającą pracodawcę w przypadku angażowania osób na umowę o pracę.

Należy zaznaczyć, że powyższa tabela obejmuje koszty projektu testującego, który z założenia ma być projektem pilotażowym i z tej racji musi być monitorowany w znacznie szerszym zakresie, albowiem jego realizacja ma dostarczyć informacji umożliwiających ocenę warunków zastosowania instrumentu obligacji społecznych w Polsce.

Przy realizacji Projektów Obligacji Społecznych koszty związane z funkcjonowaniem Zespołu Sterującego nie wystąpią, a koszty zarządzania projektem, z uwagi na wykonywanie tych zadań przez pracowników PUP lub OPS w ramach czynności dodatkowych będą znacząco niższe, co obrazuje tabela 8b. Wartość kosztów realizacji Projektu Obligacji Społecznych została oszacowana dla analogicznej grupy 40 osób.

Tabela 8b. Szacunek minimalnego poziomu kosztów do poniesienia przez Zarządcę Obligacji i uczestników Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych na realizację Projektu Obligacji Społecznych.

Działanie	ILOŚĆ	Wymiar (opis) działań	KOSZT NETTO	KOSZT BRUTTO	Koszt w PLN (poziom 2017)	KOSZTY w przeliczeniu na minimalne wynagrodzenie (2017; 2.000 ZŁ/M-C)
Ścieżka A: praca psychologa i doradcy zawodowego z OW (etap rekrutacji) w godzinach	100	5 godzin / osobę / dla 40 Odbiorców Wsparcia	175	250	25 000	12,500
Ścieżka D: praca psychologa i doradcy zawodowego z OW (etap rekrutacji) w godzinach	220	Indywidualne: 10 godzin / osobę dla 20 Odbiorców Wsparcia Grupowe: 5 godzin / grupę (5 - 10 Odbiorców Wsparcia)	175	250	43 750	21,875
Dodatki za monitoring OW dla pracowników OPS (1 pracownik / 10 OW)	72	4 pracowników OPS; 18 okresów monitoringu	500	835	60 120	30,060
Dodatki za monitoring dla pracowników PUP (1 pracownik / 10 OW)	28	4 pracowników PUP; 7 okresów sprawozdawczych	500	835	23 380	11,690
Dodatki specjalne dla OW - zwrot kosztów dojazdów	444	do 24 miesięcy	1 400	1 400	621 600	310,800
Dodatki specjalne dla OW - nagrody za utrzymanie się w zatrudnieniu		Dodatki specjalne wypłacane przez OPS za utrzymanie przez Odbiorcę Wsparcia ciągłości zatrudnienia przez kolejno 3, 6, 12, 18 i 24 miesiące; wysokość nagród zróżnicowana od 25% do 150% minimalnego wynagrodzenia			98 000	49,000
Dodatkowe wsparcie specjalistów na wniosek Konsylium Społecznego (w godzinach pracy)	80	Do 2 godzin na 1 Odbiorcę Wsparcia	175	250	20 000	10,000
Zatrudnienie personelu zarządzającego projektem w miesiącach	36	3 osoby; 36 miesięcy pracy wynagrodzenia (brutto II) kierownik projektu 1.670 zł /m-c obsługa księgową 1.350zł/m-c odbiłga admin. 830 zł/m-c	2 300	3 850	138 600	69,300
RAZEM KOSZTY PONOSZONE PRZEZ PUBLICZNYCH PARTNERÓW PROJEKTU w wielokrotności minimalnego wynagrodzenia						515,225

Poziom kosztów bezpośrednich Projektu Obligacji Społecznych związanych z działaniami instytucji publicznych (1.030.450 zł w poziomie cen z IV kwartału 2017 r., co stanowi równowartość 515,225 minimalnego wynagrodzenia) może wydawać się wysoki, jednakże blisko 80% tej kwoty przypada na działania bezpośrednio związane ze wsparciem świadczonym na rzecz Odbiorców Wsparcia. Z punktu widzenia ogólnej wielkości budżetu projektu może wydawać się bez

znaczenia, czy koszty te zostaną poniesione przez niepublicznego Dostawcę Usług czy przez instytucje publiczne, jednakże należy pamiętać, że każda kwota wydatkowana przez Dostawcę Usług pochodzi z niepublicznego źródła finansowania – środków Inwestora. Gdyby zatem działania te miały być zrealizowane przez Dostawcę Usług i sfinansowane przez Inwestora, konsekwentnie zwiększyłyby wartość inwestycji ogółem oraz wartość zysku dla Inwestora (zgodnie z założeniami jest to określony % wartości inwestycji).

Koszty typowo administracyjne oraz związane z zarządzaniem projektem stanowią około 13,5% wydatków ponoszonych przez publicznych partnerów projektu – można zatem uznać, że mieszczą się w granicach limitów dla kosztów pośrednich projektów PO WER.

Kolejną grupą kosztów są koszty działań aktywizacyjnych realizowanych przez Dostawcę Usług w oparciu o środki Inwestora. Generalnie działania te można podzielić na dwie grupy: standardowe (tj. takie, które są realizowane w większości projektów ukierunkowanych na wybraną grupę Odbiorców Wsparcia) oraz niestandardowe – takie, które są innowacją a ich zastosowanie zostało wskazane przez ekspertów.

Tabela 9. Szacunek kosztów działań o charakterze standardowym realizowanych przez Dostawcę Usług w projektach z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych.

	ŚCIEŻKA A: KOSZT NA GRUPĘ W PRZELICZ. NA MINIM. WYNAGR.	ŚCIEŻKA D: KOSZT NA GRUPĘ W PRZELICZ. NA MINIM. WYNAGR.
DZIAŁANIA STANDARDOWE REALIZOWANE W RAMACH INSTRUMENTÓW POLITYKI RYNKU PRACY		
A2 [1] POZNANIE, ROZPOZNANIE POTRZEB	40	80
A2 [1] DZIAŁ. WSPIER. AKTYWIZACJA	24	24
A2 [2] - DIAGNOZA / ŚPA TUTOR + SPECJALIŚCI	35	35
A2 [3] BADANIA MEDYCZYNY PRACY	2	2
A2.3 DZIAŁANIA AKTYWIZUJĄCE I POŚREDNICTWO PRACY REALIZOWANE PRZEZ TUTORA	18,4	14,95
RAZEM KOSZT WSPARCIA NA DZIAŁANIA STANDARDOWE	119,4	155,95
KOSZT STANDARDOWEGO WSPARCIA PER CAPITA	5,97	7,80

Przewiduje się, że w projektach realizowanych z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych koszty działań standardowych (w przeliczeniu na wskaźnik minimalnego wynagrodzenia), zgodnie z tabelą 9, będą się kształtować następująco:

- **koszt per capita: 5,97** minimalnego wynagrodzenia dla Odbiorców Wsparcia aktywizowanych w oparciu o Zindywidualizowaną Ścieżkę Postępowania typu A;
- **koszt per capita: 7,80** minimalnego wynagrodzenia dla Odbiorców Wsparcia aktywizowanych w oparciu o Zindywidualizowaną Ścieżkę Postępowania typu D.

Pozostałe koszty działań aktywizacyjnych o charakterze niestandardowym, w tym innowacyjnym, przedstawiono w tabeli 10. Przykładowe rodzaje tych działań zostały wskazane w Załączniku metodologicznym nr 1 – Opis usługi społecznej dla Odbiorców Wsparcia z ustaloną Zindywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu A lub typu D.

Tabela 10. Koszty aktywizacyjnych działań o charakterze niestandardowym i innowacyjnym realizowanych przez Dostawcę Usług w projekcie z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych.

	ŚCIEŻKA A: KOSZT NA GRUPĘ 20 OW W PRZELICZ. NA MINIM. WYNAGR.	ŚCIEŻKA D: KOSZT NA GRUPĘ 20 OW W PRZELICZ. NA MINIM. WYNAGR.
DZIAŁANIA NIESTANDARDOWE I INNOWACYJNE DOSTAWCY USŁUG PLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH PROJEKTÓW OBLIGACJI SPOŁECZNEJ		
A2 [1] GRUPOWE DZIAŁ. WSPIER. MOTYW. - KOSZTY ODBIORCÓW WSPARCIA	40	40
A2 [1] GRUPOWE DZIAŁ. WSPIER. MOTYW. - KOSZTY TUTORÓW	10	10
A2 REALIZACJA SPECYF. POTRZ. [1] KOSZTY WSPARCIA OW	15	15
A2.1 REALIZ. SPECYF. POTRZ. [TYP 1] DZIAŁ. TUTORA	5	5
A2.2 REALIZACJA SPECYF. POTRZ. [TYP 2] KOSZTY WSPARCIA OW	11,25	11,25
A2.2 REALIZACJA SPECYF. POTRZ. [TYP 2] DZIAŁANIA TUTORA	7,5	7,5
A3 OPIEKA TUTORA W TRAKCIE SZKOLEŃ	34	26
KOSZTY ZAKUPU USŁUG SZKOLENIOWYCH	42,5	32,5
K-TY DODATKOWE ZWIĄZANE ZE SZKOLENIAMI	28,9	22,1
A4 OPIEKA TUTORA DLA OW W CYKLU "PIERWSZE PRACE"	18	27
A5 - A8 OPIEKA TUTORA DLA PRACUJĄCYCH	66,6	39,6
A0 - WSPARCIE DLA OW, KTÓRZY UZUPEŁNIAJĄ WYKSZTAŁCENIE I NIE PODJĘLI PRACY LUB PRZERYWAJĄ ZATRUDNIENIE	43,75	45,75
RAZEM KOSZT WSPARCIA NA DZIAŁANIA NIESTANDARDOWE I INNOWACYJNE	322,5	281,7
KOSZT NIESTANDARDOWEGO WSPARCIA I ZASTOSOWANIA INNOWACJI PER CAPITA	16,125	14,09
KOSZT WSPARCIA NA DZIAŁANIA STANDARDOWE	119,4	155,95
RAZEM KOSZTY WSPARCIA OGÓŁEM	441,90	437,65
RAZEM KOSZTY WSPARCIA PER CAPITA	22,10	21,88

Uwzględniając wszystkie koszty aktywizacji (zarówno na działania standardowe jak i innowacyjne), średni koszt aktywizacji jednego Odbiorcy Wsparcia wyniesie ok. 22-krotność minimalnego wynagrodzenia. Wynika to z długiego okresu obejmowania Odbiorców Wsparcia działaniami projektu. Dodatkowym argumentem przemawiającym na korzyść zastosowania obligacji społecznych jest

jednakże wysoki planowany do osiągnięcia wskaźnik efektywności zatrudnieniowej oraz trwałość zatrudnienia.

Wyższy koszt działań aktywizacyjnych per capita realizowanych przez Dostawcę Usług w projektach z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych powinien służyć uzyskaniu efektywności zatrudnieniowej:

- 180 dni zatrudnienia: 72,5% Odbiorców Wsparcia,
- 365 dni zatrudnienia: 72,5% Odbiorców Wsparcia,
- 540 dni (18 miesięcy) zatrudnienia: 25% Odbiorców Wsparcia,
- 730 dni (24 miesiące) zatrudnienia: 7,5% Odbiorców Wsparcia.

Należy tu jednak podkreślić, że w zleceniu działań aktywizacyjnych badane jest jedynie osiągnięcie tylko pierwszego z powyższych wskaźników (i krótszych okresów zatrudnienia wynoszących 14 i 90 dni).

Realizacja usług społecznych będzie podzielona pomiędzy instytucje publiczne działające w ramach Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych oraz niepublicznego Dostawcę Usług (co od strony kosztowej łącznie prezentują tabele 11a i 11b) oraz będą realizowane przy ich wielostronnym uzgodnieniu i na rzecz realizacji głównego celu projektu – doprowadzenia do trwałego zatrudnienia Odbiorców Wsparcia, co także jest **innowacją w odniesieniu do aktywizacji osób bezrobotnych**.

Tabela 11a. Łączne koszty działań Dostawcy Usług na doprowadzenie do zatrudnienia Odbiorców Wsparcia aktywizowanych w oparciu o Zindywidualizowaną Ścieżkę Postępowania typu A.

	OSOBY	MIESIĄCE / ILOŚĆ	OSOBO-MIESIĄCE	WSK. MINIM. WYN.	KOSZT W PRZELICZ. NA MIN. WYNAGR.
A2 [1] POZNANIE, ROZPOZNANIE POTRZEB ODBIORCY WSPARCIA	20	1	20	2	40
A2 [1] DZIAŁANIA AKTYWIZUJĄCE	20	1	20	1,2	24
A2 [1] GRUPOWE DZIAŁ. WSPIER. MOTYW. - KOSZTY ODBIORCÓW WSPARCIA	20	1		2	40
A2 [1] GRUPOWE DZIAŁ. WSPIER. MOTYW. - KOSZTY TUTORA	20	1		0,5	10
A2 [2] - ŚPA TUTOR + SPECJALIŚCI	20			1,75	35
A2 [2] BADANIA MEDYCyny PRACY	20	1		0,1	2
A2.1 REALIZ. SPECYF. POTRZ. [TYP 1] KOSZTY ODBIORCÓW WSPARCIA	10	1		1,5	15
A2.1 REALIZ. SPECYF. POTRZ. [TYP 1] DZIAŁ. TUTORA	10	1		0,5	5
A2.2 REALIZACJA SPECYF. POTRZ. [TYP 2] KOSZTY WSPARCIA OW	15	1		0,75	11,25
A2.2 REALIZACJA SPECYF. POTRZ. [TYP 2] DZIAŁANIA TUTORA	15	1		0,5	7,5
A2.3 DZIAŁANIA AKTYWIZUJĄCE I POŚREDNICTWO PRACY REALIZOWANE PRZEZ TUTORA	16	1		1,15	18,4
A3 OPIEKA TUTORA W TRAKCIE SZKOLEŃ	17	1		2	34
KOSZTY ZAKUPU USŁUG SZKOLENIOWYCH	17	1		2,5	42,5
K-TY DODATKOWE ZWIĄZANE ZE SZKOLENIAMI	17	1		1,7	28,9
A4 OPIEKA TUTORA DLA OW W CYKLU "PIERWSZE PRACE"	6	6	36	0,5	18
A5 - A8 OPIEKA TUTORA DLA PRACUJĄCYCH			222	0,3	66,6
A0 - WSPARCIE DLA OW, KTÓRZY UZUPEŁNIAJĄ WYKSZTAŁCENIE I NIE PODJĘLI PRACY LUB PRZERYWAJĄ ZATRUDNIENIE			175	0,25	43,75
RAZEM KOSZTY DZIAŁAŃ W ZINTEGROWANEJ ŚCIEŻCE POSTĘPOWANIA TYPU A PRZELICZONE NA WSKAŹNIK MINIMALNEGO WYNAGRODZENIA					441,90
KOSZT WSPARCIA OW FINANSOWANY PRZEZ INWESTORA PER CAPITA PRZELICZONY NA WSKAŹNIK MINIMALNEGO WYNAGRODZENIA					22,10

Tabela 11b. Łączne koszty działań Dostawcy Usług na doprowadzenie do zatrudnienia Odbiorców Wsparcia aktywizowanych w oparciu o Zindywidualizowaną Ścieżkę Postępowania typu D.

	OSOBY	MIESIĄCE	OSOBO- MIESIĄCE	WSK. MINIM. WYN.	KOSZT W PRZELICZ. NA MINIM. WYNAGR.
A2 [1] POZNANIE, ROZPOZNANIE POTRZEB ODBIORCY WSPARCIA	20	2	40	2	80,00
A2 [1] DZIAŁANIA AKTYWIZUJĄCE	20	1	20	1,2	24,00
A2 [1] GRUPOWE DZIAŁ. WSPIER. MOTYW. - KOSZTY ODBIORCÓW WSPARCIA	20	1		2	40,00
A2 [1] GRUPOWE DZIAŁ. WSPIER. MOTYW. - KOSZTY TUTORA	20	1		0,5	10,00
A2 [2] - ŚPA TUTOR + SPECJALIŚCI	20	1		1,75	35,00
A2 [2] BADANIA MEDYCYNY PRACY	20	1		0,1	2,00
A2 REALIZ. SPECYF. POTRZ. [1] KOSZTY WSPARCIA OW	10	1		1,5	15,00
A2 REALIZ. SPECYF. POTRZ. [1] DZIAŁ. TUTORA	10	1		0,5	5,00
A2 REALIZACJA SPECYF. POTRZ. [2] KOSZTY WSPARCIA OW	15	1		0,75	11,25
A2 REALIZACJA SPECYF. POTRZ. [2] DZIAŁANIA TUTORA	15	1		0,5	7,50
A2.3 DZIAŁANIA AKTYWIZUJĄCE I POŚREDNICTWO PRACY REALIZOWANE PRZEZ TUTORA	13	1		1,15	14,95
A3 OPIEKA TUTORA W TRAKCIE SZKOLEŃ	13	1		2	26,00
KOSZTY ZAKUPU USŁUG SZKOLENIOWYCH	13	1		2,5	32,50
K-TY DODATKOWE ZWIĄZANE ZE SZKOLENIAMI	13	1		1,7	22,10
A4 OPIEKA TUTORA DLA OW W CYKLU "PIERWSZE PRACE"	9	6	54	0,5	27,00
A5 - A8 OPIEKA TUTORA DLA PRACUJĄCYCH			132	0,3	39,60
A0 - WSPARCIE DLA OW, KTÓRZY UZUPEŁNIAJĄ WYKSZTAŁCENIE I NIE PODJĘLI PRACY LUB PRZERYWAJĄ ZATRUDNIENIE			183	0,25	45,75
RAZEM KOSZTY DZIAŁAŃ W ZINTEGROWANEJ ŚCIEŻCE POSTĘPOWANIA TYPU D PRZELICZONE NA WSKAŹNIK MINIMALNEGO WYNAGRODZENIA					437,65
KOSZT WSPARCIA OW FINANSOWANEGO PRZEZ INWESTORA PER CAPITA PRZELICZONY NA WSKAŹNIK MINIMALNEGO WYNAGRODZENIA					21,88

Koszty realizowanej przez Dostawcę Usług w oparciu o środki Inwestora aktywizacji Odbiorców Wsparcia są dość podobne dla obu Zindywidualizowanych Ścieżek Postępowania – wyniosą one w zaokrągleniu 22-krotność minimalnego wynagrodzenia (22,10 dla Ścieżki A oraz 21,88 dla Ścieżki D), co odpowiada kwocie ok. 44.000 złotych w cenach z 2017 roku.

Wartości nakładów aktywizacyjnych proponowanych dla Modelu wdrażania instrumentu obligacji społecznych w obszarze polityki rynku pracy nie można porównywać z instrumentami stosowanymi obecnie. Wynika to z braku punktu

odniesienia do uzyskiwanych efektów – w zleceniu działań aktywizacyjnych najwyższy objęty analizą wskaźnik efektywności zatrudnienia wynosi 180 dni, podczas gdy w Modelu zakłada się osiągnięcie wskaźników od co najmniej 1 roku do 2 lat i dalszego pozostawania Odbiorców Wsparcia w zatrudnieniu po zakończeniu realizacji projektu.

VI.2 ZYSK (BONUS) DLA INWESTORA.

Regulamin konkursu zawiera szereg przykładów wdrażania instrumentu obligacji społecznych w różnych krajach. Analiza zarówno tych przykładów, jak i innych dostępnych w internecie modeli wdrażania obligacji pozwala na stwierdzenie, że każdy z nich odrębnie reguluje kwestie rozliczeń pomiędzy Zarządcą Obligacji a Inwestorem.

Proponuje się przyjęcie następujących rozwiązań:

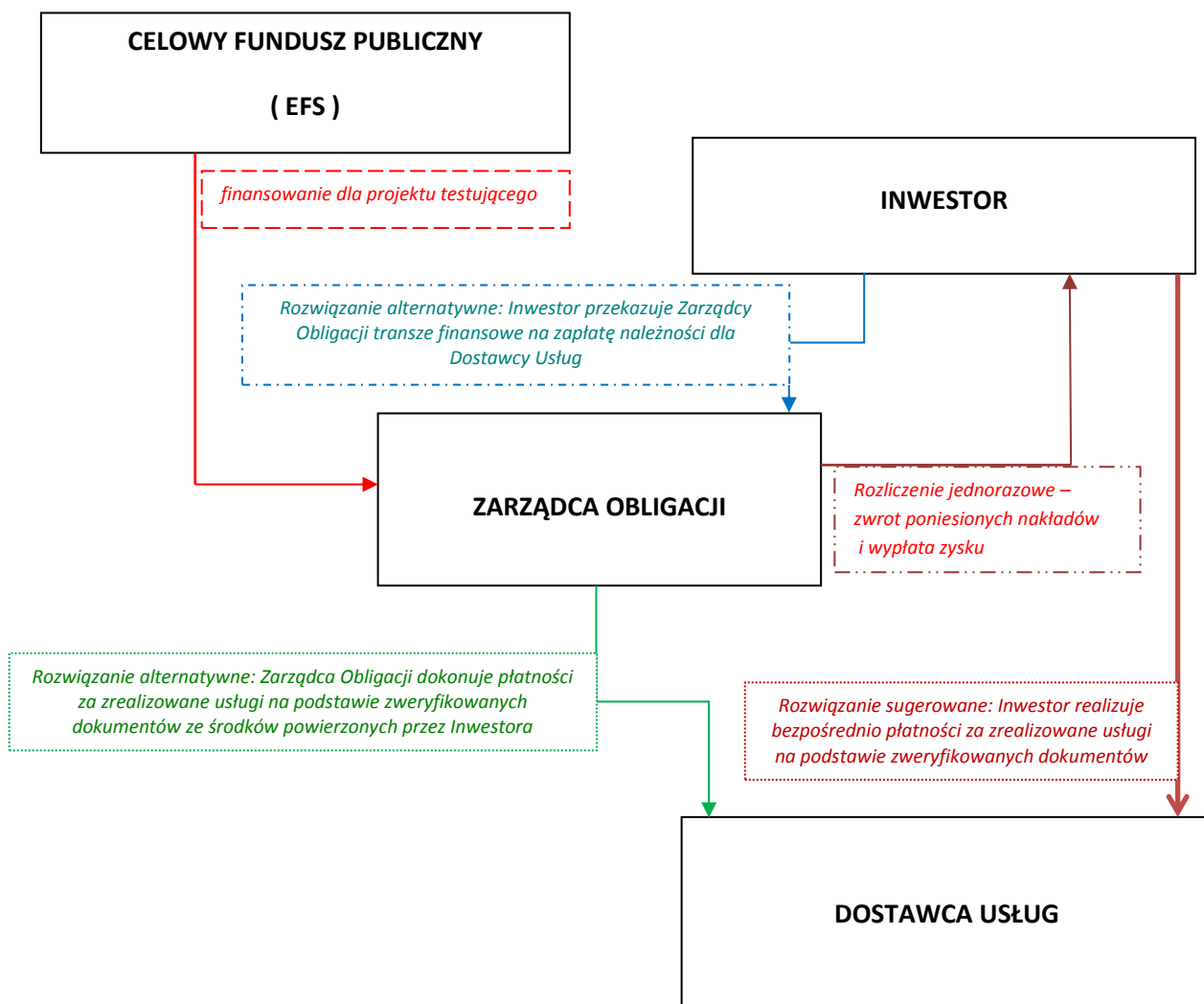
- dla modelu: wypłata zysku będzie uzależniona od osiągnięcia określonego poziomu wskaźników jakościowych zatrudnienia, co zaprezentowano w rozdziale V;
- dla projektu testującego: z uwagi na pilotażowy charakter proponuje się zagwarantowanie Inwestorowi prawa do otrzymania części zysku niezależnie od osiągniętych rezultatów. Zysk gwarantowany będzie jednak niższy od możliwego do osiągnięcia zysku maksymalnego, co powinno skłonić Inwestora do takiego zaangażowania się w proces monitorowania Dostawcy Usług, aby działania przynosiły możliwie najlepsze efekty.

VI.2.1 ZAŁOŻENIA SCHEMATU PŁATNOŚCI NA RZECZ INWESTORA.

Schemat płatności musi uwzględniać specyfikę instrumentu obligacji społecznych, która różni się od dotychczasowych rozwiązań. Obecny system realizacji usług społecznych opiera się o dwa podmioty: zleceniodawcę i usługodawcę (wykonawcę). Instrument obligacji społecznych wprowadza trzecią stronę – Inwestora, który finansuje (bezpośrednio lub poprzez Pośrednika lub poprzez Zarządcę Obligacji) działania Dostawcy Usług.

Ogólną koncepcję przepływów finansowych przedstawiono na poniższym schemacie.

Schemat 11: przepływy finansowe pomiędzy głównymi stronami projektu testującego.

W porównaniu do najczęściej stosowanych form finansowania inwestycji należy uwzględnić następujące czynniki:

- 1) nie można zastosować analogii z finansowaniem opartym o kredyt bankowy, gdyż Inwestor nie może wycofać się z finansowania inwestycji nawet w sytuacji, gdy Dostawca Usług nie osiąga zakładanych rezultatów/efektów. Wprawdzie w finalnej umowie z Inwestorem, która będzie elementem wniosku o dofinansowanie projektu II etapu określone zostaną, przez Inwestora, szczegółowe zasady kontroli działań Dostawcy Usług, jednakże będą one służyć monitorowaniu postępu realizacji projektu i nie będą mogły być podstawą do rozwiązania umowy o finansowanie inwestycji;
- 2) nie można zastosować analogii z finansowaniem opartym o model venture capital, gdyż Inwestor nie przejmuje zarządzania nad projektem ani nie zawiera umowy z Dostawcą Usług w pełnym zakresie, gdyż obie te sfery zastrzeżone zostały do obowiązków Zarządcy Obligacji. Zaprezentowane

wcześniej rozwiązania dopuszczają jedynie zawarcie umowy bezpośredniego finansowania działań Dostawcy Usług, jednakże płatności będą dokonywane po weryfikacji dokumentów płatniczych przez Zarządcę Obligacji.

Biorąc powyższe pod uwagę, dla projektu testującego założono, że:

- 1) Inwestor otrzyma zwrot całości nakładów poniesionych na realizację tego projektu;
- 2) w zamian za utratę bezpośredniego wpływu na zarządzanie projektem Inwestor musi mieć zagwarantowany zysk od całości poniesionych nakładów, z jednej strony atrakcyjny poziomem, jednakże niższy od zysku maksymalnego.

Realizacja projektu testującego pozwoli na zweryfikowanie założenia modelowego, że Inwestor otrzyma zwrot poniesionych nakładów proporcjonalnie do stopnia realizacji minimalnego wskaźnika końcowego, przy uwzględnieniu niemierzalnych efektów społecznych.

Założenie dodatkowe: relacja zysk – czas trwania inwestycji.

Jakkolwiek schemat przepływów pieniężnych przewiduje zaangażowanie środków Inwestora transzami, nie będzie to brane pod uwagę przy ustaleniu poziomu zysku dla Inwestora. Zakłada się, że:

- faktyczna wartość inwestycji zostanie ustalona wynikowo na koniec realizacji projektu testującego,
- wartość zysku będzie liczona za pełen 3-letni okres realizacji projektu.

VI.2.2. OKREŚLENIE POZIOMU ZYSKU DLA INWESTORA.

Ustalenie zasad naliczenia zysku dla Inwestora jest elementem pozwalającym na oszacowanie wartości tego kosztu. Szacunku dokonano w oparciu o wszystkie wcześniej pokazane koszty realizacji projektu testującego i następujące założenia:

- 1) zgodnie z założeniami utworzona zostanie rezerwa w wysokości 15% wartości działań zrealizowanych przez Dostawcę Usług na pokrycie kosztów obecnie nieprzewidywalnych;
- 2) osiągnięty zostanie maksymalny pułap wskaźników jakościowych zatrudnienia (zgodnie z założeniami przedstawionymi w rozdziale V.3.3.), dzięki czemu Inwestor otrzyma zysk w maksymalnej wysokości.

Tabela 12. Kalkulacja wysokości zysku maksymalnego dla Inwestora.

Podstawa naliczenia: koszty poniesione na działania zrealizowane przez Dostawcę Usług

w przeliczeniu na minimalne wynagrodzenie

Poziom cen: 2017 rok

Najniższe wynagrodzenie: **2 000 zł**

Zrealizowane przez Dostawcę Usług i sfinansowane przez Inwestora koszty aktywizacji Odbiorców Wsparcia w ramach Zintegrowanej Ścieżki Postępowania typu A:	441,90
Zrealizowane przez Dostawcę Usług i sfinansowane przez Inwestora koszty aktywizacji Odbiorców Wsparcia w ramach Zintegrowanej Ścieżki Postępowania typu D:	437,65
Razem:	879,55
Rezerwa (15% wydatków) na działania i koszty nieprzewidziane	131,9325
RAZEM WYDATKI SFINANSOWANE PRZEZ INWESTORA W PRZELICZENIU NA MINIMALNE WYNAGRODZENIE:	1 011,48
RAZEM WYDATKI SFINANSOWANE PRZEZ INWESTORA W ZŁOTYCH:	2 022 965
3-letnia łączna stawka procentowa zysku maksymalnego	30,26%
POZIOM ZYSKU INWESTORA W WIELOKROTNOŚCI MINIMALNEGO WYNAGRODZENIA	306,075
WARTOŚĆ BRUTTO ZYSKU MAKSYMALNEGO INWESTORA W PRZELICZENIU NA PLN:	612 149,21 zł

Jak już wcześniej wskazano, poziom zysku (oferowane oprocentowanie) wynika z warunków panujących na rynkach finansowych. Projektodawcy zamierzający zastosować instrument obligacji społecznych muszą wziąć pod uwagę konkurencję, jaką stanowią np. fundusze pieniężne w otwartych towarzystwach funduszy inwestycyjnych czy fundusze lokacyjne w zamkniętych TFI, oferujące roczną stopę zysku na poziomie do 5,5%. Obniżenie progu zysku mogłoby nastąpić w przypadku ogłoszenia przetargu nieograniczonego lub konkursu opartego o ustawę wdrożeniową na usługę inwestora, jednakże przy potencjalnym braku oferentów należy do takich oczekiwań podchodzić z dużą ostrożnością.

Na podstawie danych zawartych we wcześniejszych tabelach sporządzono końcowe zestawienie wszystkich kosztów realizacji projektu testującego w ich maksymalnej wysokości.

Tabela 13a. Zestawienie przewidywanych maksymalnych kosztów realizacji projektu testującego.

Specyfikacja kosztów	Wartość w przeliczeniu na wielokrotność minimalnego wynagrodzenia (poziom cen: 2017 r.)	Udział % w strukturze kosztów projektu OGÓŁEM	Prefinansowanie / Finansowanie końcowe
Aktywizacja OW ze Ścieżki A	441,900	19,03%	INWESTOR / EFS+BP/FUNDUSZ CELOWY
Aktywizacja OW ze Ścieżki D	437,650	18,85%	INWESTOR / EFS+BP/FUNDUSZ CELOWY
Rezerwa na wydatki nieprzewidziane (15% od wartości kosztów aktywizacji)	131,933	5,68%	INWESTOR / EFS+BP/FUNDUSZ CELOWY
RAZEM WARTOŚĆ INWESTYCJI	1 011,483	43,56%	2 022 965 zł
Zysk dla Inwestora	306,075	13,18%	EFS + BP / FUNDUSZ CELOWY
Koszty bezpośrednie Partnerów Projektu	913,370	39,33%	EFS + BP/FUNDUSZ CELOWY
RAZEM KOSZTY BEZPOŚREDNIE	2 230,927	96,07%	4 461 854 zł
AUDYT i inne koszty pośrednie – 10% kosztów bezpośrednich Partnerów Projektu	91,337	3,93%	EFS + BP / FUNDUSZ CELOWY
OGÓŁEM KOSZTY PROJEKTU	2 322,264	100,00%	4 644 528 zł

Powyższy szacunek obejmuje prognozowane koszty realizacji projektu testującego. Dla modelowego Projektu Obligacji Społecznych sporządzono odrębny szacunek uwzględniający inny poziom wydatków realizowanych przez instytucje publiczne.

Tabela 13b. Zestawienie przewidywanych maksymalnych kosztów realizacji modelowego Projektu Obligacji Społecznych.

Specyfikacja kosztów	Wartość w przeliczeniu na wielokrotność minimalnego wynagrodzenia (poziome cen: 2017 r.)	Udział % w strukturze kosztów projektu OGÓŁEM	Prefinansowanie / Finansowanie końcowe
Aktywizacja OW ze Ścieżki A	441,900	23,45%	INWESTOR / EFS+BP/FUNDUSZ CELOWY
Aktywizacja OW ze Ścieżki D	437,650	23,23%	INWESTOR / EFS+BP/FUNDUSZ CELOWY
Rezerwa na wydatki nieprzewidziane (15% od wartości kosztów aktywizacji)	131,933	7,00%	INWESTOR / EFS+BP/FUNDUSZ CELOWY
RAZEM WARTOŚĆ INWESTYCJI	1 011,483	53,68%	2 022 965 zł
Koszty bezpośrednie Partnerów Projektu	515,225	27,34%	EFS + BP/FUNDUSZ CELOWY
Zysk dla Inwestora	306,075	16,24%	EFS + BP / FUNDUSZ CELOWY
RAZEM KOSZTY BEZPOŚREDNIE	1 832,782	97,27%	3 665 564 zł
AUDYT i inne koszty pośrednie – 10% kosztów bezpośrednich Partnerów Projektu	51,523	2,73%	EFS + BP /FUNDUSZ CELOWY
OGÓŁEM KOSZTY PROJEKTU	1 884,305	100,00%	3 768 609 zł

W obu wariantach szacunku kosztów założono, że w ramach kosztów pośrednich zostaną sfinansowane przede wszystkim koszty monitoringu i ewaluacji prowadzonej w formie zadania audytowego oraz typowe koszty pośrednie związane z podróżami służbowymi i usługami bankowymi. Ponieważ będą one dotyczyć personelu instytucji publicznych uczestniczących w działaniach projektowych za podstawę do ich naliczenia przyjęto równowartość 10% kosztów bezpośrednich przypadających na te właśnie instytucje.

VI.3. SZACUNEK KORZYŚCI DLA BUDŻETÓW PUBLICZNYCH.

Oszacowanie korzyści dla budżetów publicznych (dodatkowych wpływów oraz uzyskanych oszczędności) odzwierciedla efekty doprowadzenia 29 Odbiorców Wsparcia (16 osób w Ścieżce A oraz 13 osób w Ścieżce D) do trwałego zatrudnienia (w poziomie cen 2017 r.).

Przez budżety publiczne rozumie się łącznie budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego oraz publiczne państwowe fundusze celowe zasilane środkami generowanymi przez osoby pracujące: Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Narodowy Fundusz Zdrowia, Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W poniższej tabeli zaprezentowano kalkulację przychodów budżetów publicznych uwzględniającą obowiązujący w IV kwartale 2017 r. zakres obciążeń publiczno-prawnych związanych z wynagrodzeniami.

Tabela 14a. Oszacowanie korzyści budżetów publicznych w wyniku realizacji projektu testującego.

	PROJEKT TESTUJĄCY	LATA PO ZAKOŃCZENIU REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO						
		N+1	N+2	N+3	N+4	N+5	N+6	
OGÓŁEM OSOBOMIESIĘCY PRACY Z WYNAGRODZENIEM 100% NW	338	348	348	348	348	348	348	
SKŁADKA EMERYTALNA 9,76% (PRACOWNIK)	32,989	33,965	33,965	33,965	33,965	33,965	33,965	
SKŁADKA RENTOWA 1,50% (PRACOWNIK)	5,070	5,220	5,220	5,220	5,220	5,220	5,220	
UBEZPIECZENIE CHOROBY 2,45%	8,281	8,526	8,526	8,526	8,526	8,526	8,526	
UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE NFZ 7,77%	26,263	27,040	27,040	27,040	27,040	27,040	27,040	
ZALICZKA PIT 7,67% (PRACOWNIK)	25,925	26,692	26,692	26,692	26,692	26,692	26,692	
WSKAŹNIK DO PODSTAWY BRUTTO II: 120,61%								
NAJNIŻSZE WYNAGRODZENIA (SUMA) PRZELICZONE NA BRUTTO II	407,662	419,723	419,723	419,723	419,723	419,723	419,723	
SKŁADKA EMERYTALNA 8,09% (PRACODAWCA)	32,980	33,956	33,956	33,956	33,956	33,956	33,956	
SKŁADKA RENTOWA 5,39% (PRACODAWCA)	21,973	22,623	22,623	22,623	22,623	22,623	22,623	
UBEZPIECZENIE WYPADKOWE 1,49% (PRACODAWCA)	6,074	6,254	6,254	6,254	6,254	6,254	6,254	
FUNDUSZ PRACY 2,03% (PRACODAWCA)	8,276	8,520	8,520	8,520	8,520	8,520	8,520	
FGŚP 0,08% (PRACODAWCA)	0,326	0,336	0,336	0,336	0,336	0,336	0,336	
RAZEM PRZYCHODY PUBLICZNE POWSTAŁE W WYNIKU REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO	575,817	592,853	592,853	592,853	592,853	592,853	592,853	
OSOBOMIESIĄCE PRACY (BEZ WZGLĘDU NA WYSOKOŚĆ WYNAGRODZENIA)	425	348	348	348	348	348	348	
[PLAN] OSZCZĘDNOŚĆ PUP NA UBEZPIECZENIU ZDROWOTNYM	60	ZŁ/OSOBOM-C	12,75	10,44	10,44	10,44	10,44	10,44
[PLAN] OSZCZĘDNOŚĆ OPS NA ZASIŁKACH Z POMOCY SPOŁ.	500	ZŁ/OSOBOM-C	106,25	87	87	87	87	87
PRZYCHODY BUDŻETÓW PUBLICZNYCH W OKRESIE REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO	694,817	690,293	690,293	690,293	690,293	690,293	690,293	
PRZYCHODY BUDŻETÓW PUBLICZNYCH NARASTAJĄCO (PO ZAKOŃCZENIU REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO)		1 385,11	2 075,40	2 765,70	3 455,99	4 146,28	4 836,58	
KOSZT OGÓŁEM REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO	2 322,26	2 322,26	2 322,26	2 322,26	2 322,26	2 322,26	2 322,26	
PRZYCHODY BUDŻETÓW PUBLICZNYCH JAKO % WARTOŚCI PROJEKTU	29,92%	29,73%	29,73%	29,73%	29,73%	29,73%	29,73%	
PRZYCHODY BUDŻETÓW NARASTAJĄCO JAKO % WARTOŚCI PROJEKTU	29,92%	59,64%	89,37%	119,09%	148,82%	178,54%	208,27%	

Objaśnienie: wszystkie wartości liczbowe zostały podane w przeliczeniu na wielokrotność najniższego wynagrodzenia (według stanu obowiązującego w 2017 roku, tj. 2.000 zł/miesiąc).

Tabela 14b. Oszacowanie korzyści budżetów publicznych w wyniku realizacji modelowego Projektu Obligacji Społecznych.

	PROJEKT TESTUJĄCY	LATA PO ZAKOŃCZENIU REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO					
		N+1	N+2	N+3	N+4	N+5	N+6
OGÓŁEM OSOBOMIESIĘCY PRACY Z WYNAGRODZENIEM 100% NW	338	348	348	348	348	348	348
SKŁADKA EMERYTALNA 9,76% (PRACOWNIK)	32,989	33,965	33,965	33,965	33,965	33,965	33,965
SKŁADKA RENTOWA 1,50% (PRACOWNIK)	5,070	5,220	5,220	5,220	5,220	5,220	5,220
UBEZPIECZENIE CHOROBY 2,45%	8,281	8,526	8,526	8,526	8,526	8,526	8,526
UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE NFZ 7,77%	26,263	27,040	27,040	27,040	27,040	27,040	27,040
ZALICZKA PIT 7,67% (PRACOWNIK)	25,925	26,692	26,692	26,692	26,692	26,692	26,692
WSKAŹNIK DO PODSTAWY BRUTTO II: 120,61%							
NAJNIŻSZE WYNAGRODZENIA (SUMA) PRZELICZONE NA BRUTTO II	407,662	419,723	419,723	419,723	419,723	419,723	419,723
SKŁADKA EMERYTALNA 8,09% (PRACODAWCA)	32,980	33,956	33,956	33,956	33,956	33,956	33,956
SKŁADKA RENTOWA 5,39% (PRACODAWCA)	21,973	22,623	22,623	22,623	22,623	22,623	22,623
UBEZPIECZENIE WYPADKOWE 1,49% (PRACODAWCA)	6,074	6,254	6,254	6,254	6,254	6,254	6,254
FUNDUSZ PRACY 2,03% (PRACODAWCA)	8,276	8,520	8,520	8,520	8,520	8,520	8,520
FGŚP 0,08% (PRACODAWCA)	0,326	0,336	0,336	0,336	0,336	0,336	0,336
RAZEM PRZYCHODY PUBLICZNE POWSTAŁE W WYNIKU REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO	575,817	592,853	592,853	592,853	592,853	592,853	592,853
OSOBOMIESIĄCE PRACY (BEZ WZGLĘDU NA WYSOKOŚĆ WYNAGRODZENIA)	425	348	348	348	348	348	348
[PLAN] OSZCZĘDNOŚĆ PUP NA UBEZPIECZENIU ZDROWOTNYM	60	ZŁ/OSOBOM-C	12,75	10,44	10,44	10,44	10,44
[PLAN] OSZCZĘDNOŚĆ OPS NA ZASIŁKACH Z POMOCY SPOŁ.	500	ZŁ/OSOBOM-C	106,25	87	87	87	87
PRZYCHODY BUDŻETÓW PUBLICZNYCH W OKRESIE REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO	694,817	690,293	690,293	690,293	690,293	690,293	690,293
PRZYCHODY BUDŻETÓW PUBLICZNYCH NARASTAJĄCO (PO ZAKOŃCZENIU REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO)		1 385,11	2 075,40	2 765,70	3 455,99	4 146,28	4 836,58
KOSZT OGÓŁEM REALIZACJI PROJEKTU	1 884,30	1 884,30	1 884,30	1 884,30	1 884,30	1 884,30	1 884,30
PRZYCHODY BUDŻETÓW PUBLICZNYCH JAKO % WARTOŚCI PROJEKTU	36,87%	36,63%	36,63%	36,63%	36,63%	36,63%	36,63%
PRZYCHODY BUDŻETÓW NARASTAJĄCO JAKO % WARTOŚCI PROJEKTU	36,87%	73,51%	110,14%	146,78%	183,41%	220,04%	256,68%

Objaśnienie: wszystkie wartości liczbowe zostały podane w przeliczeniu na wielokrotność najniższego wynagrodzenia (według stanu obowiązującego w 2017 roku, tj. 2.000 zł/miesiąc).

Łączny koszt realizacji projektu testującego dla grupy 40 Odbiorców Wsparcia został oszacowany na około 4.644,5 tys. PLN (co odpowiada wartości przeliczeniowej nieco ponad 2.322 wielokrotności minimalnego wynagrodzenia w poziomie z 2017 roku). W okresie realizacji projektu pilotażowego budżety publiczne i państwowe fundusze celowe powinny uzyskać związane z podjęciem trwałego zatrudnienia przez Odbiorców Wsparcia dodatkowe przychody lub oszczędności na wydatkach związanych z różnymi formami pomocy społecznej, w tym także składkach na ubezpieczenie zdrowotne osób bezrobotnych w planowanej kwocie ok. 1.389,6 tys. zł, co odpowiada wartości przeliczeniowej 694,82 wielokrotności minimalnego wynagrodzenia z 2017 roku i stanowi blisko 30% łącznych wydatków projektu testującego.

Należy jednak zauważyć, że celem projektu ma być doprowadzenie do trwałego zatrudnienia, zatem Odbiorcy Wsparcia pozostaną w zatrudnieniu mimo zakończenia realizacji projektu a budżety publiczne będą w kolejnych latach osiągać z tego tytułu zarówno dodatkowe wpływy jak i oszczędności.

Przewiduje się, że w trzecim roku po zakończeniu realizacji projektu testującego suma korzyści (dodatkových przychodów i oszczędności) budżetów publicznych przekroczy wysokość poniesionych nakładów (wartość projektu) o ok. 20%.

Dla modelowych Projektów Obligacji Społecznych relacja kosztowo-przychodowa jest lepsza; pełen zwrot poniesionych nakładów łącznie z zyskiem Inwestora powinien nastąpić w drugim roku po zakończeniu jego realizacji a uzyskana nadwyżka finansowa powinna wynieść około 10% pełnych kosztów realizacji takiego projektu.

VI.4. ALGORYTM BUDŻETOWANIA PROJEKTÓW OBLIGACJI SPOŁECZNYCH.

Oszacowane we wcześniejszych tabelach koszty wszystkich etapów działań na rzecz Odbiorców Wsparcia oraz wszystkich zaangażowanych w ten proces instytucji publicznych i Dostawcy Usług, przedstawione w ujęciu per capita, pozwalają na zaprojektowanie **algorytmu budżetowania projektów realizowanych z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych.**

W tabelach 15a i 15b prezentuje się algorytm budżetowania projektów realizowanych z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych dla projektu testującego i modelowego Projektu Obligacji Społecznych.

Tabela 15a. Algorytm budżetowania projektów realizowanych z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych dla projektu testującego.

	ŚCIEŻKA A: KOSZT PER CAPITA W PRZELICZ. NA MINIM. WYNAGR.	ŚCIEŻKA D: KOSZT PER CAPITA W PRZELICZ. NA MINIM. WYNAGR.
1. KOSZT STANDARDOWEGO WSPARCIA (FINANSOWANIE PRZEZ INWESTORA)	5,970	7,798
2. KOSZT NIESTANDARDOWEGO WSPARCIA I ZASTOSOWANIA INNOWACJI (FINANSOWANIE PRZEZ INWESTORA)	16,125	14,085
3. REZERWA 15% NA DZIAŁANIA DODATKOWE ZLECONY PRZEZ KONSyliUM SPOŁECZNE (FINANSOWANIE PRZEZ INWESTORA)	3,314	3,282
4. ZYSK INWESTORA (30,26% OD SUMY POZYCJI 1-3)	7,689	7,615
5. KOSZTY BEZPOŚREDNIE PONOSZONE PRZEZ PUBLICZNYCH PARTNERÓW PROJEKTU	22,775	22,894
6. KOSZTY POŚREDNIE (10% KOSZTÓW BEZPOŚREDNICH PARTNERÓW PUBLICZNYCH Z POZYCJI 5.)	2,277	2,289
ŁĄCZNY KOSZT AKTYWIZACJI (SUMA POZYCJI 1 - 6)	58,150	57,963

Przy uwzględnieniu danych zawartych we wcześniejszych tabelach prezentujących strukturę kosztów poszczególnych grup wydatków możliwym będzie szybkie oszacowanie głównych grup wydatków budżetu projektu testującego.

Tabela 15b. Algorytm budżetowania projektów realizowanych z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych dla modelowego Projektu Obligacji Społecznych.

	ŚCIEŻKA A: KOSZT PER CAPITA W PRZELICZ. NA MINIM. WYNAGR.	ŚCIEŻKA D: KOSZT PER CAPITA W PRZELICZ. NA MINIM. WYNAGR.
1. KOSZT STANDARDOWEGO WSPARCIA (FINANSOWANIE PRZEZ INWESTORA)	5,970	7,798
2. KOSZT NIESTANDARDOWEGO WSPARCIA I ZASTOSOWANIA INNOWACJI (FINANSOWANIE PRZEZ INWESTORA)	16,125	14,085
3. REZERWA 15% NA DZIAŁANIA DODATKOWE ZLECONE PRZEZ KONSyliUM SPOŁECZNE (FINANSOWANIE PRZEZ INWESTORA)	3,314	3,282
4. ZYSK INWESTORA (30,26% OD SUMY POZYCJI 1-3)	7,689	7,615
5. KOSZTY BEZPOŚREDNIE PONOSZONE PRZEZ PUBLICZNYCH PARTNERÓW PROJEKTU	12,821	12,940
6. KOSZTY POŚREDNIE (10% KOSZTÓW BEZPOŚREDNICH PARTNERÓW PUBLICZNYCH Z POZYCJI 5.)	1,282	1,294
ŁĄCZNY KOSZT AKTYWIZACJI (SUMA POZYCJI 1 - 6)	47,201	47,014

Zaletą budżetowania opartego o powyższy algorytm jest prostota narzędzia – każdy wskaźnik mnoży się przez wartość obowiązującego w danym roku wynagrodzenia minimalnego, otrzymując w rezultacie limit kosztów projektu. Wcześniejsze tabele pokazują, że każdą z wieloczynnikowych pozycji kosztowych można dzielić na czynniki składowe, jednakże nie w każdym wypadku jest to zasadne. Inwestora nie będzie interesować, jakie działania Dostawca Usług zrealizuje, lecz na pewno zwróci uwagę na:

- ogólną kwotą inwestycji i, ewentualnie, jej rozkład w czasie,
- wysokość zysku,
- ryzyko i proponowane rozwiązania minimalizujące ryzyko.

Biorąc pod uwagę specyfikę rozwiązania w zakresie działań Dostawcy Usług oraz oczekiwania Inwestora co do efektywności należy przyjąć, że ogłaszając postępowanie dotyczące wyboru Dostawcy Usług w trybie zamówienia publicznego lub równoważnego postępowania konkursowego Zarządca Obligacji ogłosi jedynie, jaką kwotę maksymalną (bez rezerwy) przeznacza na aktywizację jednego Odbiorcy Wsparcia, natomiast nie będzie uszczegóławiać wydatków według ich rodzajów.

Wynika to z przyjęcia założenia, że Zarządca Obligacji nie może ingerować w plan działań aktywizacyjnych, jaki będzie realizowany na rzecz każdego z Odbiorców Wsparcia indywidualnie i będzie oparty o:

- treść Metryczki Odbiorcy Wsparcia, która będzie opracowana przez Konsylium Społeczne w pierwszej fazie realizacji projektu – na etapie rekrutacji,
- treść Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego, która będzie opracowana przez TUTORA w drugiej fazie realizacji projektu i która będzie włączona do kontraktu socjalnego monitorowanego przez OPS.

Uszczegółowić można zatem jedynie koszty bezpośrednio planowane do poniesienia przez uczestników Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych, co w odniesieniu do Projektu Obligacji Społecznych prezentują tabele 16a i 16b.

Tabela 16a. Uszczegółowienie kosztów ponoszonych przez uczestników Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych w ramach realizacji projektu testującego.

Działanie	KOSZTY PER CAPITA W ŚCIEŻCE A w przeliczeniu na minimalne wynagrodzenie	STRUKTURA WYDATKÓW W %	KOSZTY PER CAPITA W ŚCIEŻCE D w przeliczeniu na minimalne wynagrodzenie	STRUKTURA WYDATKÓW W %
Ścieżka A: praca psychologa i doradcy zawodowego z OW (etap rekrutacji)	0,625	2,744%		
Ścieżka D: praca psychologa i doradcy zawodowego z OW (etap rekrutacji)			1,094	4,778%
Dodatki za monitoring OW dla pracowników OPS (1 pracownik / 10 OW)	0,752	3,300%	0,752	3,283%
Dodatki za monitoring dla pracowników PUP (1 pracownik / 10 OW)	0,292	1,283%	0,292	1,277%
Dodatki specjalne dla OW - zwrot kosztów dojazdów	7,770	34,117%	7,770	33,940%
Dodatki specjalne dla OW - nagrody za utrzymanie się w zatrudnieniu	1,400	6,147%	1,050	4,586%
Dodatkowe wsparcie specjalistów na wniosek Konsylium Społecznego	0,250	1,098%	0,250	1,092%
Koszty personelu zarządzającego projektem	10,521	46,196%	10,521	45,956%
Koszty spotkań Zespołu Sterującego (2-dniowe dla 16 osób) - 13 spotkań kwartalnych	1,165	5,116%	1,165	5,089%
RAZEM:	22,775	100,000%	22,894	100,000%

Zaprezentowana powyżej struktura kosztów ponoszonych przez uczestniczące w projekcie testującym instytucje publiczne oddaje pilotażowy charakter projektu – konieczność zapewnienia ponadprzeciętnego monitorowania wymaga zaangażowania większej liczby osób wchodzących w skład personelu projektu oraz funkcjonowania międzyinstytucjonalnego zespołu kierowniczego (Zespołu Sterującego), który będzie odpowiedzialny za podejmowanie działań korygujących plan w taki sposób, aby możliwym było uzyskanie pozytywnego wyniku testowania wdrażania innowacyjnego instrumentu obligacji społecznych.

Tabela 16b. Uszczegółowienie kosztów ponoszonych przez uczestników Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych w ramach realizacji modelowego Projektu Obligacji Społecznych.

Działanie	KOSZTY PER CAPITA W ŚCIEŻCE A w przeliczeniu na minimalne wynagrodzenie	STRUKTURA WYDATKÓW W %	KOSZTY PER CAPITA W ŚCIEŻCE D w przeliczeniu na minimalne wynagrodzenie	STRUKTURA WYDATKÓW W %
Ścieżka A: praca psychologa i doradcy zawodowego z OW (etap rekrutacji)	0,625	4,875%		
Ścieżka D: praca psychologa i doradcy zawodowego z OW (etap rekrutacji)			1,094	8,452%
Dodatki za monitoring OW dla pracowników OPS (1 pracownik / 10 OW)	0,752	5,861%	0,752	5,808%
Dodatki za monitoring dla pracowników PUP (1 pracownik / 10 OW)	0,292	2,279%	0,292	2,259%
Dodatki specjalne dla OW - zwrot kosztów dojazdów	7,770	60,603%	7,770	60,046%
Dodatki specjalne dla OW - nagrody za utrzymanie się w zatrudnieniu	1,400	10,919%	1,050	8,114%
Dodatkowe wsparcie specjalistów na wniosek Konsylium Społecznego	0,250	1,950%	0,250	1,932%
Koszty personelu zarządzającego projektem	1,733	13,513%	1,733	13,389%
RAZEM:	12,821	100,000%	12,940	100,000%

Realizacja Projektów Obligacji Społecznych, opartych o przetestowany i skorygowany w wyniku pilotażu model, nie będzie wymagać od uczestniczących w nim instytucji publicznych ani zaangażowania większej liczby pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie projektem, ani funkcjonowania międzyinstytucjonalnego zespołu kierującego w takim wymiarze, jak w przypadku pilotażu. Obrazuje to powyższa struktura kosztów, w której najbardziej istotną pozycją stały się dodatki specjalne dla Odbiorców Wsparcia na zwrot kosztów dojazdów do pracy i z powrotem, stanowiące ponad 60% wszystkich wydatków ponoszonych przez stronę publiczną.

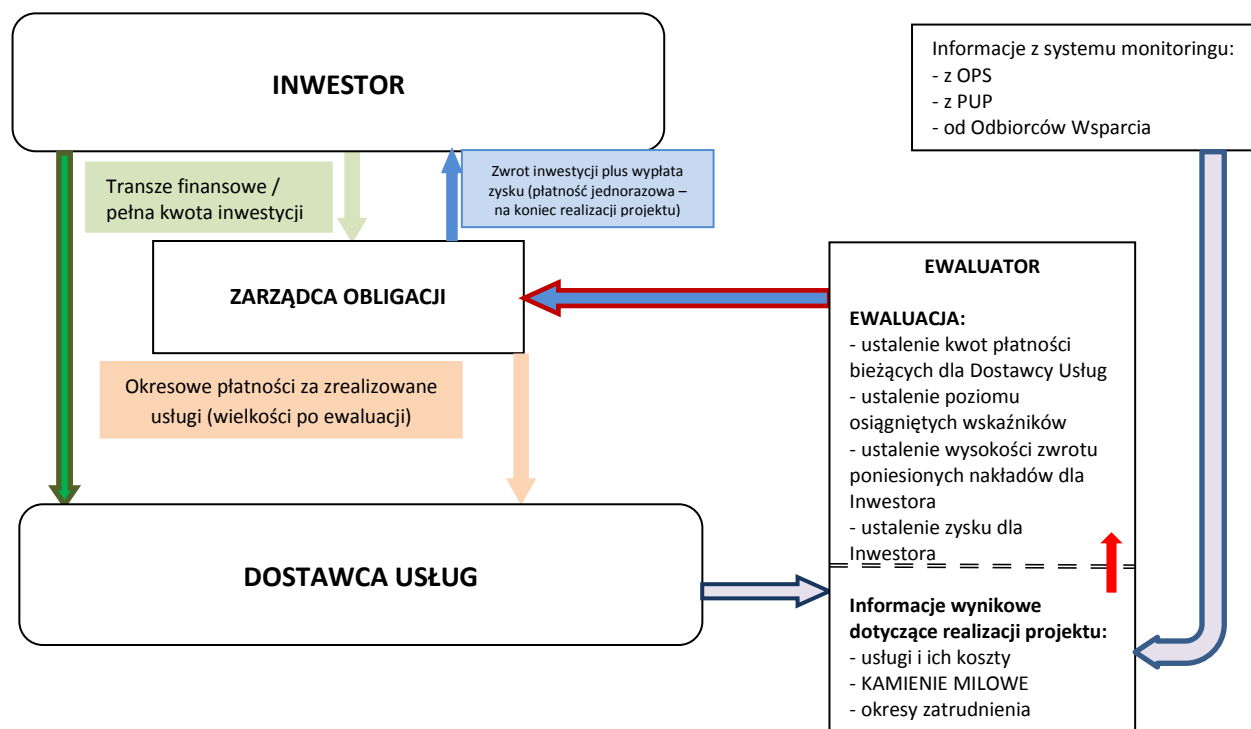
VII. SCHEMAT PŁATNOŚCI.

Zadanie szczegółowe określone w regulaminie konkursu: wskazanie schematu płatności za osiągnięte wyniki – określenie terminów, warunków i wysokości wypłaty dla inwestora / inwestorów z uwzględnieniem zysku (bonusu), gdy planowane efekty zostaną osiągnięte w uzgodnionym wcześniej stopniu.

Na poniższym schemacie przedstawiono ogólne założenia przepływów finansowych w Projekcie Obligacji Społecznych pomiędzy jego głównymi uczestnikami:

- 1) Inwestorem jako dostawcą kapitału przekazującym transze finansowe:
 - a) wariant I: Zarządcy Obligacji – zgodnie z umową obejmującą także pośrednictwo w przepływie środków finansowych,
 - b) wariant II: Dostawcy Usług – zgodnie z odrębnymi umowami zawartymi z Dostawcą Usług i Zarządcą Obligacji,
- 2) Zarządcą Obligacji jako dokonującym końcowego rozliczenia a Inwestorem.

Schemat 12: przepływy pieniężne i informacyjne związane z płatnościami.

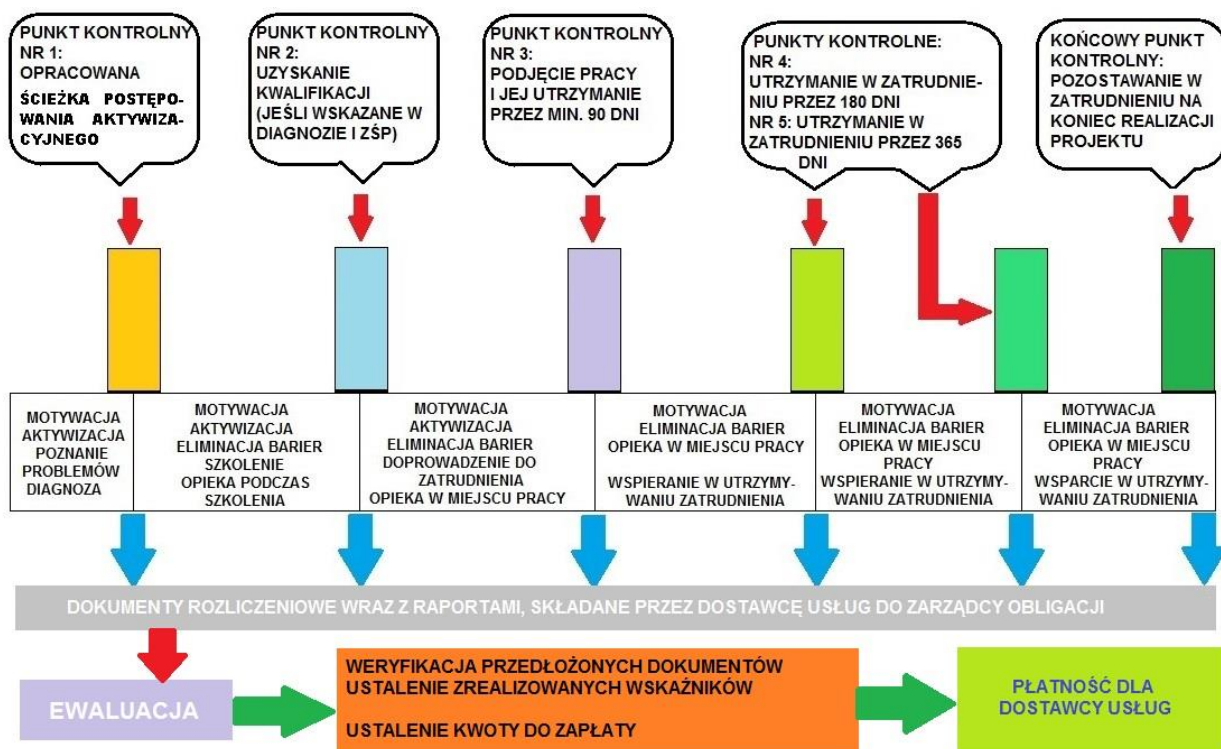
Informacje dodatkowe:

- 1) założenia schematu płatności dla Inwestora: płatność jednorazowa na koniec realizacji projektu obejmująca łącznie zwrot poniesionych nakładów (inwestycji) i wypłatę zysku;

- 2) założenia schematu płatności na rzecz Dostawcy Usług: płatności będą realizowane okresowo, zgodnie ze schematem płatności ustalonym w umowie zawartej z Zarządcą Obligacji lub z Inwestorem:
- za osiągnięcie określonego etapu aktywizacji Odbiorcy Wsparcia (np. za sporządzenie Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego, za doprowadzenie do uzupełnienia/nabycia kwalifikacji, za doprowadzenie do zatrudnienia trwającego co najmniej 90 dni, itd.) – będą to punkty kontrolne;
 - za pomocą zestawienia dowodów księgowych (faktur, rachunków, kart pracy specjalistów, dokumentów związanych z podróżami służbowymi oraz ewentualnie innych dokumentów finansowych), jednakże na kwoty nie wyższe niż limit cenowy określony w Zindywidualizowanej Ścieżce Postępowania lub zgodnie z ustalonym ryczałem;
 - okresowo (np. za okresy 6-miesięczne celem zmniejszenia jednorazowego zakresu badania kontrolnego).

Przed wypłatą transzy finansowej na rzecz Dostawcy Usług (okresowo) Ewaluator dokona oceny kompletności i poprawności przedstawionych do rozliczenia dokumentów w zakresie obejmującym 5% ich wartości finansowej.¹³

Schemat 12: przykładowe punkty kontrolne określające momenty realizacji rozliczeń finansowych z Dostawcą Usług.

¹³ Będzie to część zadania Ewaluatora wykonywana na zasadach audytu wewnętrznego, której celem będzie potwierdzenie poprawności i skuteczności weryfikacji wszystkich przedkładanych przez Dostawcę Usług dokumentów rozliczeniowych przez personel Zarządcy Obligacji obsługujący realizację projektu.

Płatność okresowa/cząstkowa na rzecz Dostawcy Usług zostanie zrealizowana przez Zarządcę Obligacji (wariant I przepływów finansowych) lub Inwestora (wariant II przepływów finansowych) po zbadaniu:

- a) zgodności kosztów z umową,
- b) poprawności merytorycznej i formalnej dokumentów.

Informacja dodatkowa: reguły przepływów pieniężnych dla Dostawcy Usług ustali ostatecznie Inwestor (zgodnie z założeniami to Inwestor określi istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa inwestycji warunki realizacji finansowania). Nie wyklucza się, że Inwestor będzie warunkować finansowanie przedsięwzięcia od prawa do zawarcia bezpośredniej umowy z Dostawcą Usług – w takiej sytuacji mogą być także zastosowane inne reguły rozliczeń Dostawcy Usług z tytułu zrealizowanych działań. np. wycena oparta o zryczałtowane kwoty i rozliczanie oparte o schemat:

wykonanie etapu (osiągnięcie kamienia milowego) \Rightarrow wycena i płatność na podstawie ryczału.

VII.1. PŁATNOŚCI NA RZECZ INWESTORA – ROZWIĄZANIA MODELOWE.

W załączniku do wniosku o dofinansowanie „Zarys modelu wdrażania obligacji społecznych” przyjęto założenie, że **Inwestor otrzymuje zwrot poniesionych kosztów na podstawie umowy za osiągnięcie wskaźników minimum.**

Umowa będzie także określać wysokość zysku (premii) dla Inwestora za osiągnięcie wyższych od umownych wskaźników kontrolnych. Zagwarantowanie Inwestorowi zysku jako integralnej części umowy będzie zachętą do podnoszenia jakości usług na rzecz Odbiorców Wsparcia (im wyższa jakość usług tym wyższe wskaźniki efektywności projektu i wyższe wynagrodzenie dla Inwestora).

Zgodnie z powyższym założeniem, rozliczenia finansowe pomiędzy Zarządcą Obligacji a Inwestorem obejmują dwa rodzaje płatności:

- 1) zwrot zaangażowanych przez Inwestora kapitałów na działania realizowane przez Dostawcę Usług przy uwzględnieniu stopnia realizacji minimalnego wskaźnika końcowego
- 2) wypłatę Inwestorowi odsetek (zysku / bonusu), jeśli cele projektu zostały osiągnięte w oparciu o realizację wskaźników jakościowych.

Informacja dodatkowa: dla projektu testującego proponuje się oparcie obydwu tych typów płatności o:

- 1) umowną gwarancję zwrotu poniesionych przez Inwestora nakładów;
- 2) umowną gwarancję osiągnięcia przez Inwestora choćby części zysku.

Przy planowaniu zasad rozliczeń z Inwestorem w projekcie testującym należy ponadto uwzględnić uwagę zarówno specyfikę tej grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, jak i specyfikę obszarów, dla których dedykowane są rozwiązania modelowe. Szczególną uwagę należy zwrócić na osiągnięcie celów społecznych, miękkich i niemierzalnych metodami ekonomicznymi. Realizacja tych zadań powinna znajdować swoje odzwierciedlenie w konstrukcji wskaźników. Może ona także być podstawą decyzyjną dla Zespołu Sterującego o obniżeniu poziomu wskaźników określających poziom zysku.

Określając w umowie o inwestycję zasady wynagrodzenia dla Inwestora w projekcie testującym należy zagwarantować mu określony zysk. Takie rozwiązanie należy traktować jako warunek umożliwiający ocenę racjonalności zastosowania innowacyjnego instrumentu obligacji społecznych w polskich warunkach:

- bez Inwestora nie będzie testowania,
- bez testowania nie będzie wiedzy, czy instrument się sprawdza.

Powyższa propozycja nie będzie stać w sprzeczności z zasadą „płatność za efekty”, albowiem celem Inwestora będzie osiągnięcie zysku w maksymalnej wysokości. Inwestor będzie zatem monitorować efekty osiągnięte przez Dostawcę Usług i wpływać na jego działania w taki sposób, aby zrealizować swój cel.

VII.2. PŁATNOŚCI / ROZLICZENIA Z DOSTAWCĄ USŁUG.

Ostateczne decyzje w zakresie sposobu organizacji przepływów pieniężnych do Dostawcy Usług będzie podejmować Inwestor i jest to niezależne od tego, czy powierzy on obsługę swoich środków Zarządcy Obligacji czy też będzie on realizować płatności bezpośrednio.

Zarządca Obligacji może i, biorąc pod uwagę specyfikę projektów realizowanych w formule partnerskiej, będzie dla Inwestora doradcą w sprawach merytorycznych. Zarządca Obligacji może informować Inwestora:

- jakie działania są zwykle realizowane na rzecz Odbiorców Wsparcia z wybranej grupy problemowej,

- które spośród tych działań są skuteczne i jakie muszą być spełnione warunki, aby uzyskać skuteczność określonego poziomu,
- ile takie działania muszą trwać,
- jaki jest ich koszt (jednostkowy czy grupowy).

Zarządca Obligacji będzie przy tym instytucją, która może wesprzeć Inwestora w opracowaniu wymogów o charakterze merytorycznym stawianych podmiotowi Dostawcy Usług takich jak np. wiedza, potencjał organizacyjny, kadry, doświadczenie oraz współdziałać z Inwestorem przy ocenie złożonych ofert na pełnienie roli Dostawcy Usług w tym zakresie.

Zarządzanie inwestycjami finansowymi w sektorze prywatnym to wiedza i procedury istotnie odbiegające od stosowanych w sektorze publicznym. Dlatego to właśnie Inwestor określi umowne warunki przepływów pieniężnych do Dostawcy Usług.

Proponowane założenia dla schematu rozliczeń z Dostawcą Usług.

1. Zgodnie z zasadą „płatności za efekty” przewiduje się, że Dostawca Usług będzie otrzymywać zwrot poniesionych kosztów, jednakże tylko tych, które wiążą się z doprowadzeniem Odbiorcy Wsparcia do podjęcia zatrudnienia oraz związanych z opieką ukierunkowaną na utrzymywanie zatrudnienia (jako warunku zapewnienia trwałości rezultatu).
2. Wyjątkiem od tej zasady powinno być:
 - a) rozliczenie ryczałtem i dokonanie pierwszej płatności za wykonanie przez Dostawcę Usług pogłębionej diagnozy Odbiorcy Wsparcia i opracowanie Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego. Powyższe wynika z faktu, że pogłębiona diagnoza i opracowana dla Odbiorcy Wsparcia indywidualna Ścieżka będą odzwierciedlone w kontrakcie socjalnym;
 - b) rozliczenie na podstawie rzeczywiście poniesionych kosztów (ale w granicach określonych w Indywidualizowanej Ścieżce Postępowania) działań zakończonych zdobyciem przez Odbiorcę Wsparcia kwalifikacji zawodowych niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Zdobycie kwalifikacji zawodowych należy traktować jako zysk społeczny.
3. Zwrot pełnych poniesionych kosztów działań zrealizowanych na rzecz aktywizacji niezatrudnionych Odbiorców Wsparcia, tj. kosztów poniesionych na osoby, których nie udało się doprowadzić do trwałego zatrudnienia nastąpi jednorazowo na koniec realizacji projektu.

Schemat 13: mechanizm rozliczeń z Dostawcą Usług.

Informacja dodatkowa: zakłada się obligatoryjny zwrot na rzecz Inwestora całości poniesionych kosztów aktywizacji Odbiorców Wsparcia, także w przypadku nieosiągnięcia zakładanego poziomu wskaźników związanych z zatrudnialnością. Należy rozważyć, czy powinno ono być stosowane również do Dostawcy Usług, który będąc agencją zatrudnienia konkuruje z innymi podobnymi podmiotami w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na realizację usług społecznych lub uczestniczy w konkursowym trybie wyłonienia Dostawcy Usług – Partnera Projektu, przy czym obowiązkowo składa oświadczenie, że jest w stanie wykonać przedmiot zamówienia – zaktywizować określoną grupę Odbiorców Wsparcia osiągając zaplanowane wskaźniki. Należy zatem dopuścić rozwiązanie, że także i w tym wypadku Inwestor określi, czy Dostawca Usług powinien otrzymać zwrot wszystkich kosztów poniesionych na osoby, których nie udało się doprowadzić do zatrudnienia a jeśli tak, to jak kwotę tego zwrotu powiązać ze wskaźnikami osiągniętymi w ramach realizacji projektu.

VIII. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM.

Zadanie szczegółowe określone w regulaminie konkursu: *transfer ryzyka uwzględniający kluczowych uczestników modelu obligacji społecznych oraz wskazujący sposób zarządzania ryzykiem (tzn. przede wszystkim łagodzenia ryzyka).*

Informacja dodatkowa: problemy i ryzyka zostały wskazane w analizie SWOT problemu społecznego i aktualnie stosowanych metod przeciwdziałania (rozdziały II i III).

PROBLEM wg SWOT: NIEWŁAŚCIWIE PROWADZONA REKRUTACJA UCZESTNIKÓW DO PROJEKTU.

RYZYSKO wg SWOT: NIEWŁAŚCIWY DOBÓR ODBIORCÓW WSPARCIA DO PROJEKTU – ZREKRUTOWANO OSOBY Z PROBLEMAMI, NA KTÓRE PROJEKT NIE ZAKŁADA STOSOWNEGO PRZECIWDZIAŁANIA.

WŁAŚCICIEL RYZYKA: PROJEKTODAWCA.

Dobór uczestników dotychczas realizowanych projektów społecznych często nie jest poprzedzony niezbędną analizą informacji, które dana instytucja publiczna posiada na temat potencjalnego uczestnika. W jeszcze trudniejszej sytuacji są projektodawcy wywodzący się z grona instytucji niepublicznych – nie mają dostępu do istotnych informacji o potencjalnym Odbiorcy Wsparcia, którymi dysponują instytucje publiczne.

Powoduje to często sytuację, że działaniami projektu obejmuje się osoby z problemami, do rozwiązania których potrzebne są działania, które nie zostały w projekcie zaplanowane (a zakresu działań i związanego z nim budżetu projektu nie można skorygować). Zwykle prowadzi to do porzucenia uczestnictwa w projekcie.

ROZWIĄZANIE PROBLEMU W MODELU: instytucje publiczne, w ramach procedury wstępnej kwalifikacji, muszą w partnerstwie lokalnym (OPS, PUP) przeanalizować wszystkie dostępne informacje o danej osobie w celu wytypowania tych potencjalnych Odbiorców Wsparcia, którzy mogą być objęci działaniami aktywizacyjnymi rynku pracy bez wcześniejszej konieczności zrealizowania zadań o charakterze np. niwelującym skutki uzależnień, wymagających interwencji medycznej itp. Zakłada się powołanie Konsylium Społecznego, które będzie odpowiedzialne za przygotowanie Metryczki Odbiorcy Wsparcia i ustalenie Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania właściwej dla Odbiorcy Wsparcia.

OCENA EX ANTE: minimalizacja ryzyka porzucenia przez Odbiorcę Wsparcia udziału w projekcie na etapie rekrutacji lub w początkowej fazie działań wspierających, co szczegółowo opisano w rozdziale II (tabela 2).

TRANSFER RYZYKA W MODELU: ryzyko właściwego doboru uczestników projektu przejmują na siebie właściciel problemu wspierany przez partnerstwo lokalne. Dostawca Usług jako realizator działań dokonuje pogłębionej diagnozy Odbiorcy Wsparcia i ocenia, czy Konsylium prawidłowo określiło Ścieżkę.

PROBLEM wg SWOT: BRAK PODTRZYMANIA WSPARCIA DLA UCZESTNIKA PO ZAKOŃCZENIU PROCEDURY REKRUTACJI.

RYZYKO wg SWOT: PORZUCENIE UDZIAŁU W PROJEKCIE.

WŁAŚCICIEL RYZYKA: DOSTAWCA USŁUG.

W trakcie prac nad opracowaniem Modelu uczestnicy procesu tworzenia rozwiązań modelowych wskazywali, że generalnie nie ma środków finansowych na zapewnienie nad uczestnikami opieki przez cały czas uczestnictwa w projekcie, w tym także w pierwszym okresie zatrudnienia. Brak takiej opieki zwiększa ryzyko porzucenia projektu przez Odbiorcę Wsparcia bez osiągnięcia planowanych dla danego Odbiorcy Wsparcia „sukcesów”.

ROZWIĄZANIE PROBLEMU W MODELU: zapewnienie opieki nad Odbiorcą Wsparcia przez cały czas trwania projektu ze strony indywidualnego opiekuna (**TUTORA**) wspieranego przez przedstawicieli Liderów Lokalnych (stopniowo ograniczanej w miarę stabilizowania się sytuacji Odbiorcy Wsparcia).

OCENA EX ANTE: minimalizacja ryzyka porzucenia przez Odbiorcę Wsparcia udziału w projekcie na etapie działań projektowych wynikających ze Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania.

TRANSFER RYZYKA W MODELU: ryzyko pozostaje po stronie Dostawcy Usług, jednakże jest łagodzone działaniami wspierającymi ze strony partnerstwa lokalnego – Liderów Lokalnych, a w razie zaistnienia takiej potrzeby – Konsylium Społecznego.

PROBLEM wg SWOT: NIEWŁAŚCIWE DOPASOWANIE DZIAŁAŃ PROJEKTOWYCH DO RZECZYWISTYCH POTRZEB ODBIORCY WSPARCIA.

RYZYKO wg SWOT: PORZUCENIE UDZIAŁU W PROJEKCIE.

WŁAŚCICIEL RYZYKA: DOSTAWCA USŁUG.

Generalnie przyczyną problemu jest obowiązujący schemat projektowania, który opiera się o następujące założenia:

- projektodawcy szukają „najlepszych dla siebie” konkursów (tj. takich, których warunki najlepiej odpowiadają ich doświadczeniu i możliwościom), po czym składają wniosek o dofinansowanie dla projektu (opierając się, przy opisie beneficjentów ostatecznych, o powszechnie dostępne materiały statystyczne: różnego rodzaju strategie, sprawozdania, informacje GUS), planując działania schematyczne (pod wskazaną w regulaminie konkursu grupę docelową i wskazane w konkursie ramy działań);
- beneficjenci ostateczni są rekrutowani do projektu dopiero po otrzymaniu przez projektodawcę decyzji o uzyskaniu przez projekt dofinansowania.

W proponowanym Modelu przyjęto następującą kolejność działań:

- wstępny dobór Odbiorców Wsparcia (rekrutacja wstępna), oparty o działania Liderów Lokalnych i pracowników instytucji publicznych świadczących usługi na rzecz potencjalnego Odbiorcy Wsparcia,
- rozszerzoną procedurę kwalifikacji, w której uczestniczą wszystkie podmioty tworzące partnerstwo lokalne, co pozwala na:
 - opracowanie wstępnej diagnozy potencjalnego Odbiorcy Wsparcia obejmującej możliwie pełen obraz dotyczących go problemów, ale też i mocnych stron lub szans,
 - zidentyfikowanie wszystkich wcześniej realizowanych z potencjalnym Odbiorcą Działań prób aktywizacji z oceną, dlaczego nie doprowadziły one do sukcesu,
 - sporządzenie Metryczki Odbiorcy Wsparcia wraz z ustaleniem najważniejszej Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania.

Z uwagi na fakt, iż Model opiera się o Zindywidualizowane Ścieżki Postępowania (zbiór szerokich tematycznie katalogów problemów powodujących zagrożenie wykluczeniem społecznym), przy zastosowaniu proponowanej metody rekrutacji istnieje większe prawdopodobieństwo „lepszego wzajemnego dopasowania” indywidualnych potrzeb Odbiorcy Wsparcia i proponowanych dla niego działań wspierających oraz aktywizujących.

ROZWIĄZANIE PROBLEMU W MODELU: katalog działań na rzecz Odbiorcy Wsparcia wynika nie z założeń projektu lecz z rozpoznanych faktycznych potrzeb i ograniczeń określonych w pogłębionej diagnozie i dedykowanej Odbiorcy indywidualnej Ścieżce Postępowania Aktywizacyjnego.

OCENA EX ANTE: minimalizacja ryzyka porzucenia przez Odbiorcę Wsparcia udziału w projekcie na etapie działań projektowych wynikających ze Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego.

TRANSFER RYZYKA W MODELU: ryzyko pozostaje po stronie Dostawcy Usług, jednakże jest łagodzone obejmującym wszystkie zdiagnozowane problemy i ograniczenia pakietem działań wynikających z Metodologii Wsparcia dla Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania, planem działań sprecyzowanym w Ścieżce Postępowania Aktywizacyjnego oraz działaniami wspierającymi wynikającymi np. z kontraktu socjalnego.

PROBLEM: BRAK MOŻLIWOŚCI DALSZEJ REALIZACJI PROJEKTU BĘDĄCY NASTĘPSTWEM CZYNNOŚCI PRAWNYCH

Ponieważ każda umowa może być jednostronnie wypowiedziana, także w trybie natychmiastowym, należy przewidzieć, że przed terminem zakończenia realizacji projektu mogą zaistnieć następujące okoliczności prawne:

- I. wypowiedzenie umowy przez Inwestora – odmowa dalszego finansowania działań projektu,
- II. konieczność wypowiedzenia umowy Inwestorowi w związku z zaprzestaniem realizowania określonych umową płatności na pokrycie kosztów realizacji projektu,
- III. wypowiedzenie umowy przez Dostawcę Usług – odmowa dalszego wykonywania usługi społecznej,
- IV. konieczność wypowiedzenia umowy zawartej z Dostawcą Usług w związku z nieosiąganiem kamieni milowych w punktach kontrolnych i zagrożeniem nieosiągnięcia zaplanowanych wskaźników zatrudnieniowych projektu.

RYZYKO (będące skutkiem wypowiedzenia umowy): konieczność zwrotu środków funduszu celowego (w projekcie testującym – EFS) przekazanych Zarządcy Obligacji na prefinansowanie kosztów realizacji zadań przypisanych do realizacji instytucjom publicznym zaangażowanym w realizację projektu.

WŁAŚCICIEL RYZYKA: Zarządca Obligacji i Właściciele Problemu Społecznego.

ROZWIĄZANIE PROBLEMU 1: Inwestor oraz Dostawca Usług powinni dysponować ubezpieczeniem od ryzyka nieosiągnięcia zakładanych efektów na kwotę równą wysokości kosztów bezpośrednich działań określonych i kosztów pośrednich dla Partnerów Projektu i finansowanych zaliczkowo z funduszu celowego (w projekcie testującym – z EFS) wraz z karami przewidzianymi uregulowaniami prawnymi, które zostaną określone dla instrumentu obligacji społecznych.

ROZWIĄZANIE PROBLEMU 2: w umowach zawartych przez Zarządcę Obligacji z Inwestorem oraz Dostawcą Usług powinny znaleźć się klauzule utrudniające lub wręcz uniemożliwiające ich wypowiedzenie przed końcem realizacji projektu.

PROBLEM: W WYNIKU REALIZACJI PROJEKTU OBLIGACJI SPOŁECZNYCH NIE ZOSTANĄ OSIĄGNIĘTE ZAŁOŻONE WSKAŹNIKI.

RYZYO: Z UWAGI NA NIEOSIĄGNIĘCIE WSKAŹNIKÓW INWESTOR:

- I. NIE OTRZYMA ZWROTU PONIESIONYCH NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH;
- II. NIE OTRZYMA ZYSKU / BONUSU.

WŁAŚCICIEL RYZYKA: Inwestor wraz z Dostawcą Usług.

ROZWIĄZANIE PROBLEMU:

1. Inwestor musi być włączony przez Zarządcę Obligacji w proces wyboru Dostawcy Usług – Inwestor określi m.in. warunki przepływu środków finansowych do Dostawcy Usług w umowie zawartej z Zarządcą Obligacji, który przeniesie je wprost do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia w postępowaniu o udzielenie zamówienia na realizację usługi społecznej lub do regulaminu konkursu na wybór partnera projektu – Dostawcy Usług lub
2. należy dopuścić rozwiązanie, w którym Inwestor dokona wyboru Dostawcy Usług (z ewentualnym uwzględnieniem rekomendacji ze strony Zarządcy Obligacji odnośnie podmiotów ubiegających się o objęcie roli Dostawcy Usług) lub
3. należy dopuścić zawarcie umowy trójstronnej: Zarządcy Obligacji z Inwestorem oraz Dostawcą Usług, w której zagadnienia o charakterze merytorycznym związanym z realizacją usług społecznych będą uregulowane przez Zarządcę Obligacji natomiast kwestie związane z przepływem środków finansowych do Dostawcy Usług oraz raportowania rzeczowo – finansowego określi Inwestor.

CZĘŚĆ II.

**ZAŁOŻENIA PROJEKTU TESTUJĄCEGO WDRAŻANIE
INNOWACYJNEGO INSTRUMENTU OBLIGACJI SPOŁECZNYCH
W OBSZARZE POLITYKI RYNKU PRACY.**

IX. ZAŁOŻENIA DO BUDOWY PROJEKTU TESTUJĄCEGO.

Budując założenia projektu testującego wdrażanie innowacyjnego instrumentu obligacji społecznych w dziedzinie polityki rynku pracy na bazie modelu dedykowanego osobom długotrwale bezrobotnym, zamieszkałym w obszarach peryferyjnych z dysfunkcją transportu publicznego, brakiem lub niską podażą lokalnych miejsc pracy i korzystającym ze wsparcia ze środków pomocy społecznej przyjęto, że w regulaminie konkursu II etapu zostaną ujęte rozwiązania określone jako Warunki Brzegowe.

Ponadto założono, że:

- 1) opracowane w ramach projektu „DOŁOS” koncepcje mają charakter wstępnych propozycji, które mogą być, na etapie oceny dokonywanej przez Instytucję Zarządzającą, modyfikowane stosownie do jej zaleceń;
- 2) dopiero z chwilą ogłoszenia przez Instytucję Zarządzającą regulaminu konkursu II etapu możliwa będzie analiza stanu prawnego i, w jej wyniku, podjęcie przez Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Lokalnych we współpracy z Zarządcą Obligacji decyzji korygujących niektóre działania zaplanowane w założeniach projektu lub „Opisie usługi społecznej dla Odbiorców Wsparcia z ustaloną Zindywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu A lub typu D”;
- 3) niektóre proponowane dla projektu testującego rozwiązania, jak np. zasady naliczania zysku dla Inwestora czy zasady rozliczeń pomiędzy Zarządcą Obligacji a Inwestorem czy Dostawcą Usług mogą odbiegać od przyszłych reguł, które określi regulamin konkursu II etapu; tym samym dopiero po opublikowaniu regulaminu możliwe będzie przeprowadzenie końcowych procedur wyboru Inwestora czy Dostawcy Usług oraz negocjacji warunków umów, na jakich podmioty te zgodzą się pełnić ich rolę w projekcie testującym;
- 4) zakłada się, że właściwe dla realizacji projektu testującego porozumienia partnerskie pomiędzy Zarządcą Obligacji a członkami Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Lokalnych zostaną zawarte dopiero po ogłoszeniu regulaminu konkursu II etapu, albowiem podstawą do takiej czynności musi być uchwała organu jednostki samorządu terytorialnego (rady gminy, rady powiatu lub sejmiku województwa) zezwalająca określonej instytucji samorządowej na aplikowanie i wprowadzająca zadanie do Wieloletniej Prognozy Finansowej (WPF);
- 5) przepisy regulaminu konkursu I etapu nie zawierają wskazania, w jakim okresie i wymiarze czasowym będą realizowane projekty II etapu; tym

samym jednostki samorządu terytorialnego nie mogą wprowadzić tych zadań do Wieloletnich Prognoz Finansowych JST (WPF). Szczegółowe rozwiązania będą zawarte w regulaminie konkursu II etapu i dopiero wskazane terminy rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu będą podstawą do podjęcia przez właściwe organy samorządowe uchwał o przystąpieniu do projektu. Wprowadzenie projektu do WPF wraz z korektą budżetów bieżących dla zaangażowanych w realizację takiego projektu jednostek organizacyjnych jak ośrodki pomocy społecznej czy urzędy pracy umożliwią prawne wdrożenie projektu testującego do realizacji;

- 6) założono, że źródłem finansowania dla projektów II etapu (projektów testujących) będzie EFS;
- 7) opierając się o wstępne informacje przekazywane przez Instytucję Zarządzającą podczas spotkań z beneficjentami konkursu I etapu założono, że maksymalny czas trwania projektów testujących będzie wynosić 3 lata i muszą się one zakończyć, zgodnie z regułą N+2, przed dniem 31 grudnia 2022 roku. Uwzględniając powyższe założono, że opracowany projekt testujący będzie realizowany najpóźniej w okresie od 1 października 2019 do 30 września 2022 r. z zastrzeżeniem, że regulamin konkursu II etapu może wskazać inne daty rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektów testujących. Proponowany okres realizacji projektu testującego wynika z następujących przesłanek:
 - a) okres realizacji projektów I etapu został wydłużony do końca II kwartału 2018 r. Tym samym proces ich oceny i negocjacji w zakresie doprecyzowania niektórych zapisów w opisach modeli lub projektów testujących sięgnie prawdopodobnie końca roku 2018;
 - b) regulamin konkursu II etapu zostanie opublikowany po zakończeniu procesu oceny projektów konkursu I etapu, zatem prawdopodobnie na początku 2019 r.; biorąc pod uwagę ramy czasowe związane z podejmowaniem wskazanych w punkcie 4 uchwał organów jednostek samorządu terytorialnego niezbędnym będzie przynajmniej kwartalny okres na ich procedowanie to jest do końca I kwartału 2019 r.;
 - c) założono, że dopiero po uzyskaniu wymaganych prawem uchwał organów JST możliwym będzie zawarcie porozumień pomiędzy partnerami – jednostkami sektora finansów publicznych oraz przeprowadzenie wskazanych regulaminem konkursu II etapu procedur wyboru Dostawcy Usług i/lub Inwestora; na realizację tych działań proceduralnych zaplanowano kolejny kwartał tj. do końca II kwartału 2019 r.;

- d) zgodnie z „Opisem usługi społecznej dla Odbiorców Wsparcia z ustaloną Zindywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu A lub typu D” (załącznik nr 1 do modelu) przed rozpoczęciem działań w ramach projektu testującego niezbędne będzie przeprowadzenie procedury wyboru Odbiorców Wsparcia. Biorąc pod uwagę aktualną sytuację na rynku pracy, coraz większe problemy pracodawców z pozyskaniem nowych pracowników oraz poprawę sytuacji materialnej społeczeństwa skutkującą zmniejszającą się liczbą biorców wsparcia ze środków pomocy społecznej należy założyć, że część z dotychczas typowanych do udziału w projekcie testującym osób zmieni swój status na rynku pracy (podejmą zatrudnienie). Zatem niezbędne będzie przygotowanie aktualnej na moment rozpoczęcia działań i spełniającej kryteria wstępnej grupy potencjalnych Odbiorców Wsparcia;
- e) biorąc pod uwagę założenia przebiegu procesu rekrutacji Odbiorców Wsparcia, procedura rekrutacji wstępnej i przygotowania „wersji startowej” Metryczki Odbiorcy Wsparcia powinna rozpocząć się nie później niż 2 miesiące przed rozpoczęciem realizacji projektu testującego; uwzględniając łącznie 3-miesięczny okres na aktualizację danych oraz wstępną rekrutację Odbiorców Wsparcia, etap ten powinien objąć III kwartał 2019 r., zatem rozpoczęcie właściwych działań w ramach projektu testującego powinno nastąpić z początkiem IV kwartału 2019 r.

Uwzględniając wyżej wskazane procedury, termin aplikowania o środki EFS na testowanie rozwiązań w zakresie wdrażania obligacji społecznych (termin składania wniosków) nie powinien kończyć się przed 30 czerwca 2019 r.

Szczegółowe założenia do sporządzenia szacunku budżetu:

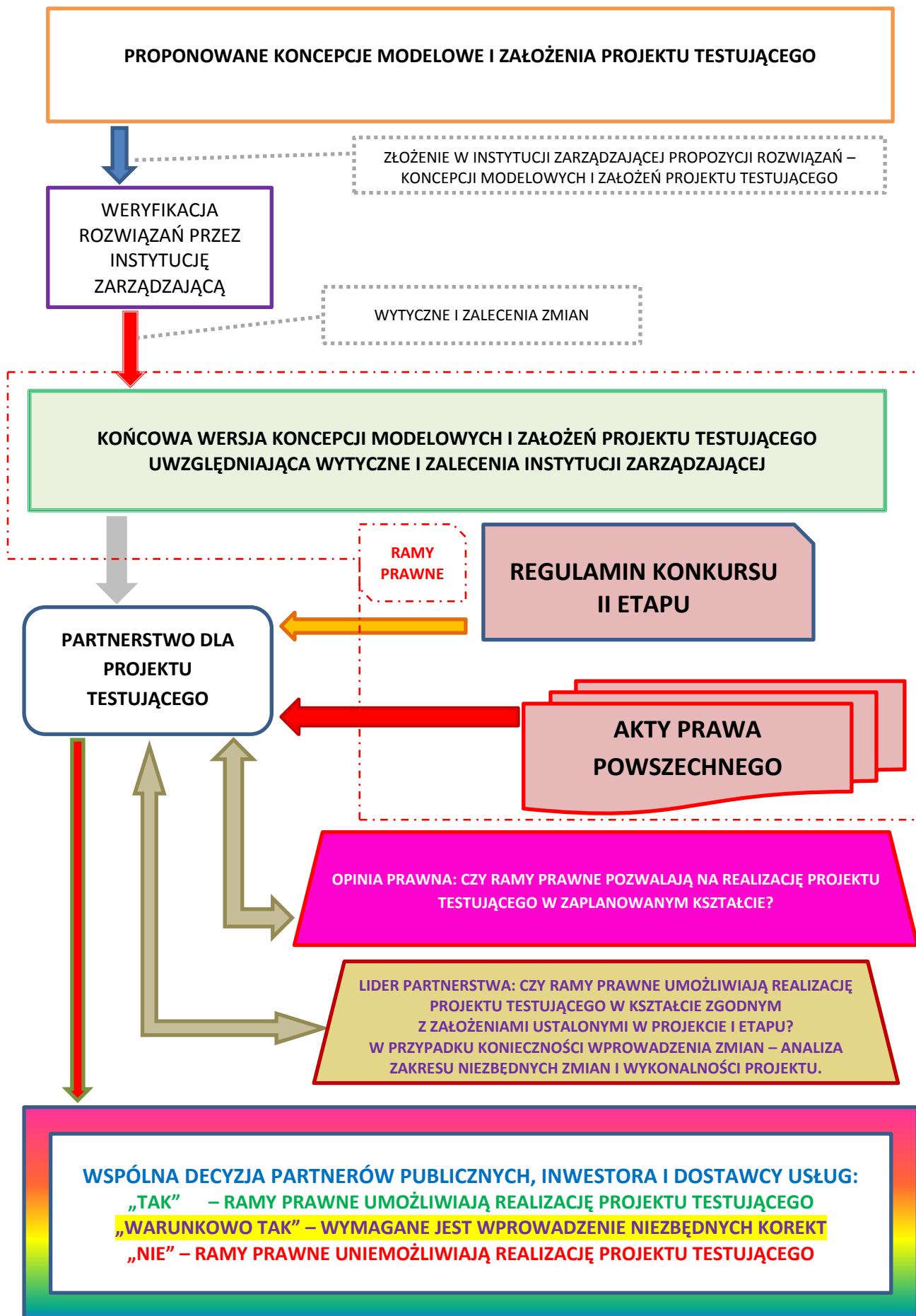
[1] na zamieszczonych dalej schematach nie specyfikowano działań, jakie będą realizowane na rzecz Odbiorców Wsparcia przez Dostawcę Usług, albowiem będą one ustalane indywidualnie w Ścieżce Postępowania Aktywizacyjnego;

[2] przyjęto poniższe założenia dotyczące efektów / rezultatów dla Odbiorców Wsparcia:

- 100% Odbiorców Wsparcia będzie objętych procesem indywidualnej, pogłębionej diagnozy, zakończonym opracowaniem Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego,
- 100% Odbiorców Wsparcia będzie objętych procedurą zawartego z właściwym OPS kontraktu socjalnego uwzględniającego działania wskazane w Ścieżce Postępowania Aktywizacyjnego,

- 90% Odbiorców Wsparcia będzie objętych działaniami ukierunkowanymi na podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych zgodnie z predyspozycjami wskazanymi w Metryczce Odbiorcy Wsparcia przy uwzględnieniu potrzeb potencjalnych pracodawców, przy czym realizację działań ukierunkowanych na podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych zaplanowano na pierwszy roku prac Dostawcy Usług,
- 70% Odbiorców Wsparcia zostanie doprowadzonych do zatrudnienia.

Schemat 12: ścieżka wdrażania projektu testującego.

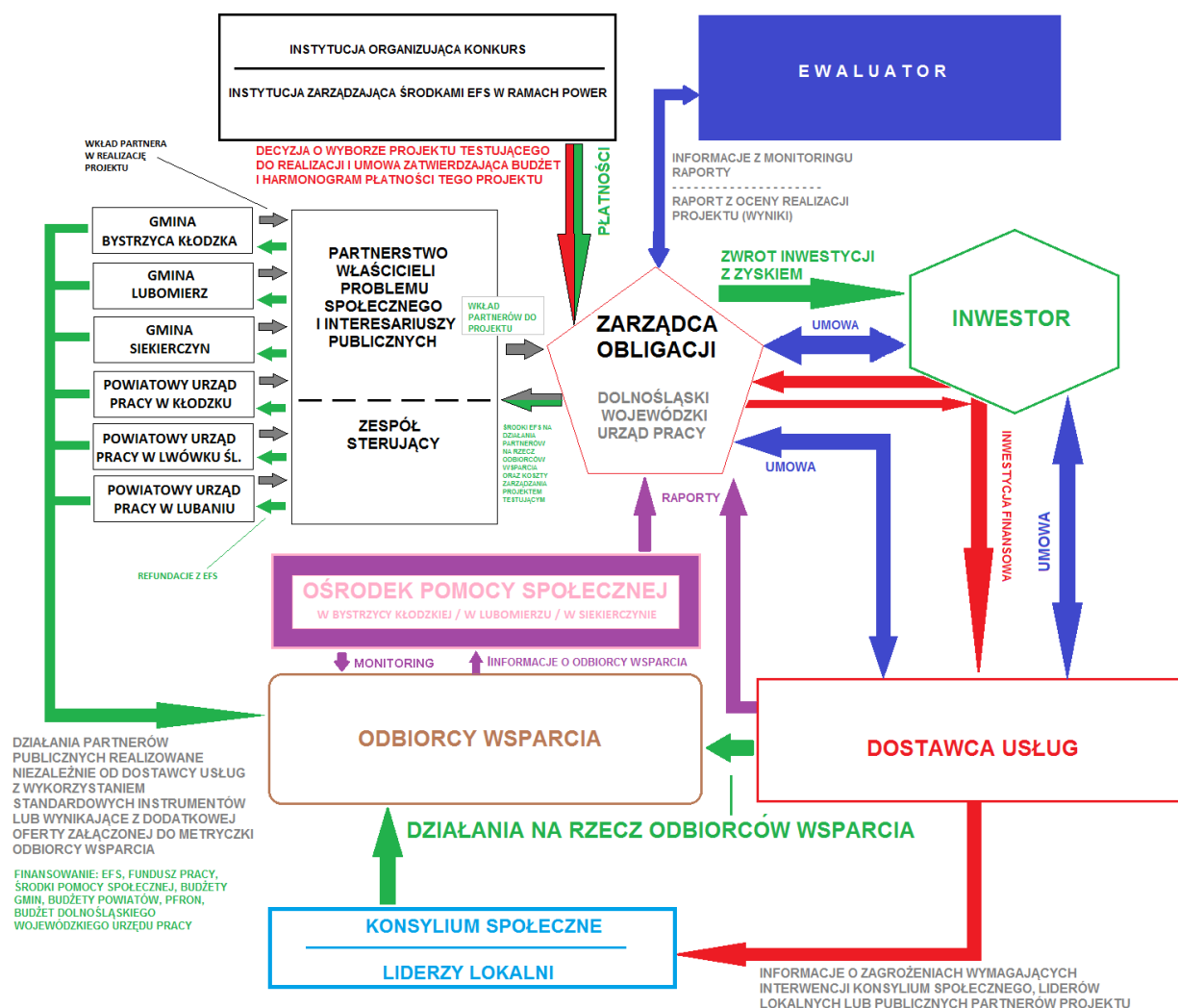

Każda zmiana warunków realizacji działań, wprowadzona na etapie oceny rozwiązań zaproponowanych w powstałym w wyniku realizacji projektu „DOŁOS” niniejszym dokumencie (w Modelu lub założeniach projektu testującego), rozwiązania zawarte w Regulaminie Konkursu II etapu (tj. w jakim zakresie uwzględnia on dalej wskazane warunki brzegowe) oraz wprowadzone w życie zmiany legislacyjne (wszystkie 3 czynniki składają się na schemacie na Ramy Prawne) będą znacząco wpływać na treść wniosku o dofinansowanie dla projektu testującego oraz mogą skutkować ewentualną negatywną decyzją partnerów odnośnie udziału w testowaniu wdrażania obligacji społecznych.

X. ZAŁOŻENIA REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO WDRAŻANIE OBLIGACJI SPOŁECZNYCH W OBSZARZE POLITYKI RYNKU PRACY.

Zaprezentowany w rozdziale I.1 model wdrażania obligacji społecznych w obszarze polityki rynku pracy opiera się o współpracę czterech głównych podmiotów zaangażowanych w proces: Zarządcę Obligacji, Inwestora, Dostawcę Usług oraz Odbiorców Wsparcia. Poniżej prezentuje się koncepcję wdrożenia projektu testującego opracowaną w ramach projektu „DOŁOS”.

Schemat 13: struktura partnerstwa realizacji projektu testującego.

Informacje dodatkowe:

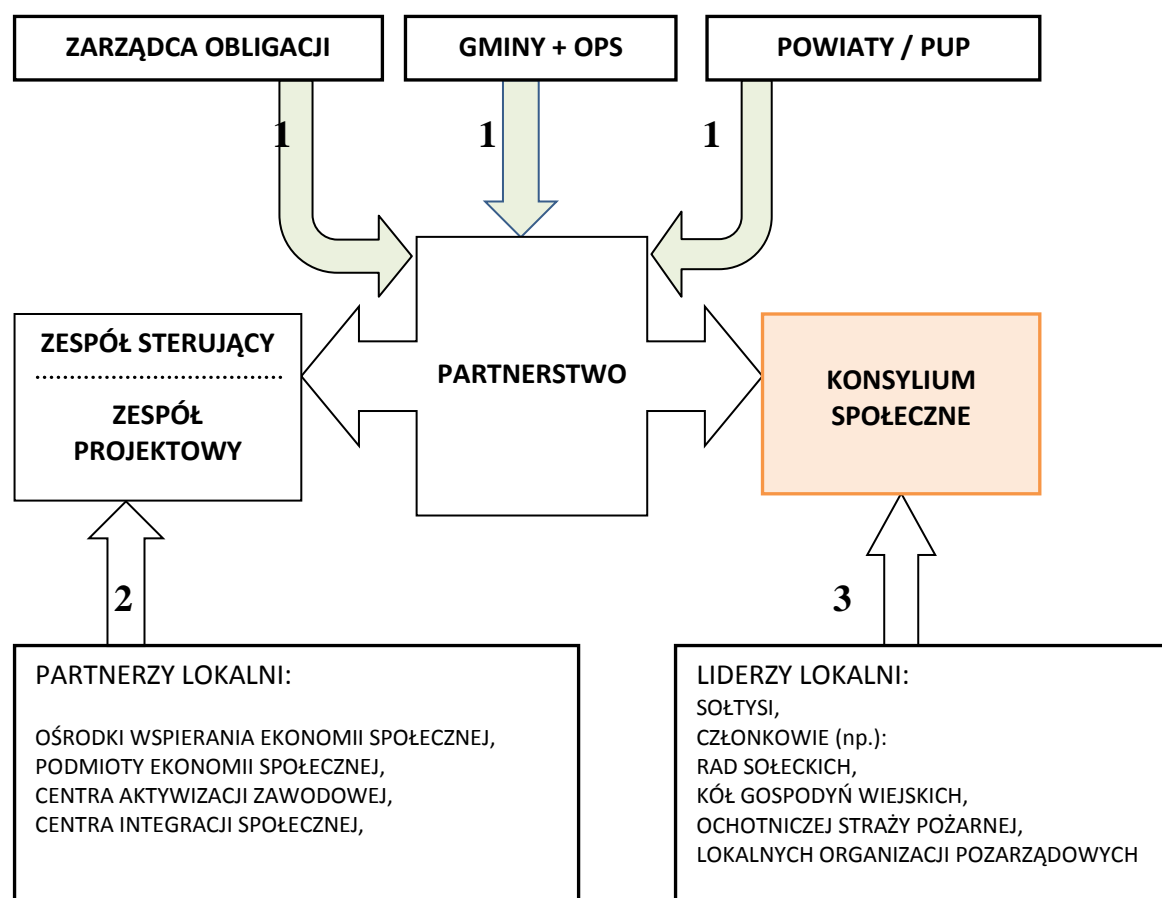
- 1) zgodnie z postanowieniami regulaminu konkursu I etapu przyjęto, że Zarządcą Obligacji będzie beneficjent dofinansowania, tj. Województwo Dolnośląskie – Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy;

2) z postanowieniami regulaminu konkursu I etapu oraz umowy dofinansowania dla projektu „DOŁOS”, za realizację procedury wyboru Dostawcy Usług oraz zawarcie z nim porozumienia/umowy odpowiada beneficjent dofinansowania Województwo Dolnośląskie – Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy. Takie rozwiązanie nie wyklucza jednak, że na etapie wnioskowania w konkursie II etapu o dofinansowanie dla projektu testującego wyłonienie finalnego Dostawcy Usług będzie prowadzone z uwzględnieniem wymogów Inwestora, które mogą obejmować m.in. prawo do zawarcia odrębnej umowy pomiędzy Inwestorem a Dostawcą Usług, regulującej kwestie płatności z tytułu zrealizowanych działań.

Zarządca Obligacji będzie ponosić koszty administracyjne na weryfikację dokumentacji rozliczeniowej Dostawcy Usług, co podnosi wysokość kosztów kwalifikowalnych projektu testującego w części nie podlegającej finansowaniu przez Inwestora. Koszty te zostały uwzględnione w kalkulacji budżetu projektu testującego.

X.1. ETAPY REALIZACJI DZIAŁAŃ PROJEKTU TESTUJĄCEGO.

Schemat 14: etap I – przygotowanie/zawiązanie partnerstwa.

Symbole liczbowe użyte na schematach oznaczają kolejne dalej opisane procedury, które będą realizowane w związku z realizacją projektu.

1. List Intencyjny na rzecz współpracy przy opracowaniu projektu testującego pomiędzy Zarządcą Obligacji: Województwem Dolnośląskim – Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy a Właścicielami Problemu Społecznego: Gminą Bystrzyca Kłodzka, Gminą Lubomierz oraz Gminą Siekierczyn i Interesariuszami Lokalnymi: Powiatowymi Urzędami Pracy w Kłodzku, Lwówku Śl. i Lubaniu jest jednym z rezultatów projektu „DOLOS”. Partnerstwo zawarte w formie umowy zostanie utworzone na etapie aplikowania o dofinansowanie dla projektu testującego zgodnie z wymogami Regulaminu Konkursu II etapu.

Partnerstwo powoła:

- a) Zespół Sterujący, który będzie odpowiedzialny za opiniowanie kluczowych decyzji związanych z zarządzaniem projektem,
 - b) zespół projektowy, który opracuje wnioski o dofinansowanie dla projektu testującego i będzie wykonywać zadania bieżące związane z jego realizacją.
- Ponadto członkowie partnerstwa zwrócą się do partnerów lokalnych z sektora organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej o opracowanie propozycji / ofert mogących ułatwić zatrudnienie Odbiorców Wsparcia (2).
2. Oferty partnerów lokalnych dla Dostawcy Usług obejmujące możliwości przygotowania miejsc pracy / aktywizacji zawodowej dla potencjalnych Odbiorców Wsparcia (np. poprzez organizację wspieranego/subsydiowanego zatrudnienia, prac społecznie użytecznych, robót publicznych, ewentualnie nowych miejsc pracy o charakterze związanym z wykonywaniem zidentyfikowanych lokalnych potrzeb społecznych).
 3. Prace Konsylium Społecznego nie mogą opierać się tylko o dane znajdujące się w zasobach informacyjnych zaangażowanych w proces instytucji publicznych takich jak Ośrodek Pomocy Społecznej czy Powiatowy Urząd Pracy, które mogą być niepełne (są zbierane w określonym odpowiednimi ustawami zakresie) lub częściowo zdezaktualizowane. Z uwagi na dodatkową wiedzę o potrzebach osób mieszkających w najbliższym otoczeniu, zaangażowanie przedstawicieli Liderów Lokalnych jako osób dysponujących nieurzędową wiedzą o potencjalnych Odbiorcach Wsparcia uznano za cenne uzupełnienie, niezbędne i konieczne dla powodzenia działań.

Konsylium Społeczne – zespół specjalistów reprezentujących instytucje partnerskie, organizacje pozarządowe i Liderów Lokalnych, które będzie m.in. odpowiedzialne za:

- a) opracowanie Zindywidualizowanych Ścieżek Postępowania mających na celu rozwiązywanie określonych grup problemów (nie dotyczy projektu testującego – ścieżki zostały opracowane jako element modelu),

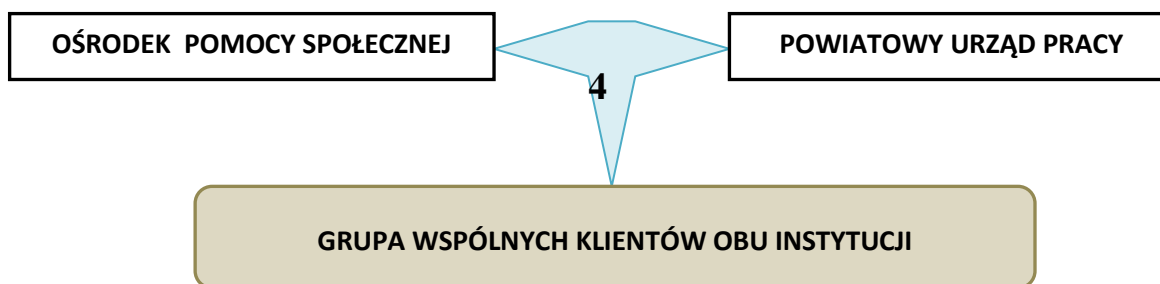
- b) ustalenie (wybór) najwłaściwszej dla Odbiorców Wsparcia procedury wsparcia uwzględniającej zakres problemów do rozwiązania – Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania,
- c) w odniesieniu do Odbiorców Wsparcia kwalifikujących się do wsparcia w ramach Ścieżki A lub Ścieżki D prowadzenie procesu rekrutacji wstępnej Odbiorców Wsparcia,
- d) w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej w trakcie realizacji projektu testującego - rozważenie możliwości podjęcia działań alternatywnych.

Informacja dodatkowa: w załączniku „Warunki brzegowe i postulaty zmian legislacyjnych” w części odnoszącej się do Konsylium Społecznego wskazano aktualne podstawy prawne umożliwiające jego powołanie.

Schemat 15: etap II – przygotowanie rekrutacji wstępnej.

Realizacja: przed rozpoczęciem działań projektu testującego.

Finansowanie: w ramach budżetów własnych realizatorów.

4. Projekt testujący ma za zadanie sprawdzenie efektów realizacji działań społecznych przy zastosowaniu instrumentu Obligacji Społecznych dla Odbiorców Wsparcia będących jednocześnie osobami długotrwale bezrobotnymi (klienci PUP) i korzystającymi ze wsparcia pomocy społecznej (klienci OPS). Krokiem poprzedzającym procedury rekrutacyjne będzie wytypowanie grupy wspólnych klientów i wyznaczenie pracowników posiadających największą wiedzę o tej grupie: pracowników socjalnych reprezentujących ośrodki pomocy społecznej oraz opiekunów klienta reprezentujących powiatowe urzędy pracy, którzy przy współudziale innych członków Konsylium Społecznego – przedstawicieli Liderów Lokalnych zrealizują procedurę pierwszego kontaktu i będą prowadzić właściwy proces rekrutacji Odbiorców Wsparcia.

Etap III: rekrutacja wstępna – działania o charakterze administracyjnym związane z ustaleniem wstępnej listy Odbiorców Wsparcia.

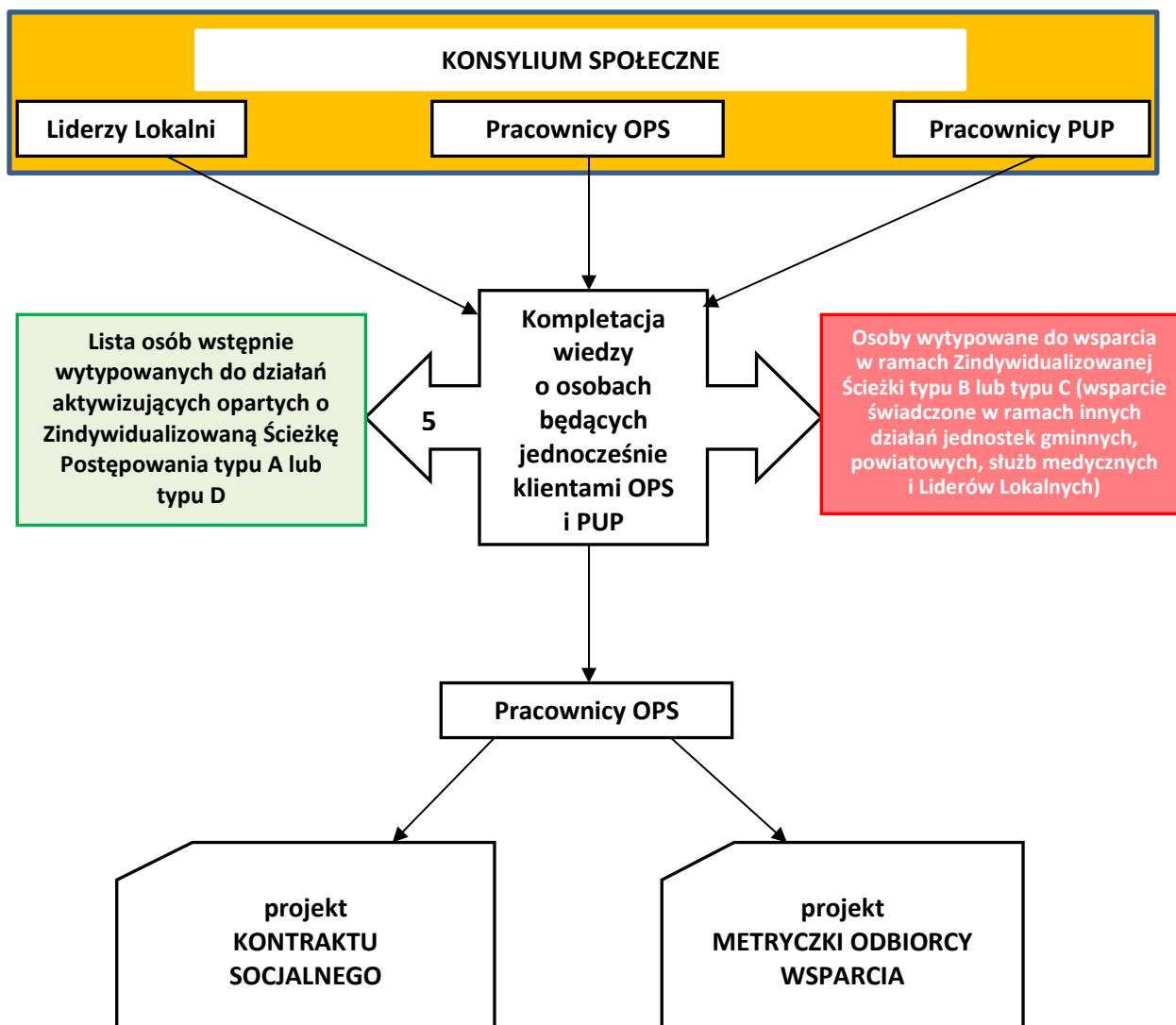
Realizacja: przed rozpoczęciem działań projektu testującego.

Finansowanie: w ramach budżetów własnych realizatorów z ewentualnym wsparciem dla Liderów Lokalnych (np. pokrycie kosztów dojazdu).

Wśród słabych stron aktualnego systemu przeciwdziałania problemowi społecznemu wskazano m.in. kwestię wielokrotnego wypełniania przez Odbiorców Wsparcia różnych kwestionariuszy o powtarzającej się treści. Założenia modelu odchodzą od tego rozwiązania – skoro instytucja publiczna posiada wiedzę o Odbiorcy Wsparcia, powinna ją udostępnić, natomiast praca z Odbiorcą Wsparcia nie powinna obejmować zbierania podstawowych informacji.

W ramach realizacji tego etapu członkowie Konsylium Społecznego powinni przekazać pracownikowi OPS informacje, które (według ich najlepszej wiedzy) powinny zostać ujęte w Metryczce Odbiorcy Wsparcia. Na ich podstawie pracownik OPS powinien przygotować projekt Metryczki Odbiorcy Wsparcia oraz określić podstawowe elementy kontraktu socjalnego, który będzie zawarty z Odbiorcą Wsparcia na cały 3-letni okres realizacji projektu testującego.

Schemat 16: procedury związane z przygotowaniem procesu rekrutacji.

5. Wstępny wybór Odbiorców Wsparcia. Oprócz osób spełniających kryterium główne (osoby długotrwale bezrobotne i korzystające z pomocy społecznej) w gronie osób z niepełnosprawnościami czy ze zidentyfikowanym stanem chorobowym (wstępnie kwalifikujących się do wsparcia w ramach Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu B) mogą występować osoby rokujące na dość szybkie przełamanie problemów zdrowotnych (np. są w trakcie terapii) czy takie, które przy zapewnieniu im odpowiedniego wsparcia towarzyszącego mogą wykonywać niektóre rodzaje prac pomimo niepełnosprawności czy choroby o charakterze przewlekłym.

W grupie osób wstępnie kwalifikujących się do wsparcia w ramach Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu A lub typu D mogą występować także osoby nielegalnie pracujące lub nielegalnie wykonujące działalność gospodarczą (kwalifikujące się do Ścieżki E), w tym np. z powodu obciążeń komorniczych. Wiedza o przyczynach funkcjonowania danej osoby w szarej strefie nie jest identyfikowana przez instytucje

publiczne (PUP, OPS), natomiast mogą ją posiadać osoby z grona Liderów Lokalnych.

Takie dodatkowe informacje umożliwiają indywidualną ocenę:

- z jakiego powodu dana osoba pracuje nielegalnie (czy wynika to z „obiektywnych” przyczyn leżących po stronie potencjalnego Odbiorcy Wsparcia czy po stronie pracodawcy),
- w przypadku osób nielegalnie pracujących z uwagi na ciężące na nich zobowiązania będące w egzekucji komorniczej: z jakiego powodu prowadzone jest postępowanie egzekucyjne (co było przyczyną), jaka jest wysokość zadłużenia i czy istnieje możliwość zawarcia sądowej ugody w sprawie jego ratalnej spłaty.
- czy osoba w trakcie terapii medycznej lub z niepełnosprawnościami, przy zastosowaniu dostępnych form wsparcia, mogłaby podjąć uczestnictwo w działaniach, dążąc docelowo do podjęcia zatrudnienia,

Informacja dodatkowa: zadania tego etapu zostały częściowo zrealizowane przez Partnerów na etapie opracowania niniejszego dokumentu i przygotowania założeń projektu testującego (wstępnie wytypowano potencjalnych Odbiorców Wsparcia). Należy jednak zaznaczyć, że z uwagi na przewidywany długi okres, jaki upłynie pomiędzy realizacją tego etapu (IV kwartał 2017 r.) a ewentualnym rozpoczęciem działań projektu testującego (najprawdopodobniej IV kwartał 2019 r.), przewidywane jest jego powtórzenie na etapie opracowywania wniosku o dofinansowanie dla projektu testującego.

Etap IVa: rekrutacja wstępna Odbiorców Wsparcia.

Realizacja: w ramach projektu testującego.

Finansowanie: budżet projektu testującego w części przeznaczony na prefinansowanie działań partnerów publicznych tego projektu.

Na tym etapie rekrutacyjnym występuje pierwszy kontakt pomiędzy Odbiorcą Wsparcia a reprezentującymi Partnerów osobami zaangażowanymi w realizację projektu testującego.

W ramach tego procesu niezbędnym jest uświadomienie Odbiorcy Wsparcia:

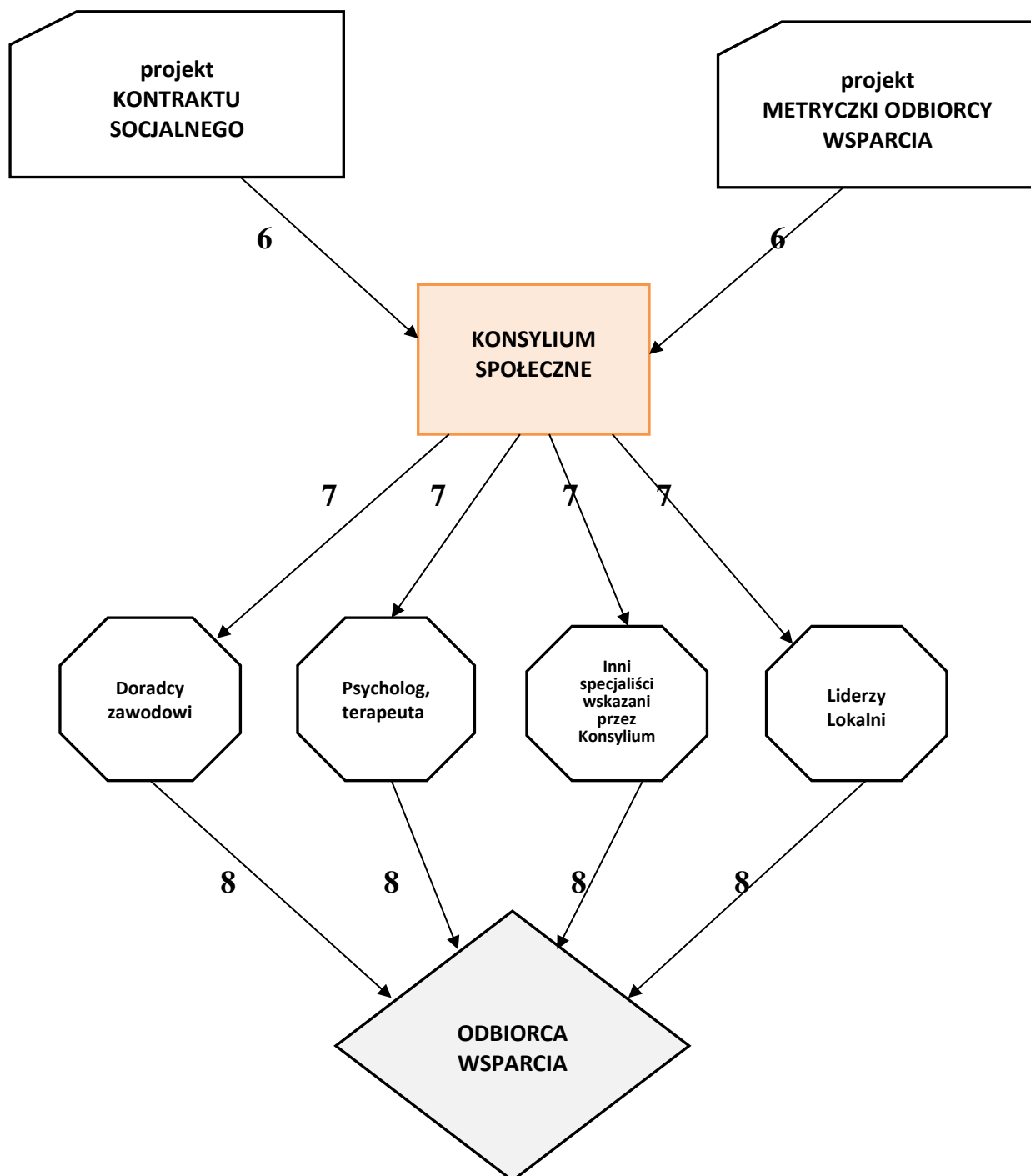
- wynikającego z ustawy o pomocy społecznej obowiązku współdziałania mającego na celu pokonanie barier i wyeliminowanie przyczyn pozostawania w bezrobociu i korzystaniu ze wsparcia świadczonego w ramach pomocy społecznej,
- korzyści, z jakimi powinno wiązać się uczestnictwo w projekcie (nie tylko doprowadzenie do zatrudnienia, lecz także korzyści perspektywiczne, jak np. możliwość uzyskania świadczenia emerytalno-rentowego oraz korzyści o charakterze rodzinno-społecznym jak np. wychowywanie młodego pokolenia w oparciu o wzorzec pracy jako standard życia społecznego),
- zasad współdziałania oraz możliwości i obowiązków wynikających z kontraktu socjalnego.

Przy realizacji tego zadania pracownicy w nim uczestniczący muszą mieć świadomość, że potencjalnymi Odbiorcami Wsparcia są osoby, które w większości były już uczestnikami różnych działań aktywizacyjnych i, wskutek braku sukcesu czy niespełnienia ich oczekiwań, są często zrażone do tego rodzaju przedsięwzięć. Jednocześnie osoby te, z uwagi na zagrożenie wykluczeniem społecznym, mają zwykle niskie poczucie własnej wartości.

Z uwagi na obydwa te czynniki, personel pierwszego kontaktu powinien być szczególnie starannie przeszkolony w zakresie stosowania standardów związanych z zapewnieniem równości szans kobiet i mężczyzn, równości szans dostępu do projektu dla osób z niepełnosprawnościami czy chorobami przewlekłymi oraz przeszkolonych w zakresie prowadzenia rozmów z osobami o niskiej samoocenie.

Przewiduje się, że szkolenia takie będą przeprowadzone przez specjalistów Zarządcy Obligacji (szczególnie z uprawnieniami psychologów), a w trudniejszych przypadkach – specjaliści Zarządcy Obligacji podejmą się pierwszego kontaktu z Odbiorcą Wsparcia.

Schemat 17: ścieżka wyłonienia Odbiorców Wsparcia.

Na podstawie projektów kontraktu socjalnego (6) oraz Metryczki Odbiorcy Wsparcia (6) opracowane zostają zalecenia Konsylium Społecznego dotyczące działań (7) specjalistów i Liderów Lokalnych, niezbędnych do przekonania (8) potencjalnego Odbiorcy Wsparcia o perspektywicznych korzyściach, jakie wynikają dla niego z udziału w projekcie i podjęcia zatrudnienia. Jest to innowacyjny element procesu rekrutacji – zamiast „skierowania z urzędu” podstawą do uczestniczenia w projekcie będzie świadoma zgoda Odbiorcy Wsparcia wynikająca z przekonania o słuszności takiego kroku.

Informacje dodatkowe:

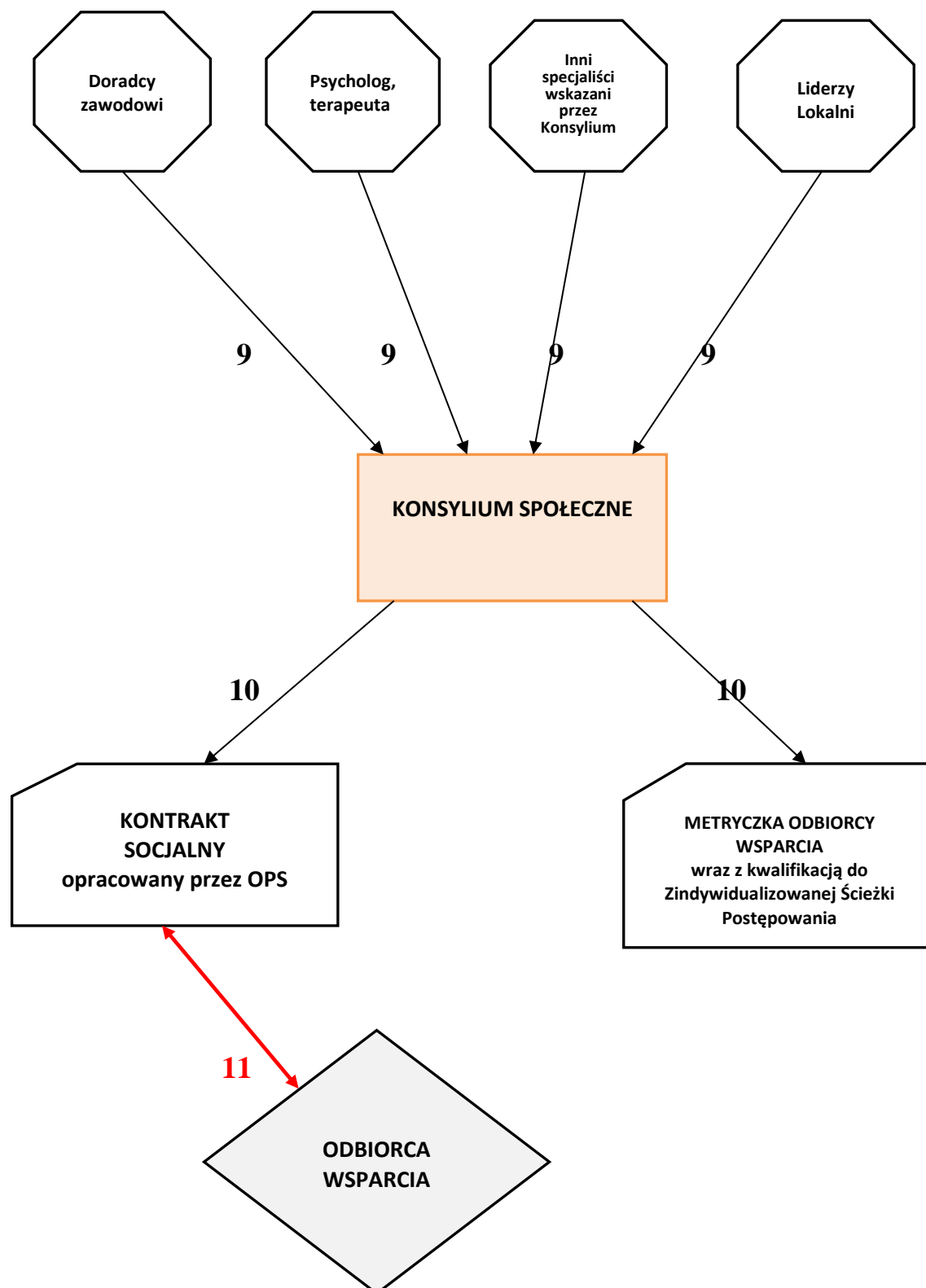
- 1) w odniesieniu do osób, co do których zachodzi podejrzenie pozostawiania w nielegalnym zatrudnieniu niezbędne będzie przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 2) działania specjalistów i Liderów Lokalnych powinny odbywać się w miejscach zamieszkania Odbiorców Wsparcia;
- 3) w trakcie procesu rekrutacyjnego przewiduje się zawarcie kontraktu socjalnego z każdym potencjalnym Odbiorcą Wsparcia. Odmowa zawarcia, takiego kontraktu wiąże się z wynikającymi z ustawy skutkami, jednakże nie powinny one być używane jako argument do uzyskania zgody na udział w projekcie;
- 4) przedstawiciele Konsylium Społecznego, którzy będą prowadzić proces rekrutacji, powinni być do jego wykonania przygotowani poprzez profesjonalne szkolenie, nastawione na obrazowanie Odbiorcom Wsparcia korzyści wynikających z podjęcia uczestnictwa w projekcie.

Etap IV b: rekrutacja końcowa – ostateczny dobór Odbiorców Wsparcia.

Realizacja: w ramach projektu testującego.

Finansowanie: budżet projektu testującego w części przeznaczony na prefinansowanie działań partnerów publicznych tego projektu.

Schemat 18: sposób zawarcia kontraktu socjalnego i zakończenie procesu rekrutacji Odbiorców Wsparcia.

Na podstawie sprawozdań/informacji (9) specjalistów i Liderów Lokalnych (mogą być złożone ustnie), Konsylium Społeczne dokonuje uzupełnień (10) w treści Metryczki Odbiorcy Wsparcia oraz podejmuje decyzję o ustaleniu typu Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania dla Odbiorcy Wsparcia.

Na podstawie zebranych informacji i propozycji Konsylium Społecznego (10) pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej przygotowuje kontrakt socjalny – następuje zawarcie tego kontraktu (11) z Odbiorcą Wsparcia.

Informacje dodatkowe.

W odniesieniu do osób zakwalifikowanych przez Konsylium Społeczne do Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu A lub D, oznacza to faktyczną kwalifikację tych osób do udziału w projekcie. Konsylium potwierdza swoją decyzję podpisaniem Metryczki Odbiorcy Wsparcia, która będzie przekazana Dostawcy Usług.

Zaplanowano, że łączny czas realizacji końcowych procedur rekrutacyjnych realizowanych przez TUTORA w ramach projektu testującego wyniesie:

- 2 miesiące dla osób z ustaloną Ścieżką typu A,
- 4 miesiące dla osób z ustaloną Ścieżką typu D.

Rezultaty osiągnięte w trakcie procesu rekrutacyjnego.

Rezultaty dla uczestników Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Lokalnych dla projektu testującego:

- zaktualizowanie wiedzy o Odbiorcach Ostatecznych (Metryczka Odbiorcy Wsparcia wraz z załącznikami, np. informacjami o działaniach, w których Odbiorcy Wsparcia uczestniczyli, a które nie doprowadziły do oczekiwanego rezultatu wraz z oceną przyczyn takiego stanu rzeczy) – uzyskanie możliwości rozszerzonej oceny wcześniejszych działań pod kątem skuteczności poszczególnych metod/rozwiązań i lepszego programowania przyszłych działań na rzecz innych grup/klientów,
- nabycie umiejętności pracy w szerokim partnerstwie (dwie lub więcej instytucji publicznych we współpracy z Liderami Lokalnymi i organizacjami pozarządowymi),
- nabycie umiejętności wykorzystywania wiedzy oraz umiejętności dotychczas stosowanych przez innych partnerów.

Rezultaty istotne z punktu widzenia realizacji projektu testującego:

- wyłonienie uczestników projektu właściwie zmotywowanych i „rojujących, że mogą osiągnąć sukces – podjąć zatrudnienie” – **innowacja**,
- zminimalizowanie ryzyka porzucenia uczestnictwa w projekcie i bardziej efektywne wykorzystanie środków przeznaczonych na realizację projektu – **innowacja**,
- możliwość udzielenia wsparcia na rzecz Dostawcy Usług poprzez:
 - skierowanie do udziału w projekcie testującym grupy Odbiorców Wsparcia dobranej w oparciu o „kryterium pozytywne” (osoby, które zostały zmotywowane i pozytywnie rojują) a nie „dobór negatywny” (kierowanie do projektu osób z listy bez głębszej analizy) – **innowacja**,
 - wyposażenie Dostawcy Usług w aktualne informacje o Odbiorcach Wsparcia (Metryczka Odbiorcy Wsparcia wraz z ewentualnymi załącznikami) – na tej podstawie TUTOR będzie mógł przygotować się właściwie do pierwszego kontaktu z Odbiorcą Wsparcia – **innowacja**,
 - udzielenie Dostawcy Usług informacji związanych z podstawowym wsparciem ze strony Partnerstwa, jak np.: personel partnerów publicznych (z kim, w razie potrzeby, można się skontaktować w OPS czy PUP), przedstawiciele Liderów Lokalnych (z kim można się skontaktować: e-mail, telefon), możliwość udostępnienia pomieszczeń (typu sala Rady Sołeckiej, świetlica wiejska itp.) na potrzeby spotkań TUTORA z Odbiorcą Wsparcia (wydatki pokrywane w ramach budżetu projektu testującego w części obejmującej koszty działań realizowanych przez partnerów publicznych) – **innowacja**,
 - opracowanie oferty ze strony PES, OWES czy uczestników Partnerstwa w zakresie możliwości ich włączenia się w proces realizacji usług społecznych na rzecz Odbiorców Wsparcia. Oferta wsparcia ze strony PES, OWES, NGO i Liderów Lokalnych ma charakter fakultatywny. W małych i położonych peryferyjnie gminach PES, OWES czy NGO mogą po prostu nie funkcjonować lub (szczególnie NGO) prowadzić działalność tematycznie tak dalece odbiegającą od działań Projektów Obligacji Społecznych, że ich doświadczenie może być dla takiego projektu nieistotne. Możliwość założenia PES o profilu działalności dostosowanym do potrzeb Odbiorców Wsparcia i stworzenie dla nich możliwości podjęcia zatrudnienia w miejscu zamieszkania – **innowacja**.

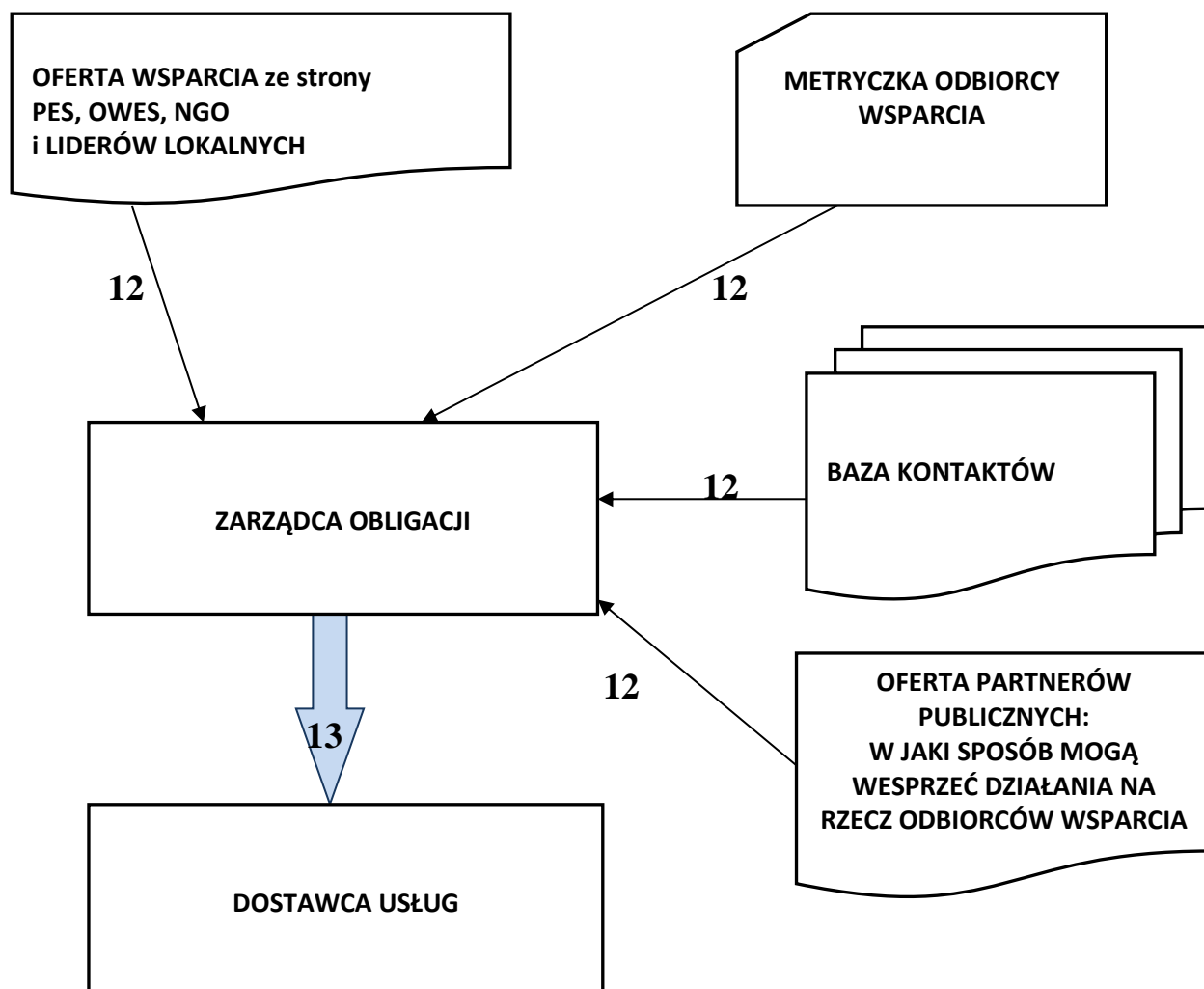
Etap V – przekazanie Dostawcy Usług prowadzenia działań na rzecz Odbiorców Wsparcia.

Osiągnięcie głównego celu projektów realizowanych z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych w obszarze polityki rynku pracy, przez który rozumie się doprowadzenie Odbiorców Wsparcia do trwałego zatrudnienia (w okresie realizacji projektu) i jego utrzymania (także po zakończeniu okresu wspierania), zostało w znacznym zakresie uzależnione od zminimalizowania ryzyka niewłaściwie poprowadzonej rekrutacji do projektu, co opisywały wcześniejsze etapy.

Przekazanie Dostawcy Usług grupy zrekrutowanych i wstępnie zmotywowanych Odbiorców Wsparcia przenosi ryzyka i odpowiedzialność za osiągnięcie zaplanowanych rezultatów na niepublicznego Dostawcę Usług. Jednakże w interesie wszystkich uczestników Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Lokalnych leży współpraca z Dostawcą Usług, albowiem rezultaty jego działań będą mieć wpływ na ich sytuację ekonomiczną oraz społeczną.

Uczestnicy Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Lokalnych będą zobligowani umową partnerską do realizacji działań wspierających Dostawcę Usług (zgodnie z ich ofertą). Wybrani pracownicy ośrodków pomocy społecznej czy powiatowych urzędów pracy będą zobowiązani do wspierania swoją wiedzą TUTORÓW. W razie pojawienia się takiej konieczności, zwoływane będzie Konsylium Społeczne, aby we współpracy z TUTOREM zmodyfikować plan pracy z Odbiorcą Wsparcia.

Schemat 19: etap V – przekierowanie Odbiorców Wsparcia do Dostawcy Usług.

Zarządca Obligacji kompletuje wszystkie dokumenty związane z grupą Odbiorców Wsparcia (12):

- Metryczki Odbiorców Wsparcia,
- oferty wsparcia ze strony partnerów publicznych,
- bazy kontaktów.
- oferty wsparcia ze strony partnerów niepublicznych (fakultatywnie),

Zgodnie z zawartą umową Zarządca Obligacji przekazuje te dokumenty (13) Dostawcy Usług.

Etap VI – realizacja działań Dostawcy Usług na rzecz Odbiorców Wsparcia.

W załączniku nr 1 do Modelu „Opis usługi społecznej dla Odbiorców Wsparcia z ustaloną Zindywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu A lub typu D” wskazano przykłady działań, które mogą być realizowane przez Dostawcę Usług. Jednakże nie jest to katalog zamknięty ani co do rodzaju działań, ani co do momentu, w którym działania te powinny być realizowane.

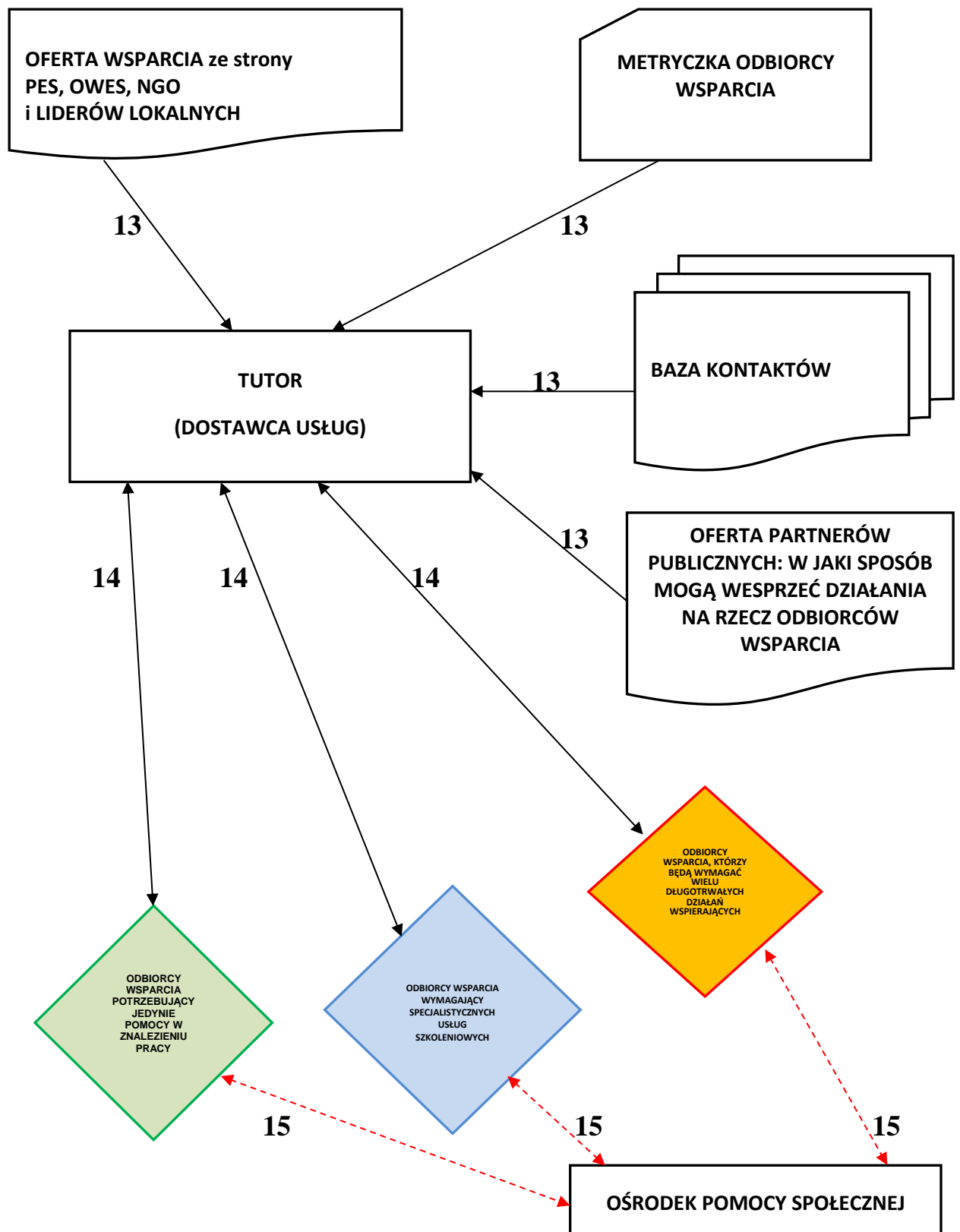
Wyjątkiem jest wskazany w metodologii Kamień Milowy „Ścieżka Postępowania Aktywizacyjnego”, który powinien być zrealizowany przez Dostawcę Usług:

- najpóźniej w drugim miesiącu od momentu przejęcia działań na rzecz Odbiorców Wsparcia z ustaloną kwalifikacją do Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu A,
- najpóźniej w trzecim miesiącu od momentu przejęcia działań na rzecz Odbiorców Wsparcia z ustaloną kwalifikacją do Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu D.

Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego, z uwagi na indywidualny i dopasowany do faktycznych potrzeb Odbiorcy Wsparcia charakter, będą planami rodzajowo-czasowymi działań aktywizacyjnych, motywacyjnych i wspierających, przy czym zakłada się, że mogą występować pomiędzy nimi istotne różnice wynikające z dokonanej przez TUTORA oceny sytuacji Odbiorcy Wsparcia, jego potrzeb oraz możliwości zastosowania i skuteczności oddziaływania metod, narzędzi, instrumentów.

W ramach działań reprezentujących Dostawcę Usług specjalistów – TUTORÓW możliwe jest bowiem zastosowanie podejścia nastawionego na najwyższą skuteczność działań, tj. najszybsze osiągnięcie efektu zatrudnieniowego, który jest wskaźnikiem efektywności.

Schemat 20: etap VI – pierwsze działania TUTORA. Opracowanie Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego jako części kontraktu socjalnego.

Na podstawie informacji przekazanych przez Zarządcę Obligacji (13) Dostawca Usług – działający w jego imieniu TUTOR zapoznaje się ze specyfiką grupy – analizuje treść informacji zawartych w Metryczce Odbiorcy Wsparcia i przygotowuje się do osobistego poznania każdej oddanej mu pod opiekę osoby,

przy czym zakłada się, że będzie to miało miejsce przy współdziałaniu przedstawicieli Liderów Lokalnych i w miejscach wskazanych lub udostępnionych przez Partnerów.

Zakłada się, że TUTOR przygotowuje różniące się metodami wsparcia Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego dla każdego Odbiorcy Wsparcia.

Podstawowym zadaniem TUTORA jako reprezentanta Dostawcy Usług w pierwszym okresie działań jest:

- poznanie Odbiorcy Wsparcia i przeprowadzenie pogłębionej i indywidualnej diagnozy (14),
- opracowanie Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego (15) i jej przekazanie właściwemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej.

Aby nie tworzyć Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego jako dodatkowego dokumentu założono, że TUTOR opracuje punkt III formularza kontraktu socjalnego (wykaz działań, które będą podjęte przez strony kontraktu socjalnego), uzyskując pisemną akceptację Odbiorcy Wsparcia.

X.2. ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA AKTYWIZACYJNEGO.

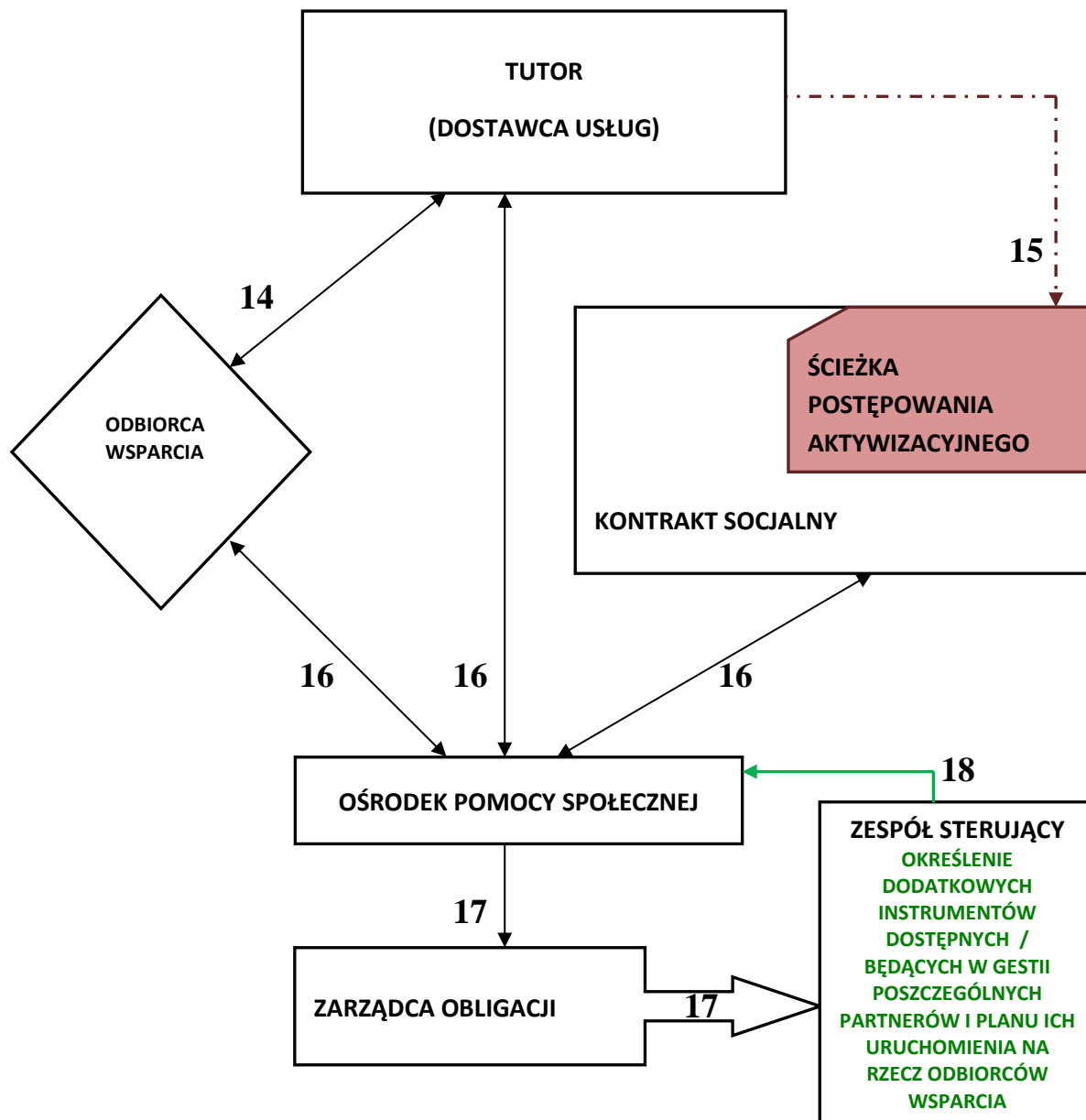
Uwzględniając wyniki pogłębionej diagnozy (14) oraz plan działań ujętych w Ścieżce Postępowania Aktywizacyjnego i przewidywany okres ich realizacji (15), Ośrodek Pomocy Społecznej będzie dysponować kontraktem socjalnym zawierającym wszystkie niezbędne do procesu monitoringu dane.

Jest to pierwszy Kamień Milowy zakładany w projekcie a zarazem kolejna **innowacja** w modelu: w oparciu o wyniki prac niepublicznego Dostawcy Usług instytucja publiczna – ośrodek pomocy społecznej zakończy opracowywanie kontraktu socjalnego (16). W dotychczasowej praktyce taka forma współpracy nie występowała.

Informacja dodatkowa: opracowanie Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego jest pierwszym Punktem Kontrolnym – realizacja tego zadania uprawnia Dostawcę Usług do złożenia rozliczenia obejmującego wydatki poniesione na realizację zadań TUTORA w fazie rekrutacji końcowej (punkt A2 [1] poznanie, rozpoznanie potrzeb, zdobycie zaufania w „Opisie usługi społecznej dla Odbiorców Wsparcia z ustaloną Indywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu A lub typu D), zrealizowanych grupowych działań wspierających (punkt A2 [2] w „Opisie”) oraz zryczałtowanego kosztu sporządzenia ŚPA (punkt A2 [3] w „Opisie”). Właściwy

dla Odbiorcy Wsparcia ośrodek pomocy społecznej potwierdzi przyjęcie Ścieżki jako części kontraktu socjalnego, co będzie podstawą do dokonania płatności.

Schemat 21: KAMIENIĄ MIŁOWY 1 – opracowanie Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego i wykorzystanie efektu pracy niepublicznego Dostawcy Usług przez instytucję publiczną – ośrodek pomocy społecznej.

W analizie problemu społecznego wskazano, że słabą stroną aktualnie stosowanych metod przeciwdziałania jest ściśle umowne zamykanie katalogu dopuszczalnych działań i brak możliwości wprowadzania korekt. W proponowanym rozwiązaniu przyjęto **innowacyjną** zasadę, że indywidualizacja podejścia do Odbiorcy Wsparcia musi oznaczać możliwość rezygnacji z przyjętego na początku planu działania i wprowadzanie takich korekt, które będą maksymalnie zaspokajać potrzeby Odbiorców Wsparcia.

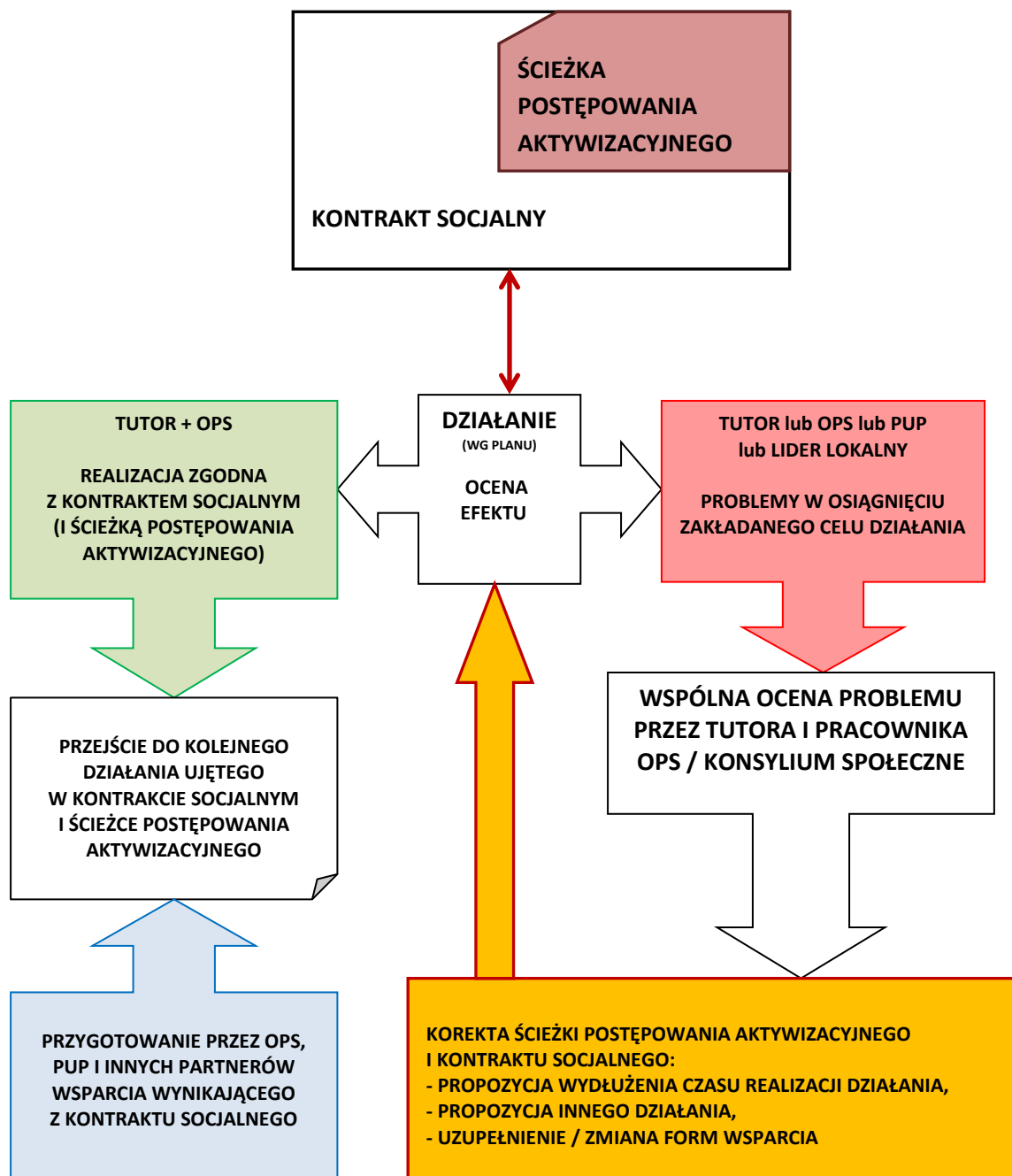
Takie zdiagnozowane indywidualne i specyficzne potrzeby Odbiorców Wsparcia wraz z opinią i propozycjami korekt TUTOR będzie przekazywać właściwemu

ośrodkowi pomocy społecznej. Wniosek TUTORA wraz z opinią OPS trafi do Zarządcy Obligacji (17), który przekaze je Zespołowi Sterującemu (17) a ten, przy współudziale specjalistów – pracowników instytucji wchodzących w skład Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Lokalnych opracuje plan przeciwdziałania – jakie instrumenty czy metody mogą być zastosowane, jakie to będzie rodzic koszty i czy w ramach budżetu projektu (w tym zaplanowanej rezerwy) można te działania zrealizować bez zagrożenia dla poprawności realizacji projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu oraz umowami zawartymi z Inwestorem i Dostawcą Usług, wydając przy tym zgodę (18) na wprowadzenie takiego alternatywnego planu do kontraktu socjalnego i jego aneksowanie/zmodyfikowanie przez ośrodek pomocy społecznej. Zespół Sterujący będzie jednakże mógł podjąć decyzję alternatywną – uznać, że ze względu na koszty i ryzyko należy odstąpić od wprowadzania dodatkowych działań, jednakże należy zmienić cel ostateczny ustalony dla danego Odbiorcy Wsparcia (np. doprowadzenie do zatrudnienia na okres krótszy), korygując przy tym wskaźniki zatrudnieniowe.

Informacja dodatkowa: powyższa procedura będzie także stosowana w dalszych działaniach projektowych. Realizacja określonego etapu pracy z Odbiorcą Wsparcia będzie kończyć się oceną:

- 1) co należy zrobić dalej:
 - a) realizować kontrakt socjalny i Ścieżkę Postępowania Aktywizacyjnego (SPA) zgodnie z planem (nie wystąpiły zagrożenia),
 - b) wprowadzić działania dodatkowe (wystąpiły wcześniej nieprzewidziane okoliczności, które wymagają dodatkowego wsparcia), które umożliwią realizację kontraktu socjalnego i SPA bez konieczności ich modyfikacji w zakresie celów i wskaźników,
- 2) jeśli pomiędzy wnioskami z zakończonego etapu a planem określonym w Ścieżce Postępowania Aktywizacyjnego i kontrakcie socjalnym znajdą zmiany wymagające korekty celów i wskaźników – uzyskanie zgody Zespołu Sterującego na ich wprowadzenie a w konsekwencji aktualizację zarówno Ścieżki jak i kontraktu socjalnego. Należy jednak zauważyć, że każda indywidualna korekta wskaźników będzie rzutować na wartość wskaźników całego projektu – taka korekta może wymagać uzyskania zgody Instytucji Zarządzającej.

Schemat 22: sposób wykorzystania oceny okresowej do weryfikacji planu pracy z Odbiorcą Wsparcia.

W oparciu o Ścieżkę Postępowania Aktywizacyjnego OPS będzie mógł przygotować wsparcie towarzyszące. W gestii OPS, jako element kontraktu socjalnego, pozostaje np.:

- wypłacanie dodatków specjalnych na pokrycie kosztów dojazdu Odbiorców Wsparcia,
- wypłacanie Odbiorcy Wsparcia dodatków specjalnych – nagród za utrzymanie się w zatrudnieniu (KAMIENIE MIŁOWE: utrzymanie ciągłości zatrudnienia przez 90, 180, 365 dni i dalsze okresy półroczne).

Informacje dodatkowe.

Obydwa wyżej wskazane typy kosztów ponoszonych na aktywizację Odbiorcy Wsparcia będą, o ile regulamin konkursu II etapu będzie dopuszczać takie rozwiązanie, realizowane w oparciu o wniosek TUTORA przez instytucję publiczną (OPS) w oparciu o prefinansowanie z EFS i tak zostało to wstępnie zaplanowane w budżecie projektu testującego. Gdyby nie było to możliwe, wówczas będzie to zadanie włączone w obszar usług realizowanych przez Dostawcę Usług w oparciu o środki finansowe Inwestora.

Postulowana jest możliwość zapewnienia finansowania kosztów szkoleń zawodowych na rzecz pracujących Odbiorców Wsparcia ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W takiej sytuacji środki będą uruchamiane przez powiatowy lub wojewódzki urząd pracy na wniosek TUTORA działającego w imieniu Odbiorcy Wsparcia i w uzgodnieniu z pracodawcą. Opierając się o aktualny stan prawny w budżecie projektu testującego ujęto szkolenia jako element działań Dostawcy Usług, finansowany przez Inwestora.

Narzędziem podstawowym wspierania Odbiorców Wsparcia z tytułu ponoszonych kosztów dojazdu z miejsca zamieszkania i powrotu do miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przez okres 12 miesięcy powinien być instrument zwrotu tych kosztów, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, jednakże zastosowanie tego rozwiązania budzi wątpliwości prawne. Pozyskiwanie przez powiatowe urzędy pracy środków Funduszu Pracy z tzw. algorytmu regulują przepisy art. 29 ust 6 ustawy o finansach publicznych – jest to państwowy fundusz celowy objęty rocznym planem finansowym. Na chwilę obecną powiatowe urzędy pracy mogą mieć problem prawny z zagwarantowaniem na potrzeby uczestniczących w projekcie Odbiorców Wsparcia odpowiednich kwot, albowiem przepisy art. 109 ust. 6 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zawierają wprowadzie możliwość przesunięcia do 30% przyznanej im na dany rok kalendarzowy kwoty Funduszu na rok następny z przeznaczeniem na realizację umów dotyczących realizacji programów rynku pracy, jednakże nie ma prawnej możliwości stworzenia na poziomie powiatu planu wykorzystania środków tego funduszu z wydzieleniem rezerwy na realizację programów wieloletnich. Dlatego przewiduje się alternatywną możliwość włączenia zadania w obowiązki Dostawcy Usług i przeniesie jego finansowania na Inwestora.

Przewidywane jest dodatkowe wsparcie tego działania w ramach projektu testującego przez okres obejmujący kolejne 12 miesięcy pracy Odbiorcy Wsparcia, które będzie realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej na zasadach określonych w kontrakcie socjalnym.

Założenie wypłat przez OPS dodatków specjalnych na sfinansowanie kosztów dojazdów Odbiorców Wsparcia do miejsca zatrudnienia i z powrotem jest rozwiązaniem wariantowym. Biorąc bowiem pod uwagę dysfunkcję transportu publicznego na obszarze realizacji projektu testującego nie wyklucza się:

- podjęcia przez Gminę decyzji o organizacji przewozu zbiorowego dla Odbiorców Wsparcia,
- udzielenia obsługującemu obszar Gminy przewoźnikowi dotacji na realizację dodatkowych połączeń obejmujących miejscowości obecnie nie obsługiwane lub uruchomienie dodatkowych kursów w godzinach uwzględniających potrzeby Odbiorców Wsparcia,
- znalezienie przez TUTORA takiego miejsca zatrudnienia dla Odbiorcy Wsparcia – pracodawcy, który prowadzi zorganizowany przewóz własnych pracowników,
- organizacji transportu przez podmiot ekonomii społecznej, w tym przy wykorzystaniu możliwości wsparcia dla wybranego Odbiorcy Wsparcia na utworzenie i doposażenie takiego miejsca pracy.

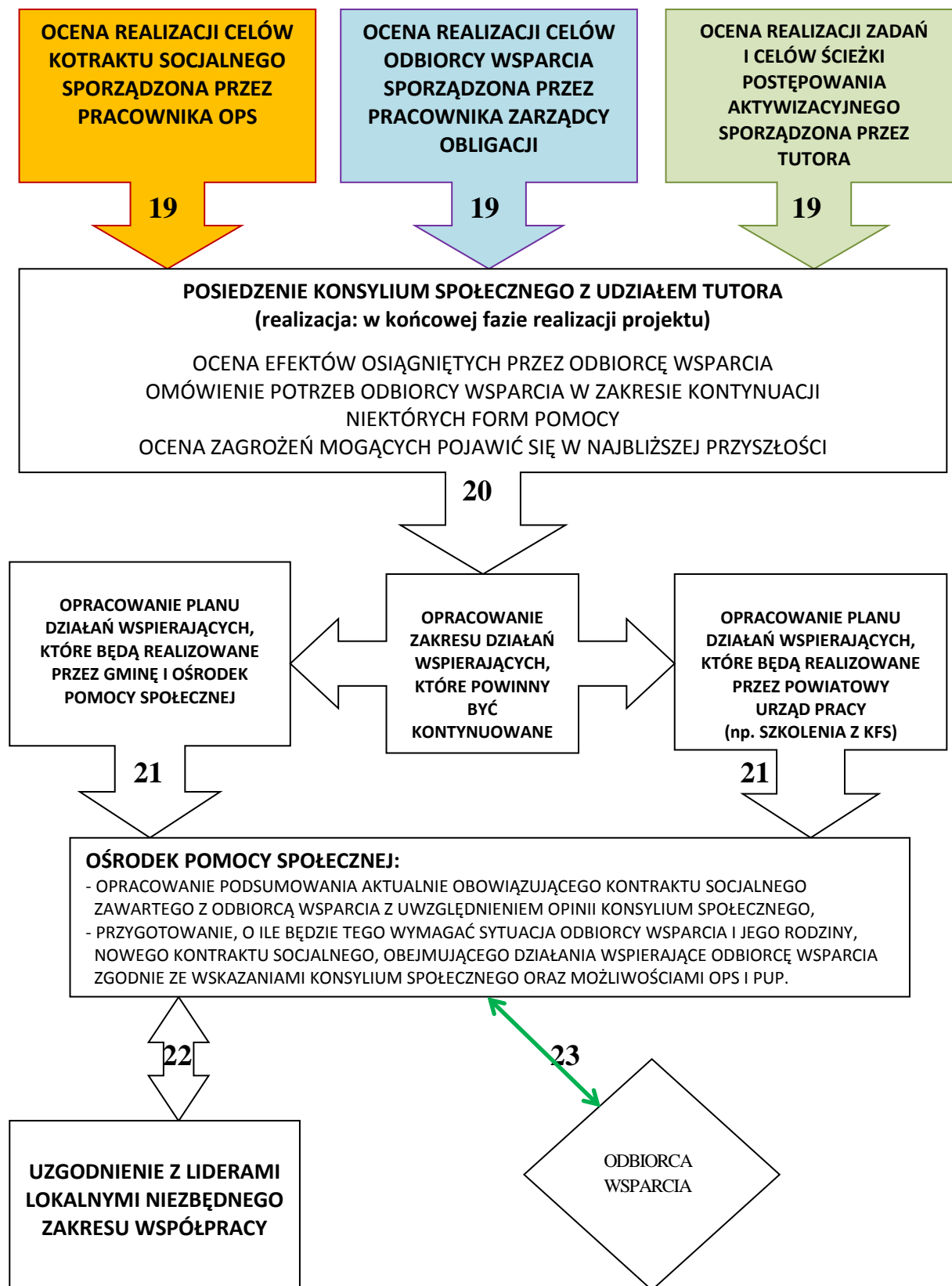
Wszystkie wyżej wskazane rozwiązania wariantowe, które mogą przenosić oparte o prefinansowanie z EFS finansowanie wybranych działań z jednostek publicznych na Dostawcę Usług działającego w oparciu o środki Inwestora będą mieć swój skutek finansowy – zwiększenie zakresu działań finansowanych przez Inwestora to wzrost zaangażowania środków inwestycyjnych Inwestora, powodujący wzrost planowanej kwoty na bonus dla Inwestora związany z osiągnięciem zakładanych wskaźników realizacji zadania.

Załącznik „Opis usługi społecznej dla Odbiorców Wsparcia z ustaloną Indywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu A lub typu D” ma charakter pogładowy. Zakłada się, że Dostawca Usług ma obowiązek, w czasie określonym w Ścieżce, zrealizowania zadania wyjściowego – przeprowadzenia pogłębionej i indywidualnej diagnozy, której efektem będzie opracowanie Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego. Nie jest zatem możliwym sporządzenie etapowego opisu realizacji działań, albowiem będą one miały charakter indywidualny, wynikający z potrzeb Odbiorcy Wsparcia.

Można jedynie indykatywnie wskazać, że po etapie diagnozowania potrzeb i sporządzenia Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego wystąpią:

- działania motywujące, aktywizacyjne i wspierające,
- działania szkoleniowe,
- działania związane z usługami pośrednictwa pracy,
- działania związane z doprowadzeniem do zatrudnienia i utrzymania tego zatrudnienia przez Odbiorcę Wsparcia.

Schemat 23 : etap VII – kontynuacja działań Dostawcy Usług na rzecz Odbiorców Wsparcia po zakończeniu realizacji projektu testującego.

Po zakończeniu realizacji projektu testującego przewiduje się podtrzymanie współpracy partnerskiej na poziomie lokalnym. Punktem wyjścia do ustalenia zakresu zadaniowego partnerstwa będą indywidualne oceny (19) każdego z Odbiorców Wsparcia sporządzone przez właściwego pracownika OPS,

specjalistę reprezentującego Zarządcę Obligacji oraz TUTORA. Oceny wraz z propozycjami kontynuacji działań wspierających Odbiorcę Wsparcia w wybranym zakresie zostaną przekazane Konsylium Społecznemu, które powinno opracować **(20)** zalecenia co do zakresu kontynuowanego wsparcia. Na ich podstawie ośrodek pomocy społecznej oraz powiatowy urząd pracy (jeśli wspieranie Odbiorcy Wsparcia będzie dopuszczalne przepisami regulującymi działania instytucji rynku pracy) opracują plany kontynuacji wsparcia **(21)**.

W oparciu o wskazania Konsylium Społecznego i plany działań wspierających uwzględniające możliwości własne oraz powiatowego urzędu pracy, opiekujący się Odbiorcą Wsparcia ośrodek pomocy społecznej uzgodni z Liderami Lokalnymi możliwość ich zaangażowania **(22)** w dalsze wspieranie Odbiorcy.

Z uwagi na ustanie mocy prawnej dotychczasowego kontraktu socjalnego (zawartego na określony czas i działania realizowane w ramach określonego z nazwy projektu) i jeśli będzie to zasadne z uwagi na konieczność utrzymania wsparcia z pomocy społecznej dla Odbiorcy Wsparcia i/lub jego rodziny, nastąpi opracowanie i zawarcie nowego kontraktu socjalnego pomiędzy ośrodkiem pomocy społecznej a Odbiorcą Wsparcia **(23)**, ukierunkowanego na utrzymanie osiągniętych rezultatów przy kontynuacji wybranych działań wspierających.

X.3. PODSUMOWANIE: ANALIZA RÓŻNIC POMIĘDZY OBECNYM SYSTEMEM REALIZACJI DZIAŁAŃ NA RZECZ ODBIORCÓW WSPARCIA A PROJEKTEM TESTUJĄCYM WDRAŻANIE OBLIGACJI SPOŁECZNYCH.

Biorąc pod uwagę wyniki analiz SWOT problemu społecznego (rozdziały II i III), w poniższej tabeli prezentuje się główne różnice pomiędzy obecnie stosowanym systemem wspierania Odbiorców Wsparcia a rozwiązaniami proponowanymi do zastosowania w ramach testowania modelu wdrażania obligacji społecznych w obszarze polityki rynku pracy.

Tabela 17. Porównanie metod wsparcia.

INSTRUMENTY I PRAKTYKI DOTYCHCZAS STOSOWANE	PROJEKT TESTUJĄCY WDRAŻANIE OBLIGACJI SPOŁECZNYCH
REKRUTACJA:	
<p>„fragmentaryczna”.</p> <p>Oparta o wyłącznie własne zasoby informacyjne instytucji rekrutującej (nie uwzględnia wiedzy innych instytucji i Liderów Lokalnych).</p> <p>Rekrutacja oparta o minimalne warunki wynikające z ustawy, programu wsparcia lub regulaminu konkursu.</p> <p>Rekrutacja nastawiona na dostarczenie wykonawcy działań grupy uczestników o określonej liczebności.</p>	<p>„ukierunkowana na sukces Odbiorcy Wsparcia”.</p> <p>Rekrutacja oparta o wspólny zasób wiedzy wszystkich stron zaangażowanych w przygotowanie projektu: instytucji publicznych, NGO i Liderów Lokalnych.</p> <p>Rekrutacja prowadzona w oparciu o wcześniej rozpoznane priorytetowe potrzeby Odbiorcy Wsparcia i ich zgodność z planowanym charakterem działań projektu, identyfikację zagrożeń (za i przeciw udziałowi danej osoby w projekcie), określone kryteria planowania pomocy (Zindywidualizowane Ścieżki Postępowania).</p> <p>Rekrutacja nastawiona na wyłonienie grupy Odbiorców Wsparcia rokujących, że dzięki udziałowi w projekcie trwale zmieni się ich sytuacja na rynku pracy i zakres niezbędnego wsparcia otrzymywanego z systemu pomocy społecznej.</p>
PRZYGOTOWANIE ODBIORCY WSPARCIA DO UDZIAŁU W PROJEKCIE:	
<p>niewielkie.</p> <p>Uczestnik jest kierowany do udziału w projekcie na podstawie „uznaniowej” decyzji instytucji publicznej, często bez poprzedzającego ten fakt rozpoznania, czy założenia projektu pomogą danej osobie przełamać jej problemy.</p> <p>Uczestnik jest informowany o skierowaniu do udziału w projekcie w sposób urzędowy - pismem informującym o takim fakcie lub „wezwaniami” na spotkanie informacyjne, podczas którego przedstawiciel instytucji informuje o skierowaniu do udziału w projekcie.</p>	<p>duże.</p> <p>Decyzja o zakwalifikowaniu jest poprzedzona rozpoznaniem potrzeb Odbiorcy Wsparcia, oceną działań wcześniej realizowanych na rzecz Odbiorcy Wsparcia i przyczyn, dlaczego tamte działania nie zakończyły się pozytywnym rezultatem.</p> <p>Decyzja o zakwalifikowaniu jest poprzedzona szeregiem spotkań „informacyjnych” z Odbiorcą Wsparcia z udziałem przedstawicieli instytucji opiekujących się Odbiorcą Wsparcia (PUP, OPS) oraz osób z grona Liderów Lokalnych.</p> <p>Decyzja o zakwalifikowaniu jest poprzedzona działaniami specjalistów – psychologów, psychoterapeutów, doradców zawodowych.</p>

WIEDZA REALIZATORA O ODBIORCACH WSPARCIA:	
<p>minimalna. Wykonawca niepubliczny otrzymuje dane personalne, uczestnika, ewentualnie wynikająca z wiedzy o minimalnych warunkach wynikających z ustawy, programu wsparcia lub regulaminu konkursu.</p> <p>Niepełna. Instytucja publiczna realizująca projekt nie posiada pełnego obrazu uczestnika, dysponując jedynie własnym zasobem informacyjnym.</p>	<p>kompletna i aktualna. Przed rozpoczęciem działań projektowych partnerzy uaktualniają swoją wiedzę o potencjalnych Odbiorcach Wsparcia i tworzą wspólny „bank danych”. Dostawca Usług otrzymuje pakiet informacji o Odbiorcy Wsparcia zawarty w Metryczce Odbiorcy Wsparcia (wiedza wszystkich partnerów projektu testującego: instytucji publicznych, NGO i Liderów Lokalnych).</p>
REALIZACJA DZIAŁAŃ NA RZECZ ODBIORCY WSPARCIA:	
<p>Plan działań na rzecz uczestników jest uproszczony, uwzględnia minimalne warunki wynikające z ustawy, programu wsparcia lub regulaminu konkursu.</p> <p>Wykonawca działań / realizator projektu nie współpracuje z instytucją kierującą uczestnika do projektu – wszystkie działania realizuje w oparciu o personel własny i w ramach budżetu projektu.</p> <p>Wykonawca działań samodzielnie monitoruje uczestników projektu i może, o ile pozwalają na to warunki realizacji projektu, korygować swoje działania w zakresie wynikającym z ustawy, programu wsparcia lub regulaminu konkursu.</p> <p>W przypadku problemów z realizacją przez uczestnika zaplanowanych dla niego działań, wykonawca musi samodzielnie opracować „program naprawczy”, o ile jest to prawnie dopuszczalne. W wielu sytuacjach warunki umowy nie umożliwiają takiego działania.</p> <p>Wykonawca działań / realizator projektu ma do osiągnięcia ściśle określone wskaźniki oraz zadania do zrealizowania: co, dla jakiego % uczestników, efekty itp.</p>	<p>Plan działań na rzecz Odbiorców Wsparcia jest wielowarstwowy – uwzględnia działania, które będą realizowane przez instytucje publiczne, wsparcie ze strony Liderów Lokalnych oraz działania zaplanowane, na podstawie pogłębionej i indywidualnej diagnozy przez Dostawcę Usług ujęte w Ścieżce Postępowania Aktywizacyjnego. Wszystkie te elementy stają się łącznie częściami kontraktu socjalnego zawieranego pomiędzy Odbiorcą Wsparcia a właściwym dla niego Ośrodkiem Pomocy Społecznej.</p> <p>Monitoring Odbiorców Wsparcia jest prowadzony co najmniej przez ośrodek pomocy społecznej przy współpracy z powiatowym urzędem pracy, Dostawcę Usług oraz Zarządcę Obligacji lub działającego w jego imieniu Ewaluatora. Każda ze stron procesu monitoringu ocenia sytuację Odbiorcy Wsparcia niezależnie i może interweniować w przypadku dostrzeżenia takiej konieczności.</p> <p>W przypadku zagrożenia, że dany Odbiorca Wsparcia nie realizuje planu wynikającego ze Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego wszystkie strony uczestniczące w Konsylium Społecznym przy współdziałaniu Dostawcy Usług oceniają powody i korygują plan działań zaplanowanych dla Odbiorcy Wsparcia.</p> <p>Dostawca Usług ma do osiągnięcia ściśle określone wskaźniki końcowe, jednakże ma swobodę w doborze działań indywidualnie adresowanych do Odbiorcy Wsparcia.</p>
OKRES WSPIERANIA UCZESTNIKÓW:	
<p>skrócony do minimum niezbędnego do osiągnięcia najkorzystniejszych dla wykonawcy działań wskaźników związanych z realizacją projektu.</p> <p>Po osiągnięciu wskaźnika uczestnik jest pozostawiany bez dalszego wsparcia.</p>	<p>wsparcie trwa przez cały okres realizacji projektu.</p> <p>Proces rekrutacji (procedura pierwszego kontaktu i rekrutacji wstępnej) rozpoczyna się jeszcze przed rozpoczęciem realizacji projektu.</p> <p>Odbiorca Wsparcia otrzymuje wsparcie do końca realizacji projektu, nawet jeśli osiągnął zakładane dla niego wskaźniki. Wprawdzie wymiar tego wsparcia jest sukcesywnie zmniejszany, jednakże w przypadku</p>

<p>Po zakończeniu projektu realizator nie zajmuje się monitorowaniem dalszego losu uczestników.</p>	<p>wystąpienia problemów istnieje możliwość zorganizowania na rzecz Odbiorcy Wsparcia dodatkowych działań ułatwiających kontynuację „pozytywnej ścieżki życiowo-zawodowej”.</p> <p>Po zakończeniu projektu, jeśli będzie tego wymagać sytuacja Odbiorcy Wsparcia i jego rodziny, Konsylium Społeczne opracuje plan działań wspierających a ośrodek pomocy społecznej opracuje i zawrze z Odbiorcą Wsparcia nowy kontrakt socjalny.</p>
<p>REALIZACJA DZIAŁAŃ NA RZECZ UCZESTNIKÓW:</p>	
<p>oparta o personel własny wykonawcy działań.</p> <p>W przypadku projektów realizowanych przez podmioty niepubliczne ich wykonawca nie ma możliwości współpracy z instytucjami publicznymi.</p> <p>Udział zewnętrznych specjalistów jest ograniczany ze względów budżetowych.</p> <p>Realizator wykonuje wszystkie działania projektowe samodzielnie lub poprzez podwykonawców, bez udziału osób reprezentujących instytucje publiczne.</p>	<p>oparta o przedstawicieli instytucji publicznych i personel Dostawcy Usług.</p> <p>W sytuacjach „kryzysowych” Dostawca Usług ma możliwość skorzystania, poprzez Konsylium Społeczne, ze wsparcia wykwalifikowanego personelu instytucji publicznych.</p> <p>Zaangażowanie specjalistów wynika z treści Metryczki Odbiorcy Wsparcia, Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego oraz kontraktu socjalnego.</p> <p>Niektóre specyficzne usługi mogą być realizowane przez wykwalifikowane kadry instytucji publicznych w ramach odrębnych środków ujętych w budżecie projektu.</p>
<p>UTRZYMANIE EFEKTÓW OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ UCZESTNIKA:</p>	
<p>ograniczone do okresu realizacji projektu lub momentu, w którym uczestnik osiągnął zakładany rezultat (wskaźnik).</p> <p>Wiedza niepublicznego wykonawcy o postępach danego uczestnika w projekcie nie jest przekazywana zainteresowanym instytucjom publicznym.</p> <p>Wiedza niepublicznego wykonawcy o uczestnikach i zachodzących w nich zmianach nie jest przekazywana odpowiedniej instytucji publicznej.</p>	<p>monitorowane także po zakończeniu realizacji projektu.</p> <p>Instytucje publiczne świadczące usługi na rzecz Odbiorcy Wsparcia dysponują pełną informacją o postępach Odbiorcy Wsparcia w realizacji zadań projektu.</p> <p>Instytucje publiczne mają pełną informację o uczestnikach i zachodzących w nich zmianach.</p> <p>Na etapie ewaluacji projektu (a zatem jeszcze w okresie jego realizacji) Konsylium Społeczne z udziałem TUTORA ocenia, jakiego rodzaju wsparcie jest danej osobie nadal niezbędne, a odpowiednie instytucje opracowują plan kontynuowania takiego wsparcia i zasad jego organizacji.</p> <p>Z chwilą zakończenia realizacji projektu wsparcie dla Odbiorcy Wsparcia jest przejmowane przez właściwe instytucje publiczne a z Odbiorcą Wsparcia zawierany jest nowy kontrakt socjalny, gwarantujący mu wsparcie w określonym zakresie z zamian za utrzymanie się Odbiorcy w zatrudnieniu.</p>

STATUS UCZESTNIKA:	
<p>wykreślany z rejestru bezrobotnych lub zawieszony (w zależności od rodzaju działań aktywizacyjnych). Uczestnik nie może skorzystać z dostępnych form wsparcia finansowanych z Funduszu Pracy przez Powiatowy Urząd Pracy. Uczestnik nie może otrzymać wsparcia należnego osobom bezrobotnym, które samodzielnie znajdują zatrudnienie.</p> <p>Pracodawca nie może skorzystać z dostępnych form wsparcia związanych z zatrudnieniem osoby bezrobotnej.</p>	<p>zawieszony, lecz pozostający w rejestrze bezrobotnych (w okresach realizacji na rzecz Odbiorcy Wsparcia działań aktywizacyjnych, motywujących i innych) z prawem do korzystania z instrumentów wspierających. Wykreślany z rejestru bezrobotnych w okresach zatrudnienia. Wprowadzany do rejestru bezrobotnych niezwłocznie po utracie/przerwaniu zatrudnienia. Zarówno Odbiorca Wsparcia, jak i jego pracodawca mogą w pełnym zakresie korzystać z form wsparcia dostępnych w powiatowym urzędzie pracy lub innych instytucjach publicznych.</p>
RYZIKO NIEPOWODZENIA:	
<p>realizacji projektu jest duże. Wykonawca działań musi podpisać umowę o realizację projektu, która warunkuje możliwość poznania uczestników działań. W efekcie może okazać się, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonawca działań nie dysponuje odpowiednim personelem, - nie ma możliwości zastosowania specyficznych a niezbędnych dla uczestników form wsparcia lub <p>ma takie możliwości formalne, ale nie zostały one uwzględnione w budżecie projektu,</p> <p>lub</p> <p>zostały uwzględnione w budżecie projektu w dalece niewystarczającej wysokości.</p> <p>Ryzyko porzucenia udziału przez uczestników projektu jest duże. Wykonawca działań nie ma praktycznie żadnych metod oddziaływania na uczestników, aby zapobiec porzuceniu udziału w projekcie.</p>	<p>realizacji projektu jest znacząco zmniejszone. Dostawca Usług ma możliwość zapoznania się z podstawowymi regułami rekrutacji Odbiorców Wsparcia – podstawowa charakterystyka jest ujęta w Zindywidualizowanych Ścieżkach Postępowania. Na tej podstawie może przygotować personel o odpowiednich kwalifikacjach. „Opis usługi społecznej” wsparcia wskazuje wprawdzie typy działań i instrumentów, które Dostawca Usług może zastosować, jednakże nie jest to katalog zamknięty. Dostawca Usług, współpracując z Konsylium Społecznym, może wprowadzać działania alternatywne lub korygować wymiar działań wcześniej zaplanowanych na rzecz Odbiorcy Wsparcia. Służy temu rezerwa w budżecie projektu w wysokości 15% oszacowanych wydatków.</p> <p>Ryzyko porzucenia udziału w projekcie przez Odbiorców Wsparcia jest zminimalizowane. Udział w projekcie i realizacja zaplanowanych działań wynika z kontraktu socjalnego podlegającego monitorowaniu przez ośrodek pomocy społecznej.</p>

XI. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO.

Informacja dodatkowa: uznano, że w części dotyczącej projektu testującego treść związana z opisem problemu społecznego na poziomie regionalnym powinna być ograniczona do gmin, na terenie których rozwiązania będą testowane.

XI.1. OBSZAR REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO.

Projekt testujący będzie realizowany na obszarze wybranych gmin z terenu województwa dolnośląskiego:

- gminy Bystrzyca Kłodzka w powiecie kłodzkim,
- gminy Lubomierz w powiecie lwóweckim,
- gminy Siekierczyn w powiecie lubańskim.

XI.2. UZASADNIENIE WYBORU OBSZARU REALIZACJI PROJEKTU TESTUJĄCEGO (PROJEKTU II ETAPU).

Realizacja projektu testującego została ograniczona do obszaru Gmin, które zadeklarowały współpracę z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy przy doprecyzowywaniu modelu i potwierdziły wolę uczestniczenia w testowaniu rozwiązań Listem Intencyjnym. Wszystkie Gminy będące Właścicielami Problemu Społecznego charakteryzuje:

- ✓ położenie peryferyjne,
- ✓ dysfunkcja transportu publicznego (i prywatnego),
- ✓ wysoki wskaźnik długotrwałego bezrobocia,
- ✓ wysoki wskaźnik obciążenia budżetu gminy wydatkami na cele związane z opieką i pomocą społeczną.

Wybór jest zgodny z treścią wniosku o dofinansowanie projektu „DOLOS”, w którym założono, że projekt testujący będzie realizowany na obszarze gmin z 3-5 powiatów.

XII. PROBLEM SPOŁECZNY NA WYBRANYM OBSZARZE REALIZACJI PROJEKTU II ETAPU (TESTOWANIA).

Na rzecz opracowania projektu testującego zawarty został List Intencyjny obejmujący Zarządcę Obligacji, którym będzie Województwo Dolnośląskie – Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy oraz Właściciele Problemu Społecznego:

- Gminę Bystrzyca Kłodzka,
- Gminę Lubomierz,
- Gminę Siekierczyn,

przy współudziale właściwych terytorialnie Interesariuszy Publicznych:

- Powiatowego Urzędu Pracy w Kłodzku,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Lwówku Śląskim,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaniu.

Deklarowany udział Gmin obejmuje także zaangażowanie się ośrodków pomocy społecznej w przygotowanie projektu testującego.

Problemem społecznym na terenie Gmin będących uczestnikami partnerstwa jest z jednej strony bezrobocie a z drugiej wysoki udział w ich budżetach wydatków na realizację świadczeń finansowanych ze środków pomocy społecznej. Do głównych czynników powodujących, że wskazany problem społeczny nie może być rozwiązany przy zastosowaniu istniejących narzędzi i instrumentów należą:

- problemy komunikacyjne: wszystkie Gminy partnerstwa leżą na obszarach peryferyjnych dotkniętych dysfunkcją komunikacji,
- problemy gospodarcze: na rynku pracy Gmin – uczestników partnerstwa występuje trwały niedobór lokalnych miejsc pracy.

Przy tak zdiagnozowanych problemach uzgodniono, że Odbiorcami Wsparcia będą:

- osoby bezrobotne, przede wszystkim pozostające bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy łącznie w okresie ostatnich 24 miesięcy (długotrwale bezrobocie),
- korzystające ze świadczeń finansowanych ze środków pomocy społecznej,
- w tym także posiadające obciążenia komornicze,

z uwzględnieniem szeregu uwarunkowań oraz ograniczeń o charakterze indywidualnym, które powodują wykluczenie tych osób z rynku pracy.

Zaplanowano, że wsparciem będą obejmowane osoby, które z uwagi na charakter dotykających je problemów będą objęte wsparciem w ramach:

Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu A

lub

Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu D,

zgodnie z ich wcześniejszym opisem.

W ramach obu tych grup, szczególnie wśród osób bezrobotnych z ustalonym II profilem pomocy, z dużym prawdopodobieństwem znajdują się także osoby, którym dedykowane jest wsparcie w ramach **Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu E.**

Zapewnienie opieki społecznej na rzecz Odbiorców Wsparcia z wszystkich powyżej wymienionych grup obejmuje m.in.:

- koszty okresowych i celowych zasiłków z pomocy społecznej,
- koszty ubezpieczeń zdrowotnych,
- świadczenia na rzecz niepełnoletnich członków rodzin (wyprawki szkolne, bony żywieniowe itd.),
- koszty leczenia osób uzależnionych,
- dodatki o charakterze mieszkaniowym (dopłaty do czynszu, energii, kosztów ogrzewania, itp.),
- koszty utrzymania mieszkań socjalnych i komunalnych zajmowanych przez te osoby.

Instrumenty te wiążą się ze znaczącym obciążeniem finansowym dla budżetów gminnych i budżetu państwa. Osoby korzystające ze świadczeń generują znaczne koszty, natomiast poprzez pozostawanie poza zatrudnieniem osoby te nie generują przychodów własnych ani na rzecz budżetów publicznych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych PIT czy wpłat na rzecz Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ponadto osoby długotrwale bezrobotne, korzystające tylko ze środków publicznych jako źródła utrzymania, będą generować w przyszłości dodatkowe koszty społeczne:

- nie będą mieć podstawy do otrzymania świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (brak wymaganej długości okresów składkowych; brak środków finansowych na koncie ubezpieczonego) – zapewnienie im środków do życia w wieku poprodukcyjnym (emerytury socjalnej) będzie wymagać dodatkowej dotacji z budżetu państwa dla FUS;

- pozostając poza zatrudnieniem osoby te nie zasilają zasobów pracy lokalnej gospodarki. Przy niepełnym zatrudnieniu przedsiębiorcy nie mogą wykorzystać w pełni potencjału gospodarczego swojej firmy, co przekłada się na niższe obroty gospodarcze i – tym samym – na niższy wolumen płaconych podatków CIT i VAT.

XII.1. GMINA BYSTRZYCA KŁODZKA.

Gmina miejsko-wiejska położona w południowej części województwa dolnośląskiego w południowej części powiatu kłodzkiego. Obszar gminy obejmuje 338 km².

Gmina obejmuje:

- ✓ miasto Bystrzyca Kłodzka,
- ✓ 30 sołectw w tym 41 miejscowości i dwa zarządy: Długopole Dolne, Długopole Zdrój, Gorzanów (Kolonia Muszyn), Idzików, Kamienna (Marcinków), Lasówka, Marianówka (Szkлары), Mielnik, Międzygórze, Młoty, Mostowice (Piaskowice), Nowa Bystrzyca, Nowa Łomnica, Nowy Waliszów, Piotrowice, Pławnica, Ponikwa, Poręba (Rudawa, Poniatów), Spalona, Stara Bystrzyca, Stara Łomnica (Kolonia Szychów), Starkówek (Pokrzywno, Paszków), Stary Waliszów, Szklarka (Szczawina), Topolice, Wilkanów, Wójtowice (Huta), Wyszki, Zabłocie, Zalesie, Osiedle nr 1, Osiedle nr 2.

Teren gminy Bystrzyca Kłodzka (stan na dzień 30.09.2017) zamieszkuje **18.804** osób, w tym 18.441 osób zameldowanych na pobyt stały i 363 czasowy, z czego 9.930 stanowią mieszkańcy miasta i 8.874 mieszkańcy rejonów wiejskich.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej wynika, że **na dzień 30.09.2017 r. ze świadczeń finansowych pomocy społecznej korzystało 557 rodzin . Liczba osób w tych rodzinach: 1.078.**

Tabela 18. Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej w okresie 2014-2017*

Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS	2014		2015		2016		2017*	
	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
ogółem	1 244	2 814	1 146	2 463	1 133	2 376	828	1 652
- W tym : korzystających ze świadczeń finansowych i niefinansowych	800	1 918	714	1612	685	1 440	557	1078
- Wyłącznie w postaci pracy socjalnej	444	896	432	851	448	936	271	574

Źródło: Opracowanie własne OPS w Bystrzycy Kłodzkiej

*Stan nadzień 30.09.2017

Gmina Bystrzyca Kłodzka wydatkuje na cele opieki społecznej (plan na 2017 rok): 2.561.596 zł z własnego budżetu i 15.512.649 zł z dotacji celowej z budżetu państwa.

W latach 2013-2015 wydatki na cele pomocy społecznej finansowane z budżetu własnego gminy wzrosły z 17,9% do 20,5% (dane GUS, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2016). Szczegółowe dane za rok 2016 zawiera tabela poniżej.

Tabela 19. Zestawienie świadczeń dla podopiecznych MOPS w Bystrzycy Kłodzkiej za rok 2016 - środki samorządowe.

Nazwa zadania	Wyszczególnienie wydatków	Plan na 2016 r.	Wykonanie 2016 r.
Domy Pomocy Społecznej	Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	890 000	882 172
Rodziny zastępcze	Odpłatność za dzieci z terenu gminy Bystrzyca Kłodzka umieszczone w rodzinach zastępczych	305 000	300 073
Zasilki i pomoc w naturze	Świadczenia dla podopiecznych OPS (zasilki celowe)	604 434	601 740
Dodatki mieszkaniowe	Wypłata dodatków mieszkaniowych	723 648	718 827
Pozostała działalność	Dożywianie dzieci i młodzieży oraz dorosłych w ramach programu rządowego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (20% wkładu Gminy do realizacji zadania))	58 784	58 784
RAZEM:		2 581 866	2 561 596

Źródło: Opracowanie własne OPS w Bystrzycy Kłodzkiej

Tabela 20. Zestawienie wydatków na opiekę / pomoc społeczną w gminie Bystrzyca Kłodzka w 2016 r. ze względu na źródła finansowania.

Wyszczególnienie wydatków	Plan na 2016r.	Wykonanie 2016r.
OGÓŁEM	15 608 847	15 512 649
Świadczenia wychowawcze	7 073 000	7 026 254
Świadczenia rodzinne	6 035 400	6 022 754
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i świadczenia opiekuńcze od świadczeń rodzinnych	61 600	61 416
Dodatki energetyczne	26 812	23 935
Ochrona zdrowia- decyzje ubezpieczenia zdrowotne	1 244	1 244
Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych- Karta Dużej Rodziny	447	311
Razem zadania zlecone	13 198 503	13 135 914
Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych	63 000	62 640
Zasiłki okresowe	605 000	582 112
Zasiłki stałe	716 500	714 451
Ośrodki Pomocy Społecznej	480 100	480 100
Dożywianie dzieci i młodzieży oraz dorosłych w ramach programu rządowego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	523 400	515 088
Wspieranie rodziny- dotacja z BP	22 344	22 344
Razem dofinansowanie zadań własnych	2 410 344	2 376 735

Źródło: Opracowanie własne OPS w Bystrzycy Kłodzkiej

Bezrobocie na terenie Gminy Bystrzyca Kłodzka

Liczba bezrobotnych (dane GUS, stan na dzień 31.12.2017):

- 847 osób ogółem, w tym:
- 706 osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- 439 osób długotrwale bezrobotnych¹⁴,
- 656 osób z ustalonym II profilem pomocy i 149 osób z ustalonym III profilem pomocy.

¹⁴ Zgodnie z definicją wynikającą z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

XII.2. GMINA LUBOMIERZ.

Jednostka gminna o statusie miejsko-wiejskim położona w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego w północnej części powiatu lwóweckiego.

Liczba mieszkańców (GUS, stan na 31.12.2015): 6,1 tys. osób, w tym ok. 1,8 tys. osób w jednostce miejskiej – mieście Lubomierz i ok. 4,3 tys. osób w 13 sołectwach obejmujących 14 jednostek o statusie wiejskim.

Z danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubomierzu wynika, że na dzień 30.09.2017 r. ze świadczeń finansowych pomocy społecznej korzystały 164 rodziny. Liczba osób w tych rodzinach: 217.

Tabela 21. Liczba rodzin korzystających z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubomierzu w okresie 2014-2017*

Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS	2014		2015		2016		2017*	
	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
ogółem	241	555	211	475	186	385	164	217
- W tym : korzystających ze świadczeń finansowych i niefinansowych	241	555	211	475	186	385	164	217
- Wyłącznie w postaci pracy socjalnej	48	73	58	87	26	40	18	28

Źródło: Opracowanie własne GMOPS w Lubomierzu.

*Stan nadziej 30.09.2017

Gmina Lubomierz wydatkuje na cele opieki społecznej (plan na 2017 rok): 891.660,00 zł z własnego budżetu i 6.238.258,00 zł z dotacji celowej z budżetu państwa, łącznie 7.129.918,00 zł, (27,28% budżetu Gminy).

W latach 2013-2015 wydatki na cele pomocy społecznej finansowane z budżetu własnego gminy wahały się w przedziale 16,3% - 18% (dane GUS, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2016).

Tabela 22. Zestawienie wydatków na opiekę / pomoc społeczną w gminie Lubomierz ze względu na źródła finansowania.

Wyszczególnienie wydatków	Plan na 2016r.	Wykonanie 2016r.
Zadania zlecone:		
Świadczenia wychowawcze	2 743 000,00	2 644 596,30
Świadczenia rodzinne	2 192 748,00	2 186 304,64
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i świadczenia opiekuńcze od świadczeń rodzinnych	18 000,00	17 550,00
Dodatki energetyczne	2.841,09	2.576,62
Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych- Karta Dużej Rodziny	183,05	118,72
Razem zadania zlecone	4 956 772,14	4 851 146,28
Zadania własne:		
Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych	30.600,00	30.461,00
Zasiłki okresowe	230.000,00	230.000,00
Zasiłki stałe	350.000,00	347.018,47
Ośrodki Pomocy Społecznej	501.922,82 *) (w tym: 105.200,00 środki własne)	501.922,82 *) (w tym: 105.200,00 środki własne)
Dożywianie dzieci i młodzieży oraz dorosłych w ramach programu rządowego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	94.100,00	94.100,00
Wspieranie rodziny - dotacja z BP	14.040,00	14.040,00
Razem dofinansowanie zadań własnych	823 940,00**)	820 819,47**)

Źródło: Opracowanie własne GMOPS w Lubomierzu.

*) W tym odpłatność osób korzystających z usług/przebywających w Domach Pomocy Społecznej

***) Bez odpłatności osób korzystających z usług/przebywających w Domach Pomocy Społecznej

Tabela 23. Zestawienie świadczeń dla podopiecznych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubomierzu za rok 2016 - środki samorządowe.

Nazwa zadania	Wyszczególnienie wydatków	Plan na 2016r.	Wykonanie 2016r.
Domy Pomocy Społecznej	Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	129.798,64	129.798,64
Rodziny zastępcze	Odpłatność za dzieci z terenu gminy Lubomierz umieszczone w rodzinach zastępczych	93.753,53	93.753,53
Zasilki i pomoc w naturze	Świadczenia dla podopiecznych MGOPS (zaś. celowe)	94.370,23	35.093,33
Dodatki mieszkaniowe	Wypłata dodatków mieszkaniowych	75.450,34	75.450,34
Pozostała działalność	Dożywianie dzieci i młodzieży oraz dorosłych w ramach programu rządowego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (20% wkładu Gminy do realizacji zadania)	37.000,00	37.000,00
RAZEM:		430 372,74	371 095,84

Źródło: Opracowanie własne GMOPS w Lubomierzu.

Bezrobocie na terenie Gminy Lubomierz

Liczba bezrobotnych (dane GUS, stan na dzień 31.12.2017): 250 osób, w tym:

- 208 osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- 149 osób długotrwale bezrobotnych¹⁵,
- 178 osób z ustalonym II profilem pomocy i 51 osób z ustalonym III profilem pomocy.

XII.3. GMINA SIEKIERCZYN.

Jednostka gminna o statusie wiejskim położona w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego w południowej części powiatu lubańskiego.

Teren gminy Siekierzyn (stan na dzień 31.12.2016 r.) zamieszkuje 4.495 osób w 7 sołectwach obejmujących 8 jednostek o statusie wiejskim. Wszyscy mieszkańcy gminy mają status osób zamieszkałych na terenach wiejskich.

Z analizy danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siekierczynie wynika, że na dzień 30.09.2017 r. ze świadczeń finansowych pomocy społecznej korzystało 76 rodzin.

Liczba osób w tych rodzinach – 120.

¹⁵ Zgodnie z definicją podaną w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Tabela 24. Liczba rodzin korzystających z opieki / pomocy społecznej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siekierczynie w okresie 2014 – 30.09.2017.

2014		2015		2016		2017 (stan na dzień 30.09.2017 r.)	
Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w tych rodzinach
126	302	107	175	115	184	76	120

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Siekierczynie. Stan na dzień 30.09. 2017 r.

Tabela 25. Zestawienie wydatków na opiekę / pomoc społeczną Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siekierczynie ze względu na źródło finansowania.

Wyszczególnienie wydatków	Plan na 2016 r.	Wykonanie 2016 r.
OGÓLEM	3 488 129,00 zł	3 471 466,00 zł
Świadczenia wychowawcze (500+)	1 762 000,00 zł	1 752 910,00 zł
Świadczenia rodzinne	1 379 065,00 zł	1 374 385,00 zł
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i świadczenia opiekuńcze od świadczeń rodzinnych	12 515,00 zł	11 854,00 zł
Ochrona zdrowia – decyzje ubezpieczenia zdrowotne	191,00 zł	170,00 zł
Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny	42 00 zł	26,00 zł
Razem zadania zlecone	3 153 813,00 zł	3 139 345,00 zł
Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych	12 110,00 zł	11 975,00 zł
Zasiłki okresowe	73 500,00 zł	73 260,00 zł
Zasiłki stałe	130 000,00 zł	128 183,00 zł
Ośrodki Pomocy Społecznej	90 600,00 zł	90 600,00 zł
Dożywianie dzieci i młodzieży oraz dorosłych w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	18 800,00 zł	18 797,00 zł
Wspierania rodziny – dotacja z BP	9 306,00 zł	9 306,00 zł
Razem dofinansowanie zadań własnych	334 316,00 zł	332 121,00 zł

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Siekierczynie.

Tabela 26. Zestawienie świadczeń dla podopiecznych GOPS w Siekierczynie za 2016 r. - środki własne gminy.

Nazwa zadania	Wyszczególnienie wydatków	Plan na 2016 r.	Wykonanie planu 2016 r.
Domy Pomocy Społecznej	Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	79 316,00 zł	72 268,00 zł
Rodziny zastępcze	Odpłatność za dzieci z terenu gminy Siekierzyn w rodzinach zastępczych	10 000,00 zł	9 883,00 zł
Zasiłki i pomoc w naturze	Świadczenia dla podopiecznych OPS (zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe)	94 800,00 zł	44 737,00 zł
Pozostała działalność	Dożywianie dzieci i młodzieży oraz dorosłych w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” .40% wkładu gminy w realizację zadania.	15 000,00 zł	13 394,00 zł
Razem:		199 116,00 zł	140 283,00 zł

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Siekierczynie.

W 2017 r. Gmina Siekierczyn planuje wydać na zadania pomocy społecznej (plan na 2017 r.): 4.444.126 zł, w tym z budżetu własnego gminy 625.454 zł i z dotacji celowej z budżetu państwa 265.925 zł oraz 3.552.747 zł na zdania zlecone Gminie. Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy Siekierczyn (dane GUS, stan na 31.12.2017): 114 osób, w tym:

- 95 osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- 57 osób długotrwale bezrobotnych¹⁶,
- 81 osób z ustalonym II profilem pomocy i 20 osób z ustalonym III profilem pomocy.

W latach 2013-2015 wydatki na cele pomocy społecznej finansowane z budżetu własnego gminy wahały się w przedziale 14,0% - 14,5% (dane GUS, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2016).

XII.4. BEZROBOCIE W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM I NA OBSZARZE WSPARCIA - ZESTAWIENIE PORÓWNAWCZE.

Na koniec 2017 roku osoby długotrwale bezrobotne w skali Dolnego Śląska stanowiły **51,9%** ogółu bezrobotnych.

W Gminach, na terenie których przewidywane jest testowanie rozwiązań, wskaźnik długotrwałego bezrobocia w strukturze bezrobotnych ogółem kształtował się następująco:

- w Gminie Bystrzyca Kłodzka: **51,8%**,
- w Gminie Lubomierz: **59,6%**,
- w Gminie Siekierczyn: **50,0%**.

Osoby bezrobotne korzystające jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej stanowiły **5,7%**. Szczególnie ta ostatnia grupa bezrobotnych stanowiła problem dla publicznych służb zatrudnienia, albowiem o ile na przestrzeni roku 2017 liczba bezrobotnych ogółem w województwie spadła o blisko 20% w porównaniu ze stanem na koniec roku 2016, liczba osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej spadła w tym okresie o niespełna 8% a udział tej grupy w strukturze bezrobotnych ogółem wzrósł o 0,7 p.p.

¹⁶ Zgodnie z definicją podaną w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W Gminach, na terenie których przewidywane jest testowanie rozwiązań, wskaźnik bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w strukturze bezrobotnych ogółem kształtował się następująco:

- w Gminie Bystrzyca Kłodzka: 98 osób - **11,6%**,
- w Gminie Lubomierz: 34 osoby - **13,6%**,
- w Gminie Siekierczyn: 19 osób - **16,7%**.

O ile w Gminach, na terenie których przewidywane jest testowanie rozwiązań, poziom długotrwałego bezrobocia kształtuje się na poziomie zbliżonym do średniej wojewódzkiej (wyjątkiem jest Gmina Lubomierz, w której wskaźnik ten jest wyższy o 7,7%), to udział osób korzystających z pomocy społecznej w strukturze bezrobotnych ogółem jest już znacząco wyższy – najtrudniejsza jest sytuacja w **Gminie Siekierczyn, gdzie jest on blisko 3-krotnie wyższy.**

XII.5. UDZIAŁ WYDATKÓW NA POMOC SPOŁECZNĄ W BUDŻETACH GMIN W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM I NA OBSZARZE WSPARCIA – ZESTAWIENIE PORÓWNAWCZE.

Średni poziom wydatków na pomoc społeczną w budżetach gmin Dolnego Śląska wyniósł wg GUS (dane za: Vademecum Samorządowca; <http://wroclaw.stat.gov.pl/statystyczne-vademecum-samorzadowca>) w 2016 r. **3,8%** ogólnej kwoty zrealizowanych wydatków budżetowych gmin.

W Gminach, na terenie których przewidywane jest testowanie rozwiązań, poziom wydatków na pomoc społeczną w strukturze wydatków budżetowych ogółem był nieporównywalnie wyższy i wyniósł:

- w Gminie Bystrzyca Kłodzka **30,8%** (wzrost od 2014 r. o ponad 10 p.p.),
- w Gminie Lubomierz **26,8%** (wzrost od 2014 r. o ponad 10 p.p.),
- w Gminie Siekierczyn **24,9%** (wzrost od 2014 r. o 11 p.p.).

Korelację pomiędzy poziomem długotrwałego bezrobocia połączonego z jednoczesnym korzystaniem ze świadczeń z pomocy społecznej a poziomem wydatków gmin na pomoc społeczną obrazują dane o łącznej wysokości wydatków na pomoc społeczną per capita w gminach deklarujących udział w projekcie testującym (według planu wydatków na pomoc społeczną w 2017 r. oraz liczby osób korzystających ze wsparcia finansowo-rzeczowego):

- w gminie Bystrzyca Kłodzka: 1.397,20 zł / osobę miesięcznie;
- w gminie Lubomierz: 2.738,06 zł / osobę miesięcznie;
- w gminie Siekierczyn: 3.086,20 zł / osobę miesięcznie.

XII.6. GRUPA ODBIORCÓW WSPARCIA W PROJEKCIE TESTUJĄCYM – LICZEBNOŚĆ W UKŁADZIE GMIN – UCZESTNIKÓW PARTNERSTWA.

Dla projektu testującego przyjęto, że Odbiorcami Wsparcia będą osoby z problemami, dla których możliwa jest realizacja wsparcia w ramach Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu A lub typu D.

Przedstawiciele Gmin, na terenie których przewidywane jest testowanie rozwiązań wstępnie zaproponowali, że grupa docelowa w tym projekcie będzie liczyć 40-60 osób, w tym:

- z Gminy Bystrzyca Kłodzka: 20 (maksymalnie 30) Odbiorców Wsparcia ogółem, w tym 10 osób ze Ścieżki A i 10 osób ze Ścieżki D,
- z Gminy Lubomierz: 10 (maksymalnie 15) Odbiorców Wsparcia ogółem, w tym 5 osób ze Ścieżki A i 5 osób ze Ścieżki D,
- z Gminy Siekierczyn 10 (maksymalnie 15) Odbiorców Wsparcia ogółem, w tym 5 osób ze Ścieżki A i 5 osób ze Ścieżki D.

Uzgodniono ponadto, że do wstępnego oszacowania wartości budżetu projektu testującego jako części niniejszego opracowania zostaną przyjęte wartości niższe.

Biorąc pod uwagę kierunek i dynamikę zmian zachodzących na rynku pracy uzgodniono ponadto, że ostateczna liczba osób, które zostaną objęte działaniami projektu testującego zostanie ustalona na etapie opracowywania wniosku o dofinansowanie dla tego projektu.

XII.7. UZASADNIENIE OGRANICZENIA DOBORU ODBIORCÓW WSPARCIA DO ZINDYWIDUALIZOWANYCH ŚCIEŻEK POSTĘPOWANIA TYPU A ORAZ TYPU D.

Uzasadnienie wyboru potencjalnych Odbiorców Wsparcia kwalifikujących się do Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu A.

Osoby kwalifikujące się do ZŚP typu A stanowią podstawową grupę potencjalnych Odbiorców Wsparcia.

W osobach zakwalifikowanych do tej Ścieżki tkwi jeszcze potencjalna szansa powrotu na rynek pracy, jednakże pod warunkiem, że otrzymają one szybką pomoc wykraczającą poza łączną ofertę PUP i OPS. W przeciwnym razie osoby te trafią do grup o znacznie podwyższonym ryzyku wykluczenia społecznego, przy czym szanse na pozytywny wynik procesu ich aktywizacji i integracji z rynkiem pracy w nieokreślonej przyszłości będą znacznie niższe, koszty realizacji działań –

znacznie wyższe, podobnie jak czas niezbędny do osiągnięcia pozytywnych rezultatów.

Należy ponadto zaznaczyć, że w grupie Odbiorców Wsparcia kwalifikowanych do tej Ścieżki mogą znaleźć się osoby, które utraciły uprawnienia zawodowe w wyniku choroby, choroby zawodowej, zdarzenia losowego czy wypadku przy pracy i nie mogą kontynuować dotychczasowego zatrudnienia. Są to osoby, które posiadają „świadomość wartości pracy”, są gotowe do podjęcia zatrudnienia mimo ograniczeń zdrowotnych. Celem przeciwdziałania degradacji społecznej i pauperyzacji, osoby te powinny otrzymać wsparcie możliwie najszybciej.

Uzasadnienie wyboru potencjalnych Odbiorców Wsparcia kwalifikujących się do Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu D.

ZŚP typu D jest przeznaczona dla osób, których dotyczą:

- niedostosowanie społeczne, nieporadność (niezaradność) życiowa, nadopiekuńczość rodzicielska,
- postawa roszczeniowa „mnie się należy; państwo ma mnie utrzymywać”, wykorzystywanie nadopiekuńczości systemu pomocy i opieki społecznej,
- dziedziczenie bezrobocia, dziedziczenie stylu życia opartego o pomoc społeczną, brak wzorców i etosu pracy w rodzinie.

Tego rodzaju ograniczenia powinny być przede wszystkim przełamywane podstawową działalnością służb opieki społecznej, wspartej przez reprezentantów partnerstwa lokalnego.

Instytucje opieki społecznej mają obowiązek wykonywania zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w zakresie realizacji świadczeń na rzecz podopiecznych, tj. ustalania prawa do poszczególnych form wsparcia i ich wypłaty, lecz powinny to czynić zgodnie z intencją i wymogami ustawy.

Ustawa o pomocy społecznej jednoznacznie wskazuje, że:

- 1) pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2 ust.1) – cechą wsparcia pomocy społecznej musi być zatem jej ukierunkowanie na przezwyciężanie trudnych sytuacji;
- 2) pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb (art. 3 ust. 1) – celem działań pomocy społecznej jest zatem doprowadzenie osoby lub rodziny do stanu, w którym możliwe jest samodzielne zaspokajanie własnych potrzeb;

- 3) realizacją działań związanych z zapobieganiem tym problemom (art. 3 ust. 2) prowadzoną przy współpracy z klientami OPS (art. 4);
- 4) monitorowanie udzielonego wsparcia i ocena zasadności jego udzielania (art.11 ust. 2).

Ustawa daje instytucjom pomocy społecznej szereg narzędzi do stymulowania osób i rodzin w przełamywaniu trudnej sytuacji życiowej, takich jak kontrakt socjalny czy projekt socjalny. Szczególnie kontrakt socjalny, który zgodnie z ustawą jest „pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny”, będzie podstawowym instrumentem ściśle wiążącym Odbiorcę Wsparcia ze wsparciem udzielanym mu w ramach projektu testującego.

Informacja dodatkowa: zakłada się możliwość realizacji ewentualnego naboru dodatkowego potencjalnych Odbiorców Wsparcia z grupy osób kwalifikujących się do Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu E.

Jest to grupa, do której zaliczają się osoby zatrudnione nielegalnie lub nielegalnie świadczące usługi (np. przy wszelkiego rodzaju pracach remontowo-budowlanych) zarówno w kraju jak i poza granicami RP. Spowodowanie legalizacji zatrudnienia (lub podjęcia oficjalnie prowadzonej działalności gospodarczej) automatycznie wpłynie na utratę statusu osoby bezrobotnej i utratę uprawnień do części świadczeń z pomocy społecznej, gdyż oficjalny poziom dochodów takiej rodziny znacząco wzrośnie.

XIII. HARMONOGRAM PRAC W PROJEKCIE TESTUJĄCYM.

Zadanie szczegółowe określone w regulaminie konkursu: *wyznaczenie terminu, w którym planowane efekty zostaną osiągnięte.*

Przyjęte założenia:

- ✓ okres realizacji projektu testującego model: 36 miesięcy;
- ✓ czas na przekazanie Dostawcy Usług skompletowanej grupy Odbiorców Wsparcia (wraz z Metryczkami Odbiorców Wsparcia): przeciętnie w trzecim miesiącu realizacji projektu testującego;
 - uwaga: przez miesiąc realizacji projektu testującego rozumie się miesiąc liczony od określonej w umowie o dofinansowanie dla projektu testującego daty jego rozpoczęcia. Działania okresu rekrutacji wstępnej będą realizowane przed tą datą.
- ✓ czas na ewentualne uzupełnienie grupy Odbiorców Wsparcia : maksymalnie do końca 6 miesiąca od daty rozpoczęcia realizacji projektu testującego;
- ✓ optymalny czas na doprowadzenie Odbiorców Wsparcia do podjęcia pierwszego zatrudnienia: w 9 miesiącu realizacji projektu testującego dla Odbiorców Wsparcia z ustaloną Ścieżką A / w 15 miesiącu realizacji projektu testującego dla Odbiorców Wsparcia z ustaloną Ścieżką D.
 - uwaga: nie dotyczy tych Odbiorców Wsparcia, dla których w Ścieżce Postępowania Aktywizacyjnego wskazano działania edukacyjne przekraczające 6 miesięcy kalendarzowych.

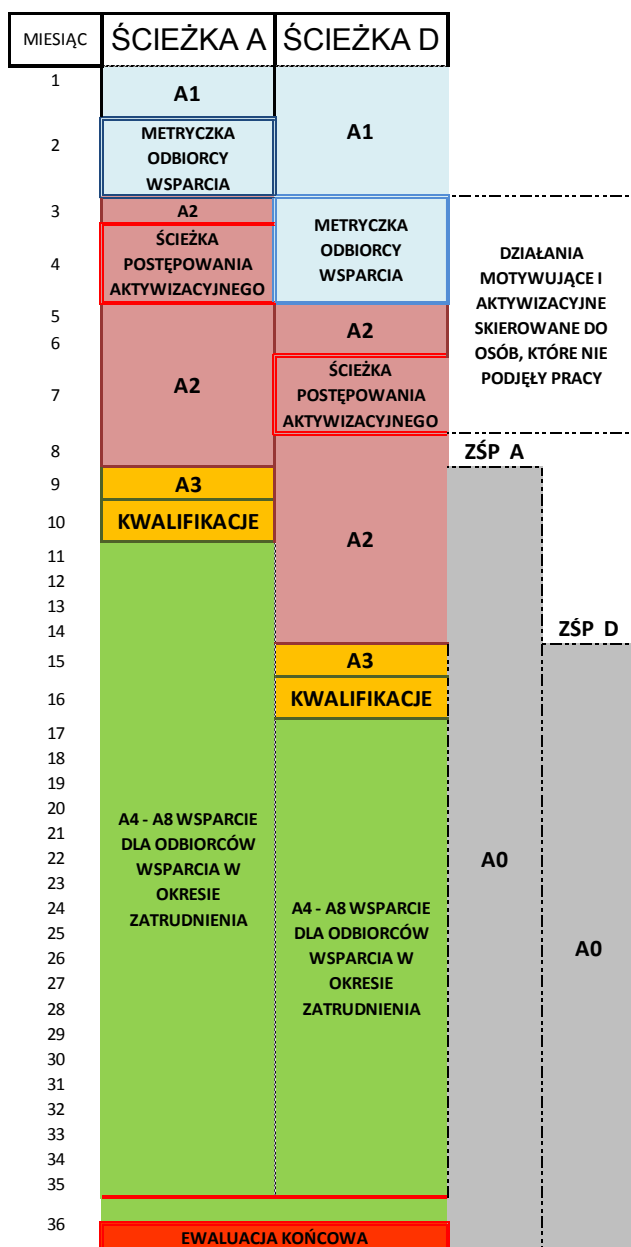
Ostatni (36) miesiąc realizacji projektu przewiduje się na ewaluację końcową projektu.

Założenia dodatkowe:

- ponieważ okres nieprzerwanego zatrudnienia będzie wynosić co najmniej 6 miesięcy istnieje duże prawdopodobieństwo, że Odbiorcy Wsparcia będą już wdrożeni do regularnego wykonywania obowiązków pracowniczych;
- dodatkową motywacją dla Odbiorców Wsparcia będzie możliwość uzyskania nagrody za nieprzerwaną pracę przez okres 6 lub 12 miesięcy;
- w tym ostatnim miesiącu kontynuowana będzie opieka TUTORA – zapewnione będą zatem działania zapobiegające przerwaniu pracy.

Informacja dodatkowa: dla raportu ewaluacyjnego przyjmuje się założenie, że Odbiorcy Wsparcia pozostający w zatrudnieniu na koniec 35 miesiąca realizacji projektu będą spełniać kryterium „trwale zatrudnionych” i ich pracę w kolejnym miesiącu zalicza się do wskaźników bez dalszej weryfikacji.

Diagram 3: ogólny harmonogram działań w projekcie testującym w ujęciu graficznym.

Źródło: opracowanie własne. Oznaczenia metod wsparcia (A1, A2, A3, A4-A8, A0) oznaczają etapy prowadzenia pracy z Odbiorcą Wsparcia zgodnie z załącznikiem nr 1 do Modelu (Opis usługi społecznej dla Odbiorców Wsparcia z ustaloną Zindywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu A lub typu D).

Ogólny harmonogram prac w projekcie testującym nie daje informacji wystarczających do zaplanowania:

- 1) kosztów pracy TUTORA,
- 2) okresów pracy Odbiorców Wsparcia.

Aby uzyskać szczegółowe dane planistyczne opracowano prognozy przebiegu działań projektowych dla Odbiorców Wsparcia zakwalifikowanych odrębnie do Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu A oraz odrębnie Zindywidualizowanej Ścieżki postępowania typu D. **Zostały one przedstawione, wraz z towarzyszącymi im szacunkami kosztów i efektów finansowych w rozdziale VI.**

XIV. UCZESTNICY PROJEKTU TESTUJĄCEGO I ICH ZADANIA.

(1) Zarządca Obligacji:

Województwo Dolnośląskie - Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy.

Zakres zadań:

1. koordynuje powstanie partnerstwa, które opracuje wnioski o dofinansowanie projektu w ramach konkursu II etapu;
2. prowadzi biuro projektu i zarządza projektem;
3. w konkursie II etapu jest beneficjentem umowy o dofinansowanie dla projektu testującego, odpowiada za realizację postanowień tejże umowy i na jej podstawie zarządza środkami EFS przekazywanymi na realizację projektu w ramach prefinansowania;
4. współpracuje z innymi uczestnikami Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Lokalnych w ramach Zespołu Sterującego,
5. angażuje Inwestora;
6. zawiera porozumienie/umowę z Dostawcą Usług przy zastosowaniu określonych w regulaminie konkursu II etapu procedur (postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego lub wybór w konkursie);
7. angażuje Ewaluatora,
8. współpracuje z Konsylium Społecznym poprzez udział doradców zawodowych i psychologów w procedurze rekrutacji wstępnej Odbiorców Wsparcia;
9. współpracuje z Konsylium Społecznym w procedurze przeciwdziałania porzucaniu udziału w projekcie przez Odbiorców Wsparcia;
10. odbiera wyniki raportowania prowadzonego przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe urzędy pracy właściwe dla Odbiorców Wsparcia z monitorowania postępów czynionych przez Odbiorców Wsparcia i oceniającego osiągnięcia przez nich określonych w kontrakcie socjalnym „kamieni milowych”; na tej podstawie, w uzgodnieniu z Ewaluatorem, opracowuje raporty dla Zespołu Sterującego i Inwestora;
11. prowadzi monitoring realizacji projektu, w szczególności nadzór nad przebiegiem działań realizowanych przez Dostawcę Usług;
12. dokonuje rozliczeń z Dostawcą Usług (o ile Inwestor nie zawarł bezpośredniej umowy z Dostawcą Usług w zakresie regulującym płatności) lub weryfikuje w uzgodnionym zakresie dokumenty rozliczeniowe przedkładane Inwestorowi przez Dostawcę Usług;
13. dokonuje na rzecz Inwestora wypłaty zwrotu kwoty inwestycji i zysku.

(2) Właściciele Problemu Społecznego:

- Gmina Bystrzyca Kłodzka,
- Gmina Lubomierz,
- Gmina Siekierczyn.

Zakres zadań Właścicieli Problemu Społecznego:

1. współtworzą Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych,
2. współuczestniczą w Zespole Sterującym,
3. powołują Konsylium Społeczne i typują potencjalnych Odbiorców Wsparcia;
4. przygotowują potencjalnych Odbiorców Wsparcia do zawarcia kontraktu socjalnego jako podstawy do uczestnictwa w projekcie;
5. współuczestniczą w opracowaniu Metryczki Odbiorcy Wsparcia,
6. opracowują kontrakt socjalny dla każdego z wytypowanych Odbiorców Wsparcia i aktualizują aneksem ten kontrakt wprowadzając „kamienie milowe / punkty kontrolne” określone przez Dostawcę Usług w Ścieżce Postępowania Aktywizacyjnego;
7. realizują, poprzez podległe im jednostki, wynikające z ustaw usługi na rzecz Odbiorców Wsparcia;
8. dystrybuują do Odbiorców Wsparcia poprzez ośrodki pomocy społecznej środki budżetu projektu testującego przeznaczone na zwrot związanych z pracą kosztów dojazdu, nagród za utrzymanie się w zatrudnieniu itp.;
9. opracowują wynikające z ustaw i innych aktów prawnych sprawozdania o charakterze informacji publicznej lub statystycznej, które przekazują także Zarządcy Obligacji w zakresie wynikającym z Porozumienia.

Działania powyższe będą realizowane we współpracy z **(2a) Publicznymi Interesariuszami Lokalnymi:**

Powiatem Kłodzkim – Powiatowym Urzędem Pracy w Kłodzku,

Powiatem Lwóweckim – Powiatowym Urzędem Pracy w Lwówku Śląskim,

Powiatem Lubańskim – Powiatowym Urzędem Pracy w Lubaniu.

Zarządca Obligacji, Właściciele Problemu Społecznego oraz Publiczni Interesariusze Lokalni powołają **(2b) Zespół Sterujący**, który będzie monitorować projekt testujący i podejmować decyzje o charakterze strategicznym.

(3) **Inwestor:** Podmiot wyłoniony w trybie określonym w regulaminie konkursu II etapu, będący dostawcą kapitału, który na podstawie umowy przekaże zarządzanie tymi środkami Zarządcy Obligacji lub zawrze z Dostawcą Usług umowę o bezpośrednie finansowanie. Z firmą LEMA S.A. podpisano list

intencyjny potwierdzający zainteresowanie tego podmiotu objęciem roli Inwestora w projekcie testującym.

Zakres zadań Inwestora:

1. zapewnienie finansowania niezbędnego na realizację działań na rzecz Odbiorców Wsparcia wynikających z Porozumienia z Zarządcą Obligacji i założeń Projektu Obligacji Społecznych;
2. określenie wymogów w zakresie nadzoru nad Dostawcą Usług, w tym oczekiwań Inwestora co do warunków stawianych oferentom na Dostawcę Usług (jako część dokumentacji konkursowej lub przetargowej) i bezpieczeństwa kapitałowego inwestycji.

(4) Dostawca Usług:

- Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Szczawnie Zdroju,
- Stowarzyszenie Forum Inicjatyw Lokalnych w Wałbrzychu
- Centrum Doradczo-Szkoleniowe OPTIMUM Małgorzata Czekał w Legnicy.

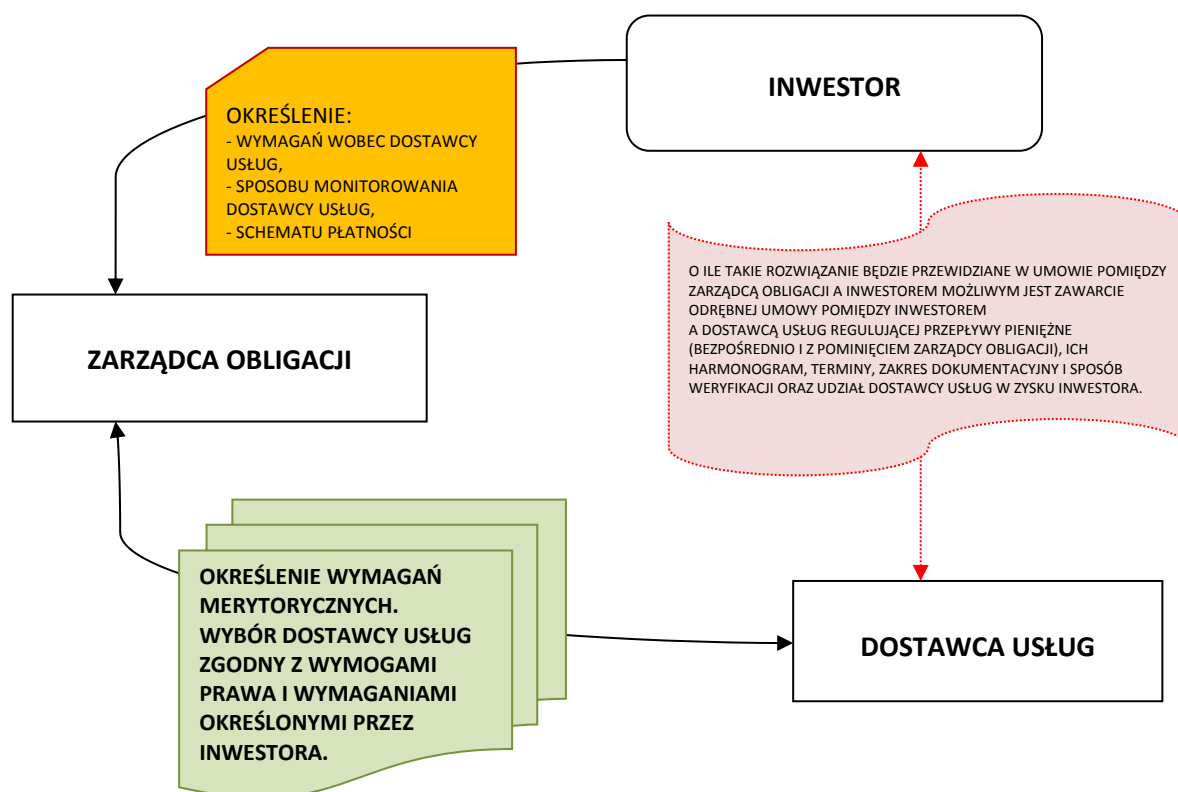
Dostawca Usług zostanie wyłoniony spośród wyżej wskazanych podmiotów w postępowaniu określonym w regulaminie konkursu II etapu – zaangażowana przez Zarządcę Obligacji agencja zatrudnienia posiadająca doświadczenie w pracy z osobami długotrwale bezrobotnymi, doświadczenie w pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym i korzystającymi ze wsparcia ze środków pomocy społecznej. Dostawca Usług powinien posiadać ponadto doświadczenie w kojarzeniu potrzeb pracodawców i osób poszukujących pracy, tworzeniu lokalnych podmiotów ekonomii społecznej oraz współpracy z instytucjami publicznymi, ewentualnie wyrazić wolę stworzenia partnerstwa (konsorcjum) spełniającego takie wymagania.

Zakres zadań Dostawcy Usług: realizacja usług zleconych przez Zarządcę Obligacji umową zawartą w wyniku konkursu lub postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym:

1. realizacja działań wskazanych przez Konsylium Społeczne w Metryczce Odbiorcy Wsparcia;
2. poznanie i ustalenie specyficznych potrzeb Odbiorcy Wsparcia warunkujących lub wzmacniających chęć do podjęcia działań aktywizacyjnych i zatrudnienia oraz ich realizacja;
3. poznanie i ustalenie niezbędnych potrzeb Odbiorcy Wsparcia o charakterze edukacyjnym w zakresie związanym z zapewnieniem Odbiorcy Wsparcia minimum kompetencji lub kwalifikacji warunkujących podjęcie pierwszego zatrudnienia oraz ich realizacja;

4. opracowanie dla każdego Odbiorcy Wsparcia indywidualnego planu działań aktywizujących, motywujących, szkoleniowo-edukacyjnych i wspierających – Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego z uwzględnieniem założeń metodologicznych wsparcia określonych w „Opisie usługi społecznej dla Odbiorców Wsparcia z ustaloną Zindywidualizowaną Ścieżką Postępowania typu A lub typu D”;
5. przekazanie opracowanej Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego do Ośrodka Pomocy Społecznej właściwego dla Odbiorcy Wsparcia a po włączeniu Ścieżki do kontraktu socjalnego – realizacja działań wynikających z tej Ścieżki;
6. doprowadzenie Odbiorcy Wsparcia do podjęcia szkolenia, jeśli jest to niezbędne do podjęcia zatrudnienia;
7. świadczenie na rzecz Odbiorcy Wsparcia usług poradnictwa zawodowego oraz pośrednictwa;
8. doprowadzenie Odbiorcy Wsparcia do podjęcia zatrudnienia;
9. monitorowanie Odbiorcy Wsparcia przez cały okres pozostawania w projekcie w celu zapobieżenia porzucaniu lub utracie zatrudnienia, w tym świadczenie niezbędnego wsparcia (np. psychologicznego, poradniczego, wzmacniającego motywację etc.);
10. monitorowanie pracodawców zatrudniających Odbiorcę Wsparcia celem ustalenia niezbędnego wsparcia w zakresie podnoszenia kwalifikacji niezbędnych na danym stanowisku pracy i ich zaspokajanie (np. poprzez wsparcie pracodawcy lub Odbiorcy Wsparcia w procedurze pozyskania dotacji z Krajowego Funduszu Szkoleniowego lub innego publicznego źródła finansowania);
11. współpraca z ośrodkiem pomocy społecznej przy monitorowaniu Odbiorców Wsparcia;
12. współpraca z Konsylium Społecznym przy korygowaniu Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego;
13. współpraca z powiatowym urzędem pracy przy pozyskiwaniu pomocy z Funduszu Pracy przez Odbiorcę Wsparcia;
14. współpraca z innymi instytucjami publicznymi przy pozyskaniu przez Odbiorcę Wsparcia środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i podobnych;
15. współpraca z Gminami - Właścicielami Problemu Społecznego oraz współpraca o Ośrodkami Wspierania Ekonomii Społecznej, Podmiotami Ekonomii Społecznej i organizacjami pozarządowymi w celu ułatwienia podjęcia zatrudnienia przez Odbiorcę Wsparcia.

Schemat 24: zadania Dostawcy Usług jako podmiotu realizującego wymagania Zarządcy Obligacji (co, w jaki sposób – potencjał i kompetencje) oraz Inwestora (jak będą realizowane płatności – kiedy i za co).

(5) **Liderzy Lokalni:** osoby wskazane przez Interesariuszy Publicznych znające bezpośrednio potencjalnych Odbiorców Wsparcia bądź to z racji pełnionej funkcji (Sołtys, członkowie Rady Sołeckiej) lub prowadzonej działalności o charakterze społecznym (członkowie Ochotniczej Straży Pożarnej, Kół Gospodyń Wiejskich itp.) lub osoby reprezentujące lokalne NGO, które realizowały lub współuczestniczyły w realizacji projektów z zakresu aktywizacji zawodowej lub integracji społecznej osób, z grona których rekrutowani będą Odbiorcy Wsparcia.

(6) **Grupa docelowa/odbiorcy usługi społecznej/ Odbiorcy Wsparcia:**

- osoby bezrobotne, przede wszystkim pozostające bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy łącznie w okresie ostatnich 24 miesięcy, z uwzględnieniem szeregu uwarunkowań, które powodują wykluczenie tych osób z rynku pracy:
 - zamieszkanie na obszarach peryferyjnych dotkniętych dysfunkcją komunikacji,
 - zamieszkanie na obszarach dotkniętych brakiem lokalnych miejsc pracy, w tym także posiadających obciążenia komornicze,
- oraz

- ograniczeń o charakterze indywidualnym, wiążącym się z posiadaniem przez Odbiorców Wsparcia uprawnień do korzystania z pomocy społecznej,
- z planowanym przeciwdziałaniem bezrobociu i trudnej sytuacji życiowej uprawniającej do korzystania z pomocy społecznej, rozumianym jako zespół działań aktywizujących, mobilizujących i wspierających danego Odbiorcę Wsparcia w doprowadzeniu do trwałego zatrudnienia,
- kwalifikujących się, zgodnie z rozpoznaniem problemów indywidualnych, do wsparcia w ramach Indywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu A lub typu D.

Informacja dodatkowa: dla projektu testującego możliwe jest rozszerzenie katalogu potencjalnych Odbiorców Wsparcia o osoby, które według wiedzy Liderów Lokalnych są faktycznie bezrobotne i jest to stan wieloletni, a jednocześnie osoby te nie są zarejestrowane w PUP, przy czym ze świadczeń pomocy społecznej korzystają inni członkowie ich rodzin, szczególnie dzieci.

Na etapie budowy założeń projektu testującego uznano, że osoby takie będą mogły zostać zrekrutowane jednakże pod warunkiem, że uda się je doprowadzić do rejestracji jako bezrobotne.

(7) **Ewaluator** – podmiot zaangażowany umową przez Zarządcę Obligacji do prowadzenia ewaluacji projektu.

Na zadania Ewaluatora w projekcie testującym należy spojrzeć przede wszystkim z punktu widzenia celu samego konkursu – testowanie ma dostarczyć informacji o zasadności wdrażania i stosowania innowacyjnego instrumentu obligacji społecznych w Polsce a także, poprzez porównanie efektów różnych podejść do wdrażania tego instrumentu na zasadach pilotażu, ma dać Instytucji Zarządzającej PO WER możliwość wyboru tych spośród testowanych rozwiązań lub ich części, które przyniosły najbardziej zbliżone do założonych efekty. Ewaluacja w pilotażu musi zatem być nastawiona na monitorowanie procesów i ich udoskonalanie w trakcie realizacji projektu testującego.

W projekcie testującym ograniczone będą zadania Ewaluatora związane ze zbieraniem danych w zakresie związanym z monitorowaniem wskaźników. Ponieważ wszyscy Odbiorcy Wsparcia będą realizować kontrakt socjalny, ich monitoring będzie prowadzony przez Ośrodki Pomocy Społecznej.

Informacje niezbędne do ustalenia wskaźników indywidualnych dla danego Odbiorcy Wsparcia będzie zbierać OPS a raporty zbiorcze dla Zespołu Sterującego i Inwestora opracowywać będzie Zarządca Obligacji.

Projekt testujący będzie realizowany na zasadach pilotażu. Przy braku krajowych doświadczeń przyjęte zostało założenie, że Inwestor otrzyma umowną gwarancję zwrotu zaangażowanych funduszy oraz części zysku. Nie oznacza to jednak, że otrzyma maksimum zysku niezależnie od osiągniętych efektów – część zysku będzie wprost powiązana z wynikiem działań Dostawcy Usług a Inwestor, zgodnie z wyżej wskazanymi jego zadaniami, wniesie na rzecz testowania swoją wiedzę dotyczącą metod kontroli nad inwestycją, a zatem określi procedurę monitorowania działań Dostawcy Usług, co znajdzie swoje odzwierciedlenie w umowie zawartej z Zarządcą Obligacji.

Pomimo oparcia ewaluacji o obszar informacji zbieranych przez podmioty publiczne oraz wiedzę i metody stosowane przez niepublicznych Inwestorów istnieje spory obszar braku wiedzy, jak innowacyjny sposób aktywizacji Odbiorców Wsparcia będzie wpływać na osiąganie efektu zatrudnieniowego. Dlatego niezbędne będzie analizowanie w trakcie realizacji projektu testującego przede wszystkim wskaźników jako takich – czy dla każdego z nich otrzymywana wiedza jest adekwatna do potrzeb, czy na podstawie dostępnych informacji można zbudować system sprawozdawczy dający informację wynikową możliwie zbliżoną do rzeczywistości. Jest to wręcz typowe działanie dla audytu wewnętrznego spełniające wszystkie wymogi zawarte w Dziale VI ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Glosariusz w Międzynarodowych Standardach Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego (Standardy) definiuje usługi doradcze w następujący sposób: Doradztwo i pokrewne działania usługowe dla klienta, których charakter i zakres są uzgodnione z klientem i których zamierzeniem jest przysporzenie wartości oraz **usprawnienie procesów** governance (ładu organizacyjnego), **zarządzania ryzykiem i kontroli** z zachowaniem zasady, że audytor wewnętrzny nie przejmuje na siebie odpowiedzialności kierownictwa. Przykładami takich usług są konsultacja, doradztwo, usprawnienie (udogodnienie) oraz szkolenie.

Należy zatem przewidzieć, że w projekcie testującym podmiot Ewaluatora, niezależnie od wynikających z regulaminu konkursu typowych zadań ewaluacyjnych, będzie wykonywać wszystkie powyższe zadania audytorskie.

(8) **Partnerzy o charakterze działalności NON PROFIT:** podmioty ekonomii społecznej oraz organizacje pozarządowe.

Zakres zadań: uzależniony od wyniku negocjacji z Właścicielami Problemu Społecznego, Zarządcą Obligacji lub decyzji Dostawcy Usług.

Zarówno Model jak i założenia projektu testującego nie mogą przypisać podmiotom z grupy NGO czy PES konkretnej roli w realizacji działań na rzecz Odbiorców Wsparcia, albowiem zarówno Inwestor jak i Zarządca Obligacji przy

wyborze Dostawcy Usług kierować się będą szeregiem kryteriów (wiedza, doświadczenie, kryteria ekonomiczne). Natomiast członkowie Konsorcjum Właścicieli Problemu Społecznego i Interesariuszy Publicznych mogą ustalić obowiązek stosowania klauzul społecznych w zamówieniach na usługi o charakterze komunalnym, co ułatwi podmiotom z grupy NGO i PES dostęp do zleceń na niektóre usługi.

Ewentualna oferta usługowa NGO i PES będzie częścią pakietu informacyjnego, który Zarządca Obligacji przekaze Dostawcy Usług (zgodnie ze schematem procedury rekrutacji w rozdziale IV.2.2 Metodologia rekrutacji –blok „oferta zatrudnieniowa gmin lub PES / oferta wsparcia ze strony OWES/PES”).

ZAŁĄCZNIKI METODOLOGICZNE

ZAŁĄCZNIK METODOLOGICZNY NR 1: OPIS USŁUGI SPOŁECZNEJ DLA ODBIORCÓW WSPARCIA Z USTALONĄ ZINDYWIDUALIZOWANĄ ŚCIEŻKĄ POSTĘPOWANIA TYPU A LUB TYPU D

Instrumenty	Realizator (kto) Montaż finansowy	Czas	Rezultaty / Wskaźniki	Ryzyka	Uwarunkowania brzegowe
DZIAŁANIA FAZY REKRUTACJI WSTĘPNEJ REALIZOWANE PRZED SKIEROWANIEM ODBIORCY WSPARCIA DO PROJEKTU					
REKRUTACJA WSTĘPNA	KONSyliUM SPOŁECZNE Ocena [1]: czy osoba jest wspólnym klientem PUP i OPS? TAK/NIE Ocena [2]: czy charakter problemów osoby pozwala na wsparcie w ramach Ścieżki A lub Ścieżki D? TAK/NIE Ocena [3]: czy osoba rokuje / nie rokuje na podjęcie zatrudnienia? TAK/NIE Koszty pokrywane w ramach budżetów własnych uczestniczących jednostek	Przed wejściem Odbiorcy Wsparcia do projektu Ścieżka A: Do 3 miesięcy przed rozpoczęciem realizacji projektu Ścieżka D: Do 6 miesięcy przed rozpoczęciem realizacji projektu	Rezultat/wskaźnik 1: Konsylium Społeczne Rezultat/wskaźnik 2: Wstępny dobór grupy Odbiorców Wsparcia Rezultat/wskaźnik 3: ZYSK SPOŁECZNY: świadoma zgoda osób bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej na udział w działaniach aktywizacyjnych.	Odmowa udziału w działaniach aktywizacyjnych.	Lista rezerwowa / 20% / stworzenie atmosfery konkurencji w grupie (udział w projekcie = nagroda dla Odbiorcy Wsparcia). Uwarunkowania brzegowe: Powołanie przez gminy Konsylium Społecznego. Wytyczna: ośrodki pomocy społecznej będą obowiązkowo stosować przewidziane w ustawie o pomocy społecznej działania wobec osób uchylających się od uczestniczenia w działaniach aktywizacyjnych.
DZIAŁANIA W OKRESIE REALIZACJI PROJEKTU					
KONTRAKT SOCJALNY Zindywidualizowany zgodnie z art. 108 ustawy o pomocy społecznej (punkt 4)	OPS + wywiad środowiskowy (KONSULTACJA z Liderami Lokalnymi) + PSYCHOLOG + DORADCA ZAWODOWY+ PUP Ścieżka A: 5 godzin/osobę Ścieżka D: indywidualne: 10 godzin/osobę + grupowe: 5 godzin / grupę min. 5 max. 10 os. Finansowanie: budżet gminy / Fundusz Pracy Koszty pokrywane w ramach budżetów własnych uczestniczących jednostek	Rozpoczęcie przed wejściem Odbiorcy Wsparcia do projektu Zakończenie procedury: Ścieżka A: do 2 miesięcy po rozpoczęciu realizacji projektu Ścieżka D: do 4 miesięcy po rozpoczęciu realizacji projektu	Rezultat/wskaźnik 1: Opracowana część informacyjna Metryczki Odbiorcy Wsparcia. Rezultat będący następstwem powołanego partnerstwa lokalnego i działania Konsylium Społecznego. OPS i PUP posiadają dostęp istotnych informacji o wspólnym kliencie KAMIEŃ MIŁOWY: kontrakt socjalny zawarty z potencjalnym Odbiorcą Wsparcia KAMIEŃ MIŁOWY: Kwalifikacja do projektu / skompletowanie grupy Odbiorców Wsparcia	Odmowa podpisania kontraktu socjalnego	W kontrakcie socjalnym: zachowanie dotychczasowych świadczeń W Kontrakcie Socjalnym: Określenie perspektyw W kontrakcie socjalnym: określenie praw i obowiązków. Stawka brutto specjalistów: 250,00 zł/godzinę W kontrakcie socjalnym: możliwość przyznawania specjalnych nagród dla Odbiorców Wsparcia podejmujących zatrudnienie (np. przydział lepszego mieszkania komunalnego).

Instrumenty	Realizator (kto) Montaż finansowy	Czas	Rezultaty / Wskaźniki	Ryzyka	Uwarunkowania brzegowe
A1. REKRUTACJA WŁAŚCIWA Metryczka Odbiorcy Wsparcia	Odpowiedzialny za metryczkę: reprezentant OPS w KONSyliUM SPOLEczNYM Finansowanie: [1]: projekt testujący: EFS Refinansowanie EFS [2] Model: Refinansowanie państwowe fundusze celowe	Ścieżka A: 2 miesiące od daty rozpoczęcia projektu Ścieżka D: 4 miesiące od daty rozpoczęcia projektu	Rezultat 1: przypisanie Odbiorcy Wsparcia do Zindywidualizowanej Ścieżki Postępowania ZYSK SPOLEczNY: zawiązanie partnerstwa instytucji obsługujących tego samego klienta ZYSK SPOLEczNY: usprawnienie procedur współpracy WARTOŚĆ DODANA [1] Przekazywanie szczegółowych danych o przebiegu dotychczasowej aktywizacji i stwierdzonych problemach	Punkt kontrolny: Data przekazania Metryczki Odbiorcy Wsparcia TUTOROWI jako przedstawicielowi Dostawcy Usług	Metryczka Odbiorcy Wsparcia zawiera wszystkie niezbędne oświadczenia Odbiorcy Wsparcia dotyczące zgody na przetwarzanie jego danych oraz zgodę na udział w projekcie. Niezbędna legislacja w zakresie uznania wszystkich kosztów za bezpośrednie i prefinansowania kosztów własnych Partnerów Projektu Działania: Psycholog + Terapeuta + Doradca zawodowy + Liderzy Lokalni Łączny wymiar: 5 godzin/Odbiorcę Wsparcia ze Ścieżki typu A 10 godzin/Odbiorcę Wsparcia ze Ścieżki typu D STAWKA: 250,00 zł/godzinę

PRZEJĘCIE REALIZACJI PODSTAWOWYCH DZIAŁAŃ AKTYWIZACYJNYCH PRZEZ DOSTAWCĘ USŁUG

A2 [1] REKRUTACJA KOŃCOWA Stala opieka nad Odbiorcą Wsparcia – etap 1 (poznanie, rozpoznanie potrzeb, zdobycie zaufania)	DOSTAWCA USŁUG TUTOR = przypisany do Odbiorcy Wsparcia opiekun/doradca /trener indywidualny Finansowanie: [1]: projekt testujący: Inwestor Refinansowanie EFS [2] Model: Refinansowanie państwowe fundusze celowe	Info: Odbiorca Wsparcia będzie pozostawać pod opieką TUTORA przez cały czas trwania projektu. Wymiar tej opieki będzie różny (w różnych fazach postępow Odbiorcy w realizacji Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego). A2[1]: od daty przekazania Metryczki Odbiorcy Wsparcia (umowna data przejęcia Odbiorcy Wsparcia i rozpoczęcia działań przez Dostawcę Usług) Do podjęcia szkolenia lub zatrudnienia (bez szkolenia): 4 godz. tygodniowo Ścieżka A: maks. 6 m-cy Ścieżka D: maks. 12 m-cy	Cel: Praca z Odbiorcą Wsparcia minimalizująca ryzyko porzucenia udziału w projekcie Rezultat: utrzymanie Odbiorcy Wsparcia w projekcie	Ryzyko nieodpowiedniego doboru personelu Ryzyko Inwestora / Dostawcy Usług	Stawka brutto TUTORA: 250 zł/godz. za 1 godzinę pracy z 1 Odbiorcą Wsparcia Wymaganie jakościowe względem Dostawcy Usług: maksymalnie 5 Odbiorców Wsparcia na 1 TUTORA Czas pracy TUTORA: kontakt osobisty z Odbiorcą Wsparcia – 50% czasu pracy - opracowywanie dokumentacji dot. Odbiorcy Wsparcia – 20% - dojazdy do Odbiorcy Wsparcia – 15% - kontakty z Pracodawcami w celu zapewnienia przygotowania Odbiorców Wsparcia do pracy zgodnie z potrzebami rynku pracy – 15%. KOSZT WYNAGRODZENIA DLA TUTORA W FAZIE A2: 1.000 ZŁ /TYDZIEŃ 4.000 ZŁ / M-C = 200% MINIMALNEGO WYNAGRODZENIA NA 1 ODBIORCĘ WSPARCIA
--	---	--	---	--	--

Instrumenty	Realizator (kto) Montaż finansowy	Czas	Rezultaty / Wskaźniki	Ryzyka	Uwarunkowania brzegowe
A2 [1] PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA GRUPOWE WSPIERAJĄCE działania i warsztaty motywujące, wyjazdy edukacyjne, wizyty studyjne, pokazanie dobrych praktyk	TUTOR Finansowanie: Inwestor Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2] państwowe fundusze celowe	Łączny ryczałt na działanie: 40 godzin pracy = 10.000 ZŁ / na grupę. (Uwaga: działania grupowe dla 10 osób realizowane przez 2 TUTORÓW) INNE KOSZTY: ok. 4.000 ZŁ / ODBIORCĘ WSPARCIA	Okres realizacji: w ramach limitu z punktu Stała Opieka nad Odbiorcą Wsparcia – etap 1	Ryzyko: porzucenie udziału w projekcie Konsekwencja: ograniczenie świadczeń z pomocy społecznej Ryzyko: strach przed opuszczeniem środowiska domowego Przeciwdziałanie: działania TUTORA	Działanie grupowe. Grupa: 10 osób. Koszty na Odbiorców Wsparcia: 200% minimalnego wynagrodzenia/osobę Koszty TUTORA: 5.000 zł / grupę 5 osób = 250% minimalnego wynagrodzenia 50% minimalnego wynagrodzenia per capita
A2[2] Pogłębiona diagnoza + opracowanie Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego (SPA)	TUTOR + TERAPEUTA / DORADCA ZAWODOWY / PSYCHOLOG Finansowanie: Inwestor; Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2] państwowe fundusze celowe	SPA: Przeciętnie 16 godzin pracy doradcy zawodowego i psychologa łącznie CZAS: od 2 do 4 miesięcy od daty przekazania grupy + medycyna pracy	KAMIEŃ MIŁOWY: Ścieżka Postępowania Aktywizacyjnego (SPA) Rezultat: OPS dysponuje kompletnym kontraktem socjalnym KAMIEŃ MIŁOWY: Potwierdzenie zdolności do pracy pod kątem stanu zdrowia	Niechęć ze strony Odbiorcy Wsparcia; trudności w kontakcie	Element obowiązkowy: badania lekarskie jak dla podejmujących zatrudnienie (np. badanie wzroku itp.) Ryczałt na koszty TUTORA i specjalistów: 16*250 zł = 3.500 zł / diagnozę i SPA = 175% minimalnego wynagrodzenia Medycyna pracy: przeciętnie 10% minimalnego wynagrodzenia
A2[3] Realizacja specyficznych potrzeb [TYP 1] np. okulary, użębenie	TUTOR Finansowanie: Inwestor Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2] państwowe fundusze celowe Ryczałt na współpracę TUTORA przy realizacji potrzeb: 10 godzin na 5 Odbiorców Wsparcia	Wg potrzeb określonych przez specjalistów medycyny pracy	Faktury za zrealizowane usługi		TUTOR: 50% minimalnego wynagrodzenia na Odbiorcę Wsparcia Do 3.000 zł / osobę 150% minimalnego wynagrodzenia/Odbiorcę Wsparcia Ryczałt na 50% grupy
A2[3] Realizacja specyficznych potrzeb [TYP 2] – odzież, obuwie, fryzjer, kosmetyczka	Inwestor/Dostawca Usług Finansowanie: Inwestor Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2] państwowe fundusze celowe Ryczałt na współpracę TUTORA przy realizacji potrzeb: 10 godzin na grupę 5 Odbiorców Wsparcia	30 dni	Faktury za nabyte elementy odzieży / obuwia; Protokół z potwierdzeniem kupna		Do 1.500 zł / osobę 75% minimalnego wynagrodzenia TUTOR: 50% minimalnego wynagrodzenia na Odbiorcę Wsparcia Ryczałt na 75% grupy
A2[3] Realizacja zadań wynikających ze SPA [1a] działania motywujące	TUTOR	Według potrzeb wynikających ze Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego			W ramach limitu na koszty pracy TUTORA ustalone w punkcie Stała Opieka nad Odbiorcą Wsparcia

Instrumenty	Realizator (kto) Montaż finansowy	Czas	Rezultaty / Wskaźniki	Ryzyka	Uwarunkowania brzegowe
A2[3] Realizacja zadań wynikających ze Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego [1b] działania aktywizujące	TUTOR Finansowanie: Inwestor Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2]: państwowe fundusze celowe	Według potrzeb wynikających ze Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego			W ramach limitu na koszty pracy TUTORA ustalone w punkcie Stała Opieka nad Odbiorcą Wsparcia
[A2] Działania związane z pośrednictwem pracy: czy możliwe jest zatrudnienie Odbiorcy Wsparcia bez szkoleń	TUTOR Finansowanie: Inwestor Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2]: państwowe fundusze celowe		Rezultat: Jeśli jest to możliwe, doprowadzenie Odbiorcy Wsparcia do zatrudnienia Kamień Milowy: Podjęcie zatrudnienia		W ramach limitu na koszty pracy TUTORA ustalone w punkcie Stała Opieka nad Odbiorcą Wsparcia
A3 Realizacja zadań wynikających ze Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego Uzupełnienie wykształcenia / nabycie kwalifikacji zgodnych z badaniem predyspozycji zawodowych i potrzeb pracodawcy	Dostawca Usług + Instytucja szkoleniowa Typ szkoleń: INDYWIDUALNE Koszt: ok. 5.000 /os Średni czas szkolenia: 150 godzin (25 dni zajęć) Finansowanie: Inwestor Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2]: państwowe fundusze celowe	TUTOR: 16 godzin / cykl szkoleniowy	KAMIEŃ MIŁOWY: [1] Uzupełnienie wykształcenia [2] Nabycie kwalifikacji potwierdzone certyfikatem / świadectwem / zaświadczeniem Z OPISEM TYPOLOGICZNYM SZKOLENIE GRUPOWE	Ryzyko: brak wystarczającej oferty szkoleniowej w pobliżu miejsca zamieszkania Odbiorcy Wsparcia – zwiększenie kosztów dojazdu Odbiorcy na szkolenie i/lub koszty zakwaterowania w miejscu szkolenia	Szkolenia realizowane w instytucjach wpisanych do RIS. Szkolenia z programem obejmującym obowiązkową praktykę. Projekt testujący: Grupa szkoleniowa: 30 osób 17 osób ze Ścieżki A 13 osób ze Ścieżki D Koszt szkoleń: 250% minimalnego wynagrodzenia per capita Koszt opieki TUTORA: 100% minimalnego wynagrodzenia per capita
A3 Realizacja zadań wynikających ze Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego zapewnienie transportu na szkolenia	25 dni Dostawca Usług Finansowanie: Inwestor Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2]: państwowe fundusze celowe	Średni czas świadczenia usług transportowych: 25 dni zajęć		Ryzyko: nie podjęcie szkolenia z uwagi na brak transportu Przeciwdziałanie: organizacja transportu	Limit podstawowy: 170% minimalnego wynagrodzenia na Odbiorcę Wsparcia za cały cykl szkoleniowy Możliwa organizacja dowozu grupowego. Przykładowo: 2 busy na grupę 10 osób Średnia na przejazd w jedną stronę: 50 km jednorazowo / na dzień szkoleniowy/
A4 PIERWSZE PRACE: - prace społecznie użyteczne - praca w podmiotach ekonomii społecznej - w docelowym miejscu pracy	TUTOR Finansowanie: Inwestor Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2]: państwowe fundusze celowe TUTOR: 2 godz. tygodniowo	TUTOR 8 godzin miesięcznie przez maksymalnie 6 miesięcy	KAMIEŃ MIŁOWY: Doprowadzenie do krótkoterminowego zatrudnienia	Ryzyko: porzucenie zatrudnienia Przeciwdziałanie: Opieka TUTORA	Tylko dla tych Odbiorców Wsparcia, którzy nie podejmą zatrudnienia u pracodawcy bezpośrednio po ukończeniu szkolenia Projekt testujący: Dla 15 Odbiorców Wsparcia 6 ze ścieżki A 9 ze ścieżki D TUTOR: 50% minimalnego wynagrodzenia od zatrudnionego (za osobomiesiąc)

Instrumenty	Realizator (kto) Montaż finansowy	Czas	Rezultaty / Wskaźniki	Ryzyka	Uwarunkowania brzegowe
A5 Utrzymanie Odbiorcy Wsparcia w zatrudnieniu przez 90 dni	TUTOR: 16 godzin łącznie przez 3 miesiące od daty podjęcia zatrudnienia – do momentu osiągnięcia przez Odbiorcę Wsparcia Bonusu za 90 dni pracy bez przerwy Finansowanie: Inwestor Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2] państwowe fundusze celowe Bonus dla Odbiorcy Wsparcia Finansowanie: OPS Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2] państw. f-sze celowe		KAMIEŃ MIŁOWY: Utrzymanie w zatrudnieniu przez 90 dni	Ryzyko: porzucenie zatrudnienia Przeciwdziałanie: Opieka TUTORA i Bonus za pozostawanie w zatrudnieniu	Nagroda: 25% minimalnego wynagrodzenia brutto Koszt pracy TUTORA: 30% minimalnego wynagrodzenia miesięcznie
A6 Utrzymanie Odbiorcy Wsparcia w zatrudnieniu przez 180 dni	TUTOR: 16 godzin łącznie przez kolejne 3 miesiące Finansowanie: Inwestor Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2] państwowe fundusze celowe Nagrody dla Odbiorcy Wsparcia Finansowanie: OPS Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2] państw. f-sze celowe		KAMIEŃ MIŁOWY: Utrzymanie w zatrudnieniu przez 180 dni	Ryzyko: porzucenie zatrudnienia Przeciwdziałanie: Opieka TUTORA i Bonus za pozostawanie w zatrudnieniu	Nagroda: 75% minimalnego wynagrodzenia brutto Koszt pracy TUTORA: 30% minimalnego wynagrodzenia miesięcznie
A7 Utrzymanie Odbiorcy Wsparcia w zatrudnieniu przez rok	TUTOR: 1 godz. miesięcznie Finansowanie: Inwestor Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2] państwowe fundusze celowe Nagrody dla Odbiorcy Wsparcia Finansowanie: OPS Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2] państw. f-sze celowe	Kolejny okres [od 6 do 12 miesiąca pozostawania w zatrudnieniu]	KAMIEŃ MIŁOWY: Utrzymanie w zatrudnieniu przez 365 dni	Ryzyko: porzucenie zatrudnienia Przeciwdziałanie: Opieka TUTORA i Bonus za pozostawanie w zatrudnieniu	Nagroda: 100% minimalnego wynagrodzenie brutto Koszt pracy TUTORA: 30% minimalnego wynagrodzenia miesięcznie

Instrumenty	Realizator (kto) Montaż finansowy	Czas	Rezultaty / Wskaźniki	Ryzyka	Uwarunkowania brzegowe
A8 Utrzymanie Odbiorcy Wsparcia w zatrudnieniu do końca realizacji projektu	TUTOR: 1 godz. miesięcznie Finansowanie: Inwestor Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2] państwowe fundusze celowe Nagrody dla Odbiorcy Wsparcia Finansowanie: OPS Refinansowanie [1]: EFS Refinansowanie [2] państwowe fundusze celowe	Kolejny okres [pow. 12 miesięcy pozostawania w zatrudnieniu]	KAMIEŃ MIŁOWY: Utrzymanie w zatrudnieniu do końca realizacji projektu	Ryzyko: porzucenie zatrudnienia Przeciwdziałanie: Opieka TUTORA i Bonus za pozostawanie w zatrudnieniu	Nagroda za każde kolejne 6 miesięcy [pow. 12 miesięcy w zatrudnieniu] 150% minimalnego wynagrodzenia brutto Koszt pracy TUTORA: 30% minimalnego wynagrodzenia za każdy osobomiesiąc
ZKD Zwrot kosztów dojazdu Odbiorcy Wsparcia do pracy	OPS. Finansowanie: [1]: projekt testujący: EFS Refinansowanie EFS [2] Model: Refinansowanie państwowe fundusze celowe	Przez 12 miesięcy pracy Odbiorcy Wsparcia. Realizacja dopiero po wyczerpaniu możliwości realizacji świadczenia w PUP.	Cel: Dodatkowe wsparcie dla Odbiorcą Wsparcia minimalizujące ryzyko porzucenia pracy	Ryzyko: porzucenie zatrudnienia Przeciwdziałanie: Wsparcie finansowe ułatwiające pozostanie w zatrudnieniu	3% minimalnego wynagrodzenia dziennie Przeciętnie 70% minimalnego wynagrodzenia miesięcznie (przy 22-23 dniach roboczych) Wypłaca OPS na podstawie warunków Kontraktu Socjalnego Projekt testujący: 29 osób x m-cy x 0,7 NW = 243,6 minimalnego wynagrodzenia
DODATKOWE DZIAŁANIA TUTORA					
A2 [4] Opieka nad Odbiorcą Wsparcia po ukończeniu fazy szkoleniowej a przed podjęciem pierwszej pracy	TUTOR DOSTAWCA USŁUG Finansowanie: [1]: projekt testujący: Inwestor Refinansowanie EFS [2] Model: Refinansowanie państwowe fundusze celowe	Przez okres pomiędzy nabyciem przez Odbiorcę Wsparcia niezbędnych kwalifikacji a podjęciem zatrudnienia	Cel: Praca z Odbiorcą Wsparcia minimalizująca ryzyko porzucenia udziału w projekcie	Ryzyko: porzucenie zatrudnienia Przeciwdziałanie: Opieka TUTORA	KOSZT TUTORA: 25% MINIMALNEGO WYNAGRODZENIA NA 1 ODBIORCĘ WSPARCIA (za osobomiesiąc)
A0 Opieka, aktywizacja i motywacja osób, które nie podejmują zatrudnienia oraz przerywających zatrudnienie	TUTOR DOSTAWCA USŁUG Finansowanie: [1]: projekt testujący: Inwestor Refinansowanie EFS [2] Model: Refinansowanie państwowe fundusze celowe	Do końca realizacji projektu 2-4 godz. tygodniowo w zależności od potrzeb Odbiorcy Wsparcia	Cel: Praca z Odbiorcą Wsparcia mająca na celu nakłonienie Odbiorcy Wsparcia do zmiany postawy, w szczególności do podjęcia zatrudnienia		KOSZT TUTORA: 25% MINIMALNEGO WYNAGRODZENIA NA 1 ODBIORCĘ WSPARCIA (za osobomiesiąc)
WSPÓLNE DZIAŁANIA DOSTAWCY USŁUG (TUTORA) I PARTNERÓW PUBLICZNYCH MOŻLIWE DO REALIZACJI NA KAŻDYM ETAPIE REALIZACJI PROJEKTU					
INTER-WENCJA ZESPOŁOWA	KONSYLIIUM SPOŁECZNE zwołane na wniosek TUTORA	Na każdym etapie realizacji projektu – w przypadku pojawienia się problemów wymagających korekty działań lub sygnałów o możliwości porzucenia przez Odbiorcę Wsparcia udziału w projekcie	Cel: Utrzymanie Odbiorcy Wsparcia w projekcie	Ryzyko ujawnienia się przyczyn wcześniej nie ujętych w Metryczce Odbiorcy Wsparcia. Przeciwdziałanie [1]: dodatkowe wsparcie specjalistów. Przeciwdziałanie [2]: dodatkowe usługi na rzecz Odbiorcy Wsparcia	Dodatkowe wsparcie specjalistów: 2 godziny / 1 Odbiorcę Wsparcia ze stawką 250,00 zł/godz. Dodatkowe usługi: w ramach 15% rezerwy.

Wyjaśnienie do tabeli.

W tabeli „Opisu usługi społecznej” działania o charakterze szkoleniowym zostały przewidziane jako kolejny krok po przeprowadzeniu przez TUTORA pogłębionej diagnozy Odbiorcy Wsparcia i opracowaniu Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego. Powyższego zapisu nie należy traktować obligatoryjnie, gdyż ukierunkowanie szkolenia zawodowego będzie wprawdzie wskazane w wyniku badań predyspozycji zawodowych w Metryczce Odbiorcy Wsparcia, jednakże sama decyzja o udzieleniu Odbiorcy Wsparcia pomocy w zdobyciu lub podniesieniu kwalifikacji / kompetencji zawodowych powinna z jednej strony uwzględniać ten problem, z drugiej natomiast będzie wynikać z rozpoznania przez Dostawcę Usług potrzeb rynku pracy, a w szczególności zapotrzebowania na pracowników o konkretnych kwalifikacjach / kompetencjach / umiejętnościach. Ponieważ celem głównym projektu nie jest wsparcie w zakresie podniesienia kwalifikacji czy kompetencji zawodowych a doprowadzenie Odbiorców Wsparcia do trwałego zatrudnienia należy przyjąć za prawidłowe rozwiązanie, w którym:

- Dostawca Usług uzgodni z pracodawcą zatrudnienie Odbiorcy Wsparcia na okres wstępny (zatrudnienie związane z poznaniem potencjalnego miejsca pracy),
- Odbiorcom Wsparcia, którzy będą deklarować chęć kontynuacji zatrudnienia po okresie wstępnym Dostawca Usług zapewni możliwość zdobycia potrzebnych na danym stanowisku pracy kwalifikacji / kompetencji / umiejętności.

ZAŁĄCZNIK METODOLOGICZNY NR 2: METRYCZKA ODBIORCY WSPARCIA

KLAUZULA INFORMACYJNA

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz.UE L 119 z 04.05.2016, str. 1), dalej „RODO”, Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy z siedzibą przy ul. Ogrodowej 5b, 58-306 Wałbrzych informuje, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, pełniący funkcję Instytucji Zarządzającej dla Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, z siedzibą w Warszawie przy ul. Wspólnej 2/4, 00-926 Warszawa. Z Administratorem danych można się skontaktować poprzez adres e-mailowy: kancelaria@miir.gov.pl lub pisemnie przekazując korespondencję na adres siedziby Administratora.
2. Administrator wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym może się Pani/Pan skontaktować poprzez e-mail: iod@miir.gov.pl lub pisemnie przekazując korespondencję na adres siedziby Administratora. Z inspektorem ochrony danych można się kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych oraz korzystania z praw związanych z przetwarzaniem danych. Administrator powierzył przetwarzanie Pani/Pana danych osobowych, na podstawie zawartej umowy o dofinansowanie projektu, Dolnośląskiemu Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy. Może się Pani/Pan również skontaktować z inspektorem ochrony danych Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, podmiotu który realizuje projekt nr poprzez email: iod@dwup.pl lub korespondencyjnie na adres:
Inspektor Ochrony Danych
Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy
Al. Armii Krajowej 54
50-541 Wrocław.
3. Przetwarzanie Pani/Pana danych osobowych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 odbywa się na podstawie art. 6 ust. 1 pkt c oraz art. 9 ust. 2 lit. g RODO:
 - rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17.12.2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U.UE.L.2013.347.320, z późn. zm.);
 - rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz.U.UE.L.2013.347.470) oraz załącznika I i II do tego rozporządzenia;
 - rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 1011/2014 z dnia 22 września 2014 r. ustanawiającego szczegółowe przepisy wykonawcze do Rozporządzenia Parlamentu

Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzorów służących do przekazywania Komisji określonych informacji oraz szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi (Dz. Urz. UE L 286 z 30.09.2014);

– ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

4. Pani/ Pana dane osobowe będą przetwarzane wyłącznie w celu realizacji projektu, w szczególności potwierdzenia kwalifikowalności wydatków, udzielenia wsparcia, monitoringu, ewaluacji, kontroli, audytu i sprawozdawczości oraz działań informacyjnopromocyjnych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

5. Podanie danych jest wymogiem niezbędnym do realizacji ww. celu, o którym mowa w pkt. 4. Konsekwencje niepodania danych osobowych wynikają z przepisów prawa, w tym uniemożliwiają udział w projekcie realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

6. Pani/ Pana dane osobowe zostały powierzone Instytucji Pośredniczącej – Ministerstwu Inwestycji i Rozwoju z siedzibą w Warszawie przy ul. Wspólnej 2/4, 00-926 Warszawa, beneficjentowi realizującemu projekt: Dolnośląskiemu Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy z siedzibą przy ul. Ogrodowej 5b, 58-306 Wałbrzych oraz podmiotom, które na zlecenie beneficjenta uczestniczą w realizacji projektu:

..... . Pani/Pana dane osobowe mogą zostać również powierzone specjalistycznym firmom, realizującym na zlecenie Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczącej oraz beneficjenta ewaluacje, kontrole i audyt w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

7. Pani/ Pana dane osobowe mogą zostać udostępnione organom upoważnionym zgodnie z obowiązującym prawem.

8. Dane będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celu, o którym mowa w pkt. 4, do momentu wygaśnięcia obowiązku przechowywania danych wynikającego z przepisów prawa.

9. W związku z przetwarzaniem Pani/Pana danych osobowych przysługują Pani/Panu następujące uprawnienia: prawo dostępu do swoich danych osobowych, prawo żądania ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia ich przetwarzania.

10. W przypadku powzięcia informacji o niezgodnym z prawem przetwarzaniu danych, przysługuje Pani/ Panu również prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego zajmującego się ochroną danych osobowych, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

11. Pani/Pana dane nie będą podlegały zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji i nie będą profilowane.

12. Pani/ Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego.

.....
Podpis osoby, która zapoznała się z klauzulą informacyjną

Oświadczenie [1]

Ja, niżej podpisana/-y oświadczam, że zgodnie z przepisami art. 4 w związku z przepisami art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej wyrażam zgodę na uczestnictwo w projekcie pod nazwą, który będzie realizowany w okresie od do i dzięki któremu uzyskam wsparcie w podjęciu i utrzymaniu zatrudnienia.

Jednocześnie na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych wyrażam zgodę na wzajemne udostępnienie moich danych osobowych zgromadzonych przez właściwy dla mnie Ośrodek Pomocy Społecznej i Powiatowy Urząd Pracy w celu przygotowania kontraktu socjalnego.

Jednocześnie na podstawie wyżej wskazanych przepisów ustawy o ochronie danych osobowych wyrażam zgodę na udostępnienie tych danych osobom działającym w ramach powołanego przez Burmistrza / Wójta Gminy Konsylium Społecznego, odpowiedzialnego za opracowanie Metryczki Odbiorcy Wsparcia, w której dokonana zostanie ocena sytuacji mojej i mojej rodziny, wskazane zostaną moje potrzeby i problemy obecnie uniemożliwiające mi podjęcie zatrudnienia oraz ustalone zostaną podstawowe działania, dzięki którym będę mogła/mógł przezwyciężyć te problemy.

Wyrażam ponadto zgodę na przekazanie niniejszej Metryczki Odbiorcy Wsparcia instytucjom i osobom, pod których opieką będę pozostawać przez cały okres realizacji wyżej wskazanego projektu

Metryczka Odbiorcy Wsparcia jest dokumentem o charakterze niekomercyjnym i posłuży do opracowania kontraktu socjalnego, który zawrę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w oraz realizatorowi działań w projekcie do przygotowania i realizacji działań aktywizacyjnych, dzięki którym uzyskam wsparcie w podjęciu i utrzymaniu zatrudnienia.

.....

Czytelnie: imię i nazwisko Odbiorcy Wsparcia, miejscowość, data i podpis

Oświadczenie [2]

Ja, niżej podpisana/-y oświadczam, że wyrażam zgodę na wykorzystanie mojego wizerunku poprzez upowszechnianie zdjęć i materiałów filmów wykonanych podczas realizacji projektu pod nazwą, który będzie realizowany w okresie od do na rzecz **niezbędnej i niekomercyjnej promocji tego projektu w świetle przepisów o działaniach realizowanych przy wsparciu środków Unii Europejskiej** i zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r. poz. 880 z późn. zmianami).

.....

Czytelnie: imię i nazwisko Odbiorcy Wsparcia, miejscowość, data i podpis

Oświadczenie [3]

Ja, niżej podpisana/-y oświadczam, że zostałam/-em poinformowana/-y o celu zawarcia ze mną kontraktu socjalnego i konsekwencjach, gdy kontrakt ten zostanie z mojej winy zerwany.

Uwzględniając zasady kontraktu socjalnego oświadczam, że wyrażam zgodę na uczestnictwo w projekcie pod nazwą, który będzie realizowany w okresie od do a w ramach którego otrzymam wsparcie w podjęciu i utrzymaniu zatrudnienia.

.....

Czytelnie: imię i nazwisko Odbiorcy Wsparcia, miejscowość, data i podpis

Oświadczenie [4]

Ja, niżej podpisana/-y oświadczam, że na potrzeby kontaktu ze mną przez instytucje i osoby działające w ramach projektu pod nazwą, który będzie realizowany w okresie od do a w ramach którego uzyskam wsparcie w podjęciu i utrzymaniu zatrudnienia wskazuję:

a) adres do korespondencji pisemnej:,

.....

.....

b) adres do korespondencji elektronicznej:,

c) numer telefonu stacjonarnego:,

d) numer telefonu komórkowego:

.....

Czytelnie: imię i nazwisko Odbiorcy Wsparcia, miejscowość, data i podpis

METRYCZKA ODBIORCY WSPACIA

Dotyczy osoby zamieszkałej w Gminie

Pseudonimizacja

ANALIZA POTRZEB I OCZEKIWAŃ ODBIORCY WSPARCIA

Przebieg kariery edukacyjno-zawodowej (w tym: wykształcenie, szkolenia, doświadczenia zawodowe)

Wykształcenie (wypełnia pracownik PUP):

.....
.....
.....

Umiejętności, w tym nieformalne

.....
.....

Doświadczenie zawodowe (wypełnia pracownik PUP):

.....
.....
.....

Działania aktywizacyjne, realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy z udziałem Odbiorcy Wsparcia w okresie ostatnich 3 lat (wypełnia pracownik PUP):

.....
.....
.....
.....
.....

Sytuacja osobista i społeczna (wypełnia pracownik socjalny OPS na podstawie wywiadu środowiskowego – OPIS)

.....
.....
.....
.....

Wsparcie ze środków pomocy społecznej udzielane Odbiorcy Wsparcia i jego rodzinie (osobom wchodzącym w skład gospodarstwa domowego Odbiorcy Wsparcia) w okresie ostatnich 3 lat według rodzaju (tylko nazwa, bez kwot) (wypełnia pracownik socjalny OPS):

1.
2.
3.
4.
5.
6.

Stan fizyczny i zdrowotny z uwzględnieniem przeciwwskazań do wykonywania niektórych zawodów (wypełnia pracownik socjalny OPS):

.....

.....

.....

Preferencje osobiste związane z ewentualną pracą i cele zawodowe (wypełnia pracownik socjalny OPS):

.....

.....

.....

Predyspozycje do wykonywania pracy w zakresie (wypełnia doradca klienta w PUP):

.....

.....

.....

Cechy osobowości:

Mocne strony (wypełnia Konsylium Społeczne na podstawie zebranych informacji):

1.
2.
3.
4.

Słabe strony (wypełnia Konsylium Społeczne na podstawie zebranych informacji):

1.
2.
3.
4.

Określenie umiejętności o charakterze zawodowym (wypełnia Konsylium Społeczne na podstawie zebranych informacji):

Formalne (wynikające np. z przebiegu pracy zawodowej)

.....
.....
.....

Nieformalne (wynikające np. z obserwacji osób uczestniczących w pracach Konsylium Społecznego)

.....
.....
.....

Określenie możliwości zawodowych – opis stanowiska, na którym Odbiorca Wsparcia mogłaby/mógłby pracować (wypełnia Konsylium Społeczne na podstawie zebranych informacji):

.....
.....
.....

Potrzeba szkoleń zawodowych, kontynuacji nauki – w jakim zakresie (wypełnia Konsylium Społeczne na podstawie zebranych informacji):

.....
.....
.....

Potrzeba kontaktu ze specjalistami (psycholog, prawnik, logopeda, lekarz, rehabilitant, inni specjaliści) (wypełnia Konsylium Społeczne na podstawie zebranych informacji):

.....
.....
.....

Potrzeba odbycia stażu, praktyk: gdzie, w jakim charakterze (wypełnia Konsylium Społeczne na podstawie zebranych informacji i opinii doradcy klienta w PUP):

.....

.....

.....

Potrzeba pośrednictwa pracy (wypełnia Konsylium Społeczne na podstawie zebranych informacji i opinii doradcy klienta w PUP):

.....

.....

.....

Ograniczenia zdrowotne: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, inne przeciwwskazania do wykonywania zawodu (wypełnia Konsylium Społeczne na podstawie zebranych informacji):

.....

.....

.....

Wyniki badań zainteresowań zawodowych (wypełnia Konsylium Społeczne na podstawie zebranych informacji i testów):

.....

.....

.....

Stanowisko pracy, które Odbiorca Wsparcia mógłby / mogłaby wykonywać (wypełnia Konsylium Społeczne na podstawie zebranych informacji i opinii doradcy zawodowego z PUP):

.....

.....

.....

Analiza dotychczasowej aktywności na rynku pracy, doświadczeń i napotykanym barier oraz sposoby ich pokonywania (wypełnia Konsylium Społeczne na podstawie zebranych informacji i opinii doradcy klienta z PUP):

.....

.....

.....

Propozycje konkretnych stanowisk pracy na podstawie badania predyspozycji zawodowych (wypełnia Konsylium Społeczne na podstawie zebranych informacji i opinii doradcy zawodowego z PUP):

1.
2.
3.

Cele edukacyjne (wypełnia Konsylium Społeczne na podstawie zebranych informacji):

.....

.....

.....

Posiada sporządzony przez Powiatowy Urząd Pracy Indywidualny Plan Działania TAK / NIE (wypełnia pracownik PUP):

Informacje o Odbiorcy Wsparcia z IPD:

.....

.....

.....

.....

.....

Opinia Konsylium Społecznego

Konsylium Społeczne w składzie:

1. pracownik OPS:
2. pracownik PUP:
3. Sołtys / członek Rady Sołectkiej
4. doradca zawodowy lub psycholog
5.
6.

ustala

że problemy dotyczące Pani/Pan objętej/-go spseudonimizowanym symbolem kwalifikują się do objęcia wsparciem w ramach Indywidualizowanej Ścieżki Postępowania typu

Pani/Pan objęta/-y spseudonimizowanym symbolem będzie / nie będzie uczestnikiem – Odbiorcą Wsparcia w projekcie p.n.

Konsylium ocenia, że w wyniku udziału w wyżej wskazanym projekcie Odbiorca Wsparcia powinna/powinien osiągnąć oczekiwany rezultat, którym jest podjęcie zatrudnienia.

Oczekiwany poziom zmian w postawie własnej, rodzinnej i społecznej (w skali od 0 do 10):

Miejscowość Data

OŚWIADCZENIE O POUFNOŚCI INFORMACJI

My, niżej podpisani członkowie Konsylium Społecznego oświadczamy, że wszystkie powyższe dane zachowamy w poufności, w pełni respektując przepisy związane z ochroną danych osobowych.

1. 2. 3.

4. 5. 6.

KARTA PSEUDONIMIZACJI

Uwaga: wszystkie niżej ujęte informacje osobowe mają charakter danych osobowych.

Przechowywać w zamknięciu i z zapewnieniem braku dostępu przez osoby nieupoważnione.

Imię / imiona osoby, dla której sporządza się Metryczkę Odbiorcy Wsparcia:

1 imię 2 imię

Nazwisko:

Data urodzenia: PESEL:

Adres zameldowania:

Adres do korespondencji / adres faktycznego pobytu:

.....

Adres do korespondencji przy użyciu poczty elektronicznej:

Nazwa, numer i seria dowodu tożsamości:

.....

Telefon do kontaktu:

PSEUDONIMIZACJA: -

SYMBOL GMINY - NUMER KOLEJNY OSOBY

ZAŁĄCZNIK METODOLOGICZNY NR 3 – KONTRAKT SOCJALNY

.....
Miejscowość, data

.....
Pieczęćka Ośrodka Pomocy Społecznej

KONTRAKT SOCJALNY

w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej

zawarty w ramach działań realizowanych z zastosowaniem instrumentu obligacji społecznych tj. projektu pod nazwą realizowanego przez Zarządcę Obligacji, którym jest

określający sposób współdziałania między:

Panią / Panem – osobą korzystającą z usług i świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej i zwaną/-ym dalej Odbiorcą Wsparcia

a

Panią / Panem – pracownikiem socjalnym ośrodka pomocy społecznej.

CZĘŚĆ I

USTALENIA KONTRAKTU SOCJALNEGO

w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej

I. Strony kontraktu socjalnego.

1. Dane osoby zawierającej kontrakt socjalny (dalej zwanej Odbiorcą Wsparcia):

1	Nazwisko	2	Imię
3	Adres zamieszkania /pobytu	4	Numer PESEL lub nazwa i numer dokumentu tożsamości w przypadku braku numeru PESEL

2. Dane pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej

Nazwisko	Imię	Nr telefonu kontaktowego
----------	------	--------------------------

II. Ocena sytuacji życiowej Odbiorcy Wsparcia i jej / jego rodziny i ustalone w związku z tą sytuacją cele /plan pracy socjalnej obejmująca:

II.1. przyczyny trudnej sytuacji życiowej,

II.2 możliwości Odbiorcy Wsparcia i jej / jego rodziny pozwalające na rozwiązanie trudnej sytuacji życiowej,

II.3. ograniczenia Odbiorcy Wsparcia i jej / jego rodziny lub bariery w środowisku powodujące utrudnienia w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej,

są zawarte w **Metryczce Odbiorcy Wsparcia**, która stanowi załącznik do niniejszego Kontraktu Socjalnego.

II.4. Cele, które ma osiągnąć Odbiorcy Wsparcia, umożliwiające przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej.

II.4.1 Cel lub cele główne:

a) udział w ww. projekcie aktywizacyjnym p.n.

b) podjęcie zatrudnienia.

II.4.2 Cele szczegółowe i przewidywane efekty działania zostaną określone w trakcie realizacji wyżej wskazanego projektu aktywizacyjnego p.n.

III. ŚCIEŻKA POSTĘPOWANIA AKTYWIZACYJNEGO

Dla osiągnięcia celów, o których mowa w pkt II.4.1 i II.4.2, strony podejmują następujące działania

1	Odbiorca Wsparcia – Pani / Pan (imię i nazwisko) działanie	w terminie	2	Pracownik socjalny TUTOR działanie	w terminie
	(opis działania)			(opis działania)	
3	Odbiorca Wsparcia – Pani / Pan (imię i nazwisko) działanie	w terminie	4	Pracownik socjalny TUTOR działanie	w terminie
	(opis działania)			(opis działania)	

IV. Ocena działań.

Pierwsza ocena realizacji działań ustalonych w kontrakcie socjalnym nastąpi w dniu

V. Zmiany w kontrakcie socjalnym.

Strony kontraktu socjalnego mogą, przed dniem oceny realizacji ustalonych w nim działań, uzgodnić konieczność wprowadzenia zmian kontraktu socjalnego.

VI. Ustalenia dotyczące sposobu przekazywania dodatkowych zasiłków specjalnych.

Nagrody pieniężne za pozostawanie w zatrudnieniu wypłacane jako jednorazowe specjalne zasiłki.

Za podjęcie zatrudnienia i pozostawanie w zatrudnieniu bez przerwy przez okres 3 miesięcy Odbiorca Wsparcia otrzyma jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości wynoszącej 25% minimalnego wynagrodzenia.

Za pozostawanie w zatrudnieniu bez przerwy przez okres 6 miesięcy Odbiorca Wsparcia otrzyma jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości wynoszącej 75% minimalnego wynagrodzenia.

Za pozostawanie w zatrudnieniu bez przerwy przez okres 12 miesięcy Odbiorca Wsparcia otrzyma jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości wynoszącej 100% minimalnego wynagrodzenia.

Za każdy kolejny 6-miesięczny okres zatrudnienia bez przerwy Odbiorca Wsparcia otrzyma jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości wynoszącej 150% minimalnego wynagrodzenia.

Zasiłki specjalne z tytułu zwrotu kosztów dojazdu do pracy.

A. Odbiorcy Wsparcia przysługuje prawo otrzymania ze środków Funduszu Pracy zwrotu kosztów dojazdu do pracy. Organem decyzyjnym w tej sprawie jest Starosta Powiatu w imieniu którego działa Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w

B. Po wyczerpaniu możliwości finansowania kosztów dojazdu ze środków PUP istnieje możliwość uzyskania przez Odbiorcę Wsparcia zasiłku specjalnego na ten cel, wypłacanego przez OPS.

Wysokość zasiłku specjalnego z tytułu zwrotu kosztów dojazdu do pracy nie może przekroczyć 70% minimalnego wynagrodzenia miesięcznie.

VII. Pouczenie.

Odbiorca Wsparcia zawierająca/-y kontrakt socjalny został(a) zapoznana z treścią art. 4, art. 11 ust. 2 oraz art. 109 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

VIII. Konsekwencje związane z zerwaniem kontraktu socjalnego (zgodnie z prawem):

1. Ograniczenie świadczeń z pomocy społecznej z tytułu:

.....,
.....,
.....,
.....

2. Wykreślenie z rejestru osób bezrobotnych.

3. W związku z ograniczeniem świadczeń z pomocy społecznej i wykreśleniem z rejestru osób bezrobotnych nastąpi ograniczenie lub utrata do korzystania z bezpłatnych świadczeń medycznych finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia.

4. W przypadku, gdyby ograniczenie świadczeń mogło negatywnie oddziaływać na sytuację niepełnoletnich członków rodziny, Ośrodek Pomocy Społecznej zawiaduje do przedłożenia informacji o źródłach dochodu innych niż środki pomocy publicznej. W przypadku braku legalnych źródeł dochodu, Ośrodek Pomocy Społecznej może skierować do sądu wnioski o ograniczenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej z mocy art. 109 ust. 2 o zagrożeniu dobra dziecka ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

IX. Postępowanie w sprawach o zaniechanie zastosowania konsekwencji w przypadku zerwania kontraktu socjalnego.

1. Wniosek o zaniechanie konsekwencji w przypadku zerwania kontraktu socjalnego Odbiorca Wsparcia składa do Kierownika/Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej.

2. Wstępne stanowisko o zaniechaniu konsekwencji z tytułu zerwania kontraktu socjalnego, na uzasadniony wniosek osoby, z którą kontrakt socjalny został zawarty, podejmuje Konsylium Społeczne.
3. Wniosek o zaniechanie konsekwencji z tytułu zerwania kontraktu socjalnego wraz z pozytywną opinią Konsylium Społecznego podlega zaopiniowaniu przez Zarządcę Obligacji.
4. Ostateczną decyzję, na podstawie opinii Konsylium Społecznego i Zarządcy Obligacji podejmuje Kierownik/Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej.

X. Postanowienia dodatkowe.

Ośrodek Pomocy Społecznej informuje, że w ramach projektu, o którym mowa we wstępie do niniejszego kontraktu socjalnego, zostanie sporządzony plan działań aktywizacyjnych, motywujących, oraz wspierających podjęcie i utrzymanie zatrudnienia pod nazwą „Ścieżka Postępowania Aktywizacyjnego”. Dokument ten, z chwilą wpływu do Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie stanowić integralną część punktu III niniejszego kontraktu socjalnego, na co osoba zawierająca niniejszy kontrakt wyraża zgodę.

XI. Postanowienia końcowe.

Niniejszy kontrakt socjalny zawiera się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

.....
(data i podpis osoby zawierającej kontrakt socjalny)

.....
(data, podpis i pieczęć pracownika socjalnego)

CZĘŚĆ II KONTRAKTU SOCJALNEGO

OCENA REALIZACJI DZIAŁAŃ USTALONYCH W KONTRAKCIE SOCJALNYM

I. Ocena dokonana przez strony oraz wnioski z realizacji poszczególnych postanowień kontraktu socjalnego ustalonych w dniu (Wypełnić w odniesieniu do celów określonych w kontrakcie socjalnym)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1. Kontrakt socjalny jest realizowany zgodnie z ustaleniami – nie wymaga dokonywania zmian.
2. Kontrakt socjalny wymaga wprowadzenia zmian i podjęcia przez strony następujących działań:

1	Odbiorca Wsparcia – Pani / Pan działanie	w terminie:	2	Pracownik socjalny działanie	w terminie:
3	Odbiorca Wsparcia – Pani / Pan działanie	w terminie:	4	Pracownik socjalny działanie	w terminie:

II. Propozycje powyższych zmian zostały przekazane celem zaopiniowania Konsylium Społecznemu w dniu

Propozycje powyższych zmian wraz z pozytywną opinią Konsylium Społecznego zostały przekazane Zarządcy Obligacji, tj. w dniu

Kierownik / Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w,
przy uwzględnieniu opinii Konsylium Społecznego oraz Zarządcy Obligacji wyraził zgodę na
wprowadzenie następujących zmian:

.....
.....
.....
.....
.....

III. Odbiorcy Wsparcia przysługuje prawo do wystąpienia do Kierownika/Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w o rozstrzygnięcie kwestii spornych.

IV. Kolejna ocena realizacji kontraktu socjalnego nastąpi w dniu

V. Odbiorca Wsparcia zawierająca/-y kontrakt socjalny został(a) zapoznana z treścią art. 4, art. 11 ust. 2 oraz art. 109 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

VI. Niniejszą ocenę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

.....
(data i podpis osoby zawierającej kontrakt socjalny)

.....
(data, podpis i pieczęć pracownika socjalnego)

Załączniki:

- 1) opinia Konsylium Społecznego
- 2) opinia Zarządcy Obligacji

MATERIAŁ DODATKOWY 1 – OKREŚLENIE MINIMALNEJ LICZBY PUNKTÓW KONTROLNYCH SŁUŻĄCYCH ROZLICZENIOM Z DOSTAWCĄ USŁUG.

W części poświęconej rozwiązaniom modelowym zaprezentowano przykładowy rozkład w czasie różnych Punktów Kontrolnych. Do zawarcia właściwej umowy z Dostawcą Usług niezbędne jest precyzyjne określenie minimalnych Punktów Kontrolnych, w których Dostawca Usług będzie rozliczać się z Zarządcą Obligacji lub Inwestorem i, po weryfikacji przedłożonego rozliczenia, otrzyma zwrot poniesionych nakładów.

Proponuje się następujące obligatoryjne Punkty Kontrolne:

- **Punkt Startowy:** przekazanie Dostawcy Usług grupy Odbiorców Wsparcia wraz z Metryczką Odbiorcy Wsparcia; **uzasadnienie:** jest to określenie momentu, od którego Dostawca Usług powinien rozpocząć swoje działania na rzecz Odbiorców Wsparcia. Punktowemu Startowemu towarzyszyć będzie służący rozliczeniom pomiędzy Zarządcą Obligacji a Instytucją Zarządzającą **Kamień Milowy:** rekrutacja Odbiorcy Wsparcia do projektu, w tym zawarcie kontraktu socjalnego i opracowanie Metryczki Odbiorcy Wsparcia;
- **Punkt Kontrolny nr 1:** sporządzenie (opracowanie) indywidualnej dla każdego Odbiorcy Wsparcia (i uzgodnionej z nim) Ścieżki Postępowania Aktywizacyjnego; **uzasadnienie:** działania określone w Ścieżce Postępowania Aktywizacyjnego będą podstawą do aktualizacji kontraktu socjalnego, który zostanie podczas procesu rekrutacji zawarty pomiędzy Odbiorcą Wsparcia a właściwym dla niego Ośrodkiem Pomocy Społecznej;
- **Punkt Kontrolny nr 2 - fakultatywny:** zdobycie lub uzupełnienie kwalifikacji / kompetencji / umiejętności o charakterze zawodowym przed podjęciem zatrudnienia; **interpretacja:** jakkolwiek jest to cel istotny dla Odbiorców Wsparcia, jego osiągnięcie nie jest celem objętym badaniem wskaźnikowym a jedynie ma ułatwić Odbiorcy Wsparcia podjęcie zatrudnienia. Kwestia ta będzie uzgodniona w porozumieniu/umowie zawartej przez Zarządcę Obligacji z Inwestorem i przeniesiona wynikowo do warunków świadczenia usług przez Dostawcę Usług.
- **Punkt Kontrolny nr 3:** doprowadzenie Odbiorcy Wsparcia do podjęcia pierwszego zatrudnienia; **uzasadnienie:** jakkolwiek ten moment będzie poprzedzony szeregiem działań aktywizacyjnych, motywujących, wspierających i szkoleniowych, to jednakże realizacja tych działań nie jest

celem samym w sobie a jedynie ma ułatwić Odbiorcy Wsparcia podjęcie zatrudnienia (co jest właściwym celem działań Projektu Obligacji Społecznych, w tym projektu testującego);

- **Punkt Kontrolny nr 4:** utrzymanie przez Odbiorcę Wsparcia zatrudnienia przez okres 90 dni; **uzasadnienie:** jest to pierwszy okres zatrudnienia, po którym Odbiorcy Wsparcia przysługuje „nagroda za utrzymanie się w zatrudnieniu”. Ponieważ nagroda będzie wypłacana, zgodnie z kontraktem socjalnym, przez Ośrodek Pomocy Społecznej właściwy dla Odbiorcy Wsparcia, tenże OPS musi posiadać z jednej strony właściwą informację o zasadności wypłaty nagrody, z drugiej – musi odnotować ten fakt w karcie kontrolnej prowadzonej dla zawartego z Odbiorcą Wsparcia kontraktu socjalnego;
- **Punkt Kontrolny nr 5:** utrzymanie przez Odbiorcę Wsparcia zatrudnienia przez okres 180 dni; **uzasadnienie:** jest to drugi okres zatrudnienia, po którym Odbiorcy Wsparcia przysługuje „nagroda za utrzymanie się w zatrudnieniu”, podlegający monitoringowi prowadzonemu przez Ośrodek Pomocy Społecznej, zatem należy zastosować rozwiązanie analogiczne jak w przypadku nagrody za utrzymanie zatrudnienia przez 90 dni;
- **Punkt Kontrolny nr 6:** utrzymanie przez Odbiorcę Wsparcia zatrudnienia przez rok; **uzasadnienie:** jest to kolejny okres zatrudnienia, po którym Odbiorcy Wsparcia przysługuje „nagroda za utrzymanie się w zatrudnieniu”; **uzasadnienie:** jest to kolejny okres zatrudnienia, po którym Odbiorcy Wsparcia przysługuje „nagroda za utrzymanie się w zatrudnieniu”, podlegający monitoringowi prowadzonemu przez Ośrodek Pomocy Społecznej, zatem należy zastosować rozwiązanie analogiczne jak w przypadku wcześniejszych nagród za utrzymanie zatrudnienia.

Możliwe jest, za zgodą Inwestora, uzgodnienie w trakcie negocjacji warunków umowy prowadzonych z podmiotami ubiegającymi się o powierzenie im roli Dostawcy Usług, dodatkowych Punktów Kontrolnych uprawniających do dokonywania okresowego rozliczenia z Zarządcą Obligacji.

Jeśli Inwestor podejmie decyzję o zawarciu z Dostawcą Usług odrębnej umowy regulującej płatności, wskaże w niej wszystkie Punkty Kontrolne.

MATERIAŁ DODATKOWY 2: PRZYKŁADY INTERPRETACYJNE WSKAŹNIKÓW JAKOŚCIOWYCH ZATRUDNIENIA

W rozdziale V.3.3. Wskaźniki jakościowe zatrudnienia dla projektu testującego zamieszczona została tabela nr 4, w której dla proponowanej wstępnie grupy 29 Odbiorców Wsparcia doprowadzonych do podjęcia trwałego zatrudnienia wskazano długość i jakość tego zatrudnienia w okresie realizacji projektu.

Tabela 4. Wskaźniki jakościowe zatrudnienia dla projektu testującego.

Wskaźnik	Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu A		Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu D	
	N_{ow}	Waga punktowa	N_{ow}	Waga punktowa
W.1	1	20%		
W.2	2	10%		
W.3	2	7,5%	2	25%
W.4	3	5%	3	15%
W.5	3	4,5%	3	10%
W.6	5	3%	5	5%
Razem	16	50%	13	50%
Razem dla projektu		100%	$N_{ow} = 29$	

Objaśnienia:

W.1: zatrudnienie przez 24 miesiące łącznie, w tym ostatnie 12 miesięcy bez przerwy;

W.2: zatrudnienie przez 24 miesiące łącznie, w tym ostatnie 6 miesięcy bez przerwy;

W.3: zatrudnienie przez łącznie 18 miesięcy, w tym ostatnie 12 miesięcy bez przerwy;

W.4: zatrudnienie przez łącznie 18 miesięcy, w tym ostatnie 6 miesięcy bez przerwy;

W.5: zatrudnienie przez ostatnie 12 miesięcy bez przerwy,

W.6: zatrudnienie przez łącznie 12 miesięcy, w tym ostatnie 6 miesięcy bez przerwy.

Interpretacja wskaźników jakościowych.

Na podstawie danych z tabeli 4 można ustalić łączną wielkość osobomiesięcy pozostawania Odbiorców Wsparcia w zatrudnieniu:

- dla wskaźnika W.1: 1 osoba (tylko w Ścieżce A) x 24 miesiące = 24 osobomiesiące;
- dla wskaźnika W.2: 2 osoby (tylko w Ścieżce A) x 24 miesiące = 48 osobomiesiące;
- dla wskaźnika W.3: 4 osoby (z obu Ścieżek) x 18 miesięcy = 72 osobomiesiące;
- dla wskaźnika W.4: 6 osób (z obu Ścieżek) x 18 miesięcy = 108 osobomiesiące;

- dla wskaźnika W.5: 6 osób (z obu Ścieżek) x 12 miesięcy = 72 osobomiesiące;
- dla wskaźnika W.6: 10 osób (z obu Ścieżek) x 12 miesięcy = 120 osobomiesiący.

Razem liczba osobomiesiący pozostawania przez Odbiorców Wsparcia w zatrudnieniu = 24 + 48 + 72 + 108 + 72 + 120 = 444 osobomiesiący zatrudnienia.

Należy jednak zauważyć, że dane zawarte w tabeli 4 są pewnym założeniem, od którego wykonanie może odbiegać. Przykłady takich tabel wynikowych wraz z interpretacją wyniku zawierają zamieszczone dalej tabele wraz z opisami.

Tabela 4a. Przykład 1 możliwego efektu zatrudnieniowego.

	Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu A	Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu D
Wskaźnik	N_{ow}	N_{ow}
W.1	1	
W.2	3	
W.3	3	2
W.4	4	4
W.5	2	2
W.6	2	2
Razem	15	10
Razem dla projektu		$N_{ow} = 25$

Na podstawie danych z tabeli 4a można ustalić łączną wielkość osobomiesiący pozostawania Odbiorców Wsparcia w zatrudnieniu:

- dla wskaźnika W.1: 1 osoba (tylko w Ścieżce A) x 24 miesiące = 24 osobomiesiące;
- dla wskaźnika W.2: 3 osoby (tylko w Ścieżce A) x 24 miesiące = 72 osobomiesiące;
- dla wskaźnika W.3: 5 osób (z obu Ścieżek) x 18 miesięcy = 90 osobomiesiący;
- dla wskaźnika W.4: 8 osób (z obu Ścieżek) x 18 miesięcy = 144 osobomiesiące;
- dla wskaźnika W.5: 4 osoby (z obu Ścieżek) x 12 miesięcy = 48 osobomiesiący;

– dla wskaźnika W.6: 4 osoby (z obu Ścieżek) x 12 miesięcy = 48 osobomiesięcy.

Razem liczba osobomiesięcy pozostawania przez Odbiorców Wsparcia w zatrudnieniu = 24 + 72 + 90 + 144 + 48 + 48 = 426 osobomiesięcy zatrudnienia, przy czym liczba doprowadzonych do zatrudnienia Odbiorców Wsparcia wynosi 25 osób. Są to wartości niższe od zaplanowanych w tabeli 4. Mogłoby się zatem wydawać, że skoro planowany rezultat nie został osiągnięty, nie ma podstaw do wypłaty zysku na rzecz Inwestora.

Jednakże należy zauważyć, że proponowane rozwiązanie uzależnia poziom wypłaty zysku od osiągniętego poziomu uzyskanych punktów jakościowych. Ponieważ waga punktowa zaproponowana w tabeli 4 odnosi się wprost do całej grupy, należy wpierrw przeliczyć grupowe wskaźniki punktowe na indywidualne, co prezentuje poniższa tabela 4b.

Tabela 4b. Wagi jakościowe zatrudnienia w ujęciu jednostkowym.

	Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu A	Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu D
Wskaźnik	Waga punktowa za 1 osobę osiągającą wskaźnik	Waga punktowa za 1 osobę osiągającą wskaźnik
W.1	20%	
W.2	5%	
W.3	3,75%	12,5%
W.4	2,66%	5%
W.5	1,5%	3,33%
W.6	0,6%	1%

Proponowane wagi w ujęciu jednostkowym uwzględniają skalę trudności, z jakimi będzie wiązać się aktywizacja osób z poszczególnych Ścieżek – osoby, dla których wskazana została Ścieżka D są dotknięte większą kumulacją problemów, dlatego ich doprowadzenie do trwałego zatrudnienia będzie trudniejsze niż osób, dla których wskazano Ścieżkę A.

Ustalenie wyniku prezentuje tabela 4c.

Tabela 4c. Wskaźniki jakościowe zatrudnienia dla przykładu 1.

Wskaźnik	Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu A			Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu D		
	N_{ow}	Indywidualna waga punktowa	Sumaryczna waga punktowa	N_{ow}	Indywidualna waga punktowa	Sumaryczna waga punktowa
W.1	1	20%	20%			
W.2	3	5%	15%			
W.3	3	3,75%	11,25%	2	12,5%	25%
W.4	4	2,66%	10,64%	4	5%	20%
W.5	2	1,5%	3%	2	3,33%	6,66%
W.6	2	0,6%	1,2%	2	1%	2%
Razem 15 osób			61,09%	Razem 10 osób		53,66%

W zaprezentowanym przykładzie nie doprowadzono wprawdzie do zatrudnienia zakładanej liczby 29 Odbiorców Wsparcia a jedynie 25 osób (86,2% zakładanej wielkości), jednakże osiągnięto znacznie lepszy od zakładanego wynik jakościowy (114,75% planowanych punktów wagowych). Zgodnie z zasadą „płatności za sukces” Inwestor otrzyma uzgodniony zysk (bonus) w maksymalnej wysokości, gdyż łączny poziom wskaźnika jakościowego został przekroczony w stosunku do planu.

Możliwa jest także sytuacja, w której realizacja planu będzie mniej korzystna, co obrazuje przykład 2, w którym założono, że pojawią się problemy z utrzymaniem Odbiorców Wsparcia w zatrudnieniu, co będzie negatywnie rzutować na osiągnięcie 24- i 18-miesięcznych wskaźników jakościowych zatrudnienia.

Tabela 4d. Przykład 2 możliwego efektu zatrudnieniowego.

Wskaźnik	Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu A	Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu D
	N_{ow}	N_{ow}
W.1	0	
W.2	1	
W.3	3	1
W.4	4	3
W.5	4	2
W.6	5	3
Razem	17	9
Razem dla projektu		$N_{ow} = 26$

Na podstawie danych z tabeli 4d można ustalić łączną wielkość osobomiesięcy pozostawania Odbiorców Wsparcia w zatrudnieniu:

- dla wskaźnika W.2: 1 osoba (tylko w Ścieżce A) x 24 miesiące = 24 osobomiesiące;
- dla wskaźnika W.3: 4 osoby (z obu Ścieżek) x 18 miesięcy = 72 osobomiesiące;
- dla wskaźnika W.4: 7 osób (z obu Ścieżek) x 18 miesięcy = 126 osobomiesiące;
- dla wskaźnika W.5: 6 osób (z obu Ścieżek) x 12 miesięcy = 72 osobomiesiące;
- dla wskaźnika W.6: 8 osób (z obu Ścieżek) x 12 miesięcy = 96 osobomiesiące.

Razem liczba osobomiesięcy pozostawania przez Odbiorców Wsparcia w zatrudnieniu = 24 + 72 + 126 + 72 + 96 = 396 osobomiesiące zatrudnienia, przy czym liczba doprowadzonych do zatrudnienia Odbiorców Wsparcia wynosi 26 osób. Są to wartości niższe zaplanowanych w tabeli 4. Ustalenie osiągniętego rezultatu prezentuje tabela 4e.

Tabela 4e. Wskaźniki jakościowe zatrudnienia dla przykładu 2.

Wskaźnik	Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu A			Zindywidualizowana Ścieżka Postępowania typu D		
	N _{ow}	Indywidualna waga punktowa	Sumaryczna waga punktowa	N _{ow}	Indywidualna waga punktowa	Sumaryczna waga punktowa
W.1	0	20%	0%			
W.2	1	5%	5%			
W.3	3	3,75%	11,25%	1	12,5%	12,5%
W.4	4	2,66%	10,64%	3	5%	15%
W.5	4	1,5%	6%	2	3,33%	6,66%
W.6	5	0,6%	3%	3	1%	3%
Razem 17 osób			35,89%	Razem 9 osób		37,16%

W zaprezentowanym przykładzie 2 nie doprowadzono do zatrudnienia zakładanej liczby 29 Odbiorców Wsparcia a jedynie 26 osób (86,2% zakładanej wielkości). Nie udało się także, zgodnie z założeniami przykładu, utrzymać planowanej liczby Odbiorców Wsparcia w dłuższych, 18- i 24 miesięcznych okresach zatrudnienia. Osiągnięty poziom wskaźnika jakościowego zatrudnienia wynosi jedynie 73,05%.

Powstaje wątpliwość, czy w takiej sytuacji Inwestor powinien otrzymać jakikolwiek zysk, a jeśli tak – w jakiej wysokości.

W części modelowej wskazano, że oprócz mierzalnych wskaźników zatrudnieniowych istotne będzie także osiągnięcie niemierzalnych efektów społecznych.

W rozdziale V.3.3. pokazano rozwiązania proponowane dla projektu testującego. W tym wypadku stopień realizacji wskaźników jakościowych zatrudnienia mieści się w przedziale 65% - 75%, zatem Inwestor otrzymałby bonus w wysokości nie przekraczającej 3/4 ustalonego zysku, w tym przyznana decyzją Zespołu Sterującego premia za realizację celów niemierzalnych.

WARUNKI BRZEGOWE I POSTULATY ZMIAN LEGISLACYJNYCH.

Zadanie szczegółowe określone w regulaminie konkursu – załączniku nr 3 „Opis modelu wdrażania obligacji społecznych”: *analiza uwarunkowań zewnętrznych odnośnie do stanu prawa w zakresie wdrożenia obligacji społecznych, z uwzględnieniem zmian w prawie warunkujących ich skuteczną realizację oraz w zakresie ewentualnych innych uwarunkowań determinujących skuteczną realizację projektu.*

Informacja dodatkowa: na podstawie analizy SWOT problemu społecznego, stosowanych obecnie metod jego rozwiązywania oraz praktyk stosowanych przez właściwe instytucje publiczne w tym zakresie zespół ekspertów biorących udział w opracowaniu niniejszego dokumentu wyodrębnił szereg problemów, które wymagają wprowadzenia zmian legislacyjnych oraz zaproponował stosowne rozwiązania. Mają one, w większości, charakter ukierunkowanych na przyszłość **postulatów**, które nie rzutują na możliwość realizacji projektu testującego. Jedynie zagadnienia dotyczące sposobu kwalifikacji niektórych kosztów realizacji projektu testującego oraz proponowane dla nich rozwiązania zostały określone jako **warunki brzegowe**; jest to jednak zakres problemowy, który może być rozwiązany poprzez ujęcie odpowiednich zapisów w Regulaminie konkursu II etapu.

I. PROBLEMY PODSTAWOWE WARUNKUJĄCE REALIZACJĘ PROJEKTU TESTUJĄCEGO.

PROBLEM PODSTAWOWY 1: Finansowanie kosztów zarządzania projektem testującym i kosztów związanych z jego realizacją przez JST, OPS i PUP.

Idea proponowanego rozwiązania: opracowany Model wraz z założeniami projektu testującego opiera się o zasadę współpracy pomiędzy wszystkimi zaangażowanymi w proces instytucjami publicznymi (Zarządca Obligacji + Gminy – Właściciele Problemu Społecznego + Publiczni Interesariusze Lokalni) a Dostawcą Usług, przy czym każdy z zaangażowanych podmiotów ma mieć swoje zadania do wykonania i swój budżet.

Opracowując Model założono, że Inwestor dostarczy środki finansowe na te działania, które będzie realizować Dostawca Usług, natomiast nie będzie finansować działań strony publicznej. Zgodnie z powyższym koszty działań realizowanych przez instytucje publiczne powinny być finansowane

z odpowiedniego funduszu publicznego (w projekcie testującym: z EFS na zasadach prefinansowania).

WARUNEK BRZEGOWY 1: postuluje się, aby zaliczyć do kosztów bezpośrednich projektu i finansowanych z EFS zaliczkowo (prefinansowanie z góry) oraz systematycznie rozliczanych wnioskami o płatność:

- koszty zarządzania projektem testującym, obejmujące:
 - koszty funkcjonowania Zespołu Sterującego i Zespołu Projektowego,
 - część kosztów działalności Konsylium Społecznego – działań realizowanych w okresie realizacji projektu,
- koszty działań na rzecz Odbiorców Wsparcia, które będą realizowane przez publicznych partnerów projektu testującego a są wyłączone z zakresu usług społecznych zleconych Dostawcy Usług i nie podlegają finansowaniu ze środków Inwestora:
 - wypłacane przez OPS świadczenia z tytułu zwrotu kosztów dojazdu Odbiorcy Wsparcia do miejsca zatrudnienia lub koszty organizacji transportu w zakresie dowożenia Odbiorców Wsparcia do miejsca zatrudnienia i z powrotem,
 - wypłacane przez OPS świadczenia motywujące – nagrody dla Odbiorców Wsparcia utrzymujących się w zatrudnieniu bez przerwy,
- koszty działań związanych z monitoringiem Odbiorców Wsparcia:
 - dodatki dla pracowników OPS (lub środki na dodatkowe zatrudnienie przez OPS opiekunów Odbiorców Wsparcia),
 - dodatki dla pracowników PUP,
- koszty działań związanych z ewaluacją projektu testującego – zatrudnienie na rzecz tego projektu osoby dysponującej odpowiednimi kwalifikacjami lub zaangażowanie podmiotu dysponującego stosownymi kompetencjami.

PROBLEM PODSTAWOWY 2: Finansowanie zysku dla Inwestora.

Zysk dla Inwestora jest pojęciem nowym i nie występującym w „Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020”. Jednocześnie jest to pojęcie modelowe wskazane w dokumentacji konkursowej i należy określić zasady jego kwalifikacji w ramach wydatków projektów współfinansowanych z EFS.

WARUNEK BRZEGOWY 2: postuluje się, aby zysk Inwestora był kosztem kwalifikowalnym w ramach kosztów bezpośrednich projektu.

Idea proponowanego rozwiązania: biorąc pod uwagę 3-letni okres realizacji projektu testującego sumaryczny poziom takiego zysku przekroczy maksymalną dopuszczalną „Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020” procentową wartość odpisu na koszty pośrednie lub wykorzysta je w stopniu ograniczającym zdolność partnerstwa projektowego do realizacji zadań związanych np. z monitoringiem czy ewaluacją.

II. PROBLEMY WSKAZYWANE PRZEZ EKSPERTÓW I POSTULATY ICH ROZWIĄZANIA W TRYBIE ZMIAN LEGISLACYJNYCH - POŻĄDANE DO WPROWADZENIA W PRZYSZŁOŚCI.

Problem: w praktyce działalności opieki socjalnej nie dokonuje się rozróżnienia osób, które rzeczywiście potrzebują pomocy przez dłuższy czas od osób, które uchylają się od podjęcia zatrudnienia i wykorzystują stan bezrobocia do uzyskania z opieki społecznej środków finansowych na utrzymanie ich oraz członków ich rodzin.

Postulat legislacyjny: proponuje się wzmocnienie roli przepisów art. 2. ust. 1. ustawy o pomocy społecznej: „Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.” oraz art. 4 tej ustawy: „Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.”

Problem: osoby bezrobotne mogą z wielu przyczyn odmówić udziału w proponowanych przez powiatowy urząd pracy formach aktywizacji lub podjęcia zatrudnienia.

Postulat legislacyjny: proponuje się nowelizację ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zakresie przyczyn, dla których bezrobotny może odmówić udziału w proponowanych przez powiatowy urząd pracy formach aktywizacji lub podjęcia zatrudnienia.

Problem: Ochrona danych osobowych – obecnie ośrodki pomocy społecznej i powiatowe urzędy pracy mają, za wyjątkiem sytuacji przewidzianych w ustawach, ograniczone możliwości wymiany informacji o osobach długotrwale korzystających z ich opieki.

Postulat legislacyjny: proponuje się wprowadzenie zapisu nakazującego ośrodkom pomocy społecznej i powiatowym urządowi pracy współdziałanie, w tym wzajemne udostępnianie pełnego zakresu informacji o osobach korzystających z ich usług przez okres przekraczający 6 miesięcy.

KONSYLIUM SPOŁECZNE.

Postulat legislacyjny: proponuje się wprowadzenie do systemu prawa Konsylium Społecznego jako rozwiązania analogicznego do zespołu interdyscyplinarnego określonego w przepisach art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Idea proponowanego rozwiązania: zgodnie z wynikami analizy SWOT problemu społecznego, analizy ryzyk i propozycji rozwiązania problemów, konieczne będzie wzajemne przekazywanie przez uczestników instytucjonalnych (ośrodki pomocy społecznej i powiatowe urzędy pracy) niezbędnego do realizacji zadania zbioru informacji o Odbiorcy Wsparcia (Metryczka Odbiorcy Wsparcia).

W projekcie testującym podstawą działalności Konsylium Społecznego będzie porozumienie lub umowa partnerska zawarta pomiędzy Zarządcą Obligacji, Gminami – Właścicielami Problemu Społecznego oraz Interesariuszami Lokalnymi – Powiatowymi Urzędami Pracy. Powołanie Konsylium Społecznego zostanie oparte o:

1. ogólnoeuropejskie przepisy art. 6 akapit 1 litery a), b), d) i e) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych);
2. przepisy art. 7b Kodeksu postępowania administracyjnego;
3. określoną w umowie regułę, że ośrodek pomocy społecznej działający w imieniu Gminy-Właściciela Problemu Społecznego ma obowiązek wystąpić do właściwego powiatowego urzędu pracy o wydanie dla Odbiorcy Wsparcia skierowania do uczestnictwa w kontrakcie socjalnym; tym samym, zgodnie z art. 50 ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obydwie te instytucje, tj. OPS i PUP będą zobowiązane o wzajemnym

informowaniu się o działaniach podejmowanych na rzecz Odbiorców Wsparcia.

Problem: Możliwość wieloletniego korzystania przez osoby lub rodziny ze świadczeń opieki społecznej przy braku wysiłków własnych tych osób lub rodzin do przezwyciężenia dotykających je problemów i przy braku dążenia do uzyskania samodzielności ekonomicznej lub choćby częściowej poprawy sytuacji.

Postulat legislacyjny: proponuje się powiązanie świadczonej osobom lub rodzinom pomocy społecznej z efektywnością tego wsparcia rozumianą jako przezwyciężenie barier/trudności w osiągnięciu samodzielności ekonomicznej (lub choćby poprawie sytuacji i zmniejszeniu kosztów ponoszonych przez instytucje pomocy społecznej w związku ze świadczonym wsparciem).